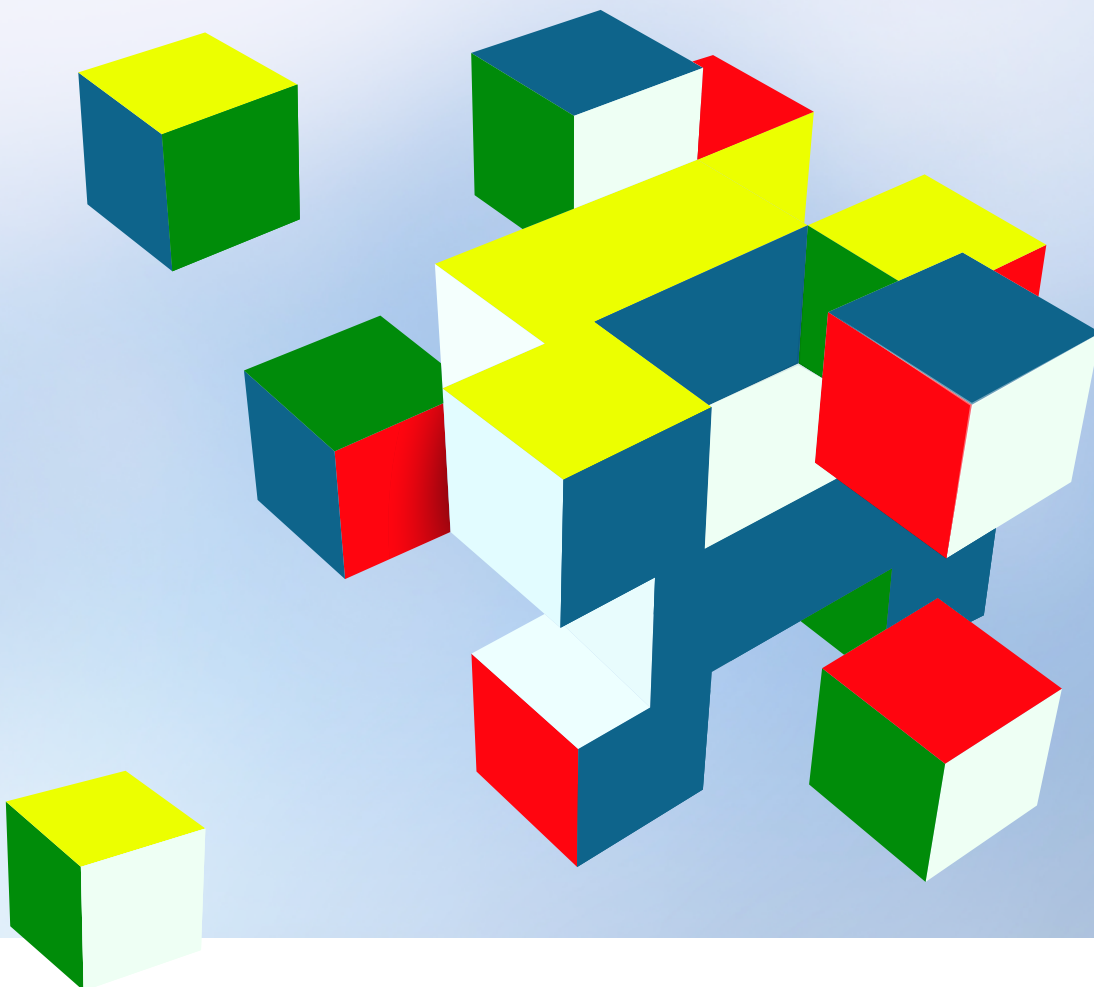
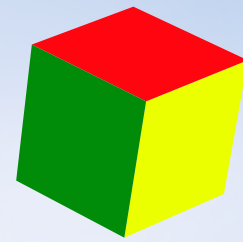

Trastorn negativista desafiant des de l'edat preescolar a l'adolescència: Trajectòries evolutives i factors de risc i vulnerabilitat.

Lourdes Ezpeleta, Núria de la Osa
J.Blas Navarro, Esther Trepap
i Eva Penelo

Informe de difusió dels projectes I+D
finançats pel Ministerio de Ciencia e
innovación, Ministerio de Economía i
Competitividad, i Ministerio de Ciencia,
Innovación i Universidades.

(PSI2009-07542, PSI2012-32695,
PSI2015-63965, PGC2018-095239-B-I00)

UAB

Universitat Autònoma de Barcelona

Unitat d'Epidemiologia i de Diagnòstic en
Psicopatologia del Desenvolupament.

Títol: Trastorn negativista desafiant des de l'edat preescolar a l'adolescència:
Trajectòries evolutives i factors de risc i vulnerabilitat

Edita: Unitat d'Epidemiologia i de Diagnòstic en Psicopatologia del Desenvolupament.
Departament de Psicologia Clínica i de la Salut, Universitat Autònoma de Barcelona.

Autoria: Lourdes Ezpeleta, Núria de la Osa, J. Blas Navarro, Esther Trepal i Eva Penelo
Barcelona, Febrer de 2023.

UAB Universitat Autònoma
de Barcelona

Aquesta obra està sota una llicència de Creative Commons “Reconeixement-NoComercial- Sense Obra Derivada 4.0 Internacional”. Es permet la reproducció, distribució i comunicació sempre que se'n citi l'autor i no es faci servir amb finalitats comercials. Si es transforma el material o se'n reconstrueix, no es pot distribuir el material modificat. Podeu consultar la llicència completa a [Creative Commons – Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International – CC BY-NC-ND 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)

Informe de difusió dels projectes I+D finançats per Ministerio de Ciencia e innovación, Ministerio de Economía y Competitividad, y Ministerio de Ciencia, Innovación y Universidades.

PSI2009-07542 Factores psicológicos de vulnerabilidad a la psicopatología: Estudio longitudinal de una cohorte de preescolares.

PSI2012-32695 Factores de vulnerabilidad a la psicopatología: Estudio longitudinal de una cohorte de preescolares. Seguimiento de los 6 a los 8 años.

PSI2015-63965 Factores de vulnerabilidad a la psicopatología: Estudio longitudinal de una cohorte de preescolares. Seguimiento de los 9 a los 11 años.

PGC2018-095239-B-I00 Factores de vulnerabilidad a la psicopatología: Estudio longitudinal de una cohorte de preescolares. Transición a la adolescencia de los 12 a los 15 años (FVP).

Igualtat de gènere

En coherència amb el valor assumit de la igualtat de gènere, totes les denominacions que en aquest document fan referència a qualsevol col·lectiu o persona i s'efectuen en gènere masculí, quan no s'hagin substituït per altres termes específics, s'entenen fetes indistintament en gènere femení o masculí, segons el gènere de la persona a qui es refereixi el text. En aquest sentit, el terme "nens", es refereix a nenes i nens, "pares" a mares i pares, "professors" a professores i professors.

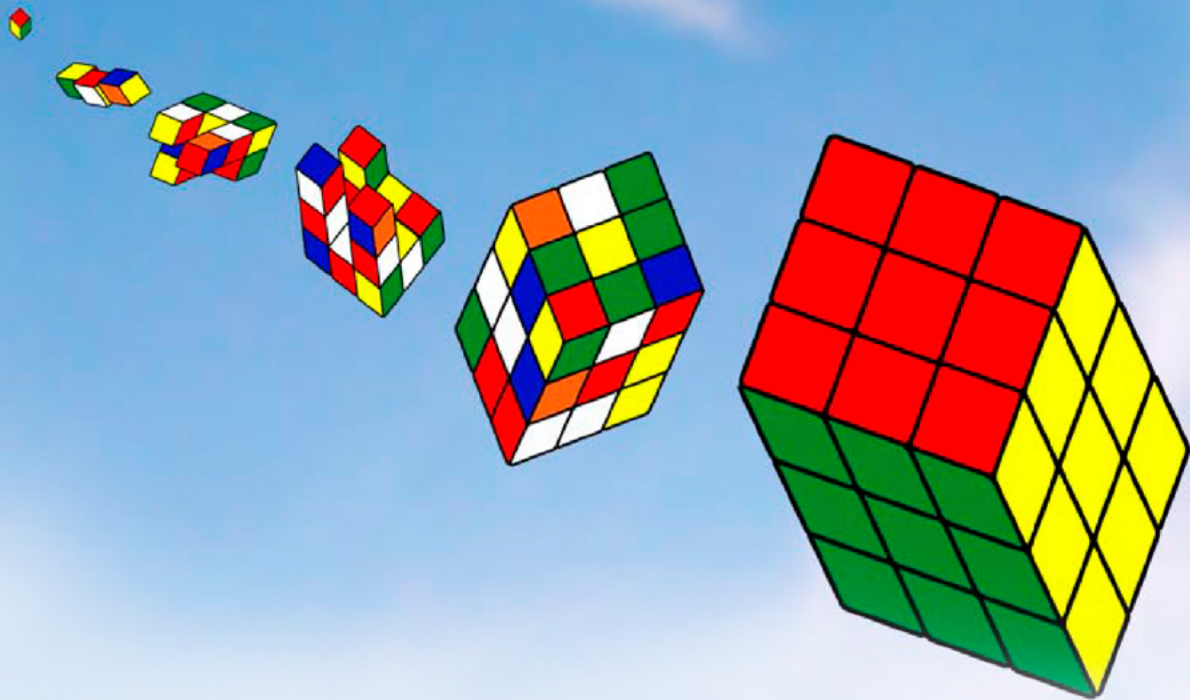

INDEX DE CONTINGUTS

PRESENTACIÓ	006
1. EL TRASTORN NEGATIVISTA DESAFIANT (TND)	008
Què és el Trastorn Negativista Desafiament?	009
Quines característiques presenten els nens amb TND	009
Quines característiques presenta el context a on viu el nen amb TND?	010
Quants nens estan afectats de TND?	011
Quines dificultats s'associen al TND?	012
Quins factors contribueixen a que aparegui el TND?	012
Per què és important identificar el TND?	012
2. L'ESTUDI	014
Objectius generals a llarg termini	016
Mètode	016
Participants	016
Instruments d'avaluació	018
Procediment	023
Anàlisi estadística	023
3. RESULTATS	024
PREVALÈNCIA DSM-5 DEL TRASTORN NEGATIVISTA DESAFIANT	025
Prevalença per edat	025
Prevalença per sexe	026
Prevalença per nivell socioeconòmic	026
Prevalença per tipus d'escola	027
DIMENSIONS DEL TND	028
Irritabilitat al llarg del desenvolupament	028
Desafiament al llarg del desenvolupament	029
ALTRA PSICOPATOLOGIA	030
Altra psicopatologia per sexe	030
Conductes i emocions –Pares i professors	031
Conductes i emocions – Pares i joves	036
FUNCIONAMENT QUOTIDIÀ	046
Funcionament global	046
Funcionament per àrees	047
FACTORS DE VULNERABILITAT	048
Temperament	048

Comportament agressiu	050
Duresa i fredor emocional.....	053
Dificultats en la comunicació social.....	055
Irritabilitat.....	056
Funcions executives.....	056
Autoestima.....	058
Teoria de la ment.....	059
Resposta al càstig i a la recompensa.....	060
Emocions d'ira i empipament.....	061
Regulació de les emocions.....	063
Biaix hostil.....	064
FACTORS DE RISC.....	065
Pràctiques parentals.....	065
Conductes relacionades amb l'alimentació i el pes.....	067
Ús de les noves tecnologies.....	068
Funcionament familiar.....	070
Conductes de risc.....	071
Interiorització de les normes socials.....	076
TRAJECTORIES EVOLUTIVES DE NEGATIVISME DESAFIANT.....	077
Trajectòries derivades de la informació dels pares.....	077
Trajectòries derivades de la informació del professorat.....	081
4. CONCLUSIONS.....	085
IMPLICACIONS.....	088
LIMITACIONS.....	089
5. ESTUDIS REALITZATS.....	090
6. PUBLICACIONS DERIVADES DE L'ESTUDI.....	093
7. REFERÈNCIES.....	115
8. ANNEXOS.....	121
ANNEX 1. TAULES NUMÉRIQUES DE RESULTATS.....	121
ANNEX 2. MITJANES I DESVIACIONS ESTÀNDAR DELS INSTRUMENTS D'AVUACIÓ PER SEXE, NIVELL SOCIOECONÒMIC I TIPUS D'ESCOLA.....	152

PRESENTACIÓ

Aquest informe conté una petita síntesi de les tasques realitzades a la **Unitat d'Epidemiologia i de Diagnòstic en Psicopatologia del Desenvolupament de la Universitat Autònoma de Barcelona** durant els anys 2010 a 2021 als quatre projectes I+D obtinguts per a portar a terme aquest estudi longitudinal.

Cap al final de la dècada del 2000, a la literatura científica, al nostre entorn quotidià familiar, escolar i clínic, als mitjans de comunicació i a la societat en general, hi havia una preocupació, i una queixa bastant unànime, que el jovent presentava dificultats de socialització, que no complien les normes, i feien “el que els donava la gana” sense cap respecte a les figures properes d'autoritat. Els pares no aconseguien controlar els seus fills, els mestres detectaven mal comportament i falta de respecte a les aules, i a la comunitat s'observava el trencament de normes essencials per a la convivència. Els investigadors de la Unitat vam considerar aquestes queixes i ens vam preguntar com afectava aquesta problemàtica al nostre entorn, quants nens i nenes presentaven aquests comportaments desafiants, com es desenvolupaven i quins factors intervenien en un bon o un mal pronòstic.

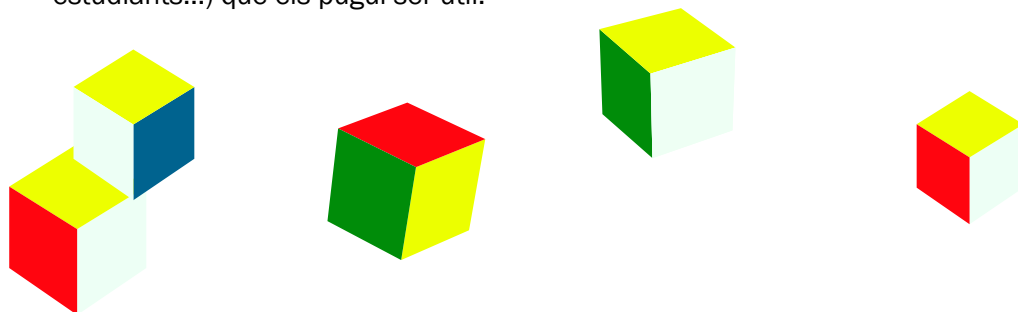
Per estudiar l'evolució dels comportaments desafiants era necessari aplicar un disseny longitudinal. Aquests tipus de dissenys solen ser molt costosos, no només en termes econòmics, sinó també, i especialment, pel grau d'implicació que requereixen de tots els seus participants, en el nostre cas, les famílies i les escoles. Aquest estudi longitudinal ha comportat que joves, pares, i professorat hagin participat una vegada a l'any a les avaluacions de l'estudi des que els nens tenien 3 anys fins als 14. Onze anys de fidelitat a l'estudi són molts anys. Lamentablement, els dos darrers anys es van complicar degut a la pandèmia. Tot i això, tenim l'orgull de poder dir que hem aconseguit aquesta fidelitat de 622 joves amb els seus pares i mares, 903 professors de 182 centres escolars, i que al final de l'estudi s'han mantingut el 60.8% de les famílies que el van iniciar.

Aquest informe, en primer lloc descriu les característiques del negativisme desafiant, objecte d'estudi del projecte. A continuació es presenten els objectius i la metodologia de l'estudi, per seguir amb els resultats descriptius de cadascuna de les àrees rellevants avaluades de psicopatologia, funcionament, factors de vulnerabilitat i factors de risc en els grups amb i sense negativisme desafiant. Seguidament, es mostra l'evolució dels comportaments negativistes

informats per pares i per professors i es llisten les principals conclusions de l'estudi. L'informe inclou dos annexes; el primer recull les taules numèriques dels resultats presentats a les gràfiques, i és un complement per a aquells que vulguin una informació més precisa. El segon, reuneix els descriptius estadístics dels instruments d'avaluació utilitzats estratificats per sexe, nivell socioeconòmic i tipus d'escola. Aquest annex, pot ser de gran utilitat per als clínics e investigadors. L'informe de seguiment es veu acompanyat de dues publicacions independents que ofereixen pautes pel maneig dels comportaments desafiants tant per pares com per professors: **Alumnat desafiant i negativista: Guia per a docents, Fills desafiants i negativistes: Guia per a famílies (Alumnado desafiante y negativista: Guía para docentes, Hijos desafiantes i negativistas: Guía para familias).**

D'altra banda, la part científica més complexa ha estat publicada en revistes d'investigació i presentada en congressos. Al capítol 6 es llisten les publicacions derivades de l'estudi. La part aplicada dels resultats l'han rebut els participants. A les famílies s'els ha proporcionat resultats cada any i, quan era necessari, hem recomanat pautes d'actuació o hem aconsellat la necessitat de consultar amb un especialista. Les escoles han rebut informació global del grup participant i hem organitzat tres edicions d'un taller de formació pel professorat sobre *Maneig del comportament disruptiu a l'aula*.

Volem agrair una vegada més a tots els participants la seva ajuda. La seva participació és una mostra del necessari que és que la societat es comprometi amb la recerca. La recerca és pel benefici de la societat i només podrà avançar si tots contribuïm amb el nostre esforç. Aquest informe és una manera de retornar els esforços d'aquest participants anònims a tots aquells (famílies, clínics, professors, estudiants...) que els pugui ser útil.

Investigadors:

Dra. Lourdes Ezpeleta, Catedràtica de Universidad de Psicopatologia de la Infància i l'Adolescència.
Departament de Psicologia Clínica i de la Salut, UAB

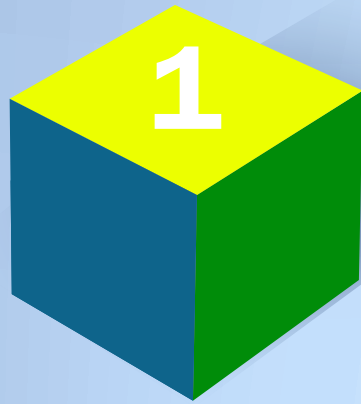
Dra. Núria de la Osa, Professora Titular d'Universitat d'Avaluació Psicològica,
Departament de Psicologia Clínica i de la Salut, UAB

Dra. Esther Trepal, Directora de la Fundació Institut de Psicologia.
Professora Associada del Departament Psicologia Clínica i de la Salut. UAB.

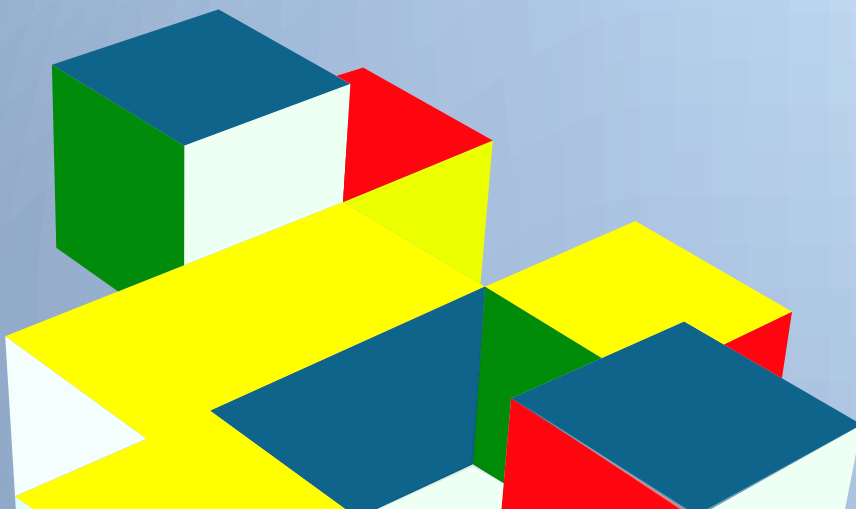
Dr. José Blas Navarro, Professor Titular d'Universitat de Metodologia i Estadística.
Departament de Psicobiologia i Metodologia de les Ciències de la Salut. UAB.

Dra. Eva Penelo, Catedràtica Contratada de Psicometria.
Departament de Psicobiologia i Metodologia de les Ciències de la Salut UAB.

UAB. <http://www.ued.uab.cat>

El trastorn negativista desafiant

Què és el Trastorn Negativista Desafiant?

El trastorn negativista desafiant (TND) consisteix en un patró de comportament freqüent i persistent desafiant i discutidor, d'irritabilitat i d'enuig, ressentiment i desig de venjança que es mostra durant les interaccions amb els altres i s'associa amb malestar en l'individu o en altres persones del seu entorn social immediat, o afecta negativament en el funcionament social, acadèmic, ocupacional o en altres àrees d'activitat. Es manifesta de manera que el nen:

- sovint s'enfada i fa rebequeries
- sovint és susceptible o fàcilment molestat per altres
- sovint és colèric i ressentit
- sovint discuteix amb figures d'autoritat o, per a nens i adolescents, amb els adults
- sovint desafia activament als adults o refusa complir les peticions de les figures d'autoritat o les regles
- sovint molesta deliberadament a altres persones
- sovint acusa a altres dels seus errors o mal comportament
- és rancorós o venjatiu

Quines característiques presenten els nens amb TND

Els nens amb TND mostren un comportament quotidià que, per la seva freqüència, durada i intensitat, és socialment inacceptable: oposar-se, negar-se, desafiar, discutir, estar de mal geni, molestar els altres, molestar fàcilment, culpar els altres... Aquestes conductes molesten i esgoten els altres, especialment a les figures d'autoritat, i condueixen al deteriorament en les relacions amb els altres. Aquests nens són descrits com nens "difícils", indisciplinats, dolents i molestos, i suposen una càrrega per als adults responsables.

El temperament dels nens amb TND es caracteritza per alta *emotivitat negativa*. L'emoció predominant és l'enuig, que es mostra com un patró intens, dominant i persistent (*desregulació emocional*). Per adaptar-se a les circumstàncies, als reptes que li presenta l'ambient, el nen amb TND respon predominantment amb enuig com a forma de superar els obstacles. Aquesta tendència a dominar així els obstacles es veu afavorida per com *processa i interpreta la informació social*, basant-se en poques evidències, percebent erròniament les emocions dels altres i atenent de forma esbiaixada a estímuls que faciliten el manteniment de l'enuig (biaix hostil), que fa que s'estableixin objectius equivocats

(dominància, venjança) i respostes inapropiades (oposició, agressivitat) que considera moralment acceptables (manca d'empatia, absència de culpa). La resposta dominant d'enuig s'emet, no s'inhibeix, tal com requeririen les normes socials, i no és substituïda per una altra més adequada, que podria implicar deixar de fixar-se en els aspectes reforçadors que té desobeir o distreure l'atenció cap a altres estímuls no relacionats amb l'enuig (dificultats en *control autoregulat*). A aquest nen desregulat, li costa aprendre a contenir els comportaments inadequats (*dificultats en el processament del càstig*) i aprendre els comportaments apropiats (*dificultats en el processament de la recompensa*).

Quines característiques presenta el context a on viu el nen amb TND?

Els pares i altres adults responsables tenen la sensació que no poden controlar el comportament del nen i se senten impotents; utilitzen un *estil educatiu inadequat*. Els comportaments oposicionistes poden ocórrer en un ambient on no hi ha hagut el suficient *control* i no s'han establert límits en el comportament, o s'han intentat establir però ha resultat difícil aconseguir-ho per les característiques del nen i/o dels pares. Hi ha una absència de *disciplina* o aquesta s'aplica de manera inconsistent, el que dificulta l'aprenentatge dels comportaments apropiats. El control també s'aconsegueix a través de la *supervisió*. Sovint el nen és més resistent que els pares en les seves demandes i aquests cedeixen. Se solen premiar comportaments inadequats i s'ignoren els comportaments adequats, és a dir, hi ha una *absència d'estil educatiu positiu*. De vegades, el benefici inicial del desafiament és tenir l'atenció dels pares. El temperament dels pares pot tendir a expressar *hostilitat* i enuig, com el nen. No resulta agradable estar amb un nen amb les característiques descrites, i pot haver rebut per part dels pares a compartir temps i activitats amb el nen (*manca d'implicació*), així com a mostrar suport i afecte (*baix suport emocional*).

Típicament es van produint uns cercles comportamentals en què la figura parental dóna una ordre, el nen no la compleix, i el pare la repeteix diverses vegades. Com segueix sense complir-se, la figura parental passa a l'amenaça, que també repeteix diverses vegades. L'episodi conclou amb un càstig o bé amb que el pare claudiqui i el nen se surti amb la seva i no obeeixi. Aquests cicles coercitius es repeteixen amb una alta freqüència al cap del dia, i la situació tendeix a empitjorar. La relació pares-fill s'enrareix i deteriora progressivament. El TND és una font d'estrès per les famílies.

El context en què tenen lloc aquests comportaments es pot veure complicat per l'existència d'altres dificultats addicionals, com el mateix temperament i la salut mental dels pares, l'estrès que experimenten (conflicte marital, dificultats econòmiques, estrès laboral), o la manca de suport social, entre d'altres. Tot això dificulta la regulació emocional i que les interaccions siguin adaptatives.

Quants nens estan afectats de TND?

Als països occidentals, els trastorns que comporten conductes antisocials i falta de respecte a les normes han augmentat en les últimes dècades, el que podria reflectir que, com a grup social, estem vivint certes dificultats per socialitzar als nostres nens. El TND és un d'aquests trastorns, i és, sens dubte, un dels més prevalents en la infància. La Taula 1 recull la prevalença del problema a diferents períodes evolutius.

TAULA 1

Prevalença TND en Diferents Períodes Evolutius

Edat	Prevalença
2-5	6.6% a 13.4%
4-17	3.3%
18-44*	10.2%

*Nota: * Prevalença vida*

Fonts: Canino, Polanczyk, Bauermeister, Rohde, & Frick, 2010; Ezpeleta, de la Osa, & Doménech, 2014; Nock, Kazdin, Hiripi, & Kessler, 2007

El TND apareix amb una mica més de freqüència en els nens que en les nenes (raó d'1.4: 1). El 30% dels afectats continua mostrant símptomes en l'edat adulta. La persistència del quadre és més gran en els homes, en els casos d'inici precoç (abans dels 8 anys) i en presència de trastorns comòrbids.

Quines dificultats s'associen al TND?

- Mal funcionament en les relacions socials
- Rebuig dels altres
- Augment de la probabilitat de patir altres trastorns psicològics com:
 - trastorn per dèficit d'atenció i hiperactivitat (TDAH)
 - trastorn del comportament
 - ansietat/depressió
 - consum de substàncies psicoactives

Quins factors contribueixen a que aparegui el TND?

El TND és el resultat de la influència de factors de risc individuals i ambientals que actuen i interactuen des de molt aviat a la vida. La **Figura 1** presenta esquemàticament algunes d'aquestes influències.

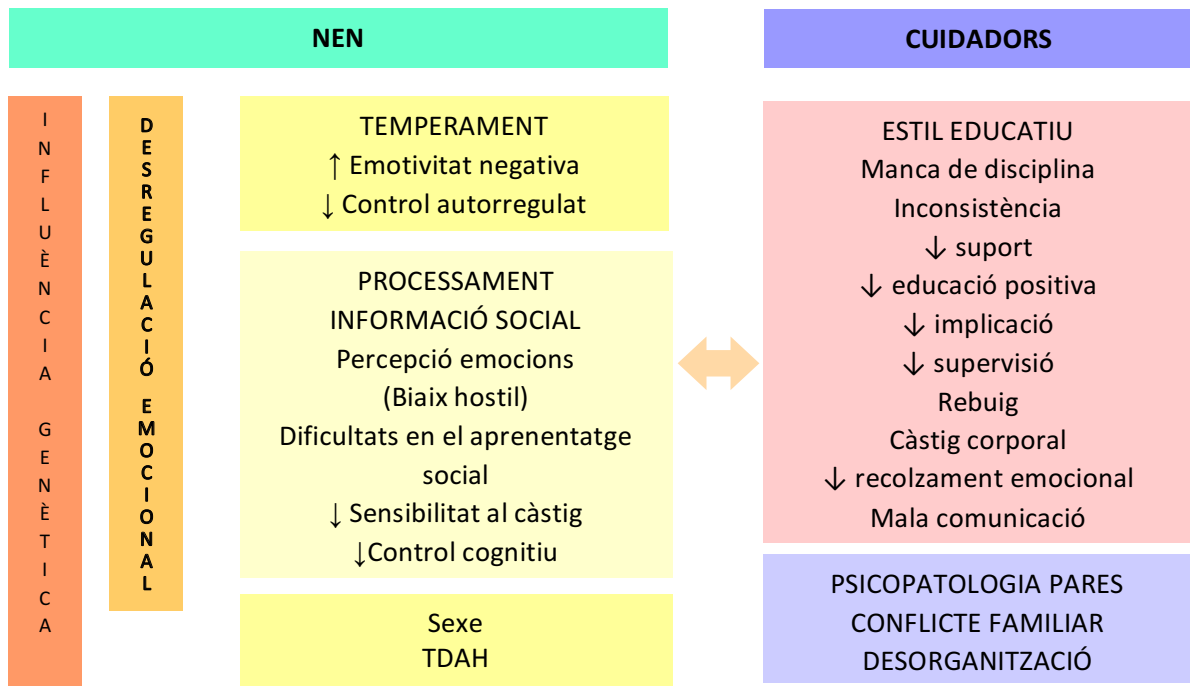
En síntesi, sota influència genètica, el temperament caracteritzat per alta emotivitat negativa i baix control autoregulat, al costat de dificultats en el processament de la informació social, faciliten la disregulació emocional, i fan que el funcionament emocional del nen sigui inadequat per afrontar els reptes que impliquen respecte a les normes socials. El sexe masculí o la presència de TDAH contribueixen a augmentar la vulnerabilitat a la disregulació. Les respostes descontrolades del nen interactuen amb un context que no reconduïx ni facilita el control i el resultat és el TND.

Per què és important identificar el TND?

El TND és un trastorn que comença a edats molt temperanes, es manté estable al llarg de diferents períodes evolutius i prediu problemes d'adaptació en l'adolescència i en l'edat adulta. Cal, per tant, conèixer l'evolució del problema des de molt aviat per poder realitzar prediccions, conèixer els factors de risc i protecció associats amb cada evolució particular, i dissenyar intervencions preventives i planificar serveis.

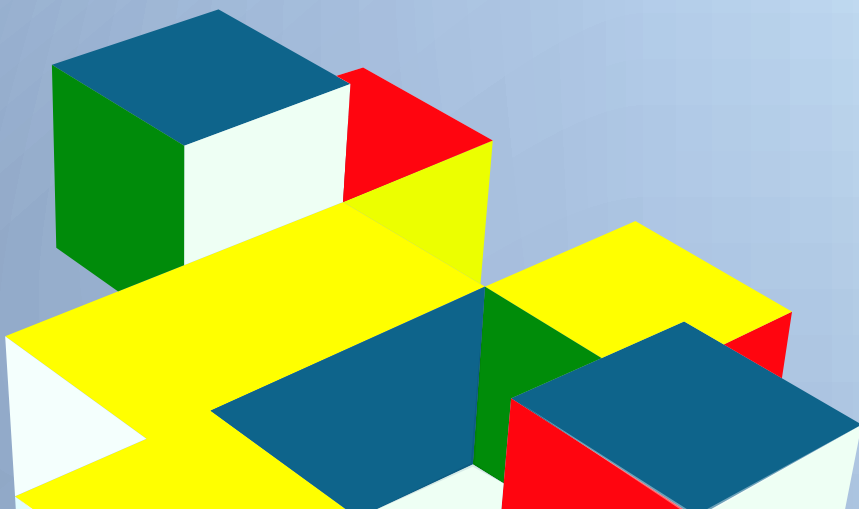
FIGURA 1

Influències Etiològiques en el TND

L'estudi

Al nostre entorn clínic i social vam observar que els problemes del comportament, especialment en adolescents però també en la infància, cada vegada eren més freqüents. Tant les famílies com els professionals de les escoles i la societat mitjançant les notícies quotidianes es mostraven desbordats i preocupats per l'increment d'aquests problemes, indefensos i no preparats per controlar-los.

La literatura científica en salut mental ha ressaltat la importància de l'edat preescolar com el període primerenc d'inici de molts trastorns mentals. Una part important dels trastorns que pateixen els adults s'inicien molt precoçment en la infància (Kessler et al., 2005). Si els trastorns s'inicien molt precoçment a la vida, la seva detecció també ha de ser precoç. Per tant, ens va semblar important tractar d'investigar el problema des dels seus inicis i estudiar com es desenvolupava i quins factors eren influents a la seva aparició en nens de la població general. Ens vam centrar en el TND, perquè:

- és un problema molt prevalent que afecta a moltes famílies
- és un problema estable i durador en el temps que altera el desenvolupament global del nen
- s'associa amb d'altres trastorns mentals greus e incapacitants

En el moment de començar l'estudi es disposava de poca informació sobre aquests problemes des de l'edat preescolar.

La importància de l'estudi es basa en:

- el problema estudiat i la seva repercussió social; el problema afecta a moltes persones i moltes persones podrien beneficiar-se dels resultats
- està realitzat en població general, és a dir, que els resultats són generalitzables a una població àmplia (general) del nostre país de les edats sota estudi
- planteja un disseny longitudinal i una mostra gran, que donen un solidesa científica als resultats obtinguts; els dissenys longitudinals són els més adequats per estudiar factors de risc.
- la rigurosa metodologia utilitzada que dona credibilitat als resultats.

Objectius generals

- Identificar trajectòries evolutives de TND dels 3 als 14 anys.
- Identificar factors psicològics de vulnerabilitat a aquest problema en nens de 3 anys que seran seguits fins als 14 anys.
- Identificar factors de risc de TND.
- Identificar els factors de vulnerabilitat i risc associats amb les diferents trajectòries evolutives.
- Estudiar els mecanismes d'actuació dels factors de risc i de vulnerabilitat.

Per assolir aquests objectius era necessari preparar instruments d'avaluació idonis pels problemes del comportament dels nens preescolars.

Mètode

Participants

La investigació es fonamenta en un estudi de cohorts longitudinal. Es va consultar el cens d'escoles d'educació infantil (P3) l'any 2008. Es va calcular el nombre necessari de nens per poder oferir resultats amb suficient potència estadística (càlcul de la mida de mostra) i es va utilitzar un disseny en doble fase que implicava aplicar un qüestionari de cribatge a tots els nens de P3 de les escoles seleccionades i, posteriorment, en funció de puntuacions per sobre i per sota d'un punt de tall, seleccionar el grup que participaria en el seguiment anual. La Figura 2 esquematitza el procediment.

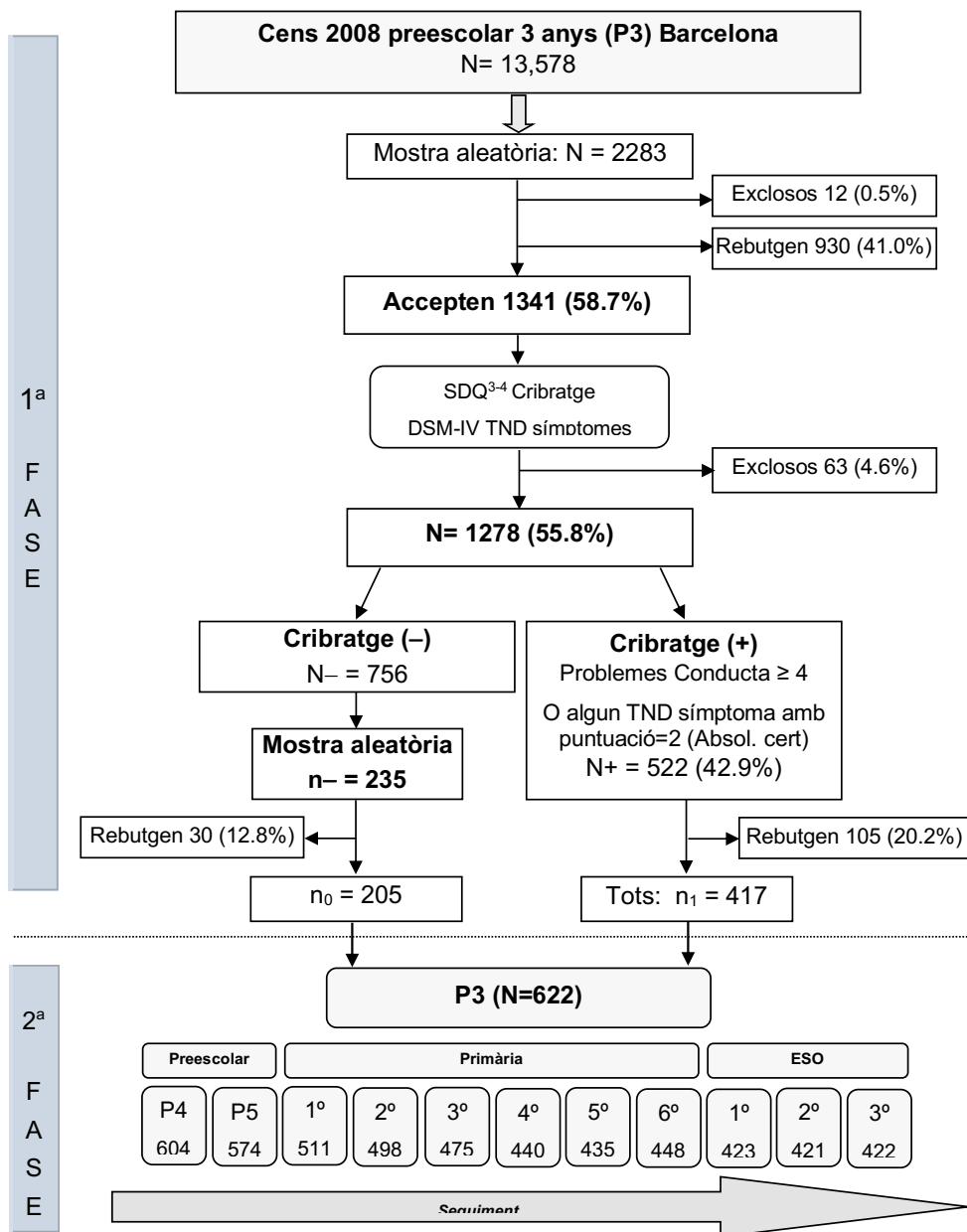
La mostra inicial va consistir en 2.283 nens de 54 escoles (25,9% concertades i 74,1% públiques) seleccionats aleatòriament des del cens d'escoles infantils de Barcelona el curs 2009-10. En la primera fase del cribatge, 1.341 famílies (58,7%) van acceptar participar. D'aquests, el 33,6% eren de nivell socioeconòmic alt, 43,1% mig i 23,3% baix; el 50% eren nens. No hi ha diferències de sexe ($p = .951$) entre els qui van accedir a participar i els qui van declinar, però les escoles concertades van rebutjar participar significativament més que les públiques (44.4% vs. 35.7%; $p = .001$), i les famílies de nivell socioeconòmic alt van participar més que les de nivell baix (el 92,7% d'alt versus 39,5% de baix; $p = .001$). L'escala de problemes de conducta del Qüestionari de Punts Forts i Dificultats³⁻⁴ (SDQ; Goodman 2001) per pares, enriquida amb els símptomes DSM-IV de negativisme desafiant que no apareixien al qüestionari, es va utilitzar com a instrument de selecció dels nens per la segona fase de l'estudi. Es van considerar dos grups: 1) tots el nens amb puntuacions per sobre del punt de tall de l'instrument de selecció esmentat i 2) una part dels nens amb puntuació per sota el punt de tall. Cent trenta-cinc casos (10.6%) van declinar participar a la segona fase. Aquests casos no es diferenciaven en el sexe ($p = .815$) o el tipus d'escola ($p = .850$) d'aquells que van acceptar participar, però els nens que van acceptar participar van ser de nivell socioeconòmic més alt (86.2 vs. 73.6%; $p = .007$).

La mostra final d'interès pel seguiment va ser de 622 nens. Les característiques demogràfiques es mostren a la Taula 2.

Les mares van respondre a l'SDQ en el 41.0% dels casos, pares en el 6.8%, i els dos pares van omplir el mateix qüestionari en el 52.2% dels casos. El nens diagnosticats amb discapacitat intel·lectual o trastorns generalitzats del desenvolupament, les famílies amb dificultats amb l'espanyol o el català, sense un cuidador primari que pogués informar sobre el nen o aquells que van informar que es traslladaven a una altra ciutat properament es van excloure de l'estudi (75 nens).

FIGURA 2

Disseny de la Recerca i Selecció de la Mostra

TAULA 2

Característiques Demogràfiques de la Mostra (Fase 2, N = 622).

Nens			
Edat (mitjana; DE)		3.8 (.33)	Escola pública (n; %) 397 (63.8)
Sexe (n; %)	Masculí	311 (50.0)	Concertada 225 (36.2)
Etnicitat (n; %)	Blanc no-Hispà	557 (89.5)	Convisquent amb...
	Hispà- Americà	46 (7.4)	Ambdós pares biològics 585 (94.7)
	Africà	2 (0.3)	Pares adoptius 7 (1.1)
	Asiàtic	6 (1.0)	Família reconstruïda 9 (1,5)
	Altra	11 (1.8)	Família mono-parental 30 (4.8)
Nivell socioeconòmic (n; %)	Alt	205 (33.0)	Nascut fora d'Espanya (n; %)
	Mig-alt	280 (45.0)	Nen 19 (3.1)
	Baix	137 (22.0)	Mare 88 (14.2)
			Pare 94 (15.6)
<i>Pares</i>	<i>Mare</i>	<i>Pare</i>	
Edat (mitjana; DE)	36.4 (4.7)	38.6 (5.8)	
Educació (n; %)			
	Universitat	340 (54.7)	279 (45.7)
	Batxillerat/universitat incompleta	178 (28.6)	197 (32.2)
	Escola secundària/batxillerat incomplet	92 (14.8)	122 (20.0)
	Escola primària o menys	12 (1.9)	13 (2.1)
Ocupació (n; %)			
	Professionals/alts executius	279 (45.1)	273 (45.7)
	Tècnics/Administratius/treballadors qualific.	200 (32.3)	237 (39.6)
	Treballadors no qualificats	140 (22.6)	88 (14.7)
Desocupats		112 (18.0)	46 (7.4)

Nota: DE: desviació estàndard. Educació no disponible per a 11 pares. Professió no disponible per a 3 mares i 24 pares

Instruments d'avaluació

En aquest estudi nens, pares i professors han informat de les següents variables relacionades amb TND a diferents edats (Veure Taula 3).

TAULA 3

Àrees Avaluades i Informador

Pares	Nens	Professors
Psicopatologia	Psicopatologia	Psicopatologia
Funcionament	Raonament Abstracte	Funcions Executives
Temperament	Intel·ligència Verbal	Agressivitat
Pràctiques parentals	Atenció	Fredor Emocional
Psicopatologia Mare	Cognició Social	Cognició Social
Psicopatologia Pare	Autoestima	Ira
Funcionament Familiar	Ira	Dades Escolars
Factors de Risc	Biaix Hostil	
Embaràs	Processament Emocions	
Part	Us noves tecnologies (TIC)	
Desenvolupament	Funcionament familiar	
Història Mèdica	Desenvolupament Puberal	
Escola	Hàbits Saludables	
Esdeveniments Vitals	Hiperlaxitud articular	
Amistats	Exposició a espais verds	
Germans	Acompliment de normes	
Ús de Serveis	Genètica (mostres ADN)	
Genètica (mostres ADN)		

Per la selecció dels instruments d'avaluació s'ha considerat:

- els diferents factors que potencialment podrien intervenir en el procés d'aparició o consolidació del TND
- els diferents contextos en els que el nen es desenvolupa i dels que podrien provenir
- els diferents efectes que podria tenir el TND
- els diferents informadors i la seva idoneïtat per observar i valorar el problema
- el període evolutiu i edat dels nens
- la tècnica més apropiada per obtenir la informació
- el context social a on es realitza l'estudi i el mitjà físic a on es realitza (l'escola)

La Taula 4 recull tots els instruments utilitzats, el constructe que avaluen, l'informador i les edats a les que han estat aplicats.

TAULA 4

Instruments Utilitzats

Mesures	Constructe	Edat aplicació	Informant
Psicopatologia			
CBCL/1 ^{1/2} -5 i CBCL/6-18; Child Behavior Checklist (Achenbach & Rescorla, 2000-2001)	Psicopatologia dimensional	3/4/5/ 6/7/ 8/9/10/11/ 12/13/14	Pares
Dominic Interactive (Valla, Bergeron, & Smolla, 2000)	Psicopatologia dimensional	6	Nen
EDNA Entrevista diagnòstica para niños y adolescentes (Ezpeleta, de la Osa, Granero, Domènech, & Reich, 2011)	DSM-5 Diagnosis Trastorns comportament	3/4/5/6/7/ 8/9/10/11 12/13/14	Pares
SCAS Spence Children's Anxiety Scale (Spence, 1998)	Simptomatologia Trastorns ansietat	9	Pares i nen
SDQ Strengths and Difficulties Questionnaire (Goodman, 2001)	Psicopatologia dimensional	3/4/5/6/7/ 8/9/10/11/ 12/13/14	Pares/ professors
YSR Youth Self Report (Achenbach & Rescorla, 2001)	Psicopatologia dimensional	11/12/13/14	Adolescent
Funcionament			
CGAS Children's Global Assessment Scale (Shaffer et al., 1983)	Funcionament Global	3/4/5/6/7/8/9/10/ 11/12/13/14	Clinic a partir d'entrevista
PECFAS Preschool and Early Childhood and Adolescent Functional Assessment Scale (Hodges, 1995b)	Funcionament per àrees	3/4/5/6	Clinic a partir d'entrevista
CAFAS Childhood and Adolescent Functional Assessment Scale (Hodges, 1995a)		7/8/9/10/11	
BIS Brief Impairment Scale (Bird et al., 2005)	Funcionament	12/13	Pares

Mesures	Constructe	Edat aplicació	Informant
Vulnerabilitat			
ADN: MAOA, BDNF, OXTR	Genètica	6	Pares i nens
ARI Affective Reactivity Index (Stringaris et al., 2012)	Irritabilitat	7/11/12/13/14	Professors/ nens
Self-esteem (Unitat d'Epidemiologia i de Diagnòstic en Psicopatologia del Desenvolupament, 2011)	Autoestima	5	Nens
BRIEF-P Behavior Rating Inventory of Executive Function preschool version (Gioia, Espy, & Isquith, 2003)	Funcions executives	3	Professors
BRIEF2 (Gioia, Isquith, Guy, & Kenworthy, 2015)		13	
CATS Children's Automatic Thought Scale (Schniering & Rapee, 2002)	Pensaments automàtics	8	Nens
CAS Children's Aggression Scale (Halperin & McKay, 2008)	Conducta agressiva	3/4/5/6/7/8/9/10/ 11/12/13/14	Professors
CBQ3-7 Children's Behavior Questionnaire Short Form & Very Short Form (Putnam & Rothbart, 2006)	Temperament	3/4/5/7	Pares
EATQ-R Early Adolescent Temperament Questionnaire-Revised (Ellis & Rothbart, 2001)		10	
ERC Emotion Regulation Checklist (Shields & Cicchetti, 1997)	Regulació Emocional	7	Pares
Hypermobility of the joints (Ezpeleta, Navarro, de la Osa, Penelo, & Bulbena, 2018)	Hípermobilitat articular	9	Clinic amb exploració física nen
ICU Inventory of Callous-Unemotional (Frick, 2004)	Trets de duresa emocional	3/4/5/6/7/ 8/9/10/11/ 12/13/14	Professors
IRA Autoinforme d'avaluació de l'enuig (Unitat d'Epidemiologia i de Diagnòstic en Psicopatologia del Desenvolupament, 2012)	Irritabilitat	6	Nen

Mesures	Constructe	Edat aplicació	Informant
K-BIT (Kaufman, Kaufman, Lincoln, & Kaufman, 2000)	Raonament abstracte i vocabulari	4	Nen
K-CPT Kiddie-Continuous Performance Test (Conners, 2006)	Atenció i resposta inhibidora	4	Nen
HBS Hostile Bias Situations (Crick & Grotpeter, 1995)	Biaix Hostil	7	Nen
SCDC Social Communication Disorders Checklist (Skuse, Mandy, & Scourfield, 2005)	Cognició social	5/10/12	Pares i professors
SPSRQC Sensitive to Punishment and Sensitive to Reward Questionnaire-Child Revised (Colder & O'Connor, 2004)	Sensibilitat a la recompensa	7	Pares
SRMPE Self-Rating Measure of Pubertal Status (Petersen, Crockett, Richards, & Boxer, 1988)	Estatus puberal	11/12/13/14	Nen/ Adolescent
YONI (Shamay-Tsoory et al., 2007)	Teoria de la Ment (ToM)	5	Nen
Factors de Risc			
APQ Alabama Parenting Questionnaire (Frick, 1991)	Pràctiques parentals	3/6/9/13	Pares
ASR Adult Self-Report (Achenbach & Rescorla, 2003)	Psicopatologia parental	3/8	Pares
ChEAT Children's Eating Attitud Tests (Maloney, McGuire, & Daniels, 1988)	Actitud cap al menjar	10	Nen
IAT Internet Addiction Test (Widyanto & McMurren, 2004)	Ús d'internet	10	Nen
HABITS Qüestionari d'Hàbits de Salut (Unitat d'Epidemiologia i de Diagnòstic en Psicopatologia del Desenvolupament, 2017)	Hàbits de salut	11	Nen
QVE Qüestionari de Variables Escolars (Unitat d'Epidemiologia i de Diagnòstic en Psicopatologia del Desenvolupament, 2014)	Funcionament escolar	8	Professors
SCORE Systemic Clinical Outcome and Routine Evaluation (SCORE) (Stratton, Bland, Janes, & Lask, 2010)	Funcionament familiar	11/12	Pares i fills

Mesures	Constructe	Edat aplicació	Informant
SRF Schedule for Risk Factors (Unitat d'Epidemiologia i de Diagnòstic en Psicopatologia del Desenvolupament, 2009)	Factors de risc i Esdeveniments vitals estressants	3/4/5/6/7/ 8/9/10/11	Pares
QCRA Qüestionari de conductes de risc (Unitat d'Epidemiologia i de Diagnòstic en Psicopatologia del Desenvolupament, 2018rar)	Conductes de risc a l'adolescència	12/13	Nen
SNQ Social Norms Questionnaire (Rankin, 2012)	Acompliment de normes	13	Normes

Procediment

El projecte va ser aprovat per la Comissió d'Ètica en la Experimentació Animal i Humana de la Universitat Autònoma de Barcelona. Les famílies van ser reclutades a les escoles i van donar el consentiment per escrit. Totes les famílies de P3 a les escoles participants van ser convidades a respondre al SDQ³⁻⁴. Les que van acceptar i complien els criteris de selecció van ser contactades per telèfon i entrevistades a l'escola. Els entrevistadors van ser entrenats i van ser cecs al grup de cribratge.

Les dades es van recollir entre novembre de 2009 i juliol de 2021.

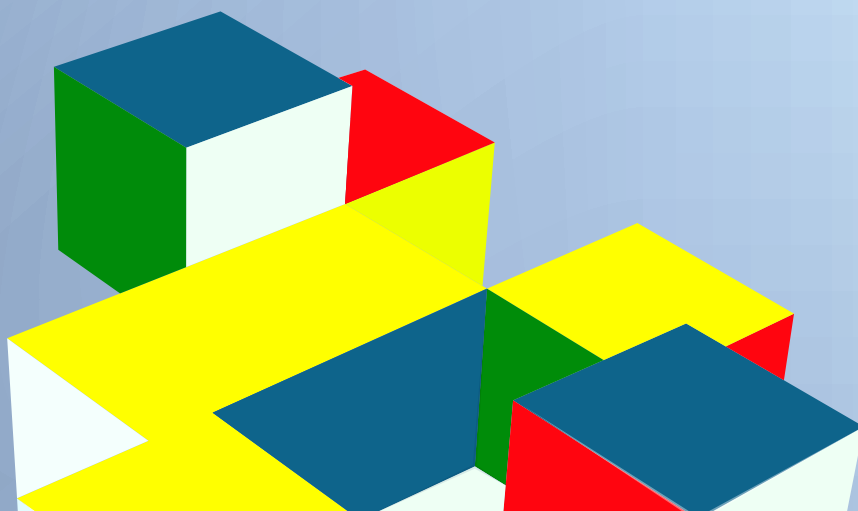
Anàlisi estadística

L'anàlisi estadística es va fer amb SPSS 24, Stata 16 i MPlus. Com que el procediment de mostratge va incrementar la probabilitat de que la mostra de 622 nens i nenes inclogués participants amb psicopatologia, totes les anàlisis estadístiques es van ponderar assignant pesos inversament proporcionals a la probabilitat de selecció dels participants, per restaurar així la prevalença real de psicopatologia poblacional.

Les anàlisis estadístiques incloses en aquest informe són principalment descriptives univariants per variables categòriques (N i percentatge) i quantitatives (mitjana i desviació estàndard). També s'inclouen resultats de proves inferencials de comparació de mitjanes i de comparació de proporcions, que es resumeixen en els redactats a continuació dels gràfics, indicant quines comparacions han resultat estadísticament significatives i, per tant, es pot considerar amb una alta confiança que es donen en el conjunt de la població. L'anàlisi de creixement de classes latents (LCGA) (Mplus8.3) per un procés es va utilitzar per identificar diferents grups de trajectòries evolutives considerant les puntuacions directes de negativisme desafiant des de 3 a 13 anys de pares i professors.

Resultats

PREVALENÇA DSM-5 DEL TRASTORN NEGATIVISTA DESAFIANT

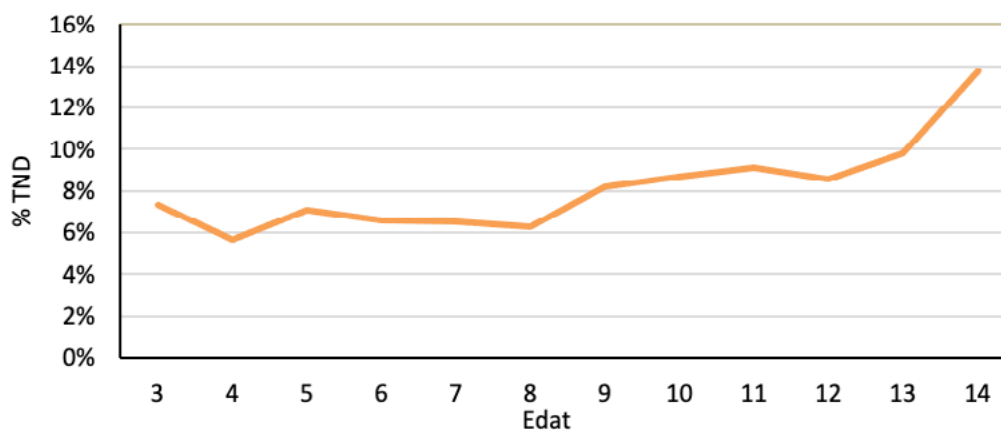
Entrevista Diagnòstica para Niños y Adolescentes (EDNA; Ezpeleta, de la Osa, Granero, et al., 2011)

Aquesta entrevista avalua els trastorns psicològics seguint les definicions del manual diagnòstic DSM-5.

Prevalença per edat

FIGURA 1

Proporcions de TND

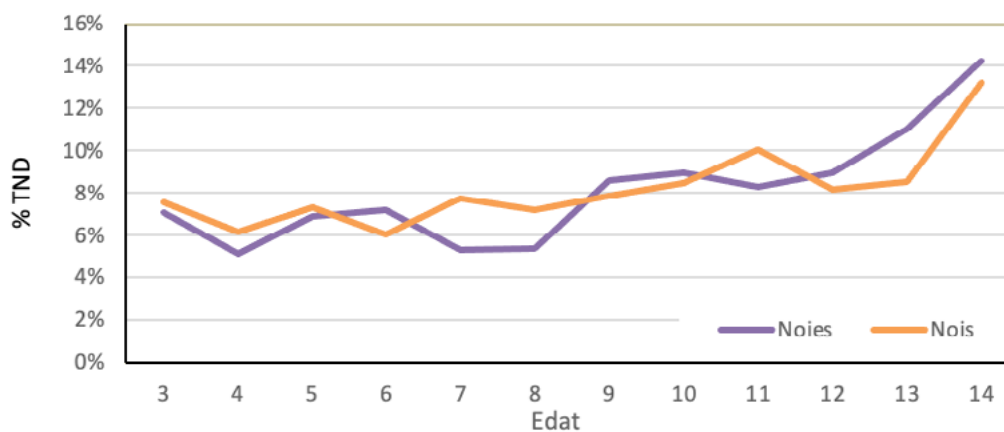
Nota: Els valors numèrics es troben a Annex 1- Taula 1

La prevalença de TND oscil·la entre 5.6% als 4 anys i 13.9% als 14 anys. Hi ha estabilitat en el número d'afectats dels 3 als 8 anys i a partir dels 9, inici de la pubertat, s'incrementa la prevalença de TND. En el conjunt d'edats analitzades hi ha un increment lineal estadísticament significatiu de la prevalença de TND ($p < .001$).

Prevalença per sexe

FIGURA 2

Proporcions de TND per sexe

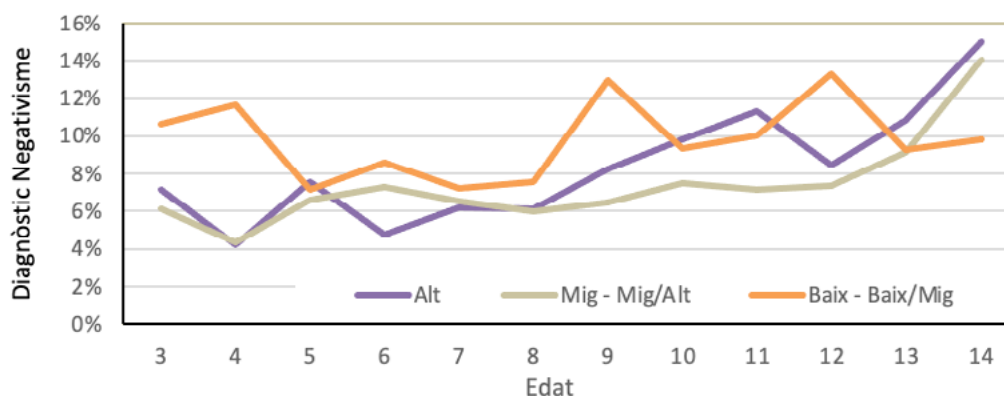
Nota: Els valors numèrics es troben a Annex 1-Taula 2.

En les noies, la prevalença de TND oscil·la entre 5.0% als 4 anys i 14.0% als 14 anys. En els nois, la prevalença de TND oscil·la entre 6.0% als 8 anys i 13.3% als 14 anys. Al comparar els grups de noies i nois no es troben diferències estadísticament significatives en la prevalença de TND a cap edat.

Prevalença per nivell socioeconòmic

FIGURA 3

Proporcions de TND per nivell socioeconòmic

Nota: els valors es troben a Annex 1- Taula 3.

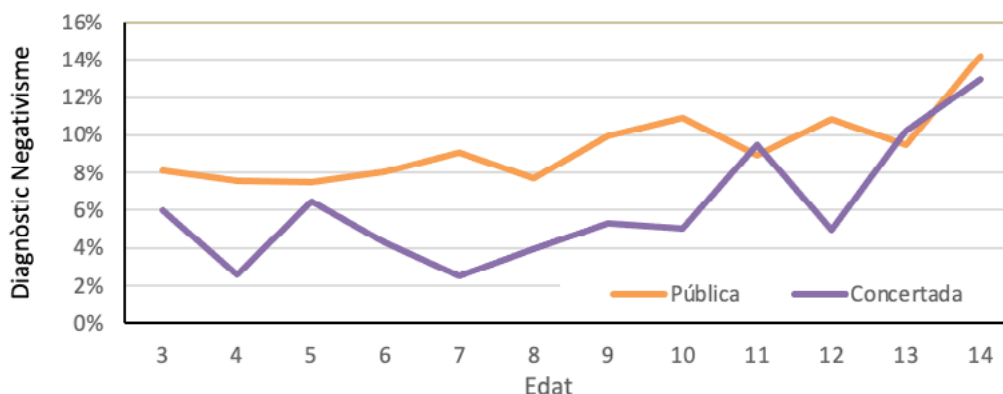
La prevalença de TND és més alta en nivells socioeconòmics baixos fins als 10 anys i als 12 anys. En nivells socioeconòmics alts, la prevalença de TND és més alta als 11, 13 i 14 anys. Durant preescolar i prepubertat el TND és més prevalent en nivells socioeconòmics baixos, mentre que en nivells alts és més prevalent a l'adolescència.

Al comparar la prevalença segons nivell socioeconòmic, només per nivell socioeconòmic, només es troben diferències estadísticament significatives als 4 anys, en el sentit de que el grup Baix-Baix/Mig presenta una prevalença de TND més alta.

Prevalença per tipus d'escola

FIGURA 4

Percentatges de TND per tipus d'escola

Nota: Els valors numèrics es troben a Annex 1- Taula 4.

A l'escola pública la prevalença oscil·la entre 7.4% als 7 anys i 14.1% als 14. A l'escola concertada la prevalença oscil·la entre 2.6% als 7 anys i 13.2% als 14. Al comparar la prevalença segons tipus d'escola, es troben diferències estadísticament significatives a les edats de 4, 7, 10 i 12 anys, en el sentit de que els alumnes d'escoles públiques presenten una prevalença de TND més alta.

En la població general d'entre els 3 i els 14 anys la prevalença de TND oscil·la entre 5.6% als 4 anys i 13.9% als 14 anys. Amb l'inici de la pubertat la prevalença de TND s'incrementa. No es troben diferències estadísticament significatives entre nois i noies en la prevalença de TND a cap edat. En general, tampoc hi ha diferències significatives segons el nivell socioeconòmic. Els alumnes d'escoles públiques, en comparació amb els de concertades, presenten una prevalença de TND més alta.

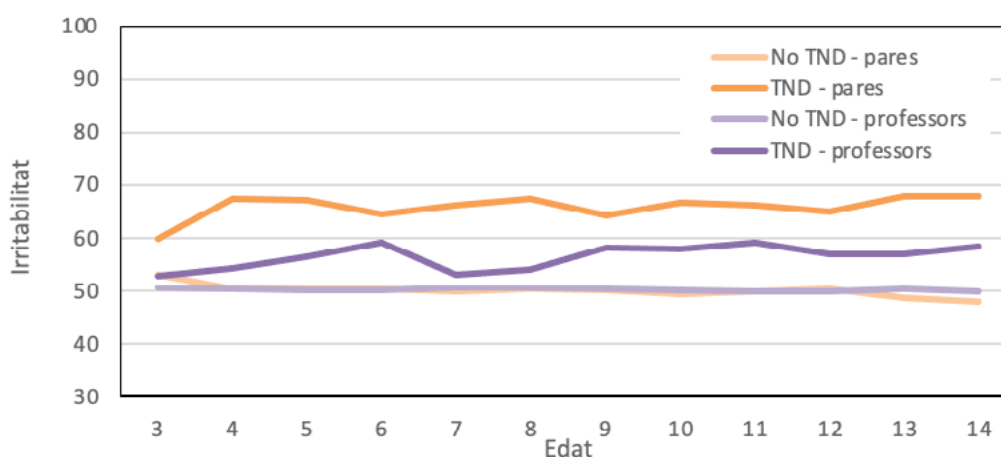
DIMENSIONS DEL TND

Actualment, es considera que el TND és un trastorn compostat per dues dimensions conductuals: la *irritabilitat* (enfurir-se/rebequeries, susceptibilitat, enuig/ressentiment) i el *desafiament* (discutir, desafiar, molestar, culpar als altres).

Irritabilitat al llarg del desenvolupament

FIGURA 5

Mitjanes de puntuacions T d'irritabilitat en els grups amb i sense TND

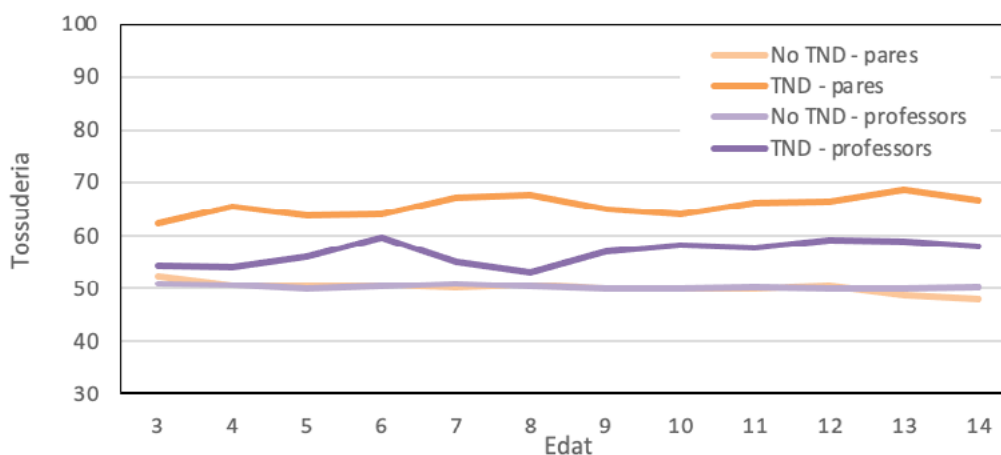
Nota: Els valors numèrics es troben a Annex 1- Taula 5.

Al comparar els grups amb i sense TND, es troben diferències estadísticament significatives en la irritabilitat informada per pares en totes les edats (3 a 14 anys) en el sentit de que el grup amb TND obté puntuacions més altes. En la irritabilitat informada pels professors les diferències estadísticament significatives es donen a totes les edats excepte als 3, 7 i 8 anys, també en el mateix sentit.

Desafiament al llarg del desenvolupament

FIGURA 6

Mitjanes de puntuacions T de desafiament en els grups amb i sense TND

Nota: Els valors numèrics es troben a Annex 1- Taula 6.

Al comparar els grups amb i sense TND, es troben diferències estadísticament significatives en desafiament informat per pares en totes les edats (3 a 14 anys) en el sentit de que el grup amb TND obté puntuacions més altes. En desafiament informat pels professors les diferències estadísticament significatives es donen a totes les edats excepte als 8 anys, també en el mateix sentit.

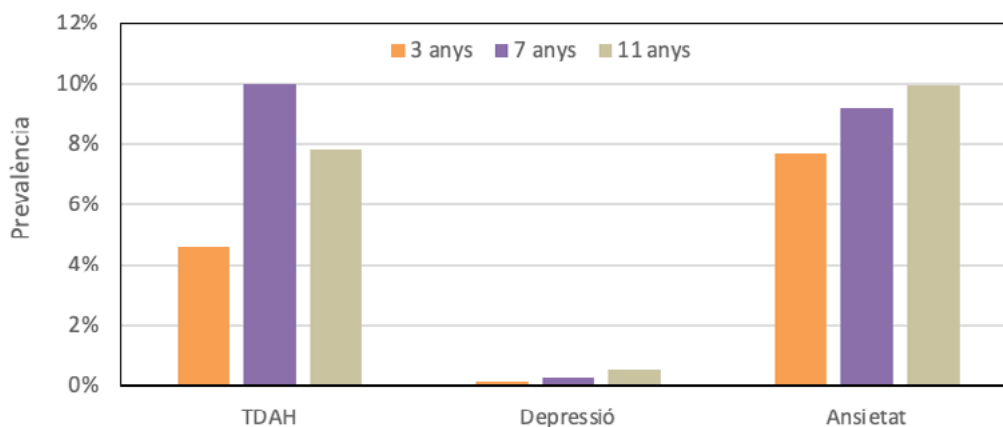
Els grups amb TND obtenen puntuacions més altes que els sense TND en irritabilitat i desafiament a totes les edats (3 a 14 anys) segons la informació dels pares i professors (amb petites excepcions a algunes edats segons els professors).

ALTRA PSICOPATOLOGIA

El TND s'associa amb altres problemes psicològics, com l'ansietat, la depressió o el trastorn per dèficit d'atenció/hiperactivitat (TDAH). Es presenta la prevalença d'altres problemes que sovint s'associen a TND en tres punts d'edat.

FIGURA 7

Proporcions de TDAH, depressió i ansietat (Diagnòstic DSM-5)

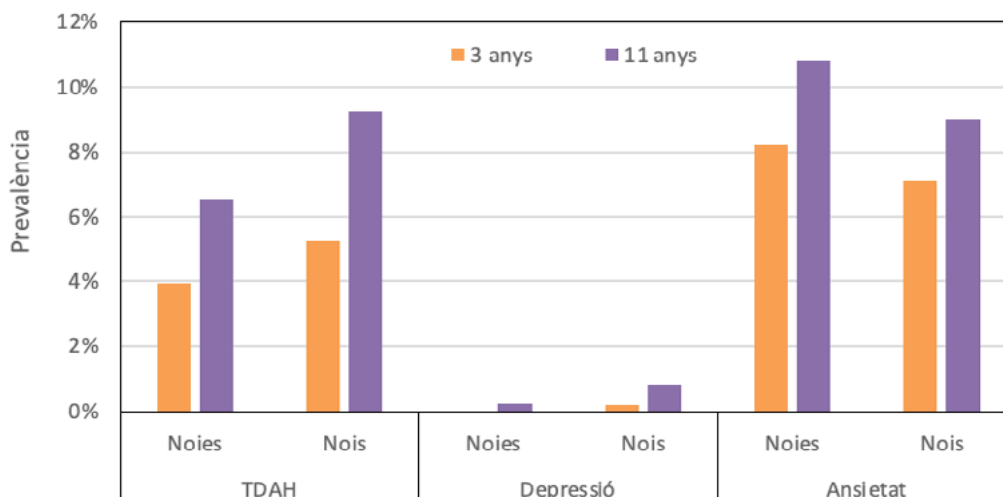
Nota: Els valors numèrics es troben a Annex 1- Taula 7.

La prevalença de TDAH oscil·la entre 4.6% i 10%, la de ansietat entre 7.7% i 10% i la de depressió major entre 0.1 i 0.5%. Només es troben diferències significatives entre edats en TDAH, a on la prevalença és més alta als 7 anys.

Altra psicopatologia per sexe

FIGURA 8

Percentatges de TDAH, depressió i ansietat per sexe en el grup amb TND

Nota: Els valors numèrics es troben a Annex 1- Taula 8.

Més nois que noies presenten TDAH i més noies que nois presenten ansietat, però, entre ambdós grups, no es troben diferències significatives a les edats de 3 i 11 anys en la prevalença de TDAH, Depressió i Ansietat.

A la població general de 3 a 11 anys la prevalença de TDAH oscil·la entre 4.6% i 10%, la d'ansietat entre 7.7% i 10% i la de depressió major entre 0.1 i 0.5%. No hi ha diferències significatives per sexe ni per edat.

Conductes i emocions –Pares i professors

Strengths and Difficulties Questionnaire (SDQ; Goodman, 1997; Goodman, 2001)

Els pares i els professors han informat anualment amb l'SDQ dels símptomes observats en els seus fills i alumnes en les següents àrees:

Emocions: indica el grau en el que el nen presenta dificultats en l'àmbit emocional, com per exemple, tristor, pors o preocupacions excessives.

Conducta: indica el grau en el que el nen mostra comportaments que són molestos pels altres, como ara desobeir les normes, agressivitat o rebequeries.

Hiperactivitat: indica la tendència del nen a presentar dificultats degut a manca d'atenció o per excés de moviment.

Companyys: indica el grau en què el nen té dificultats d'interacció amb nens de la seva edat, como ara ser rebutjat o restar aïllat dels altres.

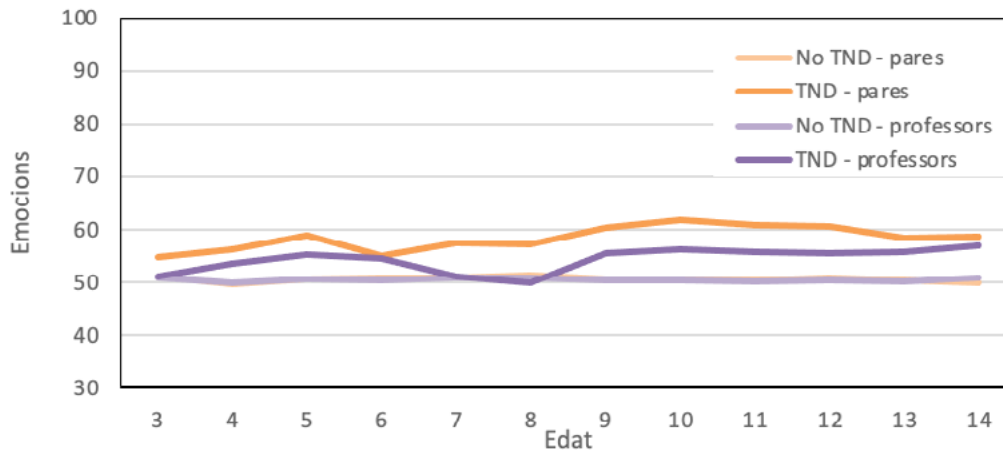
Pro-socialitat: indica en què grau el nen té dificultats per involucrar-se en conductes beneficioses per les altres persones del seu entorn, como ara ajudar o tenir en consideració els sentiments dels altres.

Emocions

Indica el grau en què el nen presenta dificultats en l'àmbit emocional, com per exemple, tristor, pors o preocupacions excessives.

FIGURA 9

Mitjanes de puntuacions T d'emocions de l'SDQ en els grups amb i sense TND

Nota: Els valors numèrics es troben a Annex 1- Taula 9.

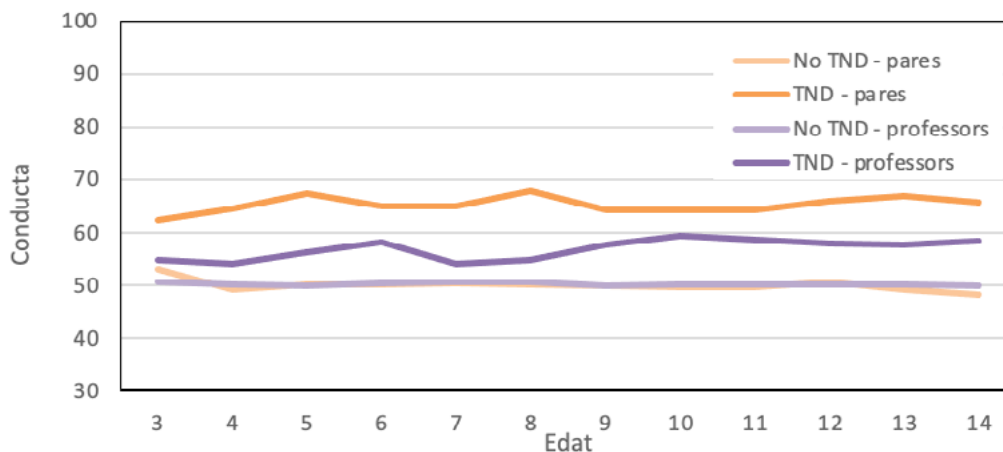
Al comparar els grups amb i sense TND, es troben diferències estadísticament significatives en dificultats emocionals informades per pares en totes les edats (3 a 14 anys) en el sentit que el grup amb TND obté puntuacions més altes. En les dificultats emocionals informades per professors, les diferències estadísticament significatives es donen a totes les edats, també en el mateix sentit, excepte als 3, 7 i 8 anys.

Conducta

Indica el grau en què el nen mostra comportaments que són molestos pels altres, como ara desobeir les normes, agressivitat o rebequeries.

FIGURA 10

Mitjanes de puntuacions T de conducta de l'SDQ en els grups amb i sense TND

Nota: Els valors numèrics es troben a Annex 1-Taula 10.

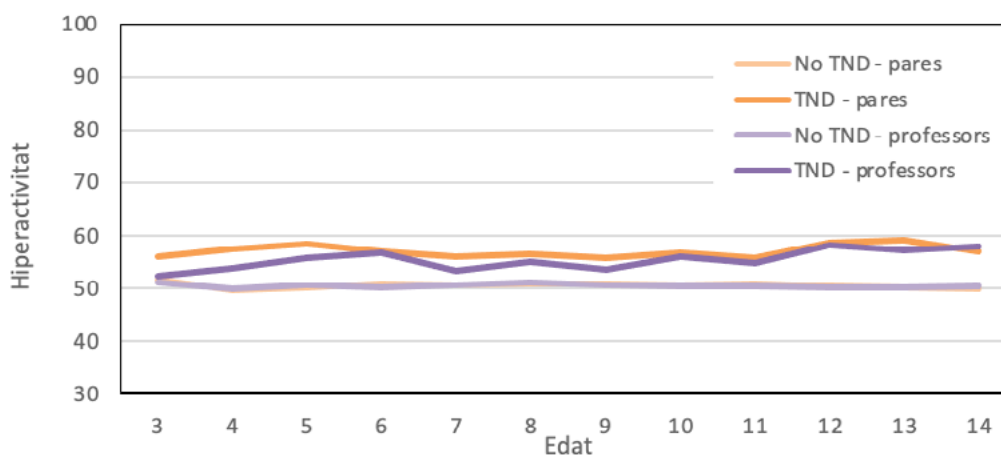
Al comparar els grups amb i sense TND, es troben diferències estadísticament significatives en problemes de conducta informats per pares en totes les edats (3 a 14 anys) en el sentit que el grup amb TND obté puntuacions més altes. En problemes de conducta informats per professors, les diferències estadísticament significatives en el mateix sentit es donen a totes les edats excepte als 8 anys.

Hiperactivitat

Indica la tendència del nen a presentar dificultats degut a manca d'atenció o per excés de moviment.

FIGURA 11

Mitjanes de puntuacions T d'hiperactivitat de l'SDQ en els grups amb i sense TND

Nota: Els valors numèrics es troben a Annex 1- Taula 11.

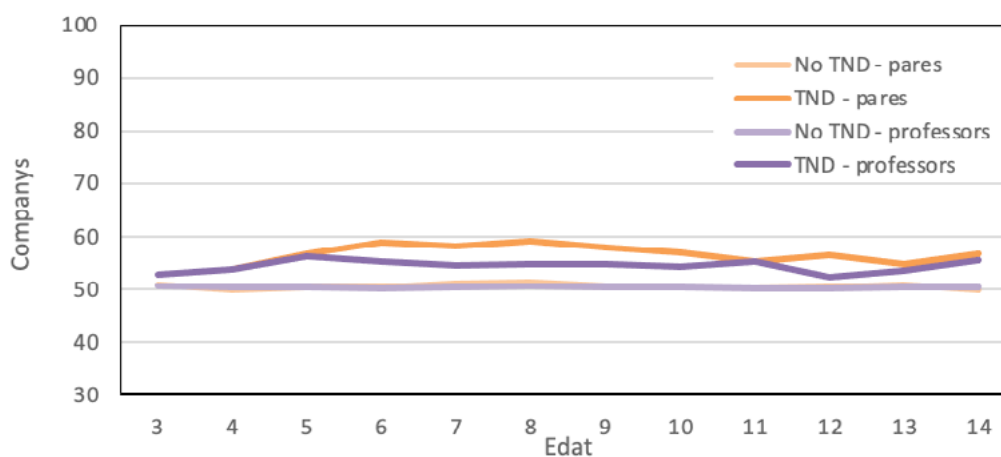
Al comparar els grups amb i sense TND, es troben diferències estadísticament significatives en hiperactivitat informada per pares en totes les edats (3 a 14 anys) en el sentit que el grup amb TND obté puntuacions més altes. En hiperactivitat informada per professors, les diferències estadísticament significatives en el mateix sentit es donen a totes les edats excepte als 3, 7, 8 i 9 anys.

Problemes amb els companys

Indica el grau en què el nen te dificultats d'interacció amb nens de la seva edat, como ara ser rebutjat/a o restar aïllat dels altres.

FIGURA 12

Mitjanes de puntuacions T de problemes amb els companys de l'SDQ en els grups amb i sense TND

Nota: Els valors numèrics es troben a Annex 1- Taula 12.

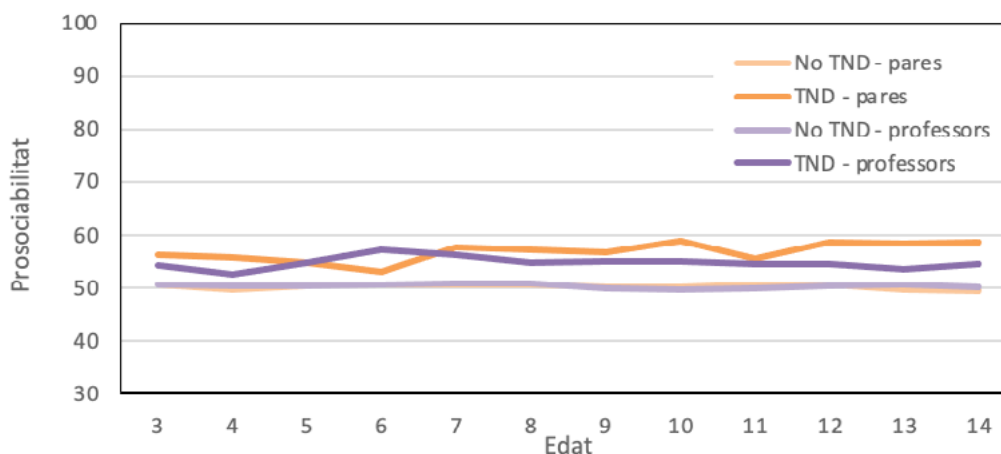
Al comparar els grups amb i sense TND, es troben diferències estadísticament significatives en dificultats amb els companys informades per pares en totes les edats avaluades excepte als 3 i 13 anys, en el sentit que el grup amb TND obté puntuacions més altes. En les dificultats amb els companys informades per professors, les diferències estadísticament significatives es donen a totes les edats excepte als 3, 8, 12 i 13 anys, també en el mateix sentit.

Problemes de prosocialitat

Indica en què grau el nen te dificultats per involucrar-se en conductes beneficioses per les altres persones del seu entorn, como ara ajudar o tenir en consideració els sentiments dels altres.

FIGURA 13

Mitjanes de puntuacions T de problemes de prosocialitat de l'SDQ en els grups amb i sense TND

Nota: Els valors numèrics es troben a Annex 1- Taula 13.

Al comparar els grups amb i sense TND, es troben diferències estadísticament significatives en problemes de prosocialitat informats per pares en totes les edats excepte als 6 anys, en el sentit que el grup amb TND obté puntuacions més altes. En problemes de prosocialitat informats per professors, les diferències estadísticament significatives en el mateix sentit es donen a totes les edats excepte als 4, 8 i 13 anys.

El grup amb TND obté puntuacions més altes que el grup sense TND segons els pares en dificultats per controlar les emocions, comportament i hiperactivitat a totes les edats (3 a 14 anys), amb els companys (excepte als 3 i 13 anys), i de prosocialitat (excepte als 6 anys). La informació del professorat va en el mateix sentit però no hi ha diferències entre els grups a algunes edats.

Conductes i emocions – Pares i joves

Child Behavior Checklist (CBCL/1^{1/2}-5; CBCL/6-18; Achenbach & Rescorla, 2000, 2001), Youth Self Report (YSR; Achenbach & Rescorla, 2001).

Els pares han informat anualment amb el CBCL dels símptomes observats en els seus fills (dels 3 als 14 anys), i els joves han informat dels seus propis sentiments i comportaments amb l'YSR anualment dels 11 als 14 anys, en les següents àrees:

Ansietat/depressió: indica el grau en què té por, es preocupa, se sent culpable o nerviós o ansiós.

Retraïment/depressió: indica el grau en què se sent sol, tímid, trist o no es diverteix

Queixes somàtiques: indica el grau en què presenta queixes físiques.

Problemes socials: indica el grau en què és dependent, solitari, no s'entén amb els altres o no cau bé, té gelosia, pensa que els altres el perjudiquen, el rebutgen o se'n burlen, té tendència a tenir accidents.

Problemes pensament: indica el grau en què té pensaments, idees o conductes estranyes (com autolesions, tocar-se els genitals en públic, compulsions, tics, al·lucinacions, deliris, problemes per dormir – somnambulisme, dormir menys).

Problemes atenció: indica el grau en què li costa concentrar-se, és mogut, impulsiu, o desatent.

Trencar normes: indica el grau en què viola normes socials majors (consumeix drogues, vandalisme, cala focs, s'escapa de casa, males amistats, falta a l'escola, etc.).

Conducta agressiva: indica el grau en què es comporta de manera agressiva, desobeeix, discuteix, té mal geni, es fica en baralles, amenaça els altres, etc.).

Problemes interioritzats: Comprèn problemes que es viuen principalment dins del nen (ansietat/depressió, retraïment/depressió, queixes somàtiques).

Problemes exterioritzats: Problemes que involucren principalment conflictes amb altres persones i amb les seves expectatives sobre el jove (conducta de trencar normes i conducta agressiva).

Les següents figures representen gràficament la informació segons pares i joves.

Problemes emocionals, socials i de la son

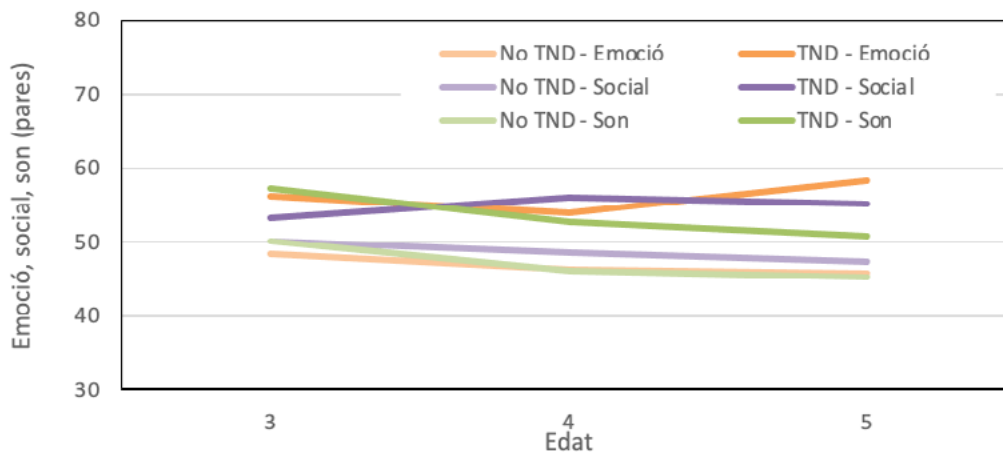
Problemes emocionals inclou el grau en que els nens preescolars semblen alterats, infeliços, ploren, o canvien d'humor.

Problemes socials indica en quin grau estan aïllats, son poc afectuosos, o no responen a l'afecte.

Problemes de son descriu les dificultats dels nens per dormir segon informen els pares.

FIGURA 14

Mitjanes de puntuacions T de problemes d'emoció, social i son del CBCL en els grups amb i sense TND als 3, 4 i 5 anys

Nota: Els valors numèrics es troben a Annex 1- Taula 14.

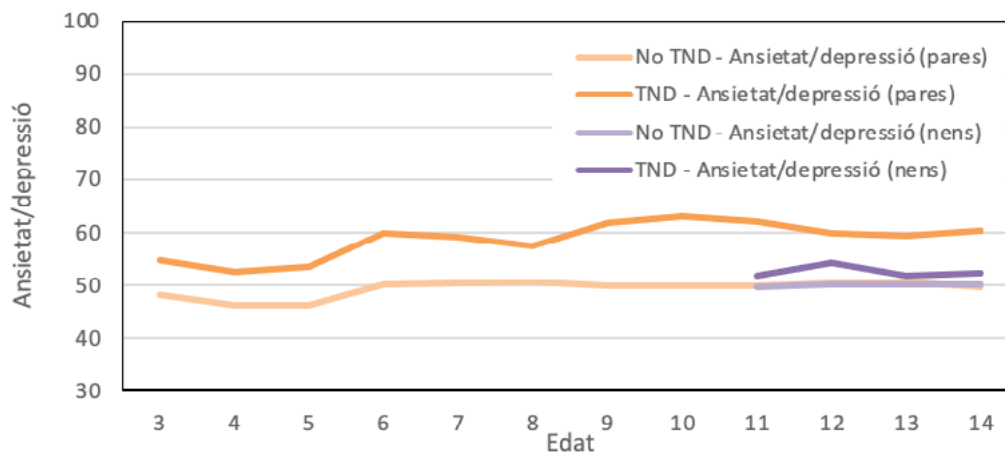
Al comparar els grups amb i sense TND, es troben diferències estadísticament significatives en problemes per controlar les emocions, de socialització i son, informats per pares en les edats de 3 a 5 anys, en el sentit de que el grup amb TND obté puntuacions més altes.

Ansietat/depressió

Indica el grau en què té por, es preocupa, se sent culpable o nerviós o ansiós.

FIGURA 15

Mitjanes de puntuacions T d'ansietat/depressió del CBCL i YSR en els grups amb i sense TND

Nota: Els valors numèrics es troben a Annex 1- Taula 15.

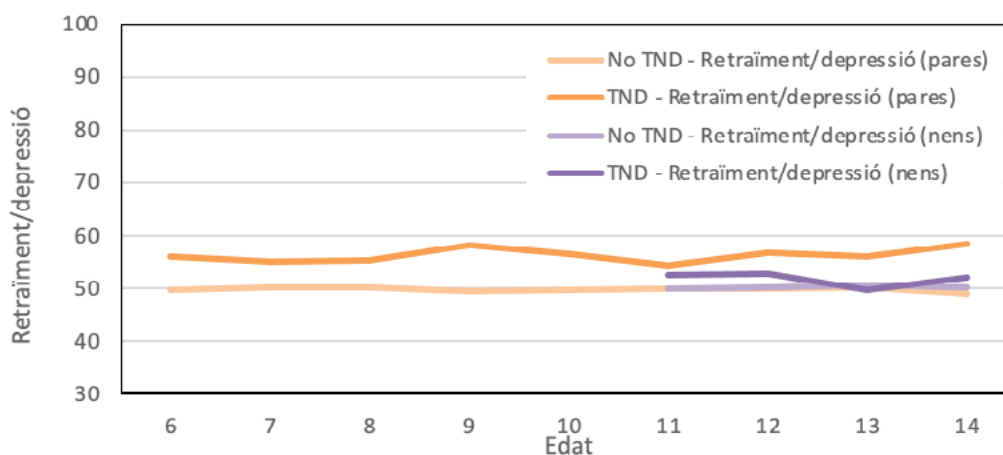
Al comparar els grups amb i sense TND, es troben diferències estadísticament significatives en ansietat/ depressió informada per pares en totes les edats (3 a 14 anys) en el sentit que el grup amb TND obté puntuacions més altes. En l'ansietat/depressió informada pels joves dels 11 als 14 anys no es troben diferències estadísticament significatives.

Retraïment/depressió

Indica el grau en què se sent sol, tímid, trist o no es diverteix.

FIGURA 16

Mitjanes de puntuacions T de retraïment/depressió del CBCL i YSR en els grups amb i sense TND

Nota: Els valors numèrics es troben a Annex 1- Taula 16.

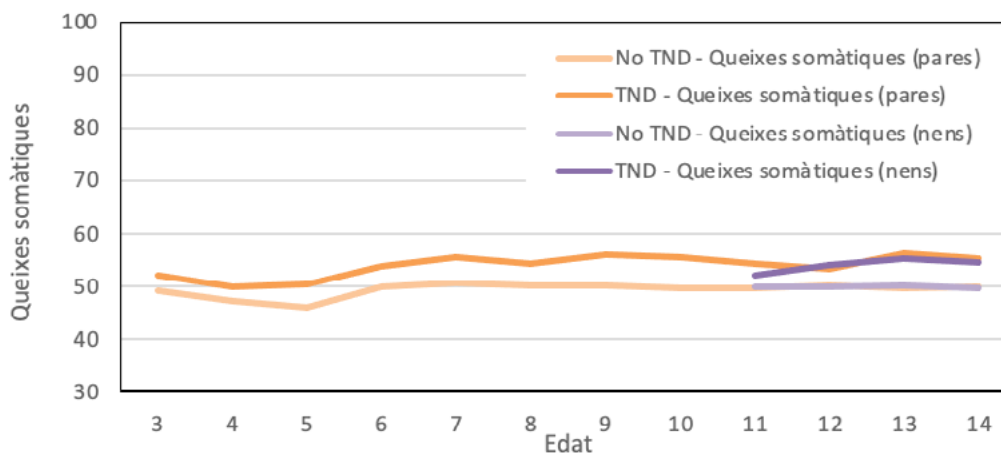
Al comparar els grups amb i sense TND, es troben diferències estadísticament significatives en problemes de retraïment/depressió informats per pares dels 6 als 10 anys i dels 12 als 14, en el sentit que el grup amb TND obté puntuacions més altes. En problemes de retraïment/depressió informats pels joves dels 11 als 14 anys no es troben diferències estadísticament significatives.

Queixes somàtiques

Indica el grau en què presenta queixes físiques.

FIGURA 17

Mitjanes de puntuacions T de queixes somàtiques del CBCL i YSR en els grups amb i sense TND

Nota: Els valors numèrics es troben a Annex 1- Taula 17.

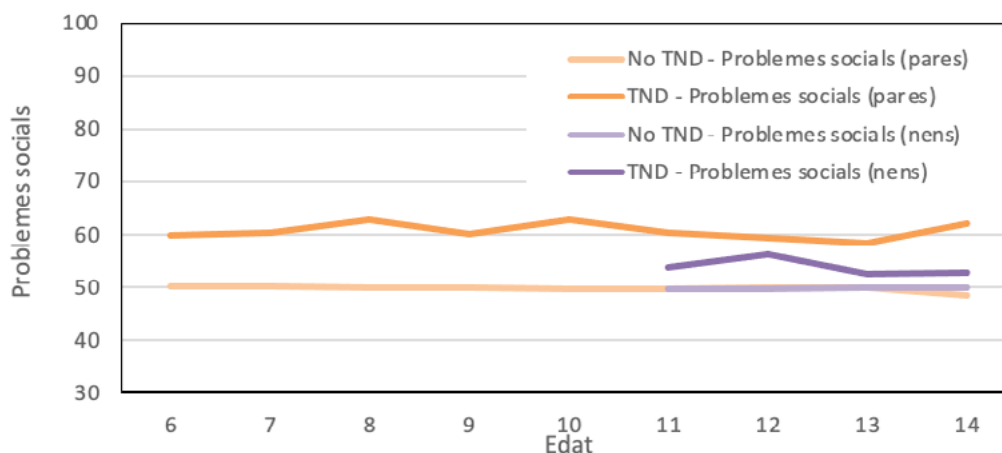
Al comparar els grups amb i sense TND, es troben diferències estadísticament significatives en queixes somàtiques informades per pares dels 3 als 6 anys, dels 9 als 11 i dels 13 als 14, en el sentit que el grup amb TND obté puntuacions més altes. En queixes somàtiques informades pels joves es troben diferències estadísticament significatives, en el mateix sentit que en el cas dels pares, dels 12 als 14 anys.

Problemes socials

Indica el grau en què és dependent, solitari, no s'entén amb els altres o no cau bé, té gelosia, pensa que els altres el perjudiquen, el rebutgen o se'n burlen, té tendència a tenir accidents.

FIGURA 18

Mitjanes de puntuacions T de problemes socials del CBCL i YSR en els grups amb i sense TND

Nota: Els valors numèrics es troben a Annex 1- Taula 18.

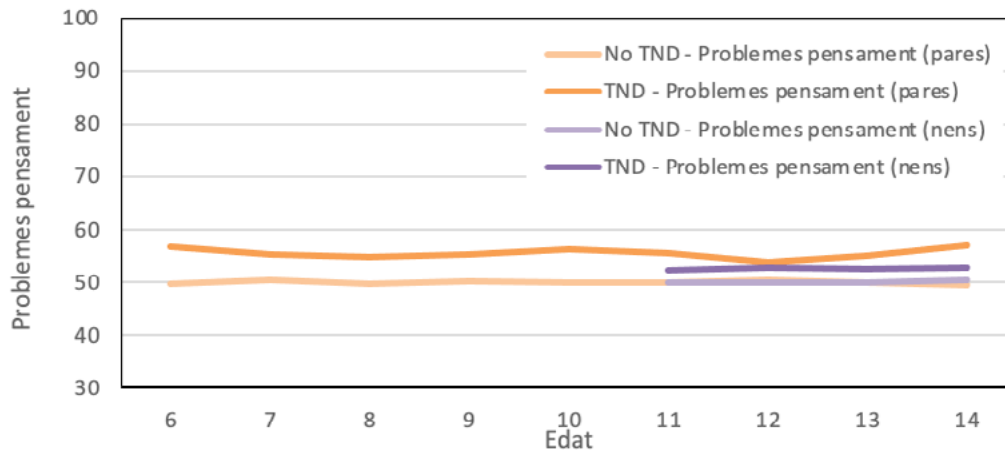
Al comparar els grups amb i sense TND, es troben diferències estadísticament significatives en els problemes socials informats per pares en totes les edats avaluades (6 a 14 anys) en el sentit que el grup amb TND obté puntuacions més altes. En els problemes socials informats pels joves, les diferències estadísticament significatives en el mateix sentit es donen als 11 i 12 anys.

Problemes de pensament

Indica el grau en què té pensaments, idees o conductes estranyes (com autolesions, tocar-se els genitals en públic, compulsions, tics, al·lucinacions, deliris, problemes per dormir –somnambulisme, dormir menys).

FIGURA 19

Mitjanes de puntuacions T de problemes pensament del CBCL i YSR en els grups amb i sense TND

Nota: Els valors numèrics es troben a Annex 1- Taula 19.

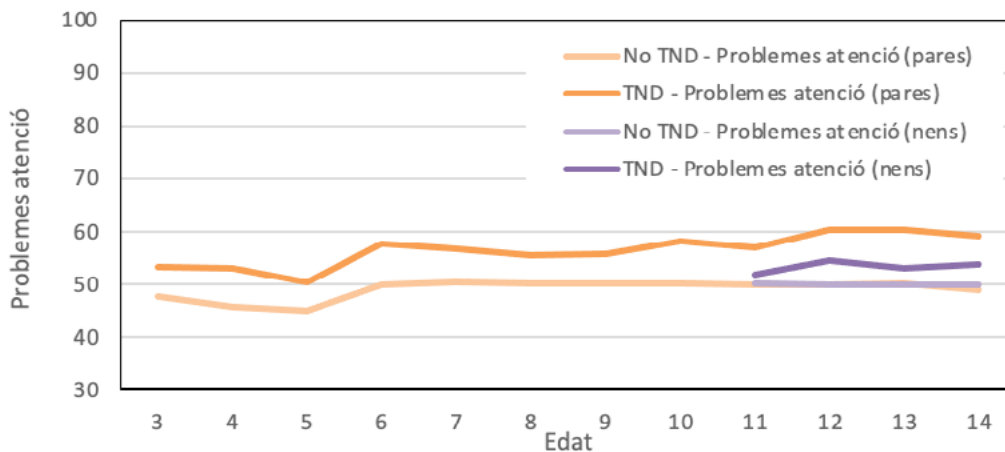
Al comparar els grups amb i sense TND, es troben diferències estadísticament significatives en els problemes de pensament informats per pares a totes les edats excepte als 8 i 12 anys, en el sentit que el grup amb TND obté puntuacions més altes. En els problemes de pensament informats pels joves no hi ha diferències estadísticament significatives a les edats informades (11 a 14 anys).

Problemes d'atenció

Indica el grau en què li costa concentrar-se, és mogut, impulsiu, o desatent.

FIGURA 20

Mitjanes de puntuacions T de problemes atenció del CBCL i YSR en els grups amb i sense TND

Nota: Els valors numèrics es troben a Annex 1- Taula 20.

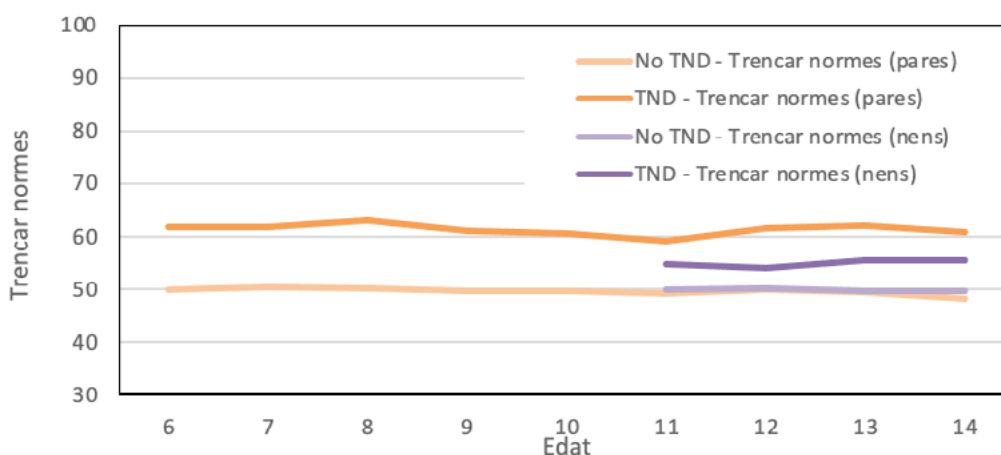
Al comparar els grups amb i sense TND, es troben diferències estadísticament significatives en els problemes d'atenció informats per pares en totes les edats (3 a 14 anys), en el sentit que el grup amb TND obté puntuacions més altes. En els problemes d'atenció informats pels joves, les diferències estadísticament significatives es donen als 12 i 13 anys, també en el mateix sentit.

Trencar normes

Indica el grau en què viola normes socials majors (consumeix drogues, vandalisme, cala focs, s'escapa de casa, males amistats, falta a l'escola, etc.).

FIGURA 21

Mitjanes de puntuacions T de trencar normes del CBCL i YSR en els grups amb i sense TND

Nota: Els valors numèrics es troben a Annex 1- Taula 21.

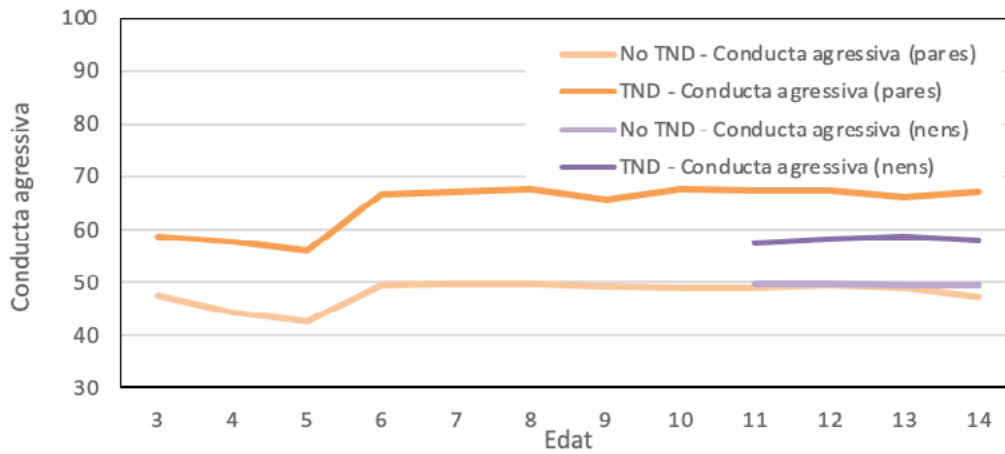
Al comparar els grups amb i sense TND, es troben diferències estadísticament significatives en el grau de trencar normes informat per pares en totes les edats avaluades (6 a 14 anys), en el sentit que el grup amb TND obté puntuacions més altes. En el grau de trencar normes informat pels joves, les diferències estadísticament significatives es donen als 11, 13 i 14 anys, també en el mateix sentit.

Conducta agressiva

Indica el grau en què es comporta de manera agressiva, desobeeix, discuteix, té mal geni, es fica en baralles, amenaça els altres, etc.). Aquesta escala és la que inclou comportaments característics de TND.

FIGURA 22

Mitjanes de puntuacions T de conducta agressiva del CBCL i YSR en els grups amb i sense TND

Nota: Els valors numèrics es troben a Annex 1- Taula 22.

Al comparar els grups amb i sense TND, es troben diferències estadísticament significatives en conducta agressiva informada per pares en totes les edats avaluades (3 a 14 anys), en el sentit que el grup amb TND obté puntuacions més altes. En la conducta agressiva informada pels joves, les diferències estadísticament significatives es donen a totes les edats avaluades (11 a 14 anys), també en el mateix sentit.

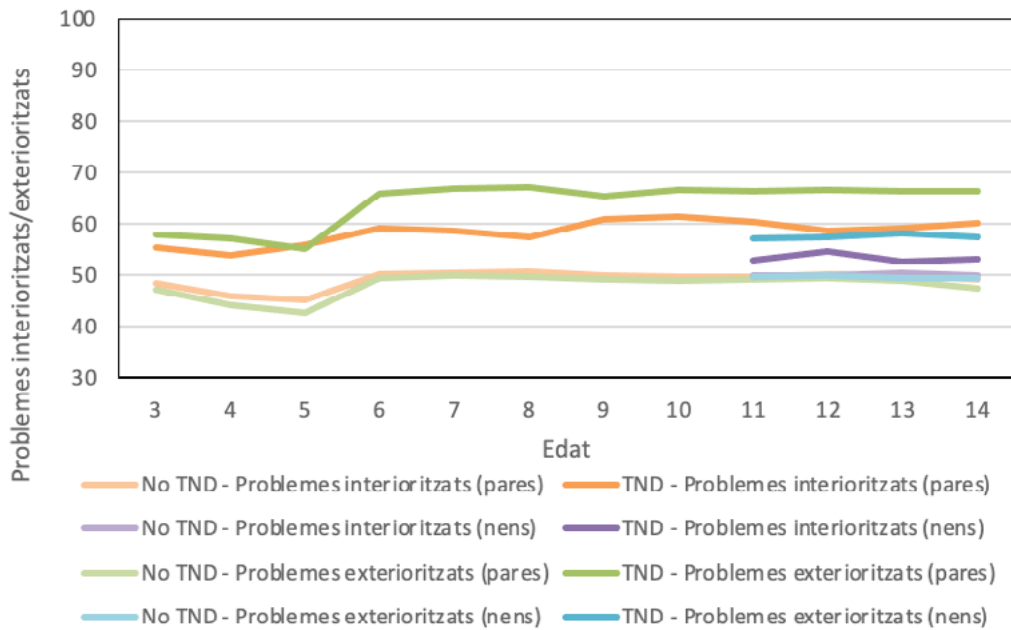
Problemes interioritzats i exterioritzats

Els problemes interioritzats inclouen problemes que es viuen principalment dins del nen (ansietat/depressió, retraïment/depressió, queixes somàtiques).

Els problemes exterioritzats inclouen problemes que involucren principalment conflictes amb altres persones i amb les seves expectatives sobre el jove (conducta de trencar normes i conducta agressiva)

FIGURA 23

Mitjanes de puntuacions T de conductes interioritzades i exterioritzades del CBCL i YSR en els grups amb i sense TND

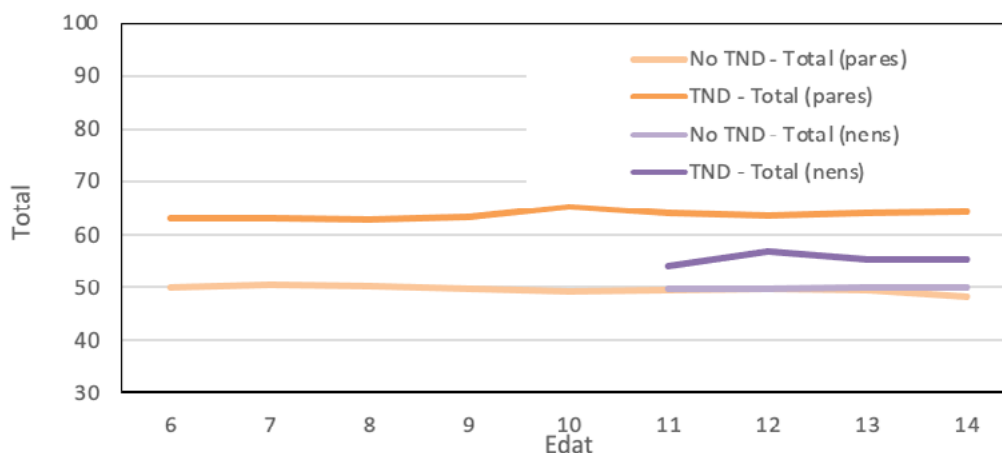

Nota: Els valors numèrics es troben a Annex 1- Taula 23.

Al comparar els grups amb i sense TND, es troben diferències estadísticament significatives en els problemes interioritzats i en els exterioritzats informats per pares en totes les edats (3 a 14 anys) en el sentit que el grup amb TND obté puntuacions més altes. En els problemes informats pels joves, es troben diferències estadísticament significatives en problemes exterioritzats (11 a 14 anys) i en problemes interioritzats només als 12 anys, també en el mateix sentit.

Total problemes

Suma de tots els símptomes puntuats al qüestionari sense considerar el tipus de problema.

Nota: Els valors numèrics es troben a Annex 1- Taula 24.

Al comparar els grups amb i sense TND, es troben diferències estadísticament significatives en les puntuacions totals del CBCL en totes les edats informades per pares (6 a 14 anys) en el sentit que el grup amb TND obté puntuacions més altes. En les puntuacions totals informades pels joves, les diferències estadísticament significatives es donen també en totes les edats avaluades (11 a 14 anys) en el mateix sentit.

Segons la informació dels pares, el grup amb TND obté puntuacions més altes que el grup sense TND a totes o a la majoria de les edats avaluades en dificultats per controlar les emocions, comportament, hiperactivitat (3 a 5 anys), ansietat/depressió, problemes d'atenció, conducta agressiva, problemes interioritzats, exterioritzats (3 a 14 anys), problemes socials, trencar normes, puntuacions totals (6 a 14 anys) i retraïment/depressió, queixes somàtiques, i problemes de pensament (amb excepcions en algunes edats).

Segons la informació dels joves el grup amb TND obté puntuacions més altes que el grup sense TND a totes les edats entre els 11 i 14 anys en problemes exterioritzats i en la puntuació total, i en algun moment entre els 11 i els 14 anys en queixes somàtiques, problemes socials, problemes d'atenció, trencar normes, conducta agressiva, i problemes interioritzats. No hi ha diferències a l'ansietat/depressió, retraïment/depressió, problemes de pensaments.

FUNCIONAMENT QUOTIDIÀ

Funcionar adequadament implica adaptar-se a les demandes de les circumstàncies sense que aquestes et depassin i de manera ajustada al que es considera apropiat en una societat. Els principals entorns en els quals els nens han de funcionar són el familiar, l'escolar i el social amb els seus amics.

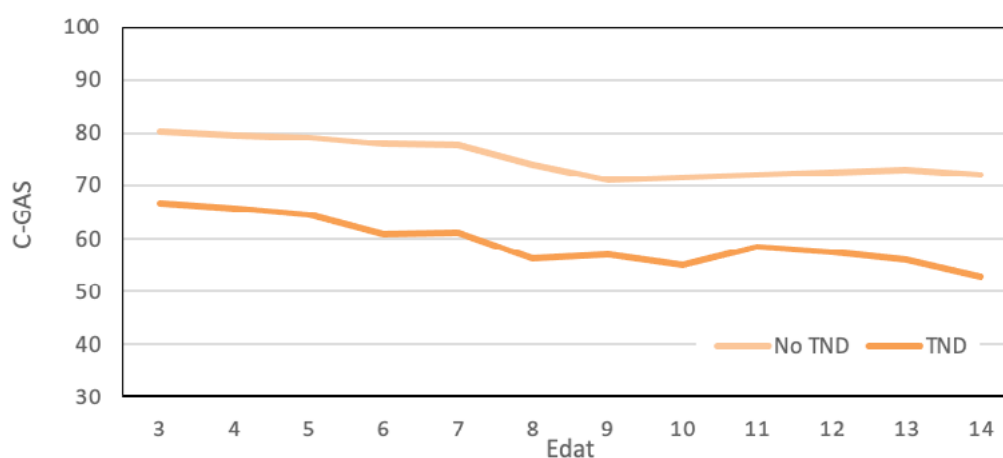
Funcionament global

Children's Global Assessment Scale (CGAS; Shaffer et al., 1983).

Els clínics han avaluat com la simptomatologia present en les entrevistes diagnòstiques realitzades cada any ha afectat el funcionament global del nen. Una puntuació \geq de 70 indica un bon funcionament i una bona adaptació. Les puntuacions $<$ 70 són indicatives de que la simptomatologia altera el funcionament quotidià.

FIGURA 25

Mitjanes de puntuacions T del CGAS en els grups amb i sense TND

Nota: Els valors numèrics es troben a Annex 1- Taula 25.

Al comparar els grups amb i sense TND, es troben diferències estadísticament significatives en les alteracions del funcionament quotidià informades per pares en totes les edats (3 a 14 anys) en el sentit que el grup amb TND obté puntuacions més baixes, que indiquen pitjor funcionament global.

Funcionament per àrees

Preschool and Early Childhood Functional Assessment Scale (PECFAS; Hodges, 1995b). Childhood and Adolescent Functional Assessment Scale (CAFAS; Hodges, 1995a)

En aquesta gràfica es presenta el funcionament del nen en aquests anys de seguiment d'acord a les informacions en les diverses entrevistes que s'han mantingut amb el pares. El funcionament òptim és aquell en el qual no hi ha dificultats, per tant cal interpretar la gràfica de la següent manera:

0 funcionament ADEQUAT

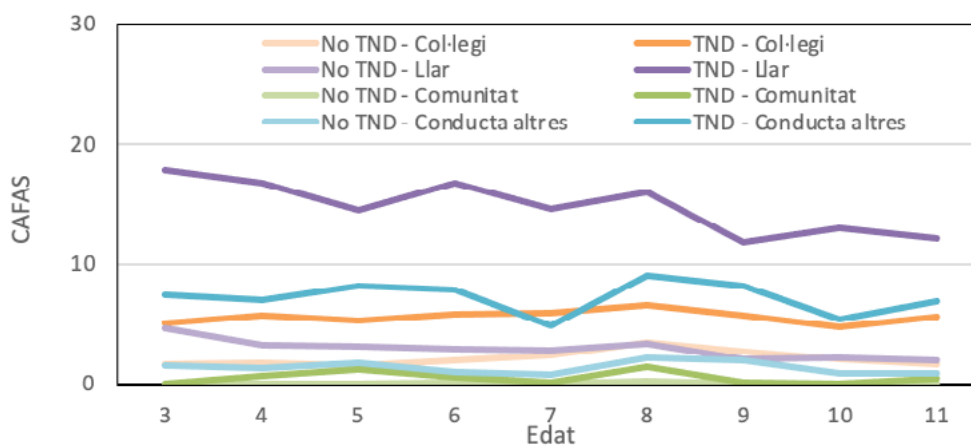
10 dificultats LLEUS

20 dificultats MODERADES

30 dificultats GREUS

FIGURA 26

Mitjanes de puntuacions directes del PECFAS/CAFAS en els grups amb i sense TND

Nota: Els valors numèrics es troben a Annex 1- Taula 26.

Al comparar els grups amb i sense TND, es troben diferències estadísticament significatives en les dificultats informades pels pares en els àmbits del col·legi, la llar i en la conducta envers els altres, en totes les edats informades (3 a 11 anys), en el sentit que el grup amb TND obté puntuacions més altes que indiquen pitjor funcionament. En l'àmbit de la comunitat només es donen diferències estadísticament significatives als 5 anys.

El grup amb TND presenta pitjor funcionament global que el grup sense TND a totes les edats (3 a 14 anys) i, específicament és pitjor als àmbits del col·legi, la llar i en la conducta envers els altres.

FACTORS DE VULNERABILITAT

Els factors de vulnerabilitat són un grup específic de factors de risc que són endògens, estables i latents. La vulnerabilitat s'identifica abans del desenvolupament del trastorn i augmenta la susceptibilitat de l'individu. És una condició necessària però no suficient perquè es desenvolupi el problema. Els processos de vulnerabilitat: (a) són presents en persones asimptomàtiques o amb lleus signes externs d'un trastorn; (b) tenen relació causal amb l'aparició dels símptomes; i (c) són, de vegades, difícilment observables i mesurables (Price & Lento, 2001).

Temperament

Children's Behavior Questionnaire Short Form & Very Short Form (CBQ3-7; Putnam & Rothbart, 2006); Early Adolescent Temperament Questionnaire-Revised (EATQ-R; Ellis & Rothbart, 2001)

El temperament d'un nen és la forma característica en què reacciona davant de les situacions i les persones, i la manera com controla les seves emocions i conductes. Té un caràcter marcadament biològic encara que es modula amb la maduració i l'experiència. Estudiar-ho és important perquè es relaciona amb el benestar personal i amb el comportament. Per exemple, els nens amb molt poc autocontrol i molt extravertits, tenen major probabilitat de presentar problemes del comportament i els nens amb un afecte negatiu alt tenen més probabilitats de patir problemes d'ansietat o depressió.

Els pares han contestat els qüestionaris de temperament quan els seus fills i filles tenien 3, 4, 5 i 7 anys. Les característiques temperamentals avaluades han estat:

Afecte negatiu: recull característiques com facilitat per sentir **malestar** davant dels estímuls (com ara la intensitat, la velocitat, la llum, el so, el moviment o la textura), dificultat per **assossegarse** i recuperar-se del malestar, de la excitació o de l'activació general, facilitat per sentir **por**, intranquil·litat, preocupació o nerviosisme quan anticipa dolor, malestar o situacions amenaçadores, sentir **enuig/frustració** quan no pot

continuar fent allò que li agrada o no aconsegueix un objectiu, sentir **tristor**, desànim quan pateix, està decebut o ha sofert una pèrdua. Una puntuació alta indica un alt afecte negatiu.

Extraversió: Indica la **quantitat d'activitat** corporal, el grau en què gaudeix o es diverteix amb situacions que impliquen **estímuls molt intensos**, ràpids, complexos, nous, o estranys (ex. pujar a atraccions perilloses o que el facin volar pels aires quan jugues amb ell), **impulsivitat**, és a dir, la rapidesa per iniciar una resposta sense haver reflexionat, el grau d'excitació i anticipació quan preveu que passaran activitats agradables (**anticipació positiva**) o la **timidesa** (lentitud o inhibició en situacions socials noves). Una puntuació alta indica alta extraversió.

Control autoregulat: Indica la tendència a mantenir l'**atenció** centrada en la tasca, la capacitat per planificar i suprimir respostes inapropiades quan se li donen instruccions o en situacions noves (**control Inhibitori**), la **preferència per estímuls poc intensos**, lents, simples, coneguts, ordinaris o habituals, el grau de **sensibilitat perceptiva** per detectar en l'entorn petits canvis o estímuls lleus i la facilitat per **somriure i riure** i tenir sentiments agradables en resposta als canvis. Una puntuació alta indica un alt control autoregular.

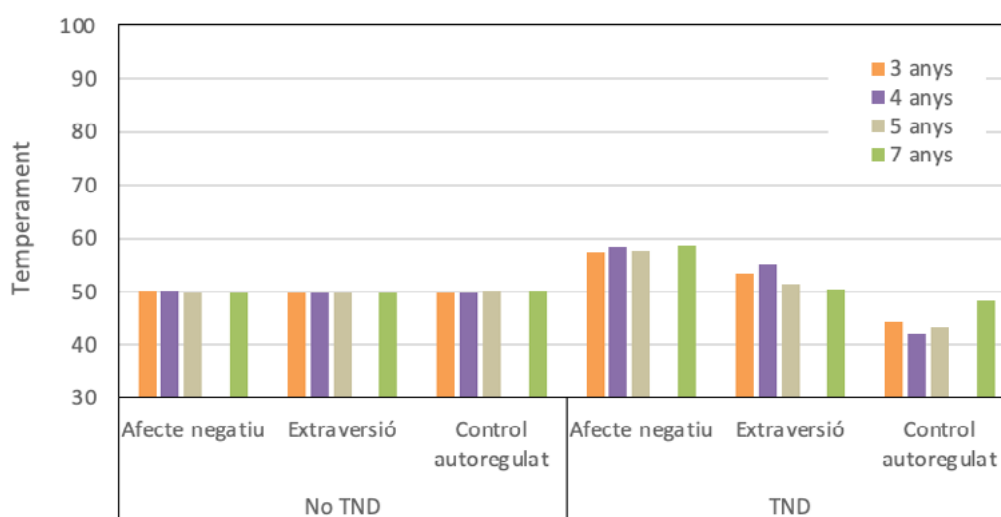
La puntuació mitjana es situa al valor 50.

Les puntuacions superiors a 70 indiquen un alt grau en aquella escala.

Les puntuacions inferiors a 30 indiquen un baix grau, es a dir, són nens que els passa el contrari del que hem descrit.

FIGURA 27

Mitjanes de puntuacions T del CBQ en els grups amb i sense TND

Nota: Els valors numèrics es troben a Annex 1- Taula 27. Como Figura 8 en pág. 30

Al comparar els grups sense i amb TND, es troben diferències estadísticament significatives en els problemes d'afecte negatiu informats per pares en totes les edats avaluades (3, 4, 5 i 7 anys), en el sentit que el grup amb TND obté puntuacions més altes. En els problemes d'extraversió es donen diferències significatives als 3 i 4 anys, en el mateix sentit. Pel que fa al control autoregulat, es donen diferències estadísticament significatives als 3, 4 i 5 anys, en el sentit que el grup amb TND obté puntuacions més baixes.

El grup amb TND presenta més dificultats temperamentals en afecte negatiu, control autoregulat i extraversió que el grup sense TND durant els anys preescolars.

Comportament agressiu

Children's Aggression Scale (CAS; Halperin & McKay, 2008)

El comportament agressiu implica una forma de relació que ofèn, molesta, coacciona o fereix una altra persona de manera intencionada i que no necessàriament implica contacte físic. Aquest comportament, que sol ser habitual en els nens petits, ha d'anar desapareixent progressivament. Els professors són les persones que tenen més oportunitat d'observar als nens en situacions de relacions socials, que és on amb més probabilitat es poden manifestar comportaments agressius.

Aquests comportaments s'han enregistrat durant tots els anys de l'estudi.

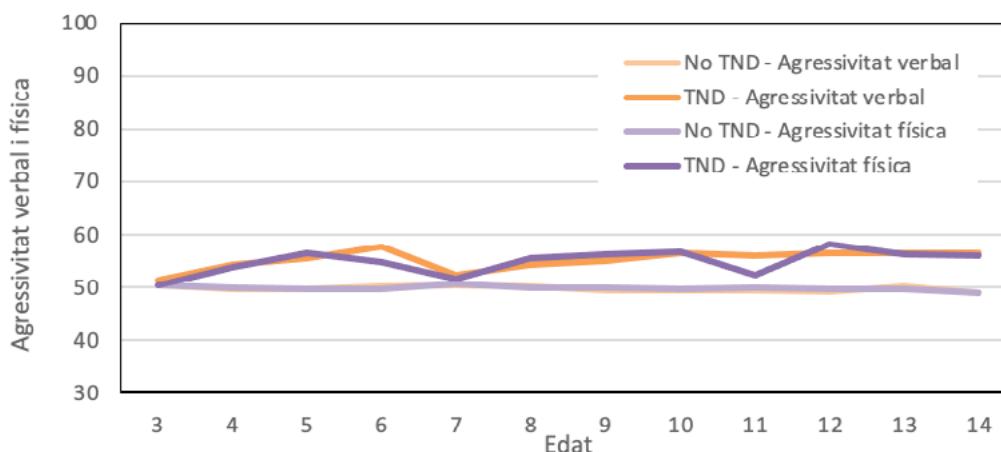
Agressivitat verbal i física

L'*agressivitat verbal* inclou un rang d'expressions verbals que són genuïnament hostils i que intenten ofendre, ferir o coaccionar a una altra persona com ara parlar-li bruscamment o cridar, dir paraulotes o amenaçar verbalment de pegar.

L'agressivitat física inclou actes físics contra d'altres persones que intenten fer mal que poden ser en resposta a provocació bé el nen és el primer en contactar físicament amb l'altra persona (agressivitat física reactiva i agressivitat física iniciada).

FIGURA 28

Mitjanes de puntuacions T d'agressivitat verbal i física del CAS en els grups amb i sense TND

Nota: Els valors numèrics es troben a Annex 1- Taula 28.

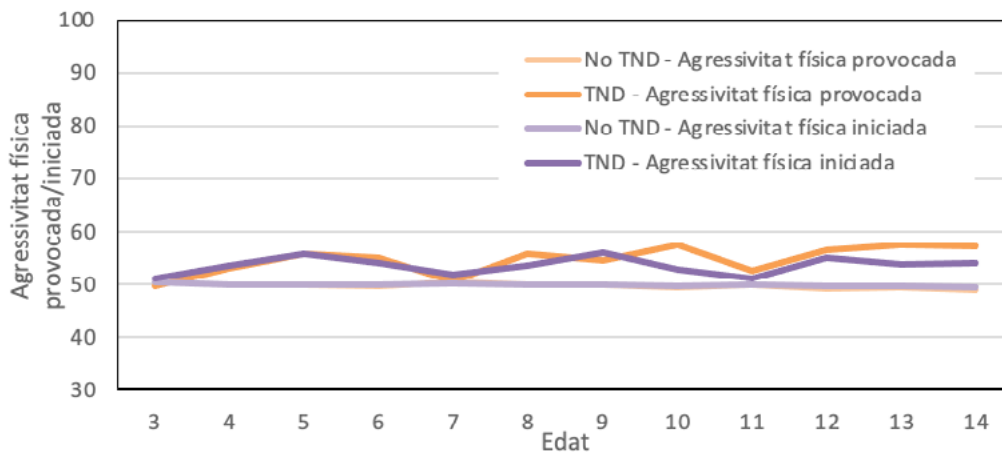
Al comparar els grups amb i sense TND, es troben diferències estadísticament significatives en l'agressivitat verbal informada pels professors dels 4 als 6 anys i dels 9 als 14, en el sentit que el grup amb TND obté puntuacions més altes. En l'agressivitat física es donen diferències estadísticament significatives als 4 i 5 anys, dels 8 als 10 i dels 12 als 14, en el mateix sentit.

L'agressivitat física provocada inclou la presència d'actes físics contra altres persones que intenten fer mal, però que ocorren en resposta a la provocació física d'una altra persona.

L'agressivitat física iniciada inclou comportaments en què el nen fa el primer contacte físic, fins i tot en resposta a una provocació verbal.

FIGURA 29

Mitjanes de puntuacions T d'agressivitat física provocada i iniciada del CAS en els grups amb i sense TND

Nota: Els valors numèrics es troben a Annex 1-Taula 29.

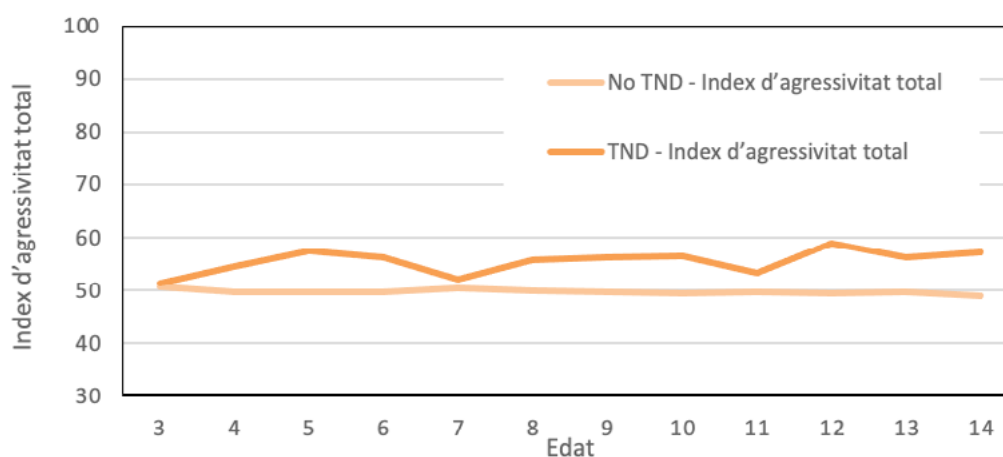
Al comparar els grups amb i sense TND, es troben diferències estadísticament significatives en l'agressivitat física provocada informada pels professors als 5 i 6 anys, als 9 i 10, i dels 12 als 14, en el sentit que el grup amb TND obté puntuacions més altes. En l'agressivitat física iniciada es donen diferències estadísticament significatives als 4 i 5 anys, als 9 anys i als 12 anys, en el mateix sentit.

Index d'agressivitat total

Puntuació global d'agressivitat sense tenir en consideració el tipus o a qui va dirigida.

FIGURA 30

Mitjanes de puntuacions T de l'índex d'agressivitat total del CAS en els grups amb i sense TND

Nota: Els valors numèrics es troben a Annex 1- Taula 30.

Al comparar els grups amb i sense TND, es troben diferències estadísticament significatives en l'índex d'agressivitat total informat pels professors dels 4 als 6 anys i dels 9 als 14, en el sentit que el grup amb TND obté puntuacions més altes.

El grup amb TND presenta més agressivitat verbal i física (reactiva i iniciada) que el sense TND en diferents moments al llarg del desenvolupament entre els 4 i 14 anys, especialment en les primeres edats i a l'inici de l'adolescència.

Duresa i fredor emocional

Inventory of Callous-Unemotional (ICU; Frick, 2004)

La duresa i fredor emocional fa referència a trets individuals de manca d'empatia, absència de sentiment de culpa, i pobresa i indiferència en l'expressió emocional. Aquests trets s'associen amb el trastorn de conducta i el comportament antisocial en adolescents i en adults i, per aquest motiu és important detectar-los el més aviat possible en el desenvolupament.

Fredor: Indica el grau en què el nen ignora els sentiments dels altres, no li importa ferir-los o ficar-se en problemes, no sent remordiments quan fa coses malament, no importa fer-les malament o arribar tard o comportar-se d'una forma socialment acceptable.

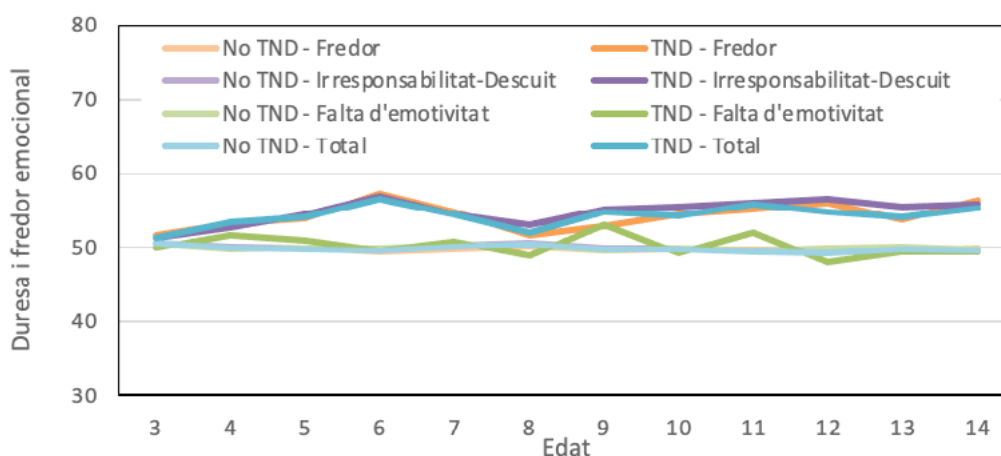
Irresponsabilitat-Descuit: Indica el grau en què el nen presenta problemes per dificultats per esforçar-se a fer les coses bé, donar el millor de si mateix, preocupar-se per fer bé les tasques, admetre els errors o fer-se responsable dels actes i acceptar-ne les conseqüències.

Manca d'emotivitat: Indica el grau en què el nen té dificultats per compartir les emocions amb els altres, expressar obertament les emocions o manifestar obertament els sentiments.

Total: Mitjana ponderada de les 3 anteriors

FIGURA 31

*Mitjanes de puntuacions T de l'ICU
en els grups amb i sense TND*

Nota: Els valors numèrics es troben a Annex 1- Taula 31.

Al comparar els grups amb i sense TND, es troben diferències estadísticament significatives en el grau de fredor informat pels professors dels 4 als 7 anys, dels 10 als 12, i als 14 anys, en el sentit de que el grup amb TND obté puntuacions més altes. En el grau d'irresponsabilitat-descuit es donen diferències estadísticament significatives dels 5 als 7 anys, i dels 9 als 14 anys, en el mateix sentit. En la falta d'emotivitat es troben diferències significatives només als 9 anys. En la mitjana total de les tres escales anteriors es troben diferències estadísticament significatives a totes les edats avaluades, excepte als 3 i als 8 anys, també en el sentit de que el grup amb TND obté puntuacions més altes.

El grup amb TND presenta puntuacions més altes en els trets de duresa i fredor emocional (fredor, irresponsabilitat-descuit i falta d'emotivitat) que el sense TND en diferents moments del desenvolupament entre els 4 i els 14 anys.

Dificultats en la comunicació social

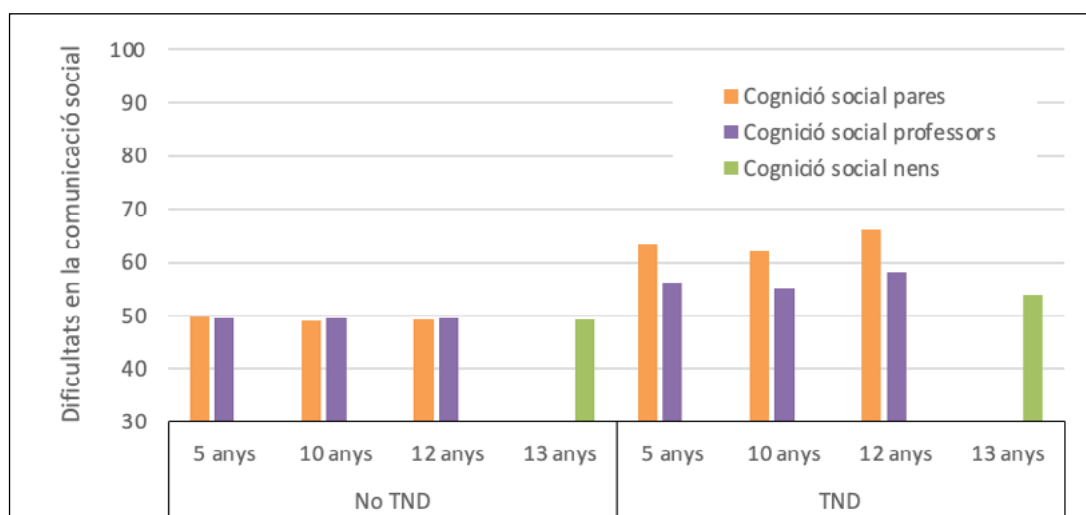
Social Communication Disorders Checklist (SCDC; Skuse et al., 2005)

El qüestionari avalua l'habilitat del nen per comprendre situacions socials, posar-se al lloc de l'altre, captar pistes per donar resposta adequada a les circumstàncies, adonar-se de les emocions o els estats d'ànim de l'altre. Una puntuació alta implica una dificultat en aquest àmbit.

Els pares i professors han informat als 5, 10 i 12 anys, i els joves ho han fet als 13 anys.

FIGURA 32

*Mitjanes de puntuacions T del SCDC
en els grups amb i sense TND*

Nota: Els valors numèrics es troben a Annex 1- Taula 32.

Al comparar els grups amb i sense TND, es troben diferències estadísticament significatives en els problemes de cognició social informats per pares i professors a totes les edats avaluades (5, 10 i 12 anys), en el sentit que el grup amb TND obté puntuacions més altes. Amb la informació dels joves (13 anys) també es troben diferències estadísticament significatives, en el mateix sentit.

El grup amb TND presenta puntuacions més altes que el sense TND en problemes de cognició social al llarg del desenvolupament (5, 10 i 12 anys) segons família i professors, i als 13 anys segons els joves.

Irritabilitat

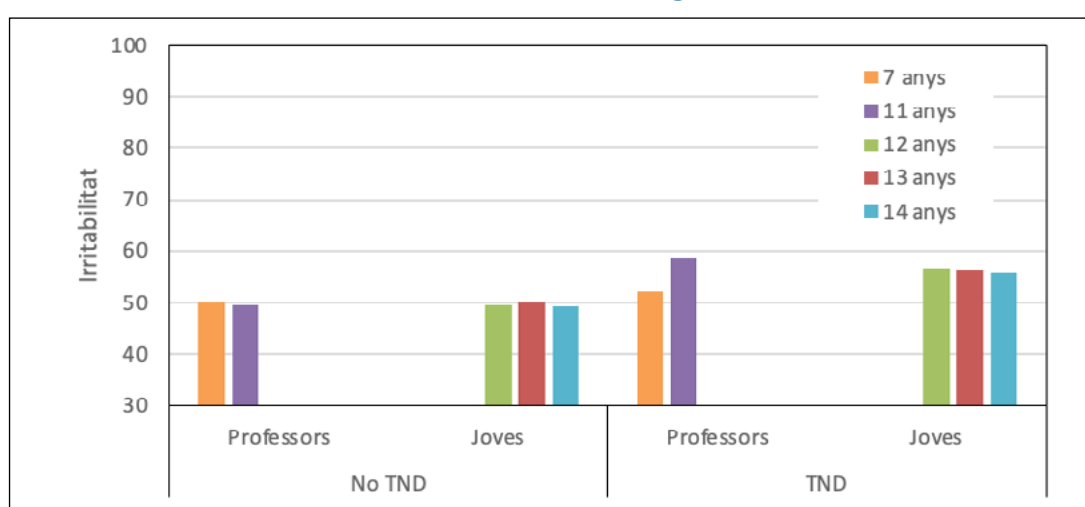
Affective Reactivity Index (ARI; Stringaris et al., 2012)

El qüestionari avalua la tendència a presentar un estat afectiu mantingut d'enuig" (s' enfada, se sent disgustat) i els esforços que es fan per controlar-lo (perd el control, crida els altres, llença coses, li dura molt de temps). A major puntuació correspon més irritabilitat i enuig.

Els professors han informat als 7 i 11 anys, i els joves ho han fet als 12, 13 i 14 anys.

FIGURA 33

Mitjanes de puntuacions T de l'ARI en els grups amb i sense TND

Nota: Els valors numèrics es troben a Annex 1- Taula 33.

Al comparar els grups amb i sense TND, es troben diferències estadísticament significatives en les puntuacions d'irritabilitat informades per professors als 11 anys, en el sentit que el grup amb TND obté puntuacions més altes. En els problemes d'irritabilitat informats pels joves es troben diferències estadísticament significatives en el mateix sentit en totes les edats avaluades (12 a 14 anys).

El grup amb TND presenta puntuacions més altes que el sense TND en irritabilitat tant quan informa el professorat com quan informen els joves.

Funcions executives

Behavior Rating Inventory of Executive Function Preschool Version (BRIEF-P; Gioia et al., 2003; BRIEF2; Gioia et al., 2015).

Les funcions executives són funcions mentals complexes necessàries per planificar, organitzar, guiar, revisar, regular i avaluar el comportament per aconseguir metes. Impliquen l'atenció, la capacitat de planificació i el control dels impulsos. L'aula és un bon lloc per apreciar com els nens executen tasques que impliquen l'ús d'aquestes funcions i, per tant, aquesta informació va proporcionar-la el professorat de l'escola quan els nens tenien 3 i 13 anys.

Les puntuacions més altes indiquen més dificultats en la funció executiva.

Inhibició: avalua la capacitat per inhibir, resistir o no actuar davant un impuls i la capacitat per detenir el seu comportament en el moment adequat.

Canvi: avalua la capacitat per passar lliurement d'una situació, activitat o aspecte d'un problema a un altre segons demanden les circumstàncies. Capacitat per fer transicions, flexibilitat per resoldre problemes, canviar o alternar l'atenció i canviar el centre d'atenció de una perspectiva a una altra.

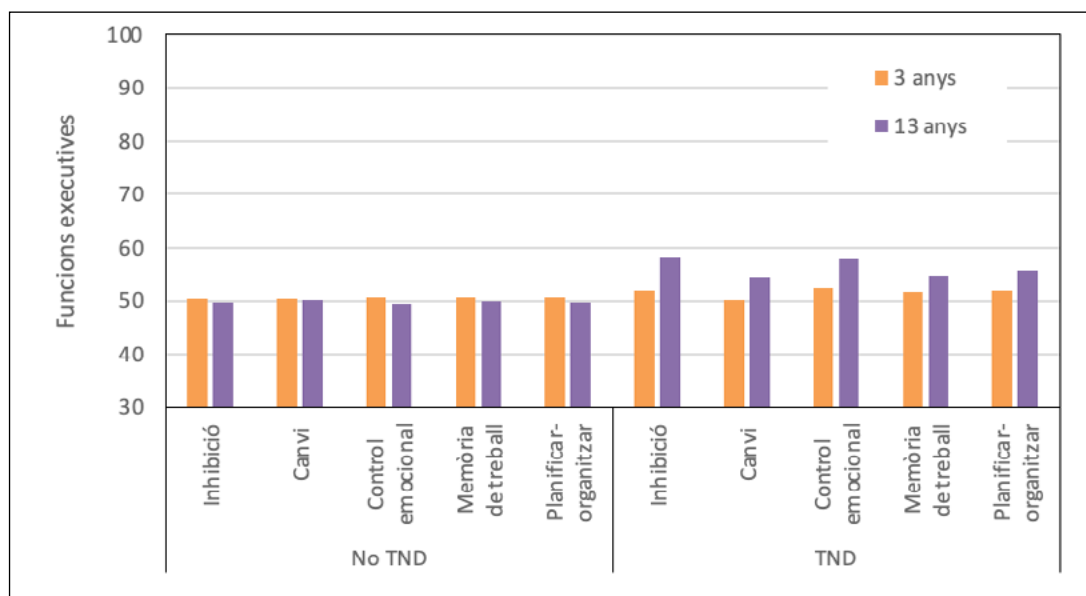
Control emocional: avalua la capacitat per controlar l'expressió emocional. El control emocional pobre es pot expressar en forma de canvis ràpids a l'humor o d'explosions emocionals.

Memòria de treball: capacitat per mantenir la informació en ment amb l'objecte d'acabar una tasca o donar una resposta. La memòria de treball és necessària per dur a terme activitats seqüencials (ex. llegir), implementar una seqüència d'accions (ex. realitzar una tasca) o seguir instruccions complexes (ex. fer un encàrrec).

Planificar/Organitzar: La planificació es refereix a la capacitat d'anticipar, implementar instruccions o metes i desenvolupar les passes apropiades en el temps per dur a terme una tasca o activitat. L'organització es refereix a l'habilitat de posar ordre en la informació, les accions o materials per assolir un objectiu.

FIGURA 34

Mitjanes de puntuacions T d'inhibició, canvi, control emocional, memòria de treball i planificar-organitzar del BRIEF en els grups amb i sense TND

Nota: Els valors numèrics es troben a Annex 1- Taula 34.

Al comparar els grups amb i sense TND, es troben diferències estadísticament significatives en els problemes d'inhibició, de gestió del canvi, de control emocional, memòria de treball i planificació-organització, informats per professors als 13 anys, en el sentit que el grup amb TND obté puntuacions més altes que indiquen més problemes.

A l'Annex 1 Taules 35, 36, i 37 es troben les comparacions amb altres escales de funcions executives específiques de cada edat (3 o 13 anys).

El grup amb TND presenta més dificultats que el sense TND en les funcions executives als 13 anys. Als 3 anys no hi ha diferències significatives.

Autoestima

Qüestionari d'Autoestima (Unitat d'Epidemiologia i de Diagnòstic en Psicopatologia del Desenvolupament, 2011)

L'autoestima fa referència al sentiment que una persona té sobre la seva vàlua i competència quan compara i valora el que fa o com és amb el que li agradaria fer o ser. Tenir una bona autoestima es considera un bon indicador de benestar i salut mental. Des de petits els nens són capaços de distingir entre la seva competència a l'hora de funcionar en diferents àmbits com ara l'escola, els esports o la vida social. Ells mateixos han informat sobre aquest aspecte a P5 (5 anys).

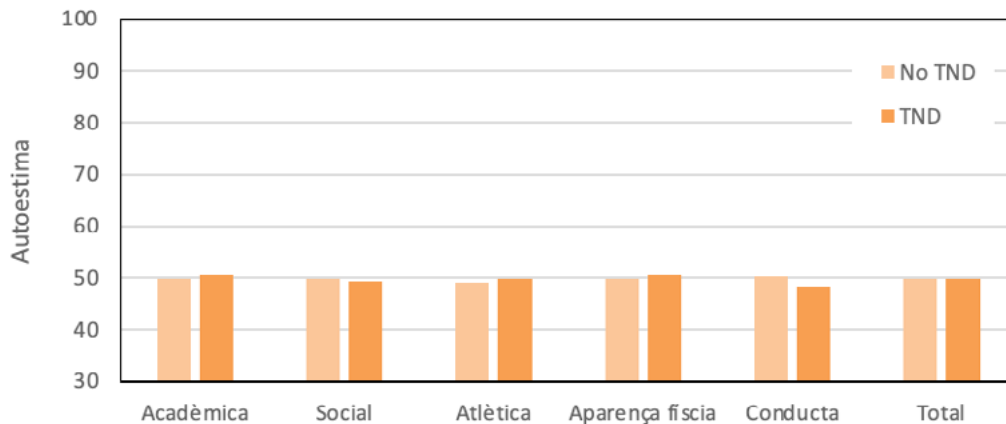
La puntuació mitjana es situa al valor 50.

Les puntuacions altes indiquen que el nen té una bona autoestima a l'àrea.

Les puntuacions inferiors a 30 indiquen un baix grau, es a dir, que el nen es valora poc en aquella àrea.

FIGURA 38

*Mitjanes de puntuacions T de l'autoestima
en els grups amb i sense TND*

Nota: Els valors numèrics es troben a Annex 1- Taula 38.

Al comparar els grups amb i sense TND, no es troben diferències estadísticament significatives en els aspectes d'autoestima (acadèmica, social, atlètica, aparença física, conducta i total) informats pels nens als 5 anys.

Els grups amb TND i sense TND no es diferencien en l'autoestima als 5 anys segons la informació dels nens.

Teoria de la ment

YONI (Shamay-Tsoory et al., 2007)

La teoria de la ment (ToM) s'ha definit com la capacitat d'atribuir emocions, intencions i coneixements a un mateix i a altres. La importància d'entendre els estats mentals d'altres persones, associant les pròpies experiències i emocions amb les dels altres, permet predir el que volen i el que estan a punt de fer, i modificar el nostre comportament en conseqüència.

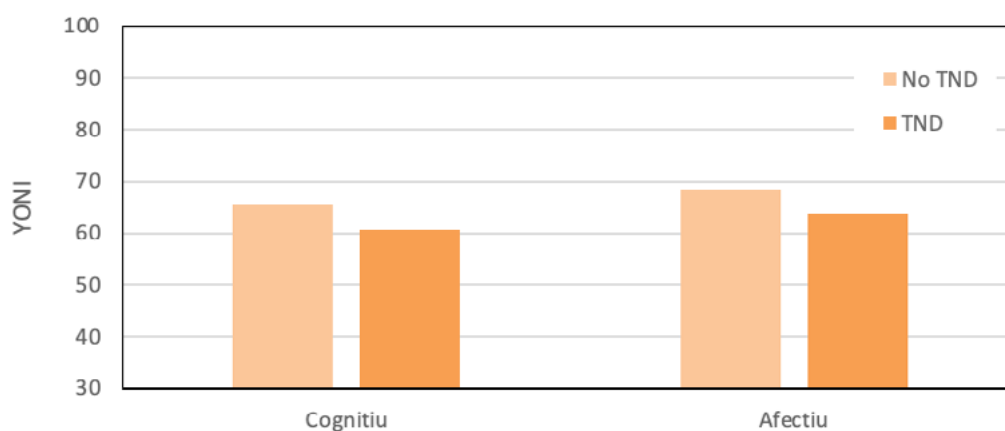
Els nens van informar d'aquesta capacitat quan tenien 5 anys. Puntuacions altes indiquen bona capacitat de ToM.

ToM Cognitiva: capacitat per pensar el que un altre pensa.

ToM Afectiva: capacitat per esbrinar/conèixer el que un altre sent.

FIGURA 39

Mitjanes de puntuacions T del YONI en els grups amb i sense TND

Nota: Els valors numèrics es troben a Annex 1- Taula 39.

Al comparar els grups amb i sense TND, no es troben diferències estadísticament significatives en les capacitats cognitives i afectives informades pels nens als 5 anys.

Els grups amb TND i sense TND no es diferencien en teoria de la ment als 5 anys segons la informació dels nens.

Resposta al càstig i a la recompensa

Sensitive to Punishment and Sensitive to Reward Questionnaire-Child Revised (SPSRQC; Colder & O'Connor, 2004)

Alguns nens eviten sempre que poden aquelles situacions en les quals ho poden passar malament o tenir problemes, a pesar que això vulgui dir no fer coses divertides, com pujar a atraccions o conèixer gent. Diem que són **sensibles al càstig**. Altres procuren les situacions que els poden reportar diversió o recompenses encara que puguin ser perilloses o causar-los problemes, aquests són **sensibles a la recompensa**. Una o una altra forma de respondre pot fer més o menys fàcil ensenyar-los normes de comportament. Els pares van proporcionar aquesta informació quan els nens tenien 6 anys.

Sensibilitat al càstig: Indica el grau en què evita situacions noves o que poden posar-lo en perill o fer-li sentir vergonya.

Diversió: Mesura la tendència a fer coses prohibides, noves o arriscades o a no fer coses que requereixen esforç si hi ha altres més divertides o que proporcionen una recompensa immediata.

Competitivitat: Indica el gust per guanyar i per aquelles activitats que impliquen competir.

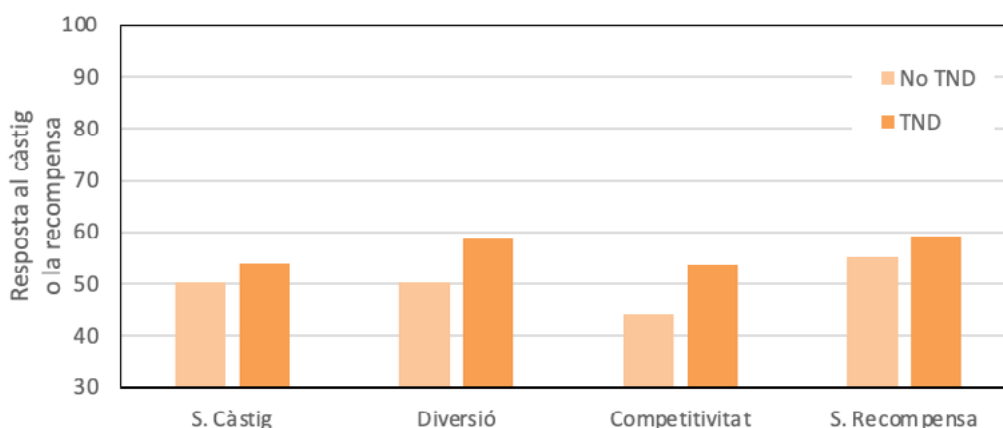
Recompensa: Indica el grau en què fa coses a canvi de premis, li agrada ser el centre.

La mitjana es situa en el valor 50. Les puntuacions superiors a 70 indiquen un

alt grau de les característiques que mesura aquesta escala.

FIGURA 40

Mitjanes de puntuacions T del SPSRQC en els grups amb i sense TND

Nota: Els valors numèrics es troben a Annex 1- Taula 40.

Al comparar els grups amb i sense TND, es troben diferències estadísticament significatives en tots els aspectes relacionats amb la resposta al càstig i la recompensa (sensibilitat al càstig, diversió, competitivitat, sensibilitat a la recompensa) informats pels pares quan els nens tenien 6 anys, en el sentit que el grup amb TND obté puntuacions més altes.

El grup amb TND presenta respostes més problemàtiques que el sense TND en la resposta al càstig i la recompensa segons els pares.

Emocions d'ira i empipament

Autoinforme de evaluación del enfado (IRA; Unitat d'Epidemiologia I de Diagnòstic en Psicopatologia del Desenvolupament, 2012)

La ira és l'emoció que està present quan ens mostrem agressius. Controlar aquesta emoció és important per evitar l'agressivitat. El primer pas per poder controlar les emocions d'empipament i ira és reconèixer que es tenen. Els nens són capaços de fer-ho i informar-nos de com responen quan se senten enfadats. Ells mateixos van informar què senten quan estan enfadats quan tenien 6 anys.

Ira tret/tolerància a la frustració: La puntuació indica el grau en què el nen sol sentir emocions d'ira o empipament en resposta a la frustració.

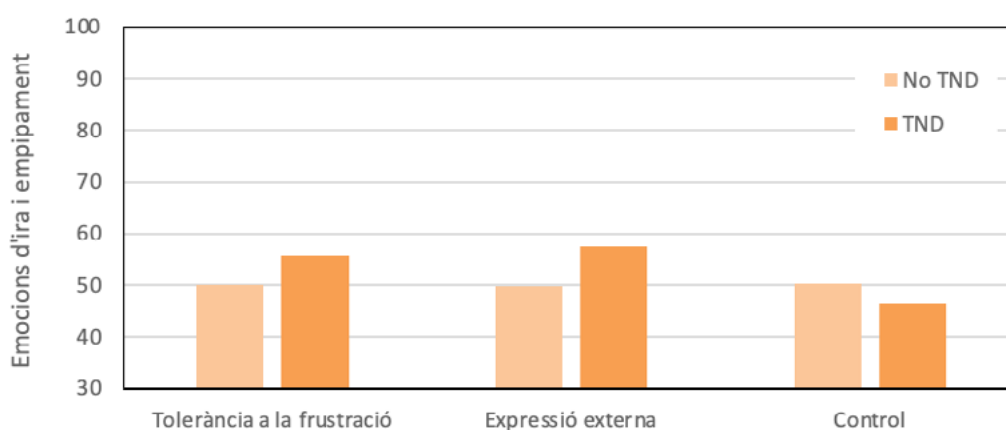
Expressió externa: Indica la tendència a dirigir la ira cap a persones o objectes del'entorn, manifestant-la obertament.

Control: Indica el grau en què la persona sap donar sortida controlada als seus sentiments d'empipament, intentat controlar-los, calmant-se o relaxant-se.

La mitjana es situa en el valor 50. Les puntuacions superiors a 70 indiquen un alt grau de les característiques que mesura cada escala.

FIGURA 41

Mitjanes de puntuacions T de l'IRA en els grups amb i sense TND

Nota: Els valors numèrics es troben a Annex 1- Taula 41.

Al comparar els grups amb i sense TND, es troben diferències estadísticament significatives en els nivells de tolerància a la frustració i expressió externa de la ira informats pels nens als 6 anys, en el sentit de que el grup amb TND obté puntuacions més altes. També es troben diferències estadísticament significatives en els nivells de control, però en el sentit que el grup amb TND obté puntuacions més baixes, que indiquen dificultats per controlar l'expressió d'enuig.

El grup amb TND presenta puntuacions més altes que el sense TND en els nivells de tolerància a la frustració i expressió externa de l'enuig i té pitjor control de l'enuig que el grup sense TND segons informen els nens.

Regulació de les emocions

Emotion Regulation Checklist (ERC; Shields & Cicchetti, 1997)

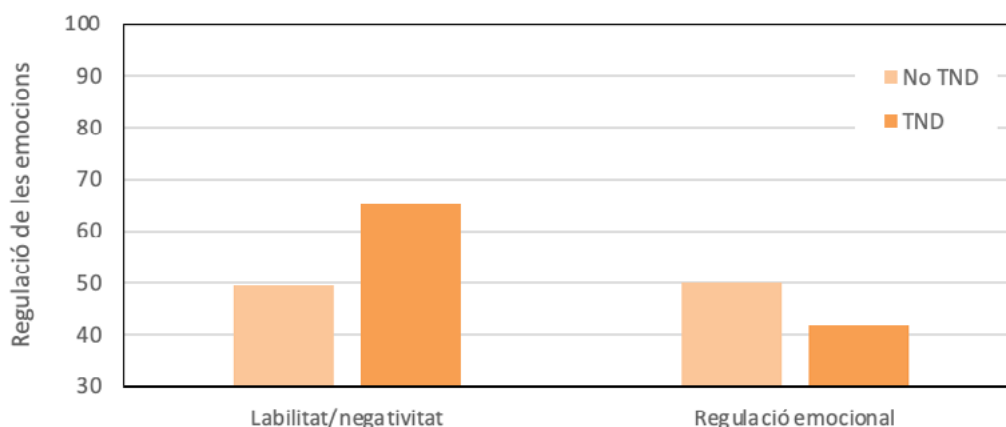
La **regulació emocional** és la capacitat de les persones per usar un ample rang d'estratègies que les ajuden a disminuir el malestar. Suposa una correcta adaptació a situacions d'estrès o malestar i una adequada resposta emocional a aquestes situacions. Les persones flexibles i emocionalment regulades són capaces d'utilitzar estratègies per adaptar-se i modular el malestar emocional i mantenir el control de la seva conducta davant situacions adverses. Una bona regulació emocional és important pel benestar personal. Els pares van informar del grau de regulació emocional dels nens quan tenien 7 anys.

Labilitat/negativitat: Les puntuacions elevades en aquesta escala indiquen una tendència a tenir canvis d'humor marcats i sobtats, facilitat cap a la frustració i per enutjar-se. Les persones que puntuen alt tenen tendència a respondre malament als límits que se li imposen, a tenir moments d'excessiva eufòria o a manifestar les seves emocions de manera que poden ser molestes pels altres.

Regulació emocional: Les puntuacions elevades en aquesta escala són pròpies de persones alegres, que responen positivament a les interaccions neutrals d'adults o companys, que saben expressar amb facilitat les seves emocions i acostumen a reconèixer i mostrar preocupació quan d'altres estan molestos o preocupats. La manifestació de les seves emocions resulten adequades a la situació que les provoca.

FIGURA 42

Mitjanes de puntuacions T del ERC en els grups amb i sense TND

Nota: Els valors numèrics es troben a Annex 1- Taula 42.

Al comparar els grups amb i sense TND, es troben diferències estadísticament significatives en els nivells de labilitat/negativitat informats pels pares quan els seus fills tenien 7 anys, en el sentit de que el grup amb TND obté puntuacions

més altes. També es troben diferències estadísticament significatives en els nivells de regulació emocional, però en el sentit que el grup amb TND obté puntuacions més baixes, que indiquen pitjor control emocional.

El grup amb TND presenta nivells més alts que el sense TND de labilitat/negativitat emocional i regula pitjor les emocions als 7 anys segons informen els pares.

Biaix hostil

Sesgo hostil (SHA; Crick & Grotpeter, 1995)

Les relacions personals són plenes de possibles malentesos. Hi ha persones que davant del dubte tenen tendència a pensar que la intenció dels altres és malintencionada i pretenen fer-li mal o molestar-los: això es coneix com a **biaix hostil** i pot fer que responguem de manera agressiva o enfadada en situacions que no és necessari. De vegades això pot passar més en les situacions de tipus **social** (ex: que no et convidin a una festa), d'altres en situacions quotidianes o **instrumentals** (ex: algú ensopega amb tu quan camines). Els nens van informar de com interpreten les relacions socials quan tenien 7 anys.

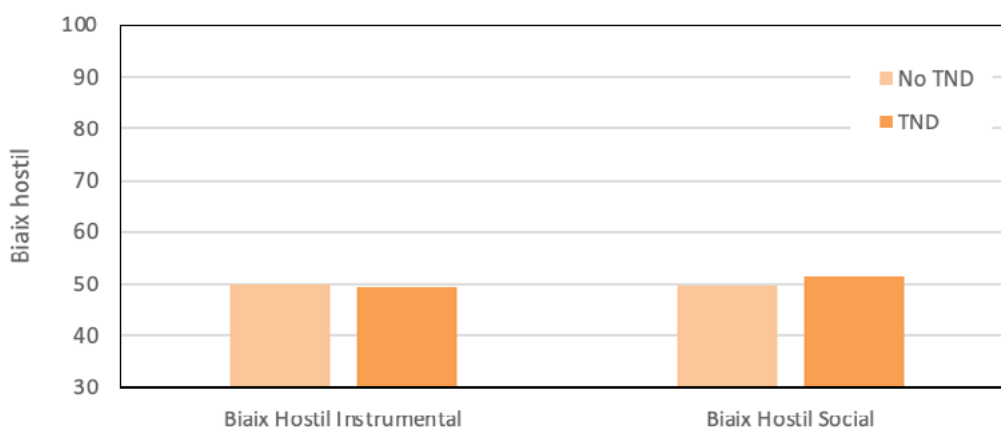
Biaix hostil social: La puntuació indica el grau en què el nen sol interpretar de manera hostil les situacions socials ambigües.

Biaix hostil instrumental: La puntuació indica el grau en què el nen sol interpretar de manera hostil les situacions quotidianes ambigües.

La mitjana es situa en el valor 50. Les puntuacions superiors a 70 indiquen un alt grau de les característiques que mesura aquesta escala.

FIGURA 43

Mitjanes de puntuacions T del SHA en els grups amb i sense TND

Nota: Els valors numèrics es troben a Annex 1- Taula 43.

Al comparar els grups sense i amb TND, no es troben diferències estadísticament significatives en el biaix hostil instrumental, ni en el biaix hostil social, informats pels nens als 7 anys.

Els grups amb TND i sense TND no es diferencien en com interpreten les situacions socials (biaix hostil) als 7 anys segons la informació dels nens/nenes.

Entre les característiques que augmenten la susceptibilitat dels nens a presentar TND s'ha trobat que el grup amb TND, en comparació amb el grup sense TND, mostra un temperament més difícil (afecte negatiu, baix control autoregulat i alta extraversió), respostes atípiques al càstig i la recompensa (tendència a fer coses prohibides, alta necessitat d'obtenir recompensa), dificultats per comprendre les situacions socials i problemes per regular les emocions, segons el pares; més agressivitat (verbal i física), manca d'empatia i absència de sentiment de culpa i indiferència en l'expressió emocional, dificultats per entendre les situacions socials, tendència a l'enuig i dificultats en el desenvolupament de les funcions executives a l'adolescència, segons els professors; i més irritabilitat, tendència a la frustració i problemes per entendre les situacions socials, segons els propis joves. Les funcions executives als 3 anys informades pels professors, així com l'autoestima als 5 anys i la tendència a interpretar les situacions socials de manera hostil als 7 anys informades pels nens, no difereixen entre els grups amb i sense TND.

FACTORS DE RISC

Els problemes de salut mental son multicausats i, sovint, interactuen diferents factors per a què aparegui un determinat trastorn. Un factor de risc és aquell que augmenta la probabilitat que aparegui un trastorn. Per tant, si es pot detectar la presència de factors de risc, es podria fer una intervenció per tal d'evitar l'aparició del problema. La intervenció preventiva pot anar dirigida a eliminar els factors de risc, impedir-ne els seus efectes, a potenciar factors de protecció o a varis dels anteriors.

Pràctiques parentals

Alabama Parenting Questionnaire (APQ ; Frick, 1991)

Es refereix al conjunt d'estratègies que els pares fan servir per supervisar, socialitzar i disciplinar als seus fills. S'ha valorat el grau en què aquestes pautes són consistents i es presenten de manera positiva i amb implicació o el grau en què poden resultar negligents, l'existència de normes i el foment de l'autonomia que fa la família. La disciplina inconsistent i negligent pot relacionar-se amb freqüència amb els problemes de comportament.

Els pares van informar de les seves pràctiques parentals a les següents edats 3, 6, 9 i 13 anys.

Educació positiva: Indica el grau en què els pares basen la seva educació en elogis, gratificacions, afalagaments o mostres d'afecte davant les conductes adequades dels fills.

Implicació: Reflecteix el grau en què els pares participen o comparteixen amb els/les fills les seves activitats, interessos o plans, como una festa, una activitat extraescolar, els deures ...

Falta de supervisió: Reflecteix falta d'implicació o descuit en la guia dels fills, amb falta de normes o de la ajuda necessària per al seu benestar.

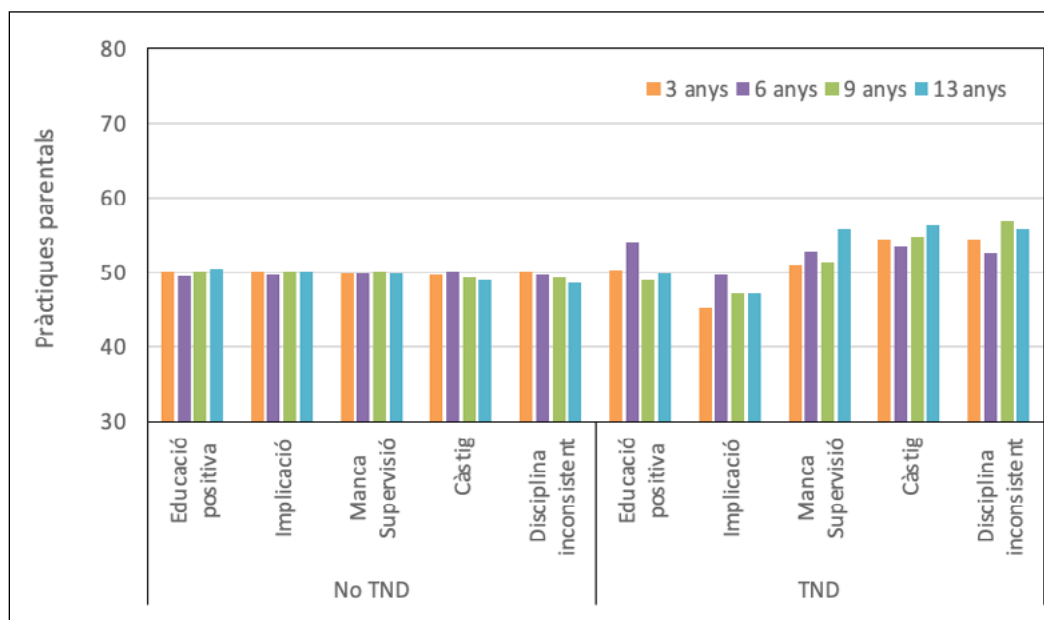
Càstig: Valora el grau en què s'utilitzen estratègies de tipus físic com ara bufetades o cops per aconseguir la disciplina dels fills.

Disciplina inconsistent: Indica el grau en què els càstigs o els avisos disciplinaris són coherents, fermes i predictibles, sense que depenguin del moment o l'humor o el cansament dels pares.

La mitjana es situa al valor 50. Les puntuacions superiors a 70 indiquen un alt grau en aquella escala. Les puntuacions inferiors a 30 indiquen un baix grau en aquella escala i vol dir que passa el contrari del que hem descrit.

FIGURA 44

Mitjanes de puntuacions T de l'APQ en els grups amb i sense TND

Nota: Els valors numèrics es troben a Annex 1- Taula 44.

Al comparar els grups amb i sense TND, es troben diferències estadísticament significatives en educació positiva als 6 anys, en manca de supervisió als 13 anys, en càstig i en disciplina inconsistent als 3, 9 i 13 anys, en el sentit de que el grup amb TND obté puntuacions més altes. En implicació es troben diferències estadísticament significatives als 3 anys, en el sentit que el grup amb TND obté puntuacions més baixes.

Segon la informació dels pares, al llarg del desenvolupament, el grup amb TND està exposat a una disciplina més inconsistent que el grup sense TND. La manca de supervisió i d'implicació dels pares, però també un augment de educació positiva, en alguns punts del desenvolupament, són característics de les pràctiques parentals del grup amb TND. És a dir, d'una banda, el propi temperament dels nens amb TND que provoca, sovint, una mala resposta a la disciplina, pot afavorir també l'increment dels pares d'una educació positiva. D'altra banda, l'estil educatiu de pares amb fills amb TND es caracteritza per menor supervisió i implicació que en pares amb fills sense TND.

Conductes relacionades amb l'alimentació i el pes

Children's Eating Attitude Tests (ChEAT; Maloney et al., 1988)

Els trastorns de la alimentació són molt preocupants des de l'inici de la pubertat, quan el cos està començant a canviar de forma ràpida. Solen ser generadors de greus conflictes i desafiaments a les famílies, a més de problemes de salut importants pels joves. Detectar indicis de conductes atípiques relacionades amb l'alimentació i el pes a temps és molt profitós per interrompre la cadena de dificultats. Els nens van informar de les següents conductes i emocions envers el menjar i el pes corporal quan tenien 10 anys.

La mitjana es situa al valor 50. Les puntuacions superiors a 70 indiquen un alt grau en aquella escala.

Por i preocupació pes: indica el grau en el què el nen està preocupat per estar prim o té por a estar gras.

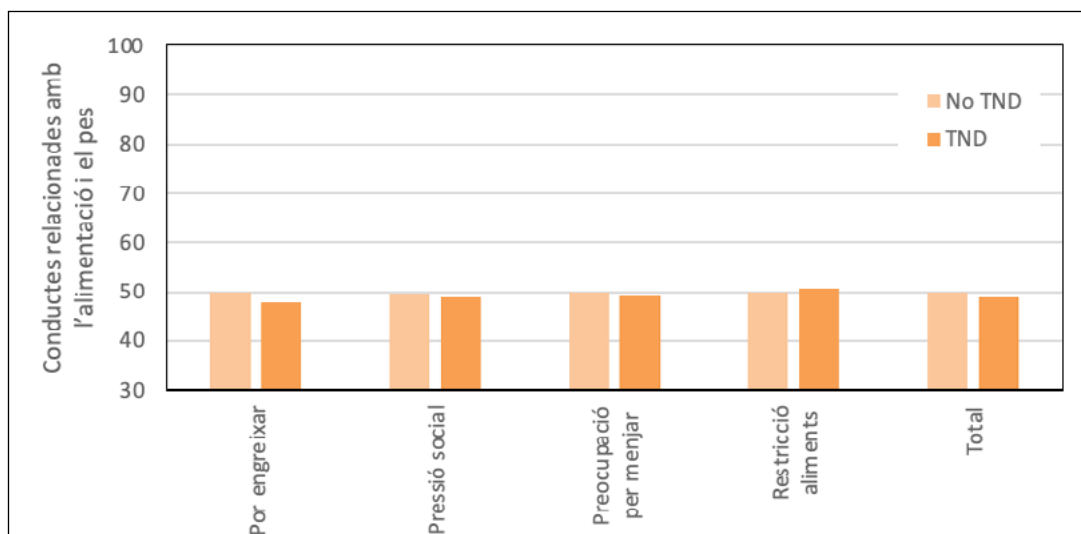
Pressió social: indica la tendència del nen a preocupar-se pel que el seu entorn pensa en relació al seu pes o a la manera en què menja.

Preocupació menjar: indica en quin grau el nen es preocupa o té pensaments excessius entorn el menjar i les conductes relacionades amb el control del que menja.

Restricció aliments: indica el grau en el què el nen evita menjar, menja menys o mira de no menjar aliments concrets amb un alt contingut calòric.

FIGURA 45

Mitjanes de puntuacions T del CHEAT en els grups amb i sense TND

Nota: Els valors numèrics es troben a Annex 1- Taula 45.

Al comparar els grups amb i sense TND, no es troben diferències estadísticament significatives en cap de les conductes relacionades amb l'alimentació i el pes (por a engreixar-se, pressió social, preocupació pel menjar, restricció d'aliments i total), informades pels joves als 10 anys.

Els grups amb TND i sense TND no es diferencien en les conductes relacionades amb l'alimentació i el pes als 10 anys segons la informació dels joves.

Ús de les noves tecnologies

Internet Addiction Test (IAT; Widyanto & McMurren, 2004)

L'ús de les noves tecnologies és un problema a moltes famílies. L'atractiu dels seus continguts, la gratificació que produeixen i la seva immediatesa fan que, en alguns casos, es facin servir o consumeixin de manera addictiva. La regulació dels moments en què es poden fer servir o el temps dedicat a elles sol ser motiu de conflicte, enuig i agressivitat. Els joves van informar de l'ús de noves tecnologies quan tenien 10 anys.

Preferència: indica el grau en el que considera l'ús de les tecnologies prioritari i fonamental en la seva vida.

Abús/Ús excessiu: indica el grau en el què estar "connectat" afecta el seu funcionament.

Interferència escolar: indica el grau en què l'ús de les tecnologies afecta el seu rendiment escolar.

Ansietat: indica el grau en el que el nen se sent neguitós o inquiet si no pot estar "connectat".

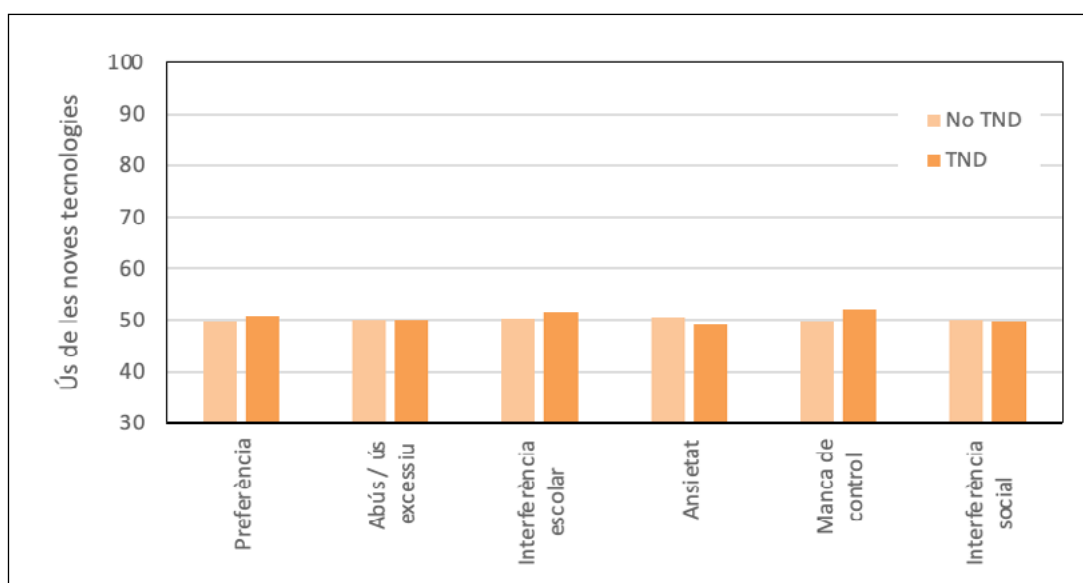
Manca de control: indica en quin grau el nen té dificultats per deixar de fer servir les noves tecnologies malgrat ho intenti.

Interferència social: indica el grau en què l'ús de les tecnologies afecta les seves relacions socials.

La mitjana es situa al valor 50. Les puntuacions superiors a 70 indiquen un alt grau en aquella escala.

FIGURA 46

Mitjanes de puntuacions T de l'IAT en els grups amb i sense TND

Nota: Els valors numèrics es troben a Annex 1- Taula 46.

Al comparar els grups amb i sense TND, no es troben diferències estadísticament significatives en els aspectes de l'ús de les noves tecnologies (preferència, abús/ús excessiu, interferència escolar, ansietat, manca de control i interferència social), informades pels joves als 10 anys.

Els grups amb TND i sense TND no es diferencien en les conductes relacionades amb l'ús de les noves tecnologies als 10 anys segons la informació dels joves.

Funcionament familiar

Systemic Clinical Outcome and Routine Evaluation (SCORE) Index of Family Function and Change (Jewell, Carr, Stratton, Lask, & Eisler, 2013; Stratton et al., 2010)

El trastorn negativista desafiant és un quadre que comença a manifestar-se a la llar i que altera les relacions entre els membres de la família. **Pares i nens** van informar del funcionament familiar quan els nens tenien 11 i 12 anys.

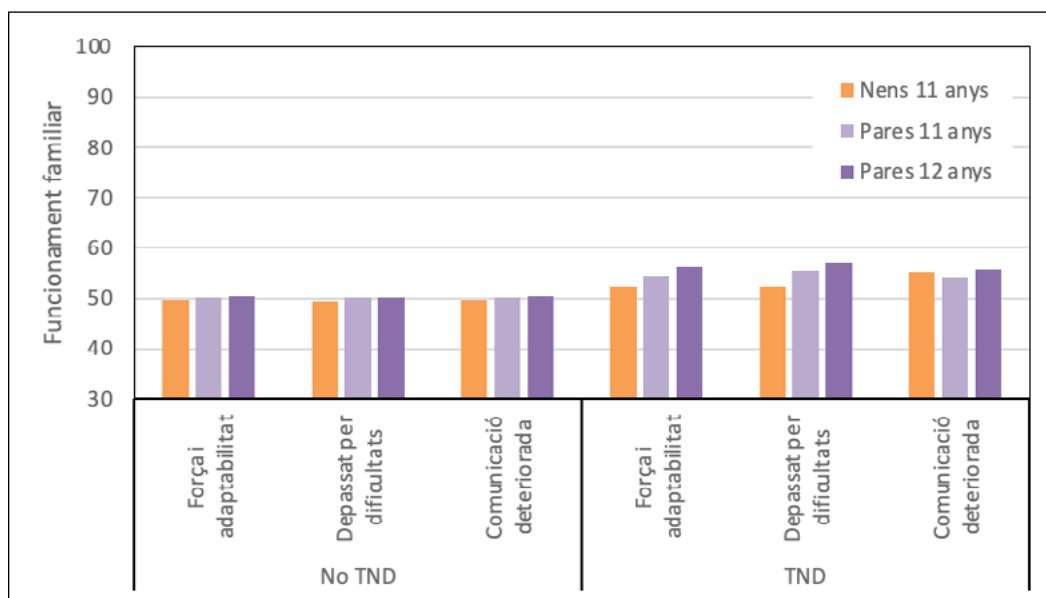
Falta de Força i adaptabilitat: Indica les dificultats que té el grup familiar per parlar de les coses que importen als seus membres, les dificultats per escoltar-se entre si, la falta de confiança els uns en els altres i la falta de cura entre ells. A major puntuació pitjor fortalesa i adaptabilitat

Depassat per dificultats: Fa referència al grau en què el grup familiar es veu depassat per les circumstàncies, a si als membres els costa manegar els problemes del dia a dia o es culpen els uns als altres quan hi ha dificultats. Com més alta és la puntuació més dificultats sembla tenir el grup per funcionar quan hi ha inconvenients. A major puntuació més aclaparament per les dificultats.

Comunicació deteriorada: Indica el grau en què els membres de la família es diuen la veritat o poden discrepar els uns dels altres, s'ignoren uns als altres o són desagradables entre ells. A major puntuació, més problemes de comunicació.

FIGURA 47

Mitjanes de puntuacions T de l'SCORE en els grups amb i sense TND

Nota: Els valors numèrics es troben a Annex 1- Taula 47.

Al comparar els grups amb i sense TND segons la informació del joves als 11 anys, es troben diferències estadísticament significatives en depassats per les dificultats i comunicació deteriorada en el sentit de que el grup amb TND obté puntuacions més altes. Segons la informació dels pares, es troben diferències significatives

en totes les puntuacions als 12 anys, en el sentit que el grup amb TND obté puntuacions més altes, i no hi ha diferències als 11 anys.

Durant la pubertat (11 i 12 anys), el grup amb TND presenta més dificultats en el funcionament familiar relacionades amb la sobrecàrrega de problemes i la mala comunicació que el grup sense TND segons informen joves i pares.

Conductes de risc

Qüestionari de conductes de risc (QCRA; Unitat d'Epidemiologia i de Diagnòstic en Psicopatologia del Desenvolupament, 2018)

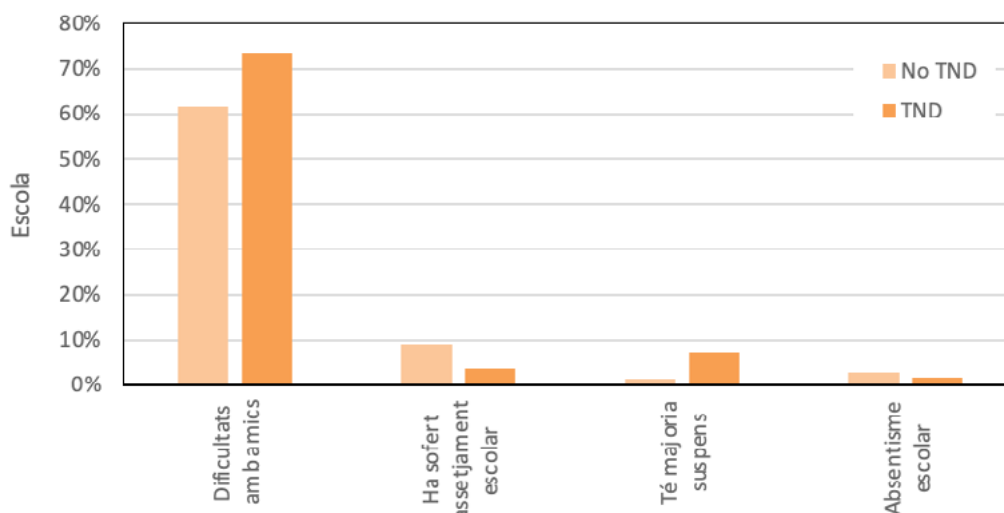
L'adolescència és el període de transició de la infància a l'edat adulta. S'inicia amb la pubertat i acaba amb l'assoliment de la independència dels cuidadors. És el període de desenvolupament en què es produeixen més canvis. Va de la immaduresa a la maduresa i, de camí, l'adolescent ha d'aconseguir l'acceptació del propi cos, establir un rol social, iniciar noves relacions romàntiques i sexuals amb els seus companys, adquirir valors i aconseguir un sistema ètic i una ideologia, preparar-se per a el futur professional i familiar, desenvolupar un comportament socialment responsable i assolir l'autonomia i la independència emocional dels pares. Tots aquests reptes provoquen malestar i són fonts d'estrès.

Els joves han informat als 12 anys de com vivien algunes d'aquestes situacions:

Escola

FIGURA 48

Proporcions de dificultats a l'escola en els grups amb i sense TND

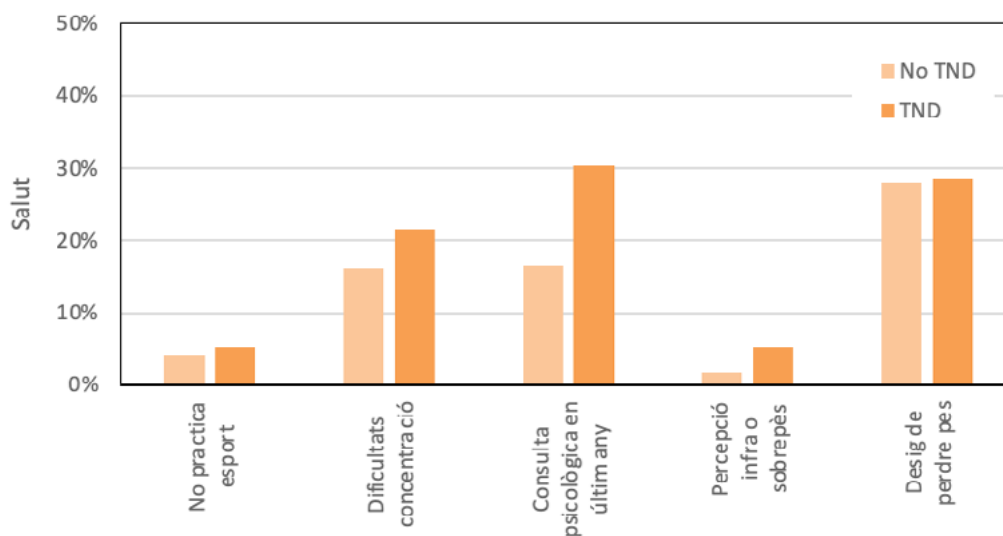
Nota: Els valors numèrics es troben a Annex 1- Taula 48.

Al comparar els grups amb i sense TND, no es troben diferències estadísticament significatives en la prevalença de dificultats amb amics, patiment d'assetjament escolar, majoria de suspensos i absentisme, informats pels joves als 12 anys.

Salut

FIGURA 49

Proporcions de conductes relacionades amb la salut en els grups amb i sense TND

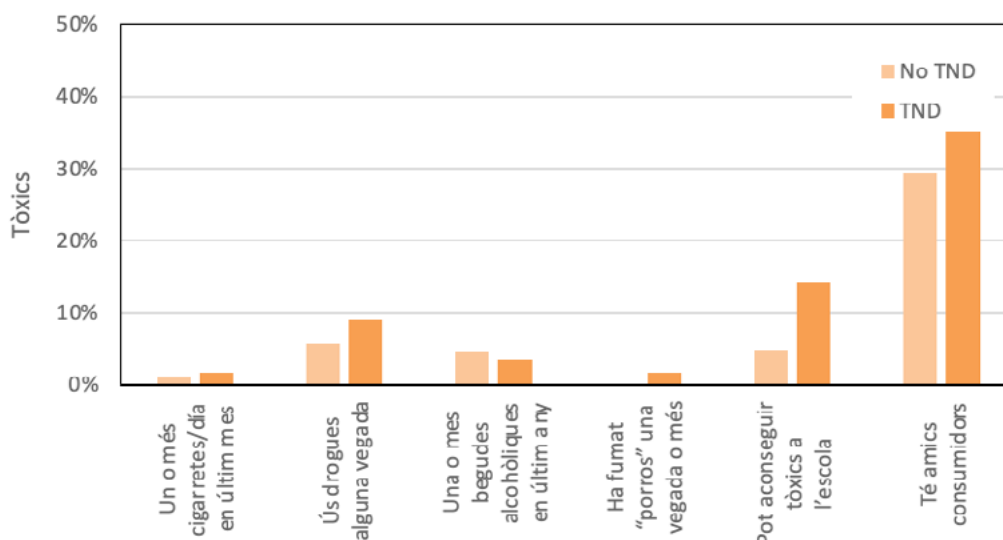

Nota: Els valors numèrics es troben a Annex 1- Taula 49.

Al comparar els grups amb i sense TND, no es troben diferències estadísticament significatives en la pràctica d'esport, dificultats de concentració, haver realitzat una consulta psicològica en l'últim any, la percepció d'infra o sobrepès i el desig de perdre pes, informats pels joves als 12 anys.

FIGURA 50

Proporcions conductes relacionades amb l'ús de substàncies en els grups amb i sense TND

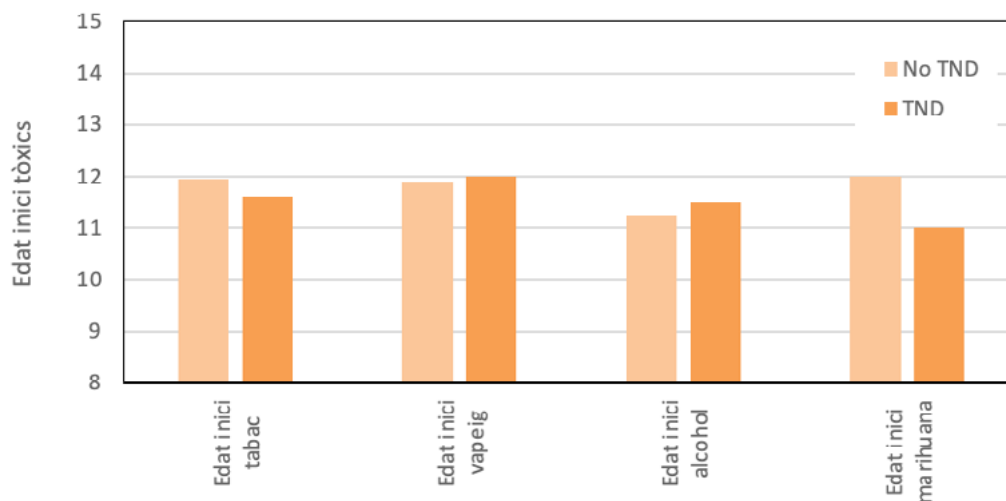

Nota: Els valors numèrics es troben a Annex 1- Taula 50.

Al comparar els grups amb i sense TND als 12 anys, es troben diferències estadísticament significatives en la conducta de poder aconseguir tòxics a l'escola, amb un major percentatge al grup amb TND. A la resta de conductes relacionades amb el tòxics de la gràfica no hi ha diferències estadísticament significatives.

FIGURA 51

Mitjanes d'edat inici de consums de substàncies en els grups amb i sense TND

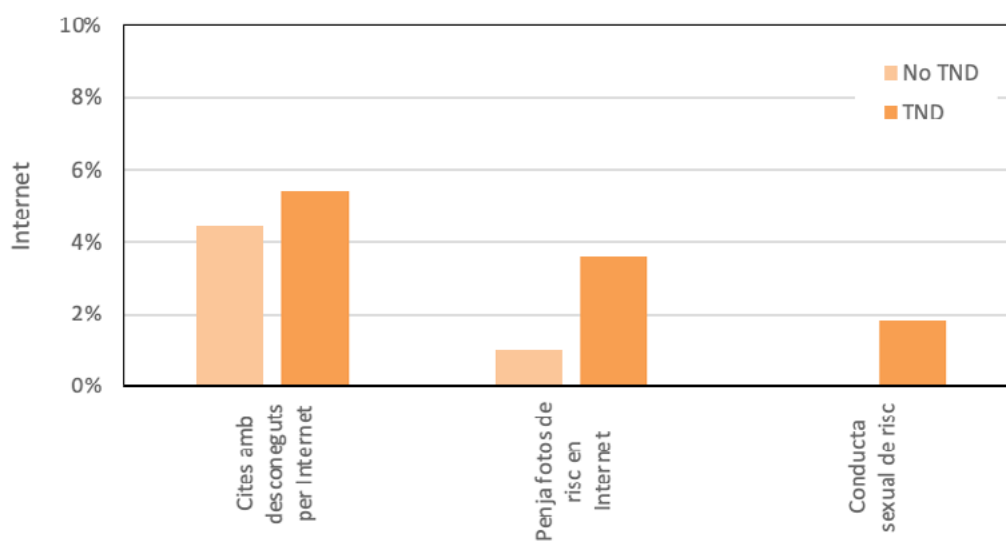
Nota: Els valors numèrics es troben a Annex 1- Taula 51.

Al comparar els grups amb i sense TND, no es troben diferències estadísticament significatives en la mitjana d'edat d'inici de consum de tabac, del vapeig, de l'alcohol i la marihuana, informades pels joves als 12 anys. El grup amb TND comença a una edat més primerenca el consum de marihuana i tabac.

Ús d'Internet i conducta sexual de risc

FIGURA 52

Proporcions de conductes de risc a Internet i conducta sexual de risc en els grups amb i sense TND

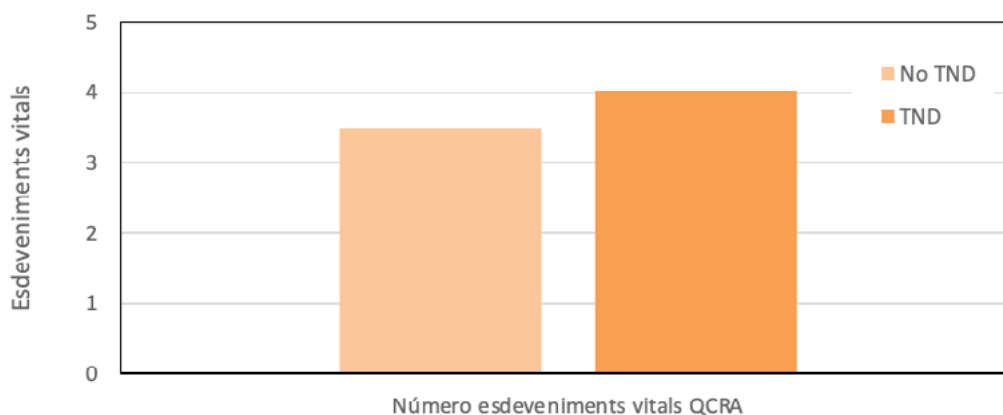
Nota: Els valors numèrics es troben a Annex 1- Taula 52.

Al comparar els grups amb i sense TND, no es troben diferències estadísticament significatives en la prevalença de cites amb desconeguts per Internet, penjar fotos de risc en Internet i conducta sexual de risc informades pels nens als 12 anys, però el grup amb TND fa aquests comportaments amb més freqüència.

Esdeveniments vitals

FIGURA 53

Mitjanes del nombre d'esdeveniments vitals en els grups amb i sense TND

Nota: Els valors numèrics es troben a Annex 1- Taula 53.

Al comparar els grups amb i sense TND, no es troben diferències estadísticament significatives en la mitjana d'esdeveniments vitals patits durant l'últim any informats pels joves als 12 anys.

Els grups amb TND i sense TND, als 12 anys i segons la informació dels joves, no es diferencien en les conductes de risc relacionades amb dificultats amb amics, patiment d'assetjament escolar, mal rendiment escolar, absentisme, pràctica d'esport, dificultats de concentració, consultes amb especialistes de salut mental, imatge corporal i desig d'aprimar-se, inici de consum de tòxics (tabac, vapeig, alcohol), i mitjana d'esdeveniments vitals patits durant l'últim any. Però, encara que la freqüència informada d'aquests comportaments en els grups és molt baixa per avaluar la significació estadística, el grup amb TND ha fumats porros alguna vegada, comença a una edat més primerenca el consum de marihuana i tabac i amb més freqüència té cites amb desconeguts per Internet, penja fotos de risc en Internet i fa conductes sexuals de risc.

Interiorització de les normes socials

Social Norms Questionnaire (CNS; Rankin, 2012)

Aquest qüestionari indica el grau en què els nois i les noies coneixen i identifiquen els límits socials que formen part de la nostra cultura.

Total: Indica el grau en què els joves coneixen quines són les normes socials i els comportaments considerats “adequats” a la nostra cultura.

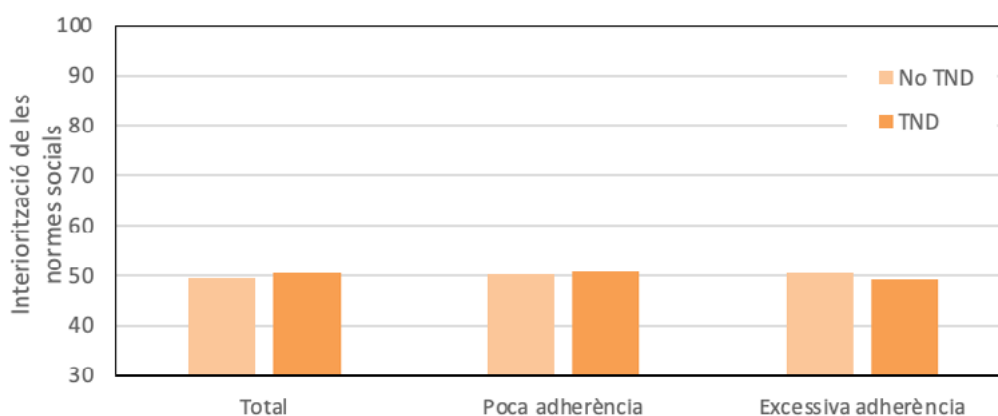
Poca adherència: Indica el grau en què els joves han identificat com a correctes, actituds i conductes que no són apropiades, com ara, *Escopir al terra, colar-se a la cua quan fas tard*.

Excessiva adherència: Indica el grau en què els joves han identificat com a incorrectes, actituds i conductes que són acceptades, com ara, *mocar-se en públic o plorar al cine o al teatre*. Mostra un excés de prudència.

Els joves han informat la seva percepció de les normes social quan tenien 13 anys.

FIGURA 54

Mitjanes de puntuacions T de la percepció de les normes socials en els grups amb i sense TND

Nota: Els valors numèrics es troben a Annex 1- Taula 54.

Al comparar els grups amb i sense TND, no es troben diferències estadísticament significatives en el grau total de coneixement de les normes socials, ni en el grau d'adherència a les mateixes, informades pels nens als 13 anys.

Els grups amb TND i sense TND no es diferencien en el grau de coneixement de les normes socials, ni en el grau d'adherència a les mateixes als 13 anys segons la informació dels joves.

La disciplina inconsistent informada pels pares i els problemes de funcionament familiar, com la dificultat per resoldre problemes familiars o la mala comunicació informats per pares i joves són més alts en el grup amb TND. A més, el grup amb TND informa de més conductes de risc com ús de marihuana i tabac i conductes sexuals de risc per internet. Altres comportaments informats pels joves no assoleixen significació estadística.

TRAJECTORIAS EVOLUTIVES DE NEGATIVISME DESAFIANT

S'ha estudiat l'evolució de les característiques del TND dels 3 als 14 anys. S'ha utilitzat la informació quantitativa sumant les respostes dels pares o professors als 8 símptomes de negativisme desafiant (alternatives de resposta de cada ítem 0: *no és cert*, 1: *una mica cert*, 2: *absolutament cert*) en cada seguiment dels 3 als 14 anys.

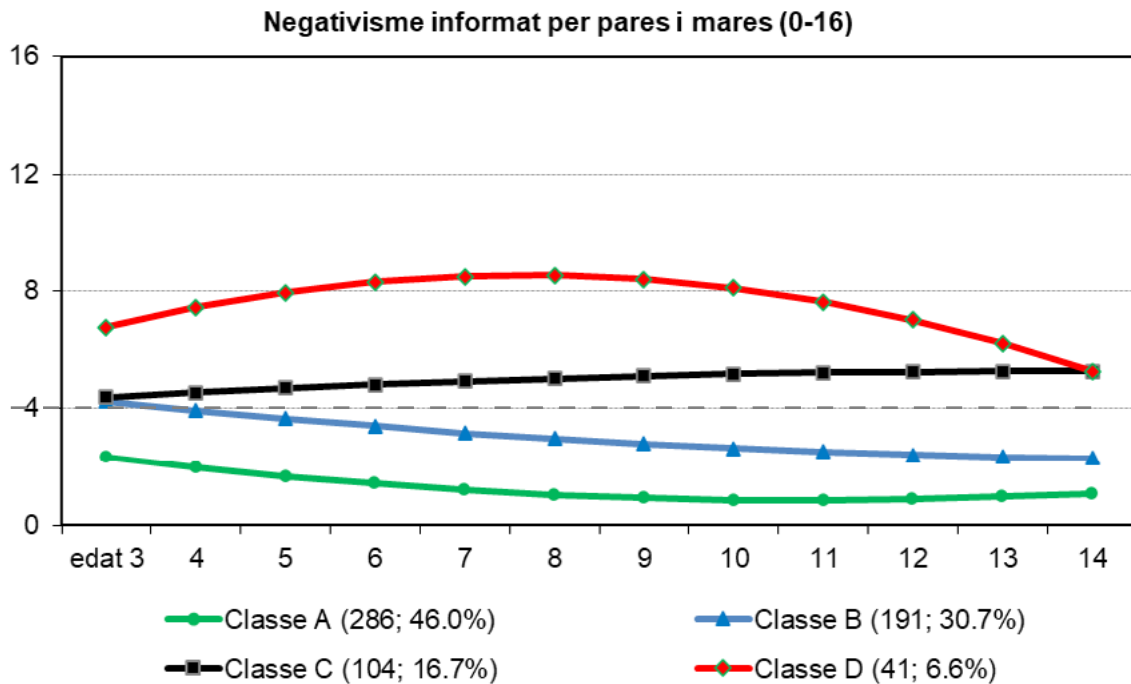
L'anàlisi estadística es va dur a terme mitjançant el programa MPlus versió 8.7. Es va utilitzar l'anàlisi de creixement de classes latents (LCGA pel seu acrònim en anglès) per identificar trajectòries (com a grups amb diferents participants) tenint en compte les puntuacions directes de negativisme desafiant al llarg dels seguiments realitzats. Per a cada informant, pares i mestres, es van obtenir els models d'1 a 5 classes latents. A més de la millor interpretabilitat clínica, es van utilitzar criteris estadístics per decidir el nombre de classes (grups) amb millors índex d'ajustament.

Trajectòries derivades de la informació dels pares

Es va seleccionar el model de 4 classes (Figura 55). La classe A ($n=286$, 46.0%) inclou nens amb les puntuacions més baixes que al llarg del desenvolupament sempre obtenen puntuacions per sota de la mitjana. La classe B ($n=191$, 30.7%) inclou nens amb puntuacions en el percentil 75 (P75) als 3 anys que van disminuint fins a situar-se als 9 anys lleugerament per sota de la mitjana. La classe C ($n=104$, 16.7%) agrupa nens amb puntuacions inicials en el P75, que van incrementant linealment dels 3 als 14 anys. La classe D ($n=41$, 6.6%) inclou els nens amb les puntuacions més altes per sobre del P90 entre els 3 i els 12 anys, que inicien un descens a partir dels 8 anys però que sempre es situen per sobre del P75. El P75 correspon a la puntuació 4.3. La puntuació mitjana és 2.8.

FIGURA 55

*Trajectòries evolutives dels 3 als 14 anys
de les puntuacions de TND informades pels pares*

Nota: La línia discontinua representa el percentil 75 que correspon al valor 4.3

La Taula 5 presenta les puntuacions mitjanes i percentatges en els factors de risc i vulnerabilitat informats pels pares i la comparació entre les trajectòries. Les classes altes C i D són les que presenten més problemes al llarg del desenvolupament. En comparació amb les altres trajectòries, els nens a la trajectòria amb puntuacions més altes (classe D), als 3 anys eren els que van presentar puntuacions més altes en les dimensions de TND (Irritabilitat i desafiament), un temperament més difícil (afecte negatiu, extraversió i poc control autoregulat), unes pràctiques educatives més inconsistentes, les mares tenien més problemes exterioritzats i els seus pares més problemes interioritzats. Als 12 anys, les famílies informen que estan sobrepassades pels problemes familiars i presenten problemes de comunicació. Als 14 anys els adolescents en aquesta classe tenen una prevalença més alta de TND (diagnòstic DSM-5) i presenten puntuacions més altes en ansietat/depressió i comportaments oposicionistes (conducta agressiva CBCL). Les trajectòries altes (C i D) són similars als 3 anys a les puntuacions exterioritzades, als 12 anys tenen dificultats en cognició social i poca confiança en la família i als 14 anys presenten problemes similars en el funcionament quotidià, en l'empatia, en conductes antisocials i problemes socials, i més psicopatologia en general. Les classes no es diferencien per sexe ni per nivell socioeconòmic.

TAULA 5

*Diferències entre les Trajectòries de TND
en factors de risc i de vulnerabilitat segons la informació dels pares*

	Informadors Mares-Pares	Trajectòries Evolutives TND - Pares				p Global	Diferències entre classes	
		Classe A	Classe B	Classe C	Classe D			
		(N=286)	(N=191)	(N=104)	(N=41)			
	% - M (DE)	% - M (DE)	% - M (DE)	% - M (DE)				
3 Anys	Sexe (% masculí)	44.61	55.20	58.16	48.56	.042		
	SES (%)							
	Baix+Baix-Mig	68.64	65.96	72.82	48.78	.052		
	Mig+Mig-Alt	27.53	30.32	21.36	39.02			
	Alt	3.83	3.72	5.83	12.20			
	<i>Dimensions TND</i>							
	Irritabilitat	1.38 (1.14)	2.08 (1.23)	2.11 (1.19)	3.08 (1.49)	<.005	D>(B=C)>A	
	Desafiament	1.59 (1.43)	2.92 (1.54)	2.55 (1.57)	4.62 (1.84)	<.005	D>(B=C)>A	
	<i>Temperament (CBQ)</i>							
	Extraversió	4.23 (.77)	4.47 (.79)	4.28 (.85)	4.70 (.65)	<.005	D>(A=C)	
	Afecte Negatiu	3.68 (.76)	3.79 (.66)	3.98 (.75)	4.09 (.80)	<.005	D>(A=B)	
	Control autoregulat	5.37 (.60)	5.21 (.66)	5.13 (.69)	5.04 (.62)	<.005	A>D	
	<i>Pràctiques parentals (APQ)</i>							
	Positives	40.95 (4.37)	40.78 (4.43)	40.88 (3.77)	39.73 (4.74)	.411		
	Inconsistents	6.48 (3.12)	7.04 (3.15)	6.98 (3.04)	8.97 (4.07)	<.005	D>(A=B=C)	
	Punitives	3.16 (1.74)	4.01 (1.79)	4.06 (2.21)	4.50 (2.14)	<.005	(B=C=D)>A	
<i>Psicopatologia pares (ASR)</i>								
Interioritzat (Pare)	7.31 (5.33)	9.61 (7.44)	9.35 (6.83)	11.58 (7.45)	<.005	D>A		
Exterioritzat (Pare)	5.02 (4.76)	6.82 (5.77)	8.17 (6.31)	8.86 (7.16)	<.005	(C=D)>A		
Interioritzat (Mare)	7.75 (6.01)	10.95 (7.69)	12.22 (7.86)	13.88 (9.44)	<.005	(B=C=D)>A		
Exterioritzat (Mare)	5.23 (4.77)	7.25 (5.80)	6.94 (4.55)	9.70 (6.29)	<.005	D>(A=B=C)		
12 Anys	Cognició social (SCDC)	1.11 (1.57)	2.59 (1.98)	5.86 (3.53)	6.93 (3.80)	<.005	(C=D)>B>A	
	<i>Funcionam. familiar SCORE</i>							
	Falta Adaptabilitat	6.91 (2.07)	7.73 (2.49)	8.78 (2.98)	8.59 (2.79)	<.005	(C=D)>A	
	Sobrepassats	6.25 (1.96)	6.98 (2.28)	8.33 (3.56)	8.67 (2.76)	<.005	D>(A=B)	
	Comunicació	6.69 (2.45)	7.22 (2.03)	8.29 (3.00)	8.93 (3.05)	<.005	D>(A=B)	
Total	19.84 (5.08)	21.93 (5.53)	25.40 (8.17)	26.18 (6.98)	<.005	D>(A=B)		
13 Anys	<i>Conductes risc*</i>							
	Consulta psicològica (%)	7.61	16.66	27.59	15.45	.026		
	Fuma últim mes (%)	29.18	11.18	33.33	50	.752		
	Algun tòxic (%)	25.66	12.85	13.94	14.87	.200		
	Activitat risc Internet (%)	14.56	10.34	18.97	7.72	.621		
	Núm. Esdeveniments Vitals	2.49 (2.13)	2.45 (1.87)	4.03 (3.00)	3.00 (3.10)	.006		

	Informadors Mares-Pares	Trajectòries Evolutives TND - Pares				p Global	Diferències entre classes
		Classe A	Classe B	Classe C	Classe D		
		(N=286)	(N=191)	(N=104)	(N=41)		
	% - M (DE)	% - M (DE)	% - M (DE)	% - M (DE)			
14 Anys	Diagnòstic TND (% Present)	0.94	12.39	37.51	56.92	<.005	D>C>(A=B)
	Funcionament global (CGAS)	75.43 (9.49)	67.43 (9.52)	59.4 (10.70)	58.5 (11.22)	<.005	A>B>(C=D)
	SDQ Prosocialitat	.66 (.99)	.85 (1.19)	1.88 (1.80)	1.54 (1.57)	<.005	(C=D)>(A=B)
	<i>Psicopatologia (CBCL)</i>						
	Ansietat/Depressió	1.26 (1.88)	2.45 (2.26)	3.49 (2.38)	4.29 (3.87)	<.005	D>(A=B)
	Retraïment/Depressió	1.11 (1.79)	1.81 (2.46)	3.42 (3.55)	3.34 (3.33)	<.005	(C=D)>(A=B)
	Queixes somàtiques	.46 (.98)	.77 (1.28)	1.83 (2.67)	1.62 (1.94)	<.005	(C=D)>(A=B)
	Problemes socials	.23 (.57)	.78 (1.17)	1.96 (1.90)	1.95 (2.28)	<.005	(C=D)>(A=B)
	Problemes pensament	.67 (1.18)	1.11 (1.73)	1.85 (2.11)	1.89 (2.46)	<.005	(C=D)>A
	Problemes atenció	1.26 (2.20)	3.28 (3.54)	4.24 (3.24)	3.93 (3.51)	<.005	(B=C=D)>A
	Trencar normes	.41 (.81)	.87 (1.64)	2.06 (2.57)	2.61 (3.24)	<.005	(C=D)>(A=B)
	Conducta agressiva	.94 (1.72)	2.79 (3.24)	6.26 (4.26)	8.02 (6.29)	<.005	D>C>B>A
	Interioritzat	2.83 (3.89)	5.03 (4.73)	8.73 (5.77)	9.27 (7.69)	<.005	(C=D)>(A=B)
	Exterioritzat	1.34 (2.30)	3.66 (4.43)	8.29 (6.32)	10.63 (8.43)	<.005	(C=D)>(A=B)
Puntuació total	7.56 (8.25)	16.00 (12.63)	28.2 (15.97)	30.7 (22.60)	<.005	(C=D)>B>A	

Nota: M: media; DE: desviació estàndard; SES: nivell socioeconòmic. * Contestat pels joves

APQ: Alabama Parenting Questionnaire; ASR: Adult Self-Report; CBCL/6-18: Child Behavior Checklist; CBQ: Children's Behavior Questionnaire; CGAS: Children's Global Assessment Scale; SCDC: Social Communication Disorders Checklist; SCORE: Systemic Clinical Outcome and Routine Evaluation; SDQ Strengths and Difficulties Questionnaire

Segons la informació dels pares, un 6.6% de nens de la població general presenta puntuacions sostingudament altes en negativisme desafiant al llarg del desenvolupament. Les manifestacions negativistes van augmentant dels 3 als 8 anys i a partir d'aquesta edat disminueixen fins als 14 anys però mantenint-se altes.

Són factors identificables a l'edat preescolar associats a presentar TND sostingut al llarg del desenvolupament: la tendència a la irritabilitat i al desafiament, un temperament difícil (afecte negatiu, extraversió i poc control autoregulat), les pràctiques educatives caracteritzades per la inconsistència, que les mares presentin problemes exterioritzats i els pares problemes interioritzats.

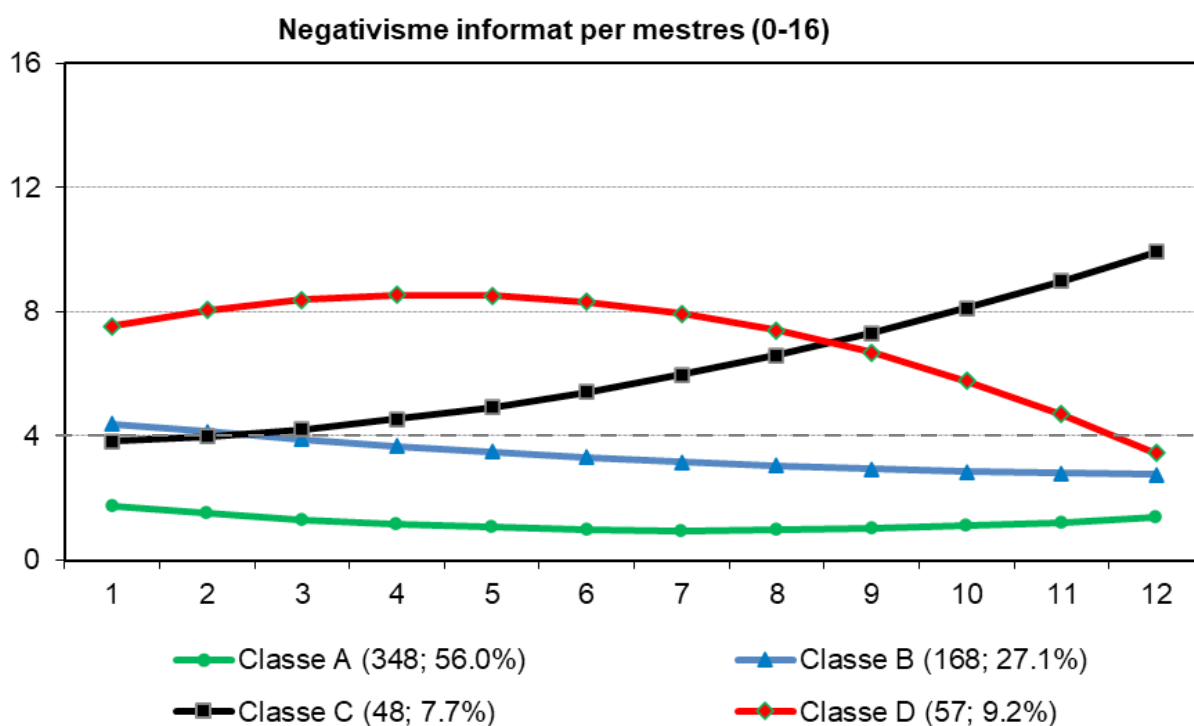
A llarg termini, durant el procés de desenvolupament, el TND sostingut s'associa amb dificultats en el maneig dels problemes familiars i en la comunicació familiar, mala cognició social, dificultats per empatitzar amb els altres i dificultats socials, i amb major freqüència es veu acompanyat del diagnòstic de TND (diagnòstic DSM-5) amb símptomes més intensos i conductes antisocials, simptomatologia d'ansietat/depressió, i més psicopatologia en general, i un mal funcionament quotidià.

Trajectòries derivades de la informació del professorat

Es va seleccionar el model de 4 classes (Figura 56). La classe A ($n=348$, 56.0%) inclou nens amb puntuacions baixes en TND al llarg de tot el desenvolupament. La classe B ($n=168$, 27.1%) inclou nens que als 3-4 anys parteixen de puntuacions per sobre del P75 però que a partir dels 5 anys aquests comportaments van disminuint fins a arribar a la puntuació mitjana al 14 anys. La classe C ($n=48$, 7.7%) està formada per nens que des de l'inici han mostrat puntuacions altes i que en el temps es van incrementant notablement fins a sobrepassar el P90 als 11 anys fins als 14. La classe D ($n=57$, 9.2%) agrupa alumnes que parteixen de puntuacions per sobre del P90 entre els 3 i els 9 anys, i després disminueixen però es mantenen per sobre del P75 fins al 13 anys. El P75 es situa en la puntuació 4.2. La puntuació mitjana és 2.7.

FIGURA 56

*Trajectòries evolutives dels 3 als 14 anys
de les puntuacions de TND informades pels professors*

Nota: La línea discontinua representa el percentil 75 que correspon al valor 4.2

La Taula 6 presenta les puntuacions mitjanes i percentatges en els factors de risc i vulnerabilitat informats pels professors i la comparació entre les trajectòries. Els alumnes inclosos a les classes altes C i D són qui presenten més problemes al llarg del desenvolupament. En comparació amb les altres trajectòries, els nens a la trajectòria alta decreixent (classe D), als 3 anys eren els que van presentar puntuacions més

altes en les dimensions de TND (irritabilitat i desafiament), en les funcions executives de control inhibitori, flexibilitat i executiu global, en agressivitat i en duresa emocional. Als 13 anys presenten un mal rendiment escolar. Els nens a la trajectòria alta creixent, als 3 anys, són majoritàriament de sexe masculí. Als 14 anys, aquests adolescents tenen més psicopatologia (control emocional, comportament, hiperactivitat) i dificultats en les funcions executives relacionades amb la regulació emocional. Les trajectòries altes (C i D) són similars als 3 anys en metacognició emergent, als 11 en irritabilitat, als 12 anys en dificultats en cognició social, i als 14 anys tenen problemes similars en funcions executives (regulació conductual, regulació cognitiva i executiu global).

TAULA 6

*Diferències entre les Trajectòries de TND
en factors de risc i vulnerabilitat segons la informació dels professors*

Informadors Professors		Trajectòries Evolutives TND - Professors				p Global	Diferències entre classes	
		Classe A (N=348)	Classe B (N=168)	Classe C (N=48)	Classe D (N=57)			
I Joves		% - M (DE)	% - M (DE)	% - M (DE)	% - M (DE)			
3 Anys	Sexe (% masculí)	45.85	49.40	70.83	63.16	.002	C>(A=B)	
	SES (%)							
	Baix+Baix-Mig	70.61	70.83	47.92	52.63	.002	A>(C=D)	
	Mig+Mig-Alt	24.50	27.38	45.83	36.84		C>A	
	Alt	4.90	1.79	6.25	10.53		D>B	
	<i>Dimensions TND</i>							
	Irritabilitat	.79 (.98)	1.91 (1.63)	1.51 (1.40)	2.76 (1.59)	<.005	D>(B=C)>A	
	Desafiament	.93 (1.18)	2.85 (2.01)	2.36 (2.21)	4.73 (1.82)	<.005	D>(B=C)>A	
	<i>Funcions executives (BRIEF)</i>							
	Autocontrol Inhibitori	31.39 (6.52)	38.48 (9.54)	38.12 (8.97)	46.31 (9.83)	<.005	D>(B=C)>A	
	Flexibilitat	24.05 (4.99)	26.64 (7.49)	25.88 (6.01)	28.26 (7.13)	<.005	D>A	
	Metacognició. emergent	34.13 (9.12)	37.31 (11.30)	38.71 (9.78)	41.04 (11.83)	<.005	(C=D)>A	
	Executiu global	78.53 (15.62)	89.20 (21.93)	89.99 (18.66)	100.8 (21.03)	<.005	D>(B=C)>A	
	<i>Conducta agressiva (CAS) Total</i>	191.08 (13.27)	204.48 (25.31)	202.87 (29.48)	230.78 (38.77)	<.005	D>(B=C)>A	
<i>Fredor emocional (ICU) Total</i>	18.15 (8.32)	24.42 (10.75)	22.68 (9.54)	28.76 (10.49)	<.005	D>(B=C)>A		
11	Irritabilitat (ARI) Total	0.27 (.78)	1.44 (1.94)	3.74 (3.37)	3.85 (2.77)	<.005	(C=D)>B>A	
12	Cognició social (SCDC)	1.26 (2.36)	3.16 (4.01)	8.30 (4.65)	7.12 (4.57)	<.005	(C=D)>B>A	

Informadors Professors		Trajectòries Evolutives TND - Professors					
I Joves		Classe A	Classe B	Classe C	Classe D		
		(N=348)	(N=168)	(N=48)	(N=57)		
		% - M (DE)	% - M (DE)	% - M (DE)	% - M (DE)	p Global	Diferències entre classes
13 Anys	<i>Conductes risc (QCRA)*</i>						
	Mal rendiment (suspensos) (%)	0,52	3,37	10,08	24,03	<.005	D>(A=B)
	Baixa concentració (%)	6,26	21,40	19,89	13,76	,029	-
	Algun tòxic (%)	17,49	21,10	20,16	29,96	,658	-
	Amics que prenen drogues (%)	55,14	64,36	59,95	62,21	,707	-
	Amics antisocials (%)	81,38	77,72	89,92	70,04	,544	-
	Dificultats amb amics (%)	43,76	53,31	69,76	63,30	,159	-
	Baralles amb altres (%)	7,21	24,53	45,10	27,71	<.005	C>A
	Assetjament escolar (%)	9,24	6,68	0,00	13,76	,563	-
Absentisme escolar (%)	7,21	1,12	0,00	6,97	,311	-	
14 Anys	<i>Psicopatologia (SDQ-Profess.)</i>						
	Emoció	1.56 (2.04)	1.95 (2.03)	3.26 (2.37)	2.03 (2.08)	,004	C>A
	Conducta	.52 (.95)	1.34 (1.35)	4.82 (1.99)	1.59 (1.75)	<.005	C>(B=D)>A
	Hiperactivitat	1.83 (2.31)	3.32 (2.65)	5.71 (2.67)	4.07 (3.82)	<.005	C>A
	Problemes amb companys	1.22 (1.35)	1.97 (1.93)	2.82 (2.35)	1.38 (1.76)	<.005	C>(A=D)
	Prosocialitat	1.98 (1.95)	3.30 (2.34)	5.16 (2.43)	3.39 (1.98)	<.005	C>D>A
	Total	5.16 (4.35)	8.62 (4.56)	16.39 (6.52)	9.08 (7.34)	<.005	C>(B=D)>A
	<i>Psicopatologia (YSR-Jove)*</i>						
	Ansietat/Depressió	5.41 (3.90)	6.48 (5.37)	4.78 (3.60)	4.26 (3.26)	,103	-
	Retraïment/Depressió	3.52 (3.04)	3.88 (2.97)	2.80 (2.06)	2.34 (1.66)	,149	-
	Queixes somàtiques	2.39 (2.50)	2.57 (2.46)	2.23 (1.95)	1.78 (2.40)	,680	-
	Problemes socials	3.12 (2.56)	3.29 (2.65)	3.34 (2.84)	2.97 (2.44)	,934	-
	Problemes pensament	4.35 (3.45)	4.56 (3.65)	4.46 (3.21)	4.31 (3.47)	,974	-
	Problemes atenció	5.48 (3.30)	6.41 (3.61)	7.10 (3.38)	7.20 (3.51)	,016	-
	Trencar normes	2.88 (2.28)	3.82 (3.17)	4.38 (3.17)	3.04 (3.27)	,007	-
	Conducta agressiva	5.44 (3.37)	6.49 (4.36)	8.84 (5.52)	5.95 (4.43)	<.005	C>(A=D)
	Interioritzat	11.32 (8.13)	12.89 (9.53)	9.81 (6.22)	8.38 (6.44)	,138	-
	Exterioritzat	8.32 (5.17)	10.31 (7.17)	13.22 (8.29)	8.99 (7.17)	,001	C>(A=D)
	Puntuació total	57.36 (18.98)	62.74 (25.27)	62.77 (20.87)	55.77 (21.45)	,177	-
<i>Funcions executives (BRIEF2)</i>							
Regulació conductual	15.99 (4.47)	18.15 (4.69)	26.95 (6.55)	24.84 (6.48)	<.005	(C=D)>(A=B)	
Regulació emocional	20.03 (4.38)	21.25 (4.42)	30.05 (7.62)	25.07 (5.15)	<.005	C>D>(A=B)	
Regulació cognitiva	42.10 (14.03)	45.01 (12.60)	57.67 (17.91)	56.79 (15.36)	<.005	(C=D)>(A=B)	
Executiu global	78.11 (20.80)	84.42 (18.44)	114.7 (26.86)	106.7 (21.72)	<.005	(C=D)>(A=B)	

Nota: M:media; DE: desviació estàndard; SES: nivell socioeconòmic. * Contestat pels joves

ARI: Affective Reactivity Index; BRIEF-P/BRIEF2: Behavior Rating Inventory of Executive Function; CAS: Children's Aggression Scale; ICU: Inventory of Callous-Unemotional; QCRA: Qüestionari de conductes de risc; SCDC: Social Communication Disorders Checklist; SDQ: Strengths and Difficulties Questionnaire; YSR: Youth Self Report

Segons la informació del professorat, un 16.9% dels nens de la població general presenta puntuacions altes en negativisme desafiant al llarg del desenvolupament. Es distingeixen dos grups de nens amb puntuacions altes: a) un grup més nombrós que comença amb puntuacions altes i a la mitjana infància, encara que les puntuacions es mantenen altes, va millorant el comportament fins arribar a l'adolescència, i b) un grup de nens que van augmentant els comportaments negativistes amb l'edat, arribant als nivells més alts als 14 anys.

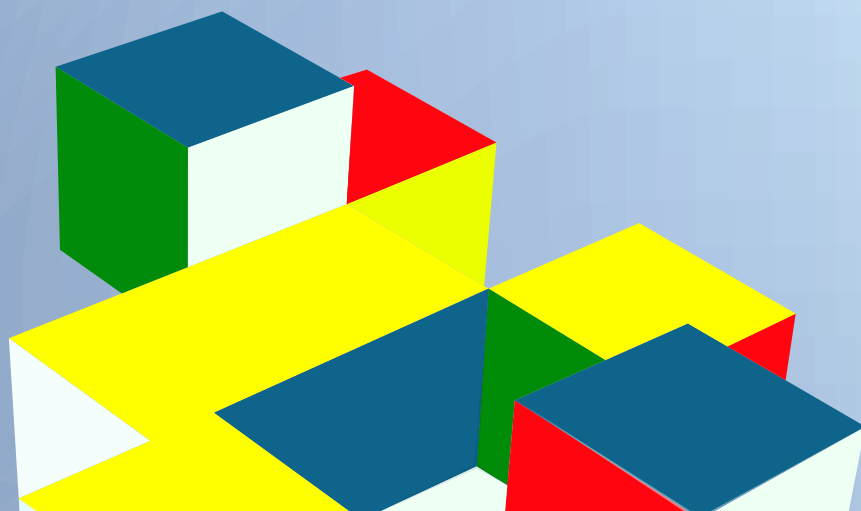
A l'edat preescolar són factors identificables associats a presentar TND alt-decreixent al llarg del desenvolupament, un perfil caracteritzat per una marcada tendència a la irritabilitat i al desafiant, l'agressivitat, la duresa emocional i dificultats en les funcions executives de control inhibitori, flexibilitat i executiu global. El pronòstic específic dels nens d'aquesta trajectòria és el mal rendiment escolar.

El factor específicament associat a la trajectòria amb TND alt-creixent al llarg del desenvolupament és el sexe masculí i el pronòstic associat és la presència de més psicopatologia (control emocional, comportament, hiperactivitat) i dificultats en les funcions executives relacionades amb la regulació emocional. També presenten més problemes amb els companys que es manifesten en una major quantitat de baralles.

Les trajectòries altes creixent i decreixent (C i D) són similars als 3 anys en metacognició emergent, als 11 en irritabilitat, als 12 anys en dificultats en cognició social, i als 14 anys tenen problemes similars en funcions executives (regulació conductual, regulació cognitiva i executiu global).

Conclusions

Prevalença

- Entre un 5.6% i un 13.9% dels nens d'entre 3 i 14 anys de la població general reuneixen criteris diagnòstics de TND.
- En la població general d'entre 3 i els 14 anys la prevalença de TND oscil·la entre 5.6% als 4 anys i 13.9% als 14 anys. Amb l'inici de la pubertat la prevalença de TND s'incrementa.
- No es troben diferències estadísticament significatives entre nois i noies en la prevalença de TND a cap edat.
- No hi ha diferències significatives segons nivell socioeconòmic en la prevalença de TND.
- Els alumnes d'escoles públiques, en comparació amb els de les concertades, presenten una prevalença de TND més alta.
- A la població general de 3 a 11 anys la prevalença de TDAH oscil·la entre 4.6% i 10%, la d'ansietat entre 7.7% i 10% i la de depressió major entre 0.1 i 0.5%. No hi ha diferències significatives per sexe ni per edat.

Característiques clíniques

El grup amb TND obté puntuacions més altes que el grup sense TND en:

- irritabilitat i desafiament a totes les edats (3 a 14 anys) segons la informació dels pares i professors (amb petites excepcions a algunes edats segons els professors).
- control emocional, comportament, hiperactivitat, relacions amb el companys i de prosocialitat en SDQ segons pares i professors. Els pares informen de manera més consistent que el professorat, que canvia cada any.
- dificultats per controlar les emocions, comportament, hiperactivitat (3 a 5 anys), ansietat/depressió, problemes d'atenció, conducta agressiva, problemes interioritzats, exterioritzats (3 a 14 anys), problemes socials, trencar normes, puntuacions totals (6 a 14 anys) i retraïment/depressió, queixes somàtiques, i problemes de pensament (amb excepcions en algunes edats) en CBCL segons el pares.
- en problemes exterioritzats i puntuacions total del autoinforme (joves) a totes les edats, i en algun moment entre els 11 i els 14 anys en queixes somàtiques, problemes socials, problemes d'atenció, trencar normes, conducta agressiva, i problemes interioritzats.
- família i joves identifiquen que el grup amb TND té més simptomatologia i més variada que el grup sense TND.
- pitjor funcionament global al llarg del desenvolupament i, específicament és pitjor al col·legi, la llar i en la conducta envers els altres.

Factors de vulnerabilitat

Entre les característiques que augmenten la susceptibilitat dels nens a presentar TND s'ha trobat que el grup amb TND, en comparació amb el grup sense TND:

Segons el pares:

- mostra un temperament més difícil (afecte negatiu, baix control autoregulat i alta extraversió)
- respostes atípiques al càstig i la recompensa (tendència a fer coses prohibides, alta necessitat d'obtenir recompensa)
- dificultats per comprendre les situacions socials i problemes per regular les emocions;

Segons el professorat:

- més agressivitat (verbal i física)
- manca d'empatia i absència de sentiment de culpa i indiferència en l'expressió emocional
- dificultats per entendre les situacions socials
- tendència a l'enuig
- dificultats en el desenvolupament de les funcions executives a l'adolescència

Segons els joves:

- més irritabilitat i tendència a la frustració
- problemes per entendre les situacions socials

Les funcions executives als 3 anys informades pels professors, així com l'autoestima als 5 anys i la tendència a interpretar les situacions socials de manera hostil als 7 anys informades pels nens, no difereixen entre els grups amb i sense TND.

Factors de risc

El grup amb TND obté puntuacions més altes que el grup sense TND en:

- disciplina inconsistent informada pels pares
- problemes de funcionament familiar, com la dificultat per resoldre problemes familiars o la mala comunicació informats per pares i joves
- conductes de risc, com ús de marihuana i tabac i conductes sexuals de risc per internet segons el joves.

Trajectòries

La presència de simptomatologia negativista sostinguda dels 3 als 14 anys informada per pares i professorat:

- afecta entre un 6.6 i un 16.9% dels joves de població general

- pertànyer al sexe masculí, la tendència a la irritabilitat i al desafiament, un temperament difícil, la manca de control inhibitori i la inflexibilitat, la agressivitat, la duresa emocional, les pràctiques educatives inconsistents, els problemes psicològics dels pares en l'edat preescolar són factors de risc de presentar comportaments negativistes sostinguts.
- afecta les relacions familiars, les relacions amb els altres, el rendiment escolar, el desenvolupament correcte de les funcions executives, i s'associa amb més psicopatologia i un mal funcionament quotidià, el que compromet el desenvolupament òptim del jove.

IMPLICACIONS

- El trastorn negativista desafiament és un problema molt prevalent a la nostra societat i és necessari implantar mesures preventives per disminuir la prevalença del problema i les seves conseqüències pels joves, famílies, escoles i la societat en general.
- Les característiques associades al TND es manifesten i són identificables des de l'edat preescolar, a més, s'ha observat que durant la l'etapa preescolar i la primera infància el TND es pot mantenir de forma sostinguda. També s'ha observat que durant la pubertat la prevalença de TND s'incrementa de manera que intervencions en períodes anteriors podrien ajudar a disminuir el número de casos afectats.
- Els períodes preescolars i la primera infància són estadis diana per la intervenció preventiva del TND.
- La detecció sistemàtica a les escoles seria útil per a decidir la necessitat d'intervenció preventiva a nens en particular
- La inclusió dels pares en programes preventius i rutinaris sobre estils educatius podria ajudar a disminuir la prevalença
- La intervenció primerenca pot tenir incidència en la millora acadèmica
- La intervenció hauria d'incloure a tots els actors en el problema: joves, pares i professorat.
- L'entrenament a pares en tècniques de modificació de conducta i maneig conductual per tal d'incrementar la competència parental i implementar estils educatius saludables seria clau per l'abordatge del TND i millorar el pronòstic d'aquesta població.
- Els programes de formació del professorat, especialment de mestres de preescolar, ajudarien a la detecció precoç del TND i facilitarien la intervenció primerenca. Així mateix, la formació del professorat en el maneig del TND podria ajudar a prevenir les alteracions emocionals associades al trastorn.
- Programes comunitaris adreçats a la població escolar per fomentar estratègies de regulació emocional, d'autocontrol i gestió de la ira contribuirien a disminuir la prevalença de TND.

LIMITACIONS

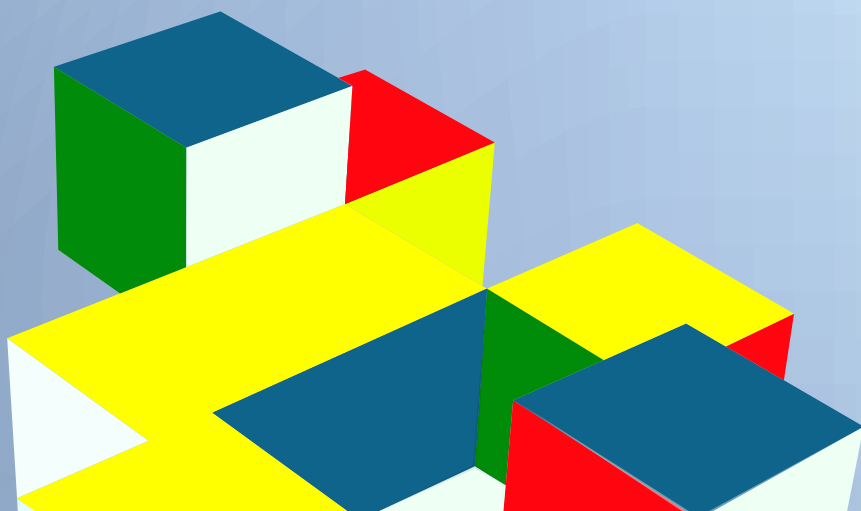
En aquest estudi han participat menys famílies de nivell socioeconòmic baix i els problemes en les àrees estudiades que poden tenir els joves d'aquest nivell podrien no estar ben representats. Caldrien programes per a concienciar de la importància de la recerca o poder incentivar la població.

Al llarg del projecte un 39% de les famílies van abandonar l'estudi en algun seguiment. Malgrat això, la taxa de participació aconseguida (61%) és molt alta si es considera l'alta taxa d'abandonaments esperada als estudis longitudinals i que l'estudi ha durat 12 anys, amb canvis de centre escolar per part de molts alumnes a l'edat d'11 anys i la situació de pandèmia en els darrers anys de l'estudi.

Realitzar un estudi longitudinal té una logística complicada. Havien d'obtenir la informació dels nens, dels pares i del professorat. L'escola va ser un centre cabdal per poder realitzar l'estudi. Som conscients que la societat en general és molt demandant amb les escoles i sovint estan sobrecarregades per les moltes tasques que tots demanen. També les famílies estan sobrecarregades i, per algunes, era difícil reservar una hora a l'any per atendre l'estudi. Encara que ens hem esforçat i hem obtingut una molt bona participació, cal que en la nostra societat es cultivi més la cultura de la investigació. Els resultats de les investigacions són útils per tota la societat i és bo que participem en les investigacions i que en algun moment algú es pugui beneficiar dels resultats.

Estudis realitzats

El estudis realitzats al llarg dels 12 anys s'han centrat en les següents àrees.

Epidemiologia i psicopatologia. S'ha informat de la prevalença de trastorns mentals i de comorbiditat en nens en edat preescolar (Ezpeleta, de la Osa, et al., 2014; Martín, Granero & Ezpeleta, 2014; Martín, Granero, Doménech & Ezpeleta, 2017) i la incidència de TND de 3 a 9 anys (Ezpeleta, Navarro, de la Osa, Penelo, & Doménech, 2018). S'han descrit les característiques clíniques dels nens en edat preescolar amb TND i trets d'insensibilitat i duresa emocional (Ezpeleta, Granero, de la Osa & Doménech, 2015).

Dimensions de TND. En el TND s'han identificat diverses dimensions (irritabilitat, desafiament, afecte negatiu, conducta antagònica) que s'associen de manera diferencial a trastorns de conducta, ansietat i trastorns depressius, i que poden ajudar a explicar la variada comorbiditat d'aquest trastorn (Ezpeleta, Granero, de la Osa, Penelo, & Doménech, 2012; Ezpeleta & Penelo, 2015). També s'ha estudiat la relació recíproca de les dimensions i els trets de duresa emocional (Ezpeleta, Penelo, Navarro, de la Osa, Trepát & Wichstrom, 2022)

Trajectòries evolutives. Hem obtingut diferents trajectòries de desenvolupament de TND de 3 a 5 anys (Ezpeleta, Granero, et al., 2014), de la irritabilitat (Ezpeleta et al., 2016) i la comorbiditat de TND amb ansietat i trets de duresa emocional a partir dels 3 fins als 7 anys (Ezpeleta, Granero, de la Osa, & Doménech, 2017), de duresa emocional i estrès (Pueyo, Navarro, de la Osa, Penelo, & Ezpeleta, 2022), trajectòries transdiagnòstiques d'irritabilitat, negativisme, depressió i ansietat (Ezpeleta, Penelo, Navarro, de la Osa, & Trepát, 2021), de negativisme, irritabilitat i duresa emocional (Ezpeleta, Penelo, Navarro, de la Osa, & Trepát, 2020), irritabilitat, negativisme i problemes obsessiu-compulsius (Ezpeleta, Penelo, Navarro, de la Osa, & Trepát, 2021) i de cognició social (de la Osa, Penelo, Navarro, Trepát, & Ezpeleta, 2021). Les trajectòries estan associades amb factors de risc i vulnerabilitat específics, així com amb diferents evolucions.

Factors de risc i vulnerabilitat. S'han explorat diferents factors de risc de TND: temperament (de la Osa, Granero, Penelo, Doménech & Ezpeleta, 2014b; Wichstrøm, Penelo, Rensvik-Viddal, de la Osa & Ezpeleta, 2018), trets de duresa emocional (Brown, Granero, & Ezpeleta, 2017; Ezpeleta, Granero, de la Osa, et al., 2015), funcions executives (Ezpeleta & Granero, 2015), pràctiques de criança (Antúnez, de la Osa, Granero, & Ezpeleta, 2018; de la Osa, Granero, Penelo, Doménech & Ezpeleta, 2014a), la cognició social (de la Osa et al., 2014b), la mentalització (de la Osa, Granero, Doménech, Shamay-Tsoory & Ezpeleta, 2016), la percepció de les emocions (Ezpeleta, Navarro, et al., 2017).

Mediadors i moderadors. S'han avaluat els factors mediadors i moderadors amb variables implicades que inclouen la irritabilitat, la criança, la psicopatologia dels pares, el temperament, les funcions executives, el biaix hostil i la genètica (Antunez, de la Osa, Granero & Ezpeleta, 2016; de la Osa, Penelo, Navarro, Doménech & Ezpeleta, 2018; Granero, Louwaars, & Ezpeleta, 2015; Pueyo, Navarro, Fatjó-Vilas, de la Osa, Penelo, Fañanás, & Ezpeleta, 2021; Trepát, Granero & Ezpeleta, 2014; Valencia, Penelo, Navarro, de la Osa, & Ezpeleta, 2021).

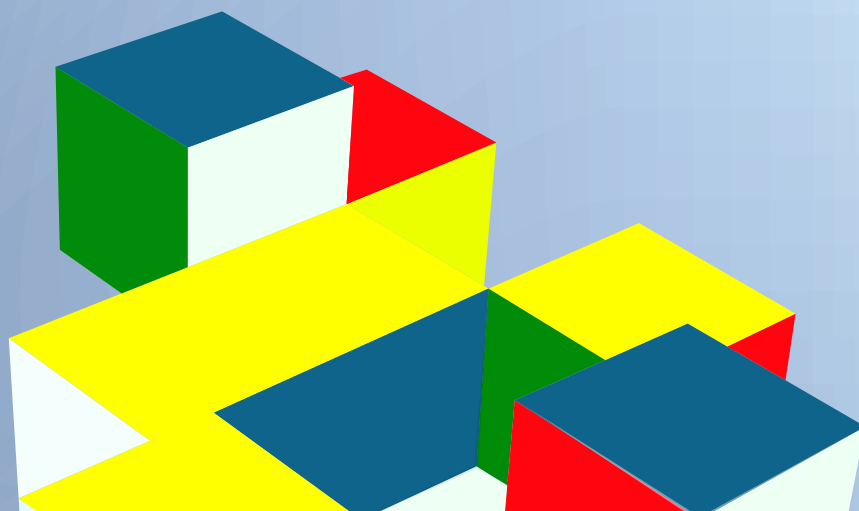
Instruments d'avaluació. Un pas previ per poder realitzar els treballs esmentats ha estat l'adaptació dels instruments d'avaluació (de la Osa et al., 2014a; de la Osa et al., 2014b; de la Osa, Granero, Penelo, Doménech, & Ezpeleta, 2014c; de la Osa, Granero, Trepal, Doménech, & Ezpeleta, 2016; de la Osa, Penelo, Navarro, Trepal & Ezpeleta, 2021; Ezpeleta & Granero, 2015; Ezpeleta, Granero, de la Osa, Penelo, & Doménech, 2013; Ezpeleta, Granero, Penelo, de la Osa, & Doménech, 2015; Ezpeleta, de la Osa, Granero, Doménech, & Reich, 2011; Ezpeleta, de la Osa, Granero, Penelo, & Doménech, 2013; Ezpeleta, Penelo, de la Osa, Navarro & Trepal, 2020; Granero, Doménech, de la Osa, & Ezpeleta, 2016; Navarro, Fernández-Lafitte, de la Osa, Penelo, & Ezpeleta, 2019; Penelo, de la Osa, Navarro, Doménech, & Ezpeleta, 2017; Pueyo, Navarro, de la Osa, Penelo, & Ezpeleta, 2022).

Biomarcadors: hem col·laborat amb altres equips per estudiar biomarcadors associats a la psicopatologia, com la vergència ocular (Varela et al., 2018), la hiperflexibilitat articular (Ezpeleta, Navarro, de la Osa, Penelo & Bulbena, 2018) o la genètica (OXTR, MAOA i BDNF) (Ezpeleta, Penelo, et al., 2018; Ezpeleta, Granero, de la Osa, Fañanás, & Fatjó-Vilas, 2018, octubre; Pueyo et al., 2018) i també la relació amb variables ambientals (Ezpeleta, Navarro, Alonso, de la Osa, Ambrós, Ubalde, Penelo, & Dadvand, 2022).

A l'apartat següent es poden trobar les referències de les publicacions i el resum.

Publicacions derivades de l'estudi

(Les publicacions es poden consultar en <http://www.ued.uab.cat/menupublicaciones.htm>)

Antúñez, Z., Osa, N. de la, Granero, R., & Ezpeleta, L. (2016). **Parental psychopathology levels as a moderator of temperament and oppositional defiant disorder symptoms in preschoolers.** *Journal of Child and Family Studies*, 25, 3124-3135. doi: 10.1007/s10826-016-0461-2

Oppositional Defiant Disorder (ODD) is among the most prevalent disorders in preschoolers. It has been linked to temperament, since characteristics such as elevated surgency and negative affect, as well as low levels of effortful control, contribute to the development of this disorder. Evidence also indicates that parental psychopathology can accentuate temperamental traits. Our aim was to assess whether the levels of psychopathology of mothers and fathers acts as a moderator of the relationship between temperament and ODD symptoms in preschoolers, both cross-sectionally at ages 3, 4 and 5, and longitudinally between ages 3 and 5. The sample included 550 children evaluated at ages 3, 4 and 5 through questionnaires and a semi-structured diagnostic interview with parents. Parents also answered a questionnaire about their own psychopathology. The results indicated that negative affect and effortful control are associated with higher levels of ODD symptoms in preschoolers. At child age 5, higher levels of paternal depression and anxiety increased the effect of low effortful control on ODD. High levels of negative affect and low levels of effortful control at age 3 were statistical predictors of ODD levels at age 5, and this relationship was also moderated by paternal anxiety and depression. The results have important clinical implications for the proper orientation of interventions, suggesting that interventions should integrate the paternal caregiver in the treatment.

[\[Enllaç a l'article en Journal of Child and Family Studies\]](#)

Antúñez, Z., Osa, N. de la, Granero, R., & Ezpeleta, L. (2018). **Reciprocity between parental psychopathology and oppositional symptoms from preschool to middle childhood.** *Journal of Clinical Psychology*, 74, 489-504. doi: 10.1002/jclp.22504

Objective: Oppositional defiant disorder (ODD) is a common disorder in preschool children. Evidence indicates that maternal and paternal psychopathology, particularly aggressive behavior and anxious and depressed symptoms, contributes to the development of this disorder. The latest research also suggests that ODD symptoms may exacerbate the mental health problems of parents. Our aim was to establish the existence of a reciprocal association between paternal and maternal psychopathology (aggression, depression, and anxiety) and child ODD at ages 3 and 8, using a longitudinal design in a community sample of preschoolers. Method: The sample included 331 children evaluated at ages 3 and 8 through questionnaires and a semistructured diagnostic interview with parents. Parents also informed about their own psychopathology. Results: At 3 years of age, higher levels of ODD symptoms in girls were concurrently associated with maternal anxious and depressed symptoms and paternal aggressive behavior, and higher levels of ODD symptoms in boys were concurrently associated with maternal aggressive behavior. Longitudinally, for boys, higher levels of maternal anxious and depressed symptoms at child age 3 predicted increases in ODD symptoms from 3 to 8 years of age. In addition, higher levels of ODD symptoms in boys aged 3–8 years predicted increases in fathers' anxious and depressive symptoms. Conclusion: Children with ODD should be evaluated and treated promptly, but efforts should be extended to their parents. Mothers' and fathers' mental health must be explored because the psychopathologies of children and parents reciprocally affect each other.

[\[Enllaç al article en Journal of Clinical Psychology\]](#)

Brown, C., Granero, R., & Ezpeleta, L. (2017). **The reciprocal influence of callous-unemotional traits, oppositional defiant disorder and parenting style in preschoolers.** *Child Psychiatry and Human Development*, 48, 298-307. doi: 10.1007/s10578-016-0641-8

The present study investigates reciprocal associations between positive parenting, parental monitoring, CU traits, and ODD in children assessed at age 3 and again at age 6. Data were collected from a sample of preschoolers (N = 419; 51.58% female) through diagnostic interviews and questionnaires answered by parents and teachers. Structural equation modeling revealed a bidirectional relationship between poor monitoring and ODD, with poor monitoring at age 3 predicting ODD at age 6 ($\beta = .11, p < .05$), and ODD at

age 3 predicting poor monitoring at age 6 ($\beta = .10, p < .05$). While poor monitoring at age 3 predicted CU traits at age 6 ($\beta = .11, p < .05$), CU traits at age 3 predicted positive parenting ($\beta = .09, p < .05$) and ODD ($\beta = .13, p < .05$) at age 6. Results have important implications for early targeted parenting interventions for CU traits and ODD.

[\[Enllaç a l'article en Child Psychiatry and Human Development\]](#)

Ezpeleta, L. y Granero, R. (2015). **Executive Functions in Preschoolers with ODD, ADHD and comorbid ODD-ADHD: Evidence from ecological and performance-based measures.** *Journal of Neuropsychology, 9, 258-270.* doi: 10.1111/jnp.12049

Executive functioning in 3-year-old preschoolers with attention-deficit hyperactivity disorder (ADHD), oppositional-defiant disorder (ODD), comorbid ADHD+ODD, and children without any of these conditions (control group) was examined. A community sample including 622 children was diagnosed using a diagnostic interview following DSM-IV criteria, and assessed using the Behavior Rating Inventory of Executive Function Preschool version (BRIEF-P) and the Kiddie-Conners Continuous Performance Test. The children diagnosed with ADHD showed the poorest executive function (EF) profile in comparison with controls, and were closely followed up in this respect by the comorbid ADHD+ODD children. The ADHD and comorbid groups presented similar executive difficulties. The ODD group obtained mean scores statistically equal to those of controls in EF. These findings suggest that, in preschoolers, executive functioning deficits assessed with a performance-based measure or with behavioural descriptions are specific to children with ADHD, in comparison with those with ODD. This study contributes knowledge about EFs in two prevalent and comorbid disorders in preschool children, ADHD and ODD, knowledge that can help our understanding of specific deficits and the design of specific early intervention initiatives.

[\[Enllaç a l'article en Journal of Neuropsychology\]](#)

Ezpeleta, L., Granero, R., Osa, N. de la, & Domènech, J.M. (2017). **Developmental trajectories of callous-unemotional traits, anxiety and oppositional defiant disorder in 3 - 7 year-old children in the general population.** *Personality and Individual Differences, 111, 124-133.* doi: 10.1016/j.paid.2017.02.005

There is increasing interest in describing different variants and subtypes that characterize the heterogeneity of behavior problems with the aim of supporting early detection and prevention, as well as facilitating research into etiological differences. This work examines the course of co-occurrence of callous-unemotional traits (CU), anxiety (ANX) and oppositionality (ODD-s) levels in a longitudinal community sample. A sample of 622 3-year-old preschoolers, followed up until age 7, was assessed annually with dimensional measures of callous-unemotional traits, oppositional defiant disorder and anxiety and related psychological constructs answered by parents, teachers and performed by children. Growth-Mixture-Modeling yielded six trajectories (null 58.9%, ANX increasing 4.9%, CU+ANX+ ODD 2.4%, CU+ ODD-decreasing 8.1%, ODD-increasing 16.4%, and ANX-decreasing 9.2%) that represent the variants previously described with older subjects. The specifier ODD "with limited prosocial emotion" (CU + ODD decreasing and increasing) showed deficits in executive functioning, attention, aggressive behavior and social cognition in comparison with null trajectory. The secondary variant showed a more severe clinical picture and presented more difficulties in executive functioning, worse environmental characteristics, and worse outcomes at age 7. It is possible to identify the heterogeneity of disruptive behavior problems from preschool age. The identification of homogeneous groups in this category of disorders may help to design more suitable treatments with specific components for specific difficulties, and to progress in the etiological research of each class.

[\[Enllaç a l'article en Personality and Individual Differences\]](#)

Ezpeleta, L., Granero, R., de la Osa, N., & Domènech, J.M. (2015). **Clinical characteristics of preschool children with oppositional defiant disorder and callous-unemotional traits.** *PLoS ONE*, *10*(9), e0139346. doi:10.1371/journal.pone.0139346.

There is a need to know whether callous-unemotional (CU) traits identify a more severe group of oppositional defiant children (ODD). The aim of this study is to ascertain cross-sectionally and longitudinally the specific contribution of CU levels and the presence of ODD in the psychological state of preschool children from the general population. A total of 622 children were assessed longitudinally at ages 3 and 5 with a semi-structured diagnostic interview and questionnaires filled out by parents and teachers. In multivariate models simultaneously including ODD diagnosis and CU levels, controlling by socioeconomic status, ethnicity, sex, severity of conduct disorder symptoms and other comorbidity, high CU scores were related to higher levels of aggression, withdrawn, externalizing and global symptomatology, functional impairment and higher probability of comorbid disorders and use of services. The contribution of CU traits on children's psychological state was not moderated by the presence/absence of ODD. Stability for CU traits and number of ODD-symptoms between ages 3 and 5 was statistically significant but moderate-low (intra-class correlation under .40). Assessment and identification of CU traits from preschool might help to identify a subset of children who could have socialization problems, not only among those with ODD but also among those without a diagnosis of conduct problems.

[\[Enllaç a l'article en PLoS ONE\]](#)

Ezpeleta, L., Granero, R., de la Osa, N., Navarro, B., Penelo, E., & Domènech, J.M. (2014). **Tracing developmental trajectories of oppositional defiant behaviors in preschool children with the DSM-IV, CBCL/1½-5, and SDQ: A Comparison.** *PLoS One*, *9*, e101089 doi:10.1371/journal.pone.0101089.t001

Objective: Previous studies on developmental trajectories have used ad hoc definitions of oppositional defiant behaviors (ODB), which makes it difficult to compare results. This article defines developmental trajectories of ODB from ages 3–5 based on five different standard measurements derived from three separate instruments. Method: A sample of 622 three-year-old preschoolers, followed up at ages 4, 5, and 6, was assessed with the five measures of oppositionality answered by parents and teachers. Growth-Mixture-Modeling (GMM) estimated separate developmental trajectories for each ODB measure for ages 3 to 5. Results: The number of classes-trajectories obtained in each GMM depended on the ODB measure, but two clear patterns emerged: four trajectories (persistent low, decreasers, increasers/high increasers, persistent moderate/persistent high) or three trajectories (persistent low, decreasers, increasers/high increasers). Persistent high trajectories accounted for 4.4%–9.5% of the children. The trajectories emerging from the different ODB measures at ages 3 to 5 discriminated disruptive disorders, comorbidity, use of services, and impairment at age 6, and globally showed a similar pattern, summarizing longitudinal information on oppositionality in preschool children in a similar way. Conclusions: Trajectories resulting from standard scales of the questionnaires have predictive validity for identifying relevant clinical outcomes, but are measure-specific. The results contribute to knowledge about the development of ODB in preschool children.

[\[Enllaç a l'article en PLoS One\]](#)

Ezpeleta, L., Granero, R., de la Osa, N., Penelo, E., & Doménech, J.M. (2012). **Dimensions of oppositional defiant disorder in 3-year-old preschoolers.** *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, *53*, 1128-1138. doi:10.1111/j.1469-7610.2012.02545.

Background: To test the factor structure of oppositional defiant disorder (ODD) symptoms and to study the relationships between the proposed dimensions and external variables in a community sample of preschool children. Method: A sample of 1,341 3-year-old preschoolers was randomly selected and screened for a double-phase design. In total, 622 families were assessed with a diagnostic semistructured interview and questionnaires on psychopathology, temperament and executive functioning completed by parents and teachers. Results: Using categorical and dimensional symptoms of ODD it was possible to confirm, cross-informant and cross-method, distinct dimensions for defining the structure of ODD: one

made up of irritable and headstrong and the other of negative affect, oppositional behaviour and antagonistic behaviour. Specific associations with DSM-IV disorders were found, and irritable was associated with anxiety disorders, whereas headstrong was associated with disruptive disorders, including aggressive and non-aggressive CD symptoms. Also, negative affect was associated with anxiety disorders and non-aggressive CD symptoms, oppositional behaviour with disruptive disorders and aggressive CD symptoms, and antagonistic behaviours with disruptive disorders and, in boys, with mood disorders. The dimensions correlated with specific scales of psychopathology, temperament and executive functioning. Conclusions: Oppositional defiant disorder is a heterogeneous disorder from preschool age. Different dimensions, with moderate to acceptable reliability and convergent and discriminant validity with other psychological constructs, can be identified early in life. Keywords: Comorbidity, dimensions, headstrong, irritability, negative affect, oppositional defiant disorder, preschool.

[\[Enllaç a l'article en Journal of Child Psychology and Psychiatry\]](#)

Ezpeleta, L., Granero, R., de la Osa, N., Penelo, E., Domènech, J.M. (2013). **Psychometric properties of the Strengths and Difficulties Questionnaire 3–4 in 3-year-old preschoolers.** *Comprehensive Psychiatry*, 54, 282-291. doi: 10.1016/j.comppsy.2012.07.009

We provide the first validation data on the Strengths and Difficulties Questionnaire (SDQ3–4), a brief screening tool for behavioral and emotional problems, in preschool children. Parents of a community sample of 1341 Spanish 3-year-olds and teachers of a sample of 622 children responded to the SDQ3–4 and different measures of psychopathology. Confirmatory factor analysis yielded adequate fit of the model to the original structure. Internal consistency (omega coefficient) for total scores was .87 for parents and .91 for teachers. Convergent validity of SDQ3–4-parents' reports with Achenbach's taxonomy and diagnostic interview was good, but low for SDQ3–4-teachers' reports. The SDQ3–4 showed predictive accuracy for discriminating use of mental health services and functional impairment. This is the first work presenting empirical evidence of the reliability and validity of the parents' and teachers' SDQ3–4 for preschoolers. The SDQ3–4 presents acceptable psychometric properties for use in the identification of preschool children who might have behavioral or emotional problems.

[\[Enllaç a l'article en Comprehensive Psychiatry\]](#)

Ezpeleta, L., Granero, R., de la Osa, N., Trepate, E. & Domènech, J. M. (2016). **Trajectories of oppositional defiant disorder irritability symptoms in preschool children.** *Journal of Abnormal Child Psychology*, 44, 115-128. doi: 10.1007/s10802-015-9972-3.

This study traces the developmental course of irritability symptoms in oppositional defiant disorder (ODD) from ages 3–5 and examines the psychopathological outcomes of the different trajectories at age 6. Method. A sample of 622 3-year old preschoolers (311 were boys), followed up until age 6, was assessed yearly with a semi-structured diagnostic interview with parents and at age 6 with questionnaires answered by parents, teachers and children. Results. Growth-Mixture-Modeling yielded five trajectories of irritability levels for the whole sample (high-persistent 3.5%, decreasing 3.8 %, increasing 2.6 %, low persistent 44.1 % and null 46.0 %). Among the children who presented with ODD during preschool age, three trajectories of irritability symptoms resulted (high-persistent 31.9 %, decreasing 34.9 % and increasing 33.2 %). Null, low-persistent and decreasing irritability courses in the sample as a whole gave very similar discriminative capacity for children's psychopathological state at age 6, while the increasing and high-persistent categories involved poorer clinical outcomes than the null course. For ODD children, the high-persistent and increasing trajectories of irritability predicted disruptive behavior disorders, comorbidity, high level of functional impairment, internalizing and externalizing problems and low anger control at age 6. Conclusions. Irritability identifies a subset of ODD children at high risk of poorer longitudinal psychopathological and functional outcomes. It might be clinically relevant to identify this subset of ODD children with a high number of irritability symptoms throughout development with a view to preventing comorbid and future adverse longitudinal outcomes.

[\[Enllaç a l'article en Journal of Abnormal Child Psychology\]](#)

Ezpeleta, L., Granero, R., Penelo, E., de la Osa, N., & Doménech, J.M. (2015). **Behavior Rating Inventory of Executive Functioning-Preschool (BRIEF-P) applied to teachers: psychometric properties and usefulness for disruptive behavior disorders in 3 year-old preschoolers.** *Journal of Attention Disorders*, 19, 476-488. doi: 10.1177/1087054712466439.

Objective: We provide validation data on the Behavior Rating Inventory of Executive Functioning–Preschool version (BRIEF-P) in preschool children. **Method:** Teachers of a community sample of six hundred and twenty 3-year-olds, who were followed up at age 4, responded to the BRIEF-P, and parents and children answered different psychological measures. **Results:** Confirmatory factor analysis achieved adequate fit of the original structure (five-first-order-factor plus three-second-order-factor model) after excluding four items. The derived dimensions obtained satisfactory internal consistency, moderate convergent validity with psychopathology and temperament, and good ability to discriminate between children with ADHD. BRIEF-P scales were not associated with a performance-based measure of attention. The teachers BRIEF-P adds significant clinical information for the diagnosis of ADHD (ΔR^2 from 5.3 to 15.3) when used with other instruments for the assessment of psychopathology, functional impairment, or performance-based attention. **Conclusion:** The BRIEF-P may be useful in the identification of preschool children, specifically those with ADHD, who might have a dysfunction in executive functioning.

[\[Enllaç a l'article en Journal of Attention Disorders\]](#)

Ezpeleta, L., Navarro, J.B., Alonso, L., de la Osa, N., Ambrós, A., Ubalde, M., Penelo, E., Dadvand, P. (2022). **Greenspace exposure and obsessive-compulsive symptomatology in schoolchildren.** *Environment and Behavior* 54, 893-916. <https://doi.org/10.1177/00139165221095384>

Green environments are associated with improved child brain development and mental health. We study cross-sectionally the association of the availability of greenspace at home and school with obsessive-compulsive behaviors (OCB) in primary schoolchildren. Greenspace and tree cover surrounding home and school of 378 children aged 9-10 in Barcelona (Spain) were characterized using satellite-based indices [Normalized Difference Vegetation Index (NDVI), Modified Soil Adjusted Vegetation Index (MSAVI), Vegetation Continuous Field (VCF)] across buffers of 100m, 300m, and 500m, and distance to the nearest green space. OCB was assessed with the Spence Children's Anxiety Scale-Parent version. Linear and mixed effects models showed that greenspace at school, but not at home, was significantly related to a reduction in OCB across buffers, with benefits for girls and also children with graduate parents. Higher greenspace around the school might be associated with less obsessive-compulsive behavior in primary schoolchildren, especially in girls and those with higher socioeconomic status.

[\[Enllaça a l'article en Environment and Behavior\]](#)

Ezpeleta, L., Navarro, J.B., de la Osa, N., Penelo, E., Bulbena, A. (2018). **Joint hypermobility classes in 9-year-old children from the general population and anxiety symptoms.** *Journal of Developmental and Behavioral Pediatrics*, 39, 481-488. <https://doi.org/10.1097/DBP.000000000000057>.

Objective: To obtain joint hypermobility classes in children from the general population and to study their characteristics in relation to anxiety measures. **Methods:** A total of 336 nine-year-old children from the general population were clinically assessed through 9 items of hypermobility, and their parents reported about the severity of anxiety symptoms. Latent class analysis was estimated to group the children according to the presence of hypermobility symptoms, and the obtained classes were related to anxiety. **Results:** A 2-class solution, labeled as high hypermobility and low hypermobility, best fitted the data. Children in the high hypermobility group scored higher in separation anxiety, social phobia, physical injury fears, and total anxiety than did those in the low group. When applying the threshold reference scores to the total anxiety score, 7.4% of children in the high hypermobility group versus 6% in the low group were reported to experience clinical elevations on total anxiety. **Conclusion:** High symptoms of hypermobility are associated with higher scores in anxiety symptoms in children from the general population. Children with frequent symptoms of hypermobility may benefit from screening for anxiety symptoms because a subset of them are experiencing clinical elevations and may need comprehensive physical and psychological treatment.

[\[Enllaç a l'article en Journal of Developmental and Behavioral Pediatrics\]](#)

Ezpeleta, L., Navarro, J.B., de la Osa, N., Penelo, E., & Domènech, J.M. (2019). **First-Incidence, age of onset outcomes and risk factors of onset of DSM-5 oppositional defiant disorder from ages 3 to 9.** *BMJ Open*, 9.e022493. Doi: 10.1136/bmjopen-2018-022493.

Objective To examine the one-year first-incidence and prevalence of oppositional defiant disorder (ODD), the outcomes on psychopathology and functioning by age of onset and the risk factors of onset of ODD from ages 3 to 9 in children from the Spanish general population.

Design Longitudinal with 7 follow-ups and double cohort (ODD and non-ODD children). Setting General population of preschool and elementary school children in Barcelona (Spain).

Participants On a first phase the parent-rated Strengths and Difficulties Questionnaire conduct problems scale plus oppositional defiant disorder DSM-IV symptoms were used to screen for behavioral problems. The second phase sample size contained 622 cases at age 3 and at age 9 418 remained in the study.

Results The probability of the onset of ODD showed increasing values at ages 4 (R =2.7%) and 5 years (R=4.4%). These values decreased until age 7 (R=1.9%) and increased again until age 9 (R=3.6%). Up to 9 years old the cumulative risk of new cases of ODD was 21.9%. Early onset was associated with a higher risk of depression comorbidity and later onset with higher functional impairment and symptomatology. Subthreshold ODD, high scores in irritability and headstrong dimensions, ADHD and other comorbidity, negative affectivity until age 7, difficulties in inhibit and emotional control, punitive parenting and maternal internalizing problems were risk factors of a first episode of ODD during this seven-year period. Conclusions The risk of new cases of ODD in the general population at preschool age and during childhood is high. Preschool age is a target period for preventive interventions. Identified risk factors are objectives for targeted and indicated interventions.

[\[Enllaç a l'article en BMJ Open\]](#)

Ezpeleta, L., Navarro, J.B., Osa, N. de la, Trepal, E., Martín, V., & Domènech. J.M. (2017). **Attention to emotion through a Go/no-Go task in children with oppositionality and callous-unemotional traits.** *Comprehensive Psychiatry*, 75, 35-45. doi: 10.1016/j.comppsy.2017. 02.004

Background: There is debate about whether the difficulties that children with different degrees of oppositionality (ODD) and callous-unemotional traits (CU) have in processing emotions are global or specific. The aim of this study is to identify difficulties in recognizing emotion (happiness, anger, sadness and fear) through a go/no-go task in children with different levels of ODD and CU traits. Method: A total of 320 8-year-old children were assessed through questionnaires filled out by teachers about oppositional defiant symptoms and CU traits and were then distributed into four groups: LowCU-HighODD, HighCU-LowODD, HighCU-HighODD and a comparison group (LowCU-LowODD).

Results: The analyses of variance comparing the 4 groups showed that the two groups with high ODD were less accurate than the control group in recognizing the emotion when the stimuli expressed happiness, fear or neutral emotion. The HighCU-HighODD group differed in the quality of the response (correct/wrong responses) but not in the reaction time in relation to the comparison group. The LowCU-HighODD group was faster to respond to emotions than the comparison group. Implications: The results show that the deficit in emotion processing is not restricted to specific distressing emotions such as fear or sadness, but they point to a global impairment in emotion processing in children scoring high in the constructs studied. The results also suggest that the difficulties that children with combined CU traits and oppositional conduct problems have in processing emotions are more of an emotional rather than an attentional nature.

[\[Enllaç a l'article en Comprehensive Psychiatry\]](#)

Ezpeleta, L., Navarro, J.B., de la Osa, N., Trepate, E., & Penelo, E., (2020). **Life conditions during COVID-19 lockdown and mental health in Spanish adolescents.** *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17, 7327. <https://doi.org/10.3390/ijerph17197327>

Spanish children were locked down for 72 days due to COVID-19, causing severe disruption to their normal life. The threat posed by COVID-19 continues and clinicians, administrators, and families need to know the life conditions associated with more psychological problems to modify them and minimize their effect on mental health. The goal was to study the life conditions of adolescents during lockdown and their association with psychological problems. A total of 226 parents of 117 girls and 109 boys (mean age: 13.9; Standard deviation: 0.28) from the community that were participants in a longitudinal study answered an online questionnaire about life conditions during lockdown and the Strengths and Difficulties Questionnaire (SDQ). Stepwise regression analyses controlling by previous reports of SDQ were performed. Conduct, peer, prosocial, and total problems scores increased after lockdown. After adjusting for previous measures of psychopathology, worse adolescents' mental health during COVID-19 lockdown was associated with unhealthy activities, worsening of the relationships with others, and dysfunctional parenting style. It seems important to mitigate psychological stress in a situation of isolation due to a state of emergency by keeping the adolescent active and maintaining their daily habits and routines in a non-conflictive atmosphere and give support to parents.

[\[Enllaç a l'article en IJERPH\]](#)

Ezpeleta, L., de la Osa, N., & Doménech, J.M. (2014). **Prevalence of DSM-IV disorders, comorbidity and impairment in 3 year-old in-school Spanish children.** *Social Psychiatry and Psychiatric Epidemiology*, 49(1), 145-155. doi: 10.1007/s00127-013-0683-1.

Purpose The goal is to examine the prevalence, comorbidity and impairment of DSM-IV disorders in 3-year-old children from the Spanish general population. Method A sample of 1,341 3-year-old preschoolers were randomly selected and screened for a double-phase design. In total, 622 families were assessed with a diagnostic semi-structured interview and functional impairment measures. Results Prevalence of any diagnosis was 29.9 %, the most prevalent disorders being primary insomnia (11.7 %) and oppositional defiant disorder (ODD) (6.9 %). There were no sex differences in the prevalence. One-third of the families had sought professional help for the child's symptoms, and 9.4% received treatment (4.4 % psychological and 2.1 % pharmacological). After controlling for other comorbidities, ADHD was significantly associated with ODD, CD, insomnia and social phobia; ODD was associated with CD, separation anxiety, specific phobia and major depression. Diagnostic categories were associated with impairment, family burden, seeking professional help and receiving treatment. A diagnosis was more frequent in children of low socioeconomic status, born outside Spain, from one-parent families, with younger parents and with parents of lower educational level. Conclusions: Psychopathology, comorbidity and associated factors are very frequent from age three, suggesting a need for efforts of detection, prevention and treatment in the different societies.

[\[Enllaç a l'article en Social Psychiatry and Psychiatric Epidemiology\]](#)

Ezpeleta, L., de la Osa, N., Granero, R., Penelo, E., & Doménech, J.M. (2013). **Inventory of Callous-Unemotional Traits in a community sample of preschoolers.** *Journal of Clinical Child and Adolescent Psychology*, 42, 91-105. doi: 10.1080/15374416.2012.734221

The purpose of this study was to test the factor structure of the Inventory of Callous-Unemotional Traits (ICU; Frick, 2004) and to study the relation between the derived dimensions and external variables in a community sample of preschool children. A total of 622 children 3 and 4 years of age were assessed with a semistructured diagnostic interview, the ICU, and other questionnaires on psychopathology, temperament, and executive functioning, completed by parents and teachers. Confirmatory factor analysis derived from teachers ICU responses yielded three dimensions: Callousness, Uncaring, and Unemotional. Callousness and Uncaring subscale scores correlated with the specific scales related to aggressive behavior, temperament, executive functioning, and conduct problems. The ICU scale scores discriminated cross-sectionally oppositional defiant disorder (ODD) and conduct disorder (CD) diagnoses, aggressive and nonaggressive symptoms of CD, use of

services, and ODD=CD-related family burden. Longitudinally, Callousness subscale score at age 3 predicted ODD or CD diagnosis at age 4. Unemotional was not associated with aggressive measures, but it was linked to anxiety disorders cross-sectionally and longitudinally. Callous-Unemotional traits contributed significantly to predicting disruptive behavior disorders controlling for sex, temperament, and executive functioning (predictive accuracy between 3 and 5%). The ICU is a promising questionnaire for identifying early Callous and Uncaring traits in preschool years that may help in the identification of a subset of preschool children who might have severe behavioral problems.

[\[Enllaç a l'article en Journal of Clinical Child and Adolescent Psychology\]](#)

Ezpeleta, L., de la Osa, N., Granero, R., & Trepát, E. (2014). **Functional impairment associated with symptoms of oppositional defiant disorder in preschool and early school boys and girls from the general population.** *Anales de Psicología*, 30, 395-402. doi: 10.6018/analesps.30.2.148141

Abstract: Objective: To explore whether the symptoms and diagnosis of Oppositional Defiant Disorder (ODD), as defined in the DSM-IV, are equally impairing for girls and boys from the general population in the early school years. Method: A sample of 852 three to seven-year-old school children were screened out for a double-phase design. A total of 251 families were assessed with a diagnostic interview and with measures of functional impairment. Results: ODD symptoms and diagnosis were equally prevalent in boys and girls, but three- to five-year-old girls had a higher prevalence of subthreshold ODD. There were no significant differences between boys and girls in the impact on use of services, treatment received and family burden associated with ODD symptoms and diagnosis. Although diagnosis of ODD was not associated with higher functional impairment by sex, individual symptoms and subthreshold diagnosis were more impairing for boys than for girls. Conclusion: Oppositionality may be measuring different things for boys and girls, and this possibility must be taken into account with a view to the correct identification of this problem in each sex.

[\[Enllaç a l'article en Anales de Psicología\]](#)

Ezpeleta, L., de la Osa, N., Granero, R., Doménech, J.M., & Reich, W. (2011). **The Diagnostic Interview for Children and Adolescents for Parents of Preschool Children.** *Psychiatry Research*, 190, 137-144. doi: 10.1016/j.psychres.2011.04.034

There is a need for reliable and well-validated diagnostic measures for studying psychopathology in preschool and young children. The goal is to study the psychometric properties of the Diagnostic Interview for Children and Adolescents for Parents of Preschool and Young Children (DICA-PPYC) in the general population. A sample of 852 Spanish school children, aged 3 to 7 years, were randomly selected and screened for a double phase design. A total of 251 families were interviewed with the DICA-PPYC and 244 participated in a test-retest design. Different measures of psychopathology and functional impairment were also administered. Test-retest agreement with a mean interval of 8.8 days ranged from excellent to slight (kappa from 1 to 0.39) for DSM-IV-TR and from good to fair (kappa from 0.77 to 0.49) for Research Diagnostic Criteria-Preschool Age diagnoses. Attenuation between test and retest was not significant for the prevalence of diagnoses, although it was significant for the number of externalising and total symptoms in the interview. The diagnoses converged moderately with the CBCL and Dominic scores. The presence of diagnoses in the DICA-PPYC significantly differentiated preschoolers and young children who had used mental health services, were more impaired, and presented more severe psychopathology measured by dimensional scales. The DICA-PPYC is a reliable and valid semi-structured interview schedule for preschool and young children, and can serve to advance the knowledge and mental health care of this population.

[\[Enllaç a l'article en Psychiatry Research\]](#)

Ezpeleta, L., & Penelo, E. (2015). **Measurement invariance of oppositional defiant disorder dimensions in 3-year-old preschoolers.** *European Journal of Psychological Assessment, 31*, 45–53. doi: 10.1027/1015-5759/a000205

Abstract. Measurement invariance (metric/scalar) of oppositional defiant disorder (ODD) dimensions (negative affect, oppositional behavior, and antagonistic behavior) across sex and informants is tested. Parents and teachers of 622 preschool children from the general population answered a dimensional measure of ODD. ODD dimensions function similarly in boys and girls. Some differences were found by informant, indicating that the equivalence of the ratings of parents and teachers is not complete and that given the same underlying level of the latent trait, some parents item scores were higher than those of teachers. Metric invariance was complete but scalar invariance was not attained. The results contribute evidence on the conceptualization of ODD as a source-specific disorder. The simultaneous use of ODD dimensions reported by parents and teachers must be considered in the context of a lack of complete measurement invariance, which implies that comparisons of observed means from parents and teachers are not readily interpretable.

[\[Enllaç a l'article en European Journal of Psychological Assessment\]](#)

Ezpeleta, L., Penelo, E., Navarro, J.B., de la Osa, N., & Trepát, E. (2020). **Transdiagnostic trajectories of irritability and oppositional, depression and anxiety problems from preschool to early adolescence.** *Behaviour Research and Therapy, 134*. <https://doi.org/10.1016/j.brat.2020.103727>

Irritability is a transdiagnostic symptom in oppositional defiant disorder, depression, and anxiety, all highly comorbid disorders but with unknown simultaneous evolution. The aim was to obtain the developmental trajectories of simultaneous irritability and oppositional, depression, and anxiety problems from preschool age to early adolescence. A sample of 493 community children was followed up annually from ages 3–11 years and assessed using categorical and dimensional measures answered by parents and teachers. Latent Class Growth Analysis for four parallel processes was used to identify distinct groups of individual trajectories for irritability and oppositional, depression, and anxiety problems. Outcomes at ages 11 and 12 were compared among trajectories using regression models and multiple comparisons. A 3-class model showed the highest entropy (0.961) and adequate posterior probabilities of class membership (≥ 0.969). Class 1 ($n = 331$, 67.1%) was made up of children with stable low scores in all the variables; class 2 ($n = 55$, 11.2%) of children with high depression, anxiety, and irritability and above the mean stable profiles for oppositional problems; and class 3 ($n = 107$, 21.7%) of children with medium-high increasing irritability and oppositional problems and on the mean depression and anxiety. The classes with symptomatology and irritability (2 and 3) clearly differed from class 1 (low) at baseline and in outcomes. The course of irritability and oppositional, depression, and anxiety problems from ages 3–11 years differed qualitatively and quantitatively across subgroups of children. The 3 classes identified may help to guide clinicians' decision-making regarding treating irritability and its comorbid disorders.

[\[Enllaç a l'article en Behavior Research and Therapy\]](#)

Ezpeleta, L., Penelo, E., Navarro, J.B., de la Osa, N., & Trepát, E. (2021). **Co-developmental trajectories of defiant/headstrong, irritability, and prosocial emotions from preschool age to early adolescence.** *Child Psychiatry & Human Development, 53*, 908-918. <https://doi.org/10.1007/s10578-021-01180-z>

This study ascertains how the proposed subtypes and specifiers of oppositional defiant disorder (ODD) based on irritability and prosocial emotions co-develop and describes the clinical characteristics of the resultant classes. A sample of 488 community children was followed up from ages 3 to 12 years and assessed with categorical and dimensional measures answered by parents and teachers. Latent class growth analysis for three parallel processes [defiant/headstrong, irritability, and limited prosocial emotions (LPE)] identified a 4-class model with adequate entropy (.912) and posterior probabilities of class membership ($\geq .921$). Class 1 ($n = 38$, 7.9%) was made up of children with defiant/headstrong with chronic irritability and LPE. Class 2 ($n = 128$, 26.3%) was comprised of children with defiant/headstrong with chronic irritability and typical prosocial emotions. Class 3 ($n = 101$, 20.7%) clustered children with

LPE without defiant/headstrong and without irritability. Class 4 (n = 220, 45.1%) included children with the lowest scores in all the processes. The classes were distinguishable and showed different clinical characteristics through development. These findings support the validity of ICD-11 ODD subtypes based on chronic irritability and may help to guide clinicians' decision-making regarding treating oppositionality in children.

[\[Enllaç a l'article en Child Psychiatry and Human Development\]](#)

Ezpeleta, L., Penelo, E., Navarro, J.B., de la Osa, N., & Trepát, E. (2022). **Irritability, defiant and obsessive-compulsive problems development from childhood to adolescence.** *Journal of Youth and Adolescence*, 51, 1089-1105. doi: 10.1007/s10964-021-01508-x

Little is known about the coexistence of oppositionality and obsessive-compulsive problems (OCP) in community children and how it affects their development until adolescence to prevent possible dysfunctions. The co-development of oppositional defiant dimensions and OCP is studied in 563 children (49.7% female) from ages 6 to 13 years, assessed yearly with measures answered by parents and teachers. A 4-class model based on Latent Class Growth Analysis for three parallel processes (irritability, defiant, and OCP) was selected, which showed adequate fitting indexes. Class 1 (n=349, 62.0%) children scored low on all the measures. Class 2 (n=53, 9.4%) contained children with high OCP and low irritability and defiant. Class 3 (n=108, 19.2%) clustered children with high irritability and defiant and low OCP. Class 4 (n=53, 9.4%) clustered comorbid irritability, defiant, and OCP characteristics. The classes showed different clinical characteristics through development. The developmental co-occurrence of irritability and defiant plus obsessive-compulsive behaviors is frequent and adds severity through development regarding comorbidity, peer problems, executive functioning difficulties, and daily functioning. The identification of different classes when combining oppositional problems and OCP may be informative to prevent developmental dysfunctions and to promote good adjustment through development.

[\[Enlace al Artículo en Journal of Youth and Adolescence\]](#)

Ezpeleta, L., Penelo, E., Navarro, J.B., de la Osa, N., Trepát, E., & Wichstrøm, L. (2021). **Reciprocal relations between dimensions of oppositional defiant problems and callous-unemotional trait.** *Research in Child and Adolescent Psychopathology (J. Abnormal Child Psychology)*, 50, 1179-1190. <https://doi.org/10.1007/s10802-022-00910-8>

Although irritability, headstrong/defiant behavior, and callous-unemotional traits (CU traits) often co-occur, the prospective associations between them are not well known. A general population sample of 622 children was followed up yearly from ages 3 to 12 years and assessed using dimensional measures of irritability, headstrong/defiant, and CU traits with teacher provided information. A random intercept cross-lagged panel model, accounting for all unmeasured time-invariant confounding using the children as their own controls, revealed cross-lagged reciprocal associations between increased headstrong/defiant and increased CU traits at all ages and a unidirectional association from headstrong/defiant to irritability. The findings are consistent with headstrong/defiant behavior and CU traits mutually influencing each other over time and headstrong/defiant behavior enhancing irritability. School-based intervention and prevention programs should take these findings into consideration. They also suggest that irritability acts as a distinct developmental dimension of headstrong/defiant and callous-unemotional behaviors and needs to be addressed independently.

[\[Enllaç a l'article en Research in Child and Adolescent Psychopathology\]](#)

Ezpeleta, L., Penelo, E., de la Osa, N., Navarro, J.B., Fañanás, L., & Fatjó-Vilas, M. (2019). **Association of OXTR rs53576 with the developmental trajectories of callous-unemotional traits and life events in 3- to 9-year-old community children.** *Journal of Abnormal Child Psychology*, 47,1651-1662. Doi: 10.1007/s10802-019-00548-z.

The objective was to obtain developmental trajectories combining callous-unemotional traits and the number of stressful life-events between ages 3 and 9 years and to ascertain their association with the polymorphism rs53576 at the Oxytocin Receptor gene (OXTR). A total of 377 children were assessed yearly from ages 3 to 9 years. Latent class growth analysis for parallel processes was used to identify distinct trajectories for callous-unemotional traits (assessed using the Inventory of Callous-Unemotional Traits, ICU) and number of stressful life-events, and then the influence of being an A allele carrier on class membership was included with OXTR genotypes as a binary time-invariant predictor, following a 3-step approach. A 3-class model showed the highest entropy (.859) and adequate posterior probabilities of class membership ($\geq .884$). Class 1 (n = 226, 59.9%) included children with low and stable ICU scores and low and descending stressful life-events; class 2 (n = 127, 33.7%) included children with high and ascending ICU scores and low and slightly descending stressful life-events; and class 3 (n = 24, 6.4%) included children with persistently high profiles both for ICU scores and stressful life-events. Carrying an A allele (genotypes GA/AA) increased the odds of pertaining to class 3 (high and persistent ICU scores and stressful life-events) as opposed to class 2 (OR = 4.27, p = .034) or class 1 (OR = 3.81, p = .042). The results suggest the importance of considering callous-unemotional traits and stressful life-events in conjunction. In addition, the genetic variability of OXTR (rs53576) may help to understand individual differences in early development.

[\[Enllaç a l'article en Journal of Abnormal Child Psychology\]](#)

Ezpeleta, L., Penelo, P., de la Osa, N., Navarro, J. B., & Trepato, E. (2019). **Irritability and parenting practices as mediational variables between temperament and affective, anxiety and oppositional defiant problems.** *Aggressive Behavior*, 45, 550-560. Doi: 10.1002/ab.21850.

Irritability and parenting are potential targets for transdiagnostic studies to identify the common and core dysfunctional characteristics underlying several diagnostic pictures with the goal of addressing these issues in treatment. Our objective was to investigate the different paths from temperament to child psychopathology (affective, anxiety, and oppositional problems) through irritability and parenting using a prospective design from ages 3 to 7. A sample of 614 3-year-old preschoolers was followed at ages 4, 6, and 7. Parents answered questionnaires about temperament (age 3), irritability (age 4), parenting practices (age 6), and psychopathology (age 7). Statistical analyses were carried out through structural equation modeling (SEM) to test the mediation effect of irritability and parenting practices from temperament (negative affectivity and effortful control) through to affective, anxious, and oppositional problems. The proposed model fit the data well. SEM showed a) an indirect effect from temperament to affective problems, via irritability and positive parenting; b) a direct effect from negative affectivity to anxiety, plus an indirect effect from both temperament dimensions, via irritability and autonomy parenting practices; and c) an indirect effect from temperament to oppositional problems, via irritability and punitive parenting. Irritability and parenting are transdiagnostic mediational variables that should be focused on in intervention programs for affective, anxiety, and oppositional problems.

[\[Enllaç a l'article en Aggressive Behavior\]](#)

Ezpeleta, L., Penelo, E., de la Osa, N., Navarro, J.B., & Trepata, E. (2020). **How the Affective Reactivity Index (ARI) works for teachers as informants.** *Journal of Affective Disorders*, 261, 40-48. Doi: 10.1016/j.jad.2019.09.080.

Background: The Affective Reactivity Index (ARI) is a brief instrument originally designed as a self- and parent report. However, the view of teachers, who can observe social situations that may give rise to irritability, is relevant. The goal is to provide the measurement qualities of the ARI score as reported by teachers. **Method:** Children formed part of a longitudinal study on behavior problems in Barcelona (Spain) and they were assessed when they were 7 (N=471) and 11 years old (N=454) with questionnaires about psychopathology, anger and aggressive behavior, and a diagnostic interview answered by the parents, youths and teachers. Confirmatory factor analysis, measurement invariance, reliability and validity were studied for the ARI answered by teachers. **Results:** The 6-item, 1-factor model fitted well. Almost full metric invariance and partial scalar invariance was obtained across sex and over age. The ARI scores largely converged with other teacher-reported measures of anger and irritability, and with other measures of psychopathology, aggressive behavior, and callous-unemotional traits at a medium level. The associations with parent's measures were medium to low, and very low for child self-reported measures. The ARI scores significantly differentiated children with and without psychopathology and functional impairment, both cross-sectionally and longitudinally. **Limitations:** Only one child self-report measure of irritability included. Limited internal consistency of some scale scores. Findings are mostly generalizable to Spanish children. **Conclusions:** ARI could be a suitable instrument for measuring irritability as reported by teachers. The teacher's view can be useful when planning treatment by helping to identify treatment targets.

[\[Enllaç a l'article en Journal of Affective Disorders\]](#)

Granero, R., Domènech, J.M., de la Osa, N., & Ezpeleta, L. (2016). **Psychometric properties of the Spanish version of the Sensitivity to Punishment and Sensitivity to Reward Questionnaire for Children (SPSRQ-C).** *Personality and Individual Differences*, 94, 1-6. doi: 10.1016/j.paid.2015.12.050

Reinforcement Sensitivity Theory has been applied to childhood psychopathology and the development of different types of personality in recent years. Few studies have reported evidence of the reliability/validity of specific measures based on this theory. The aim of this study was to assess the psychometric properties of the measures obtained through the Spanish version of the Sensitivity to Punishment and Sensitivity to Reward Questionnaire for Children (SPSRQ-C) in a community sample of N=478 children aged 6. Confirmatory Factor Analysis showed that the three-factor model was the best solution with indexes of moderate to good fit. Resulting factors were F1 sensitivity-to-punishment, F2 impulsivity/fun-seeking and drive and F3 reward-responsivity. High correlations were achieved between empirical SPSRQ-C factors and external measures: a) F1 largely correlated with anxiety-depression and internalizing problems, shyness and negative affectivity; b) F2 was strongly related to externalizing problems (attention-aggressive), activity level and surgency; and c) F3 achieved the highest correlations with externalizing problems. These results highlight the validity of the SPSRQ-C measures to be used with young children from the general population. Availability of accurate measures of response to punishment and reward is especially valuable in educational and therapeutic plans that include discipline and incentives as contingencies.

[\[Enllaç a l'article en Personality and Individual Differences\]](#)

Granero, R., Louwaars, L., & Ezpeleta, L. (2015). **Socioeconomic status and oppositional defiant disorder in preschoolers: Parenting practices and executive functioning as mediating variables.** *Frontiers in Psychology*, 6, 1412. doi:10.3389/fpsyg.2015.01412.

Objectives. To investigate the mediating mechanisms of oppositional defiant disorder (ODD) in preschoolers through pathways analysis, considering the family socioeconomic status (SES) as the independent variable and the parenting style and the children's executive functioning (EF) as the mediating factors.

Method. The sample included 622 three-year-old children from the general population. Multi-informant reports from parents and teachers were analyzed.

Results. Structural Equation Modeling showed that the associations between SES, EF, parenting style and

ODD levels differed by children's gender: a) for girls, the association of low SES and high ODD scores was partially mediated by difficulties in EF inhibition, and parenting practices defined by corporal punishment and inconsistent discipline obtained a quasi-significant indirect effect into the association between SES and ODD; b) for boys, SES and EF (inhibition and emotional control) had a direct effect on ODD with no mediation.

Conclusion. SES seems a good indicator to identify children at high-risk for prevention and intervention programs for ODD. Girls with ODD in families of low SES may particularly benefit from parent training practices and training in inhibition control.

[\[Enllaç a l'article en *Frontiers in Psychology*\]](#)

Martín, V., Granero, R., Doménech, J.M. & Ezpeleta, L. (2017). **Factors related to the comorbidity between oppositional defiant disorder and anxiety disorders in preschool children.** *Anxiety, Stress and Coping*, 30, 228-242. doi: 10.1080/10615806.2016.1228897

Background and objectives: The aim of the study is to identify factors related to comorbid oppositional defiant disorder (ODD) and anxiety disorders (ADs). Design: A sample of 622 children was assessed longitudinally at 3 and 5 years of age. Methods: At baseline, there were 310 boys (49.8%), most participants were of Caucasian-white ethnicity (89.1%) and attended to public school (64.0%), and families' socioeconomic status was 64.3% medium-high, 14.1% medium and 20.5% medium-low. Children diagnosed with ODD and/or AD were selected: n = 103 at 3 years of age (44 ODD, 42 AD and 17 ODD + AD) and n = 106 at 5 years of age (31 ODD, 60 AD and 15 ODD + AD). Results: High levels of the child's negative affectivity and the mother's aggressive behavior (versus AD), and high scores in the father's psychopathology measurements (versus ODD) were related to the presence of comorbid ODD + AD at 3 years of age. High scores in approach-positive anticipation, fears (only in boys, in girls the reverse effect occurred) compared to ODD and AD independently and aggressive behavior (versus AD), and low scores for smiling and laughter (versus ODD only and AD only) were predictive of comorbidity at the 5 years of age. Conclusions: Temperament traits may be a common factor in explaining longitudinal ODD + AD comorbidity.

[\[Enllaç a l'article en *Anxiety, Stress and Coping*\]](#)

Martín, V., Granero, R. & Ezpeleta, L. (2014). **Comorbidity of oppositional defiant disorder and anxiety disorders in preschoolers.** *Psicothema*, 26, 27-32. doi: 10.7334/psicothema2013.75

Background: The aim was to study the comorbidity of oppositional defiant disorder (ODD) and anxiety disorders (AD) among preschool children of the general population, and to assess the contribution of comorbidity to the child's functional impairment. Method: 622 children were assessed at the ages of 3 and 5, through a diagnostic interview. They were clustered into three diagnostic groups: only ODD, only AD and comorbid ODD+AD. Results: At age 3, ODD was associated with specific phobia, OR = 4.7, 95% CI [1.4, 14.1], and at age 5, with any anxiety disorder, OR=3.9; 95% CI [1.8, 8.4]. ODD at age 3 was predictive of separation anxiety at age 5, OR=4.1; 95% CI [1.2, 14.3]. Comorbid ODD+AD cases showed a higher risk of functional impairment at school and in behavior toward others. Sex and socioeconomic status were not related to the diagnostic group. Conclusions: ODD+AD comorbidity can be identified in preschool children. Early identification of this association is needed to adequately treat the affected children.

[\[Enllaç a l'article en *Psicothema*\]](#)

Navarro, J.B., Fernandez-Laffitte, M., de la Osa, N., Penelo, E., & Ezpeleta, L. (2019). **Warning signs of preschool victimization using the strengths and difficulties questionnaire: Prevalence and individual and family risk factors.** *PloS One*, *14*, 8. Doi: 10.1371/journal.pone.0221580.

Introduction. School victimization by peers is an important social problem with serious short- and long-term consequences poorly studied at preschool ages, which can lead to school bullying without timely intervention. Longitudinal data was used to determine the prevalence of warning signs of preschool peer victimization and its individual and family risks. **Methods.** Data was obtained from 577 community preschoolers. School victimization was measured using the Strengths and Difficulties Questionnaire (SDQ) administered to parents and teachers of children at ages 4 and 5. Risk factors for the child (demographics, conduct and emotional problems, aggressiveness) and the family (maternal problems during pregnancy and early development, parenting styles, adaptive functioning and parents' problems) were previously recorded at 3 years old.

Results. Combined information from parents and teachers showed that 4.2% of preschoolers presented warning signs of victimization at ages 4 and 5. Low socioeconomic status, poor emotional control, early problems making friends and low level of parenting education in social norms at age 3 predicted later victimization at ages 4 and 5 (AUC = .78).

Conclusion. Peer victimization affects a considerable percentage of preschoolers. Early detection may help to reduce the risk of escalation.

[\[Enllaç a l'article en PloS One\]](#)

de la Osa, N., Barraza, R., & Ezpeleta, L. (2015). **The influence of parenting practices on feeding problems in preschoolers [Influencia de las prácticas educativas en los problemas alimentarios en preescolares].** *Acción Psicológica*, *12*, 145-156.

The aim of the study is to estimate the prevalence of feeding problems during the preschool period and to explore the associations of feeding related behaviors with parenting practices. Participants were a large community sample of N = 622 children longitudinally assessed yearly at ages 3, 4 and 5 years-old through diagnostic interview and questionnaires reported by parents. The prevalence of children who met DSM-IV criteria for feeding disorder during the follow-up was 1.6%, the amount of children who presented feeding disorder symptoms was 33.3%, those with clinical impairment due to these symptoms were 25.7% and 11.6% reported seek for professional help related to feeding problems. Logistic regressions adjusted to children's sex and other DSM-IV diagnoses different to feeding disorder showed that the dimensions of parenting more strongly related to feeding related behaviors and impairment due to feeding problems were poor monitoring, inconsistency practices, corporal punishment, low norms and low autonomy. Although the prevalence of preschool children who met DSM-IV criteria for feeding disorder was relatively low, the presence of feeding related behaviors (symptoms, impairment and consultation) was common during this developmental period. Parenting practices are associated to the presence of these behaviors, and so they must be considered into the prevention and intervention programs

[\[Enllaç a l'article a Acción Psicológica\]](#)

de la Osa, N., Granero, R., Doménech, J.M., Shamy-Tsoory, S., & Ezpeleta, L. (2016). **Cognitive and affective components of Theory of Mind in oppositional defiant preschoolers: Clinical evidence.** *Psychiatry Research*, *241*, 128-134. doi: 10.1016/j.psychres.2016.04.082

The goal of the study was to examine the affective-cognitive components of Theory of Mind (ToM), in a community sample of 538 preschoolers, and more specifically in a subsample of 40 children diagnosed with Oppositional Defiant Disorder (ODD). The relationship between affective and cognitive ToM and some ODD clinical characteristics was examined. Children were assessed with structured diagnostic interviews and dimensional measures of psychopathology, impairment and unemotional traits. A measure based on eye-gaze was used to assess ToM. Mixed analysis of variance compared the mean cognitive versus affective scale scores and the between-subjects factor ODD. The association between ToM-scores and

clinical measures was assessed through correlation models. Execution and reaction time to emotional and cognitive components of ToM tasks are different at age 5 in normally developing children. Oppositional Defiant children had slower response time when performing the affective mentalizing condition than children without the disorder. The correlation matrix between ToM-scores and clinical measures showed specific associations depending on the impaired ToM aspect and the psychological domain. Results may have clinical implications for the prevention and management of ODD.

[\[Enllaç a l'article en Psychiatry Research\]](#)

de la Osa, N., Granero, R., Penelo, E., Doménech, J.M., & Ezpeleta, L. (2014). **Psychometric properties of the Alabama Parenting Questionnaire – Preschool revision (APQ-Pr) in 3 year-old Spanish preschoolers.** *Journal of Child and Family Studies*, 23, 776–784. doi: 10.1007/s10826-013-9730-5

Parenting practices should be assessed and taken into account at an early age, since it is well documented that they are strongly related to childrens development. This study provides data on the psychometric properties of a Spanish version of the Alabama Parenting Questionnaire for Preschool children (APQ-Pr). A community sample of 622 (310 boys and 312 girls) 3 year-old children and their parents, participated in the study. Data were obtained from parents reports and correspond to a semi-structured diagnostic interview and self-report questionnaires evaluating parenting and childrens psychological states. Confirmatory factor analysis supported a three-factor solution: positive parenting, inconsistent parenting and punitive parenting. These scales scores showed moderate to good internal consistence (omega values ranged from .54 to .86). Inconsistent parenting scores achieved the strongest associations with external measures of psychopathology, especially for externalizing and conduct problems, as well as for functional impairment, the poorest associations being for the positive parenting scores. Results support the validity of the Spanish APQ-Pr, which is potentially a useful measure for the study of parenting practices regarding preschool children and their relation to conduct problems.

[\[Enllaç a l'article en Journal of Child and Family Studies\]](#)

de la Osa, N., Granero, R., Penelo, E., Doménech, J.M., & Ezpeleta, L. (2014). **The short and very short forms of the Childrens Behavior Questionnaire (CBQ) in community sample of preschoolers.** *Assessment*, 21, 463-476. doi: 10.1177/1073191113508809

The aim was to test the internal structure of scores on the short and very short forms of the Childrens Behavior Questionnaire (CBQ) scale and to study the relationship between the dimensions derived and external variables previously related to extreme temperament in a Spanish community sample. The sample comprised of 622 three-year-old children participating in a longitudinal study. Data were obtained from parents and teachers through a semi-structured diagnostic interview and questionnaires evaluating childrens characteristics and psychological states. Results showed a three-factor structure and moderate reliability of the scale scores for both the short and very short forms. Associations were found between the Surgency/Extraversion dimension and attention-deficit/hyperactivity disorder and externalizing problems, between Negative Affect and internalizing and emotional problems, and between Effortful Control and attention, externalizing, and social problems and other executive function measures. Salient temperamental characteristics predicted psychopathological disorders and impairment at ages 3 and 4. The short forms of the CBQ provide reliable and valid scores for assessing temperamental characteristics in the preschool years.

[\[Enllaç a l'article en Assessment\]](#)

de la Osa, N., Granero, R., Penelo, E., Doménech, J.M., & Ezpeleta, L. (2014). **Usefulness of the Social and Communication Disorders Checklist (SCDC) for the assessment of social cognition in preschoolers.** *European Journal of Psychological Assessment, 30*, 296-303. doi: 10.1027/1015-5759/a000193

This study provides data on the usefulness of the Spanish version of the Social and Communication Disorders Checklist (SCDC; Skuse et al., 1997), in terms of the validity and reliability of derived scores. Data were obtained from parents interviews and parents and teachers questionnaires that measured different psychological variables from a community sample of 579 (291 boys and 288 girls), 5-year-old children. These children were tested to assess their intellectual capacity. Confirmatory factor analyses yield a one-dimensional structure invariant across sex within each informant (parents or teachers), with negligible latent mean differences between boys and girls for both informants (parents-teachers). The internal consistency was satisfactory (alpha values $\geq .85$ for teacher version and $\geq .75$ for parent version). SCDC scores correlated with specific scales related to developmental problems, aggressive behavior, executive functioning, and uncaring behavior towards others. SCDC scores were unrelated to intelligence quotient, whereas SCDC scores were associated with the presence of disruptive disorders, measured with diagnostic interview. Results provide evidence on reliability and validity of SCDC scores, which is potentially a useful measure for the study of social cognition and its relationship with preschool adjustment.

[\[Enllaç a l'article en European Journal of Psychological Assessment\]](#)

de la Osa, N., Granero, R., Trepàt, E., Doménech, J.M. & Ezpeleta, L. (2016). **The discriminative capacity of CBCL/1½-5 –DSM5 scales to identify disruptive and internalizing disorders in preschool children.** *European Child & Adolescent Psychiatry, 25*, 17-23. doi: 10.1007/s00787-015-0694-4

This paper studies the discriminative capacity of CBCL/1½-5 (Manual for the ASEBA Preschool-Age Forms & Profiles, University of Vermont, Research Center for Children, Youth, & Families, Burlington, 2000) DSM5 scales attention deficit and hyperactivity disorder (ADHD), oppositional defiant disorder (ODD), anxiety and depressive problems for detecting the presence of DSM5 (DSM5 diagnostic and statistical manual of mental disorders, APA, Arlington, 2013) disorders, ADHD, ODD, Anxiety and Mood disorders, assessed through diagnostic interview, in children aged 3–5. Additionally, we compare the clinical utility of the CBCL/1½-5-DSM5 scales with respect to analogous CBCL/1½-5 syndrome scales. A large community sample of 616 preschool children was longitudinally assessed for the stated age group. Statistical analysis was based on ROC procedures and binary logistic regressions. ADHD and ODD CBCL/1½-5-DSM5 scales achieved good discriminative ability to identify ADHD and ODD interview's diagnoses, at any age. CBCL/1½-5-DSM5 Anxiety scale discriminative capacity was fair for unspecific anxiety disorders in all age groups. CBCL/1½-5-DSM5 depressive problems' scale showed the poorest discriminative capacity for mood disorders (including depressive episode with insufficient symptoms), oscillating into the poor-to-fair range. As a whole, DSM5-oriented scales generally did not provide evidence better for discriminative capacity than syndrome scales in identifying DSM5 diagnoses. CBCL/1½-5-DSM5 scales discriminate externalizing disorders better than internalizing disorders for ages 3–5. Scores on the ADHD and ODD CBCL/1½-5-DSM5 scales can be used to screen for DSM5 ADHD and ODD disorders in general populations of preschool children.

[\[Enllaç a l'article en European Child & Adolescent Psychiatry\]](#)

de la Osa, N., Penelo, E., Navarro, J.B., Doménech, J.M., & Ezpeleta, L. (2018). **Oppositional defiant disorder's dimensions and aggression: The moderating role of hostile bias and sex.** *Psicothema, 30*, 264-269

Background: Hostile Attributional Bias (HAB) has been related to conduct problems. The common and unique associations between the different dimensions of Oppositional Defiant Disorder (ODD) symptoms, specific components of HAB, sex and types of aggression (overt and relational) in a community sample of 491 7-year-old children are investigated. Method: Teachers rated the children's ODD symptoms and aggression and the children self-reported about HAB. Multiple linear regressions showed that ODD dimensions were directly associated with both types of aggression. Results: Boys were more overtly aggressive and girls more relational. Emotional distress was directly associated with relational aggression. The relational component of HAB uniquely moderated the influence of the oppositional dimension on

relational aggressive behaviour. Conclusions: The assessment of social cognition variables is necessary to approach specific interventions in the presence of ODD symptoms, as this may help to identify a subset of children prone to aggressive reactions.

[\[Enllaç a l'article en Psicothema\]](#)

de la Osa, N., Penelo, E., Navarro, J. B., Trepal, E., & Ezpeleta, L. (2019). **Prevalence, comorbidity, functioning and long-term effects of subthreshold oppositional defiant disorder in a community sample of preschoolers.** *European Child and Adolescent Psychiatry*, 28, 1385–1393. Doi: 10.1007/s00787-019-01300-0.

Aim: To study the prevalence of subthreshold Oppositional Defiant Disorder (ST ODD) - less than 4 symptoms, but nonetheless an impairing form of Oppositional Defiant Disorder (ODD) - its coexistence with other homotypic externalizing and heterotypical internalizing problems in children and associated impairment, as well as the long-term effect of this condition. Methods: A population-based sample of 622 preschoolers (50.0% boys) was followed up from preschool to preadolescence. Parents were interviewed when the children were 3, 6 and 9 years old with the Diagnostic Interview for Preschoolers/Children and Adolescents versions following DSM-5 and the children's functioning was assessed by trained clinicians. Results: ST ODD diagnosis is highly prevalent (19.4%-25.5%), highly comorbid [homo- (10.9%-18.4%) and heterotypical (5.8%-23.7%)], resulting in functional impairment across child development in a similar way for both genders. ST is also a risk factor condition that predicts the presence of psychological problems and impairment in childhood and preadolescence from preschool age. Conclusion: A broader clinical assessment and intervention similar to that provided to full syndrome cases is needed for children presenting subthreshold forms of ODD.

[\[Enllaç a l'article en European Child and Adolescent Psychiatry\]](#)

de la Osa, N., Penelo, E., Navarro, J. B., Trepal, E., & Ezpeleta, L. (2021). **Developmental trajectories of social cognition from preschool to adolescence.** *European Child & Adolescent Psychiatry*, 31, 819–828. Doi: 10.1007/s00787-021-01719-4

This longitudinal study aims to define the developmental trajectories of social cognition (SC) in a community sample (N = 378) assessed from preschool (3 years old) to preadolescence (12 years old). Parents and teachers reported on a SC measure at ages 5, 10, and 12. We tested the existence of different trajectories and whether they discriminated outcomes in early adolescence. The data were collected from different sources, the children, the parents, and teachers, by means of different methods. Using Growth Mixture Modeling (GMM), we identified three distinct social cognition trajectories: persistently mild difficulties reported by parents and teachers (7.9% of the children), stable low problems reported by parents and increased difficulties reported by teachers (10.5% of the sample), and stable low problems reported by both informants for most of the participants (81.5%). Comparison of the psychological outcomes between classes using regression models showed that the two trajectories including children with any level of problems differ from the normative one as regards their association with psychological problems, daily functioning, and variables such as aggressive behavior and callousness. The two non-normative trajectories also differ from each other in terms of the personal characteristics of the adolescents included in them. Adolescents in the increasing problematic class in the school have a tougher and more problematic style of social relating, while children with persistent and non-context-dependent difficulties are more anxious. These results might help to better detect and design specific interventions for children with deficits in SC that might respond to different personal characteristics leading to different outcomes.

[\[Enllaç a l'article a European Child & Adolescent Psychiatry\]](#)

de la Osa, N., Penelo, E., Navarro, J.B., Trepát, E., & Ezpeleta, L. (2021). Source-specific information on social cognition: a matter of context or concept? *Journal of Personality Assessment*, 104, 824-832
Doi: [10.1080/00223891.2021.2014507](https://doi.org/10.1080/00223891.2021.2014507)

This work tackles the measurement invariance of the social cognition construct when different observers, age and participant's age are considered. This is a prior question that needs to be answered before attributing discrepancies in information coming from diverse sources just to the varying behavior occurring across setting, and mainly interpret the discrepancies as indicative of cross-contextual variability. The article also studies the link between discrepancies and source-specific information and the validity of that information to predict several outcomes. The measurement invariance across sex, time and informant of a social cognition measure applied to children's parents and teachers was longitudinally tested in a Spanish general population sample, at ages 5 (N=581) and 10 (N=438). Full or partial metric and scalar equivalence were found across sex and over time within informants. Partial scalar invariance was not obtained across informants. Latent class analysis identified 2 classes of difficulties in social cognition for both informants at both ages: low social cognition and high social cognition. Comparison of classes resulting predicting outcomes yielded differential predictions due not only to varying context but also to a different concept of social cognition across informants. In general, significant differences between raters were informant dependent. We conclude that it is important to consider both teachers' and parents' observations to fully understand the construct of social cognition.

[\[Enlace en Journal of Personality Assessment\]](#)

Penelo, E., de la Osa, N., Navarro, J.B., Doménech, J.M. & Ezpeleta, L. (2017). **The Brief Problem Monitor-Parent form (BPM-P), a short version of the child behavior checklist: psychometric properties in Spanish 6- to 8-year-old children.** *Psychological Assessment*, 29, 1309-1320. doi: [10.1037/pas0000428](https://doi.org/10.1037/pas0000428)

We provide the first validation data on the Spanish version of the Brief Problem Monitor-Parent form (BPM-P), a recently developed abbreviated version of the 120-item Child Behavior Checklist for Ages 6 to 18 (CBCL/6-18) in young schoolchildren. Parents of a community sample of 521 children aged 6-8 answered the CBCL/6-18 yearly, and the 19 BPM-P items were examined; parents also provided different measures of psychopathology. Confirmatory factor analysis of the expected 3-factor model (attention, externalizing, and internalizing) showed adequate fit (root mean square error of approximation, RMSEA = .057), and measurement invariance across sex and age was observed. Internal consistency for the derived scores was satisfactory ($\alpha = .83$). Concurrent validity with the equivalent scale scores of the original full CBCL/6-18 ($r = .84$) and convergent validity with parents' ratings of the Strengths and Difficulties Questionnaire scores ($r = .52$) were good. BPM-P scores at age 7 showed good predictive accuracy for discriminating the use of mental health services (OR = 1.12), functional impairment (B = 1.25), and the presence of the corresponding disorders diagnosed with an independent clinical interview, both cross-sectionally at age 7 and longitudinally at age 8 (OR = 1.24). The BPM-P provides reliable and valid scores as a very brief follow-up and screening tool for assessing behavioral and emotional problems in young schoolchildren.

[\[Enllaç a l'article en Psychological Assessment\]](#)

Pérez-Bonaventura, I., Granero, R., & Ezpeleta, L. (2015). **The relationship between weight status and emotional and behavioral problems in Spanish preschool children.** *Journal of Pediatric Psychology*, 40, 455-463. doi: [10.1093/jpepsy/jsu107](https://doi.org/10.1093/jpepsy/jsu107)

Objective To examine cross-sectional and longitudinal associations between behavioral problems and weight status, considering body mass index (BMI) z-scores and overweight status, in a community sample of preschoolers. Methods The Strengths and Difficulties Questionnaire and the Diagnostic Interview for Children and Adolescents were administered to 611 parents. Adjusted general linear models and binary logistic regressions were used. Results Children who were overweight and had a higher BMI were at increased risk of peer problems and attention-deficit/hyperactivity disorder (ADHD) symptoms. Prospective analyses showed that a higher BMI at the age of 3 years was predictive of peer problems at ages 4 and 5

years and hyperactivity and ADHD symptoms at the age of 4 years. Conclusion This is the first study using a diagnostic-based instrument that shows a relationship between weight status and ADHD symptoms in preschoolers. Overweight children might benefit from screening for behavioral disorders and peer relationship problems.

[\[Enllaç a l'article en Journal of Pediatric Psychology\]](#)

Pérez-Bonaventura, I., Granero, R., & Ezpeleta, L. (2018). Risk factors for overweight in early ages: Longitudinal design with Spanish preschoolers. *Acción Psicológica, 16*, 1-12. doi: 10.5944/ap.16.1.22098

Previous studies have shown that there are several significant early-life risk factors associated with childhood overweight. However, research has mainly focused on school-aged children. The aim of this study is to identify risk factors in early life for overweight in a community sample of Spanish preschoolers. A sample of 622 three-year-olds was monitored until the age of 5, and their height and weight were registered annually. Overweight status was defined by World Health Organization standards. A large set of risk factors including sociodemographic variables, family structure, pregnancy, birth, postnatal period, school and neighborhood were measured through semi-structured interviews. Stepwise logistic regressions created predictive models with the best predictors of overweight for each age group. This is the first longitudinal study to examine a large set of risk factors among Spanish preschoolers. Several potential early risk factors in preschool children were associated with later overweight: high birth weight, ethnicity, excess screen time, low attention span, maternal smoking during pregnancy, inconsistent discipline, fewer rules, corporal punishment and parents psychopathology. Among them, the most powerful factor was high birth-weight (odds ratio=1.89 at age 3, 1.87 at age 4, and 2.35 at age 5), underlining the importance of weight monitoring from postpartum and routine screening for overweight in children who have high birth weight. With the increasing prevalence of overweight in children at early ages, understanding the determinants for overweight risk becomes crucial for public health professionals and policy-makers in order to implement effective prevention and intervention programs.

[\[Enllaç a l'article en Acción Psicológica\]](#)

Pueyo, N., Navarro, J.B., de la Osa, N., Penelo, E., & Ezpeleta, L. (2022). Describing callous unemotional traits and stressful life event trajectories: Differences on risk factors and mental health outcomes from ages 3 to 10. *Spanish Journal of Psychology, 25*, e17, 1-15. Doi: 10.1017/SJP.2022.13

Callous Unemotional (CU) traits are associated with different environmental risk factors, such as negative stressful life events (SLE). The most common studied SLE associated with CU trait has been childhood maltreatment, but less is known about how other SLE impact the development of CU traits. Therefore, this work examines risk factors, personal factors (executive functioning), and mental health outcomes associated with the trajectories of Callous Unemotional (CU) traits and Stressful Life Events (SLE) in a community sample of children. A cohort of 377 preschoolers were followed up between ages 3 and 10. Several risk factors and outcomes for three trajectory groups (high CU/SLE; high CU/low SLE; and the reference group with low CU/SLE) were analyzed by using multiple post-hoc comparisons. We hypothesized that children with high CU/SLE would face more contextual risk factors, more executive functioning difficulties and more mental health problems than children with high CU/low SLE or the reference group. At the age of 3, children who showed high CU/SLE faced more early contextual adversity, including socioeconomic difficulties and maternal antisocial behavior than the other groups of children. At the age of 10, children with high CU/SLE presented more peer problems and higher psychopathology symptoms than the reference group, but no differences on mental health outcomes in comparison to the high CU/low SLE group. These results have potential implications for clinical practice and studies attempting to identify different CU subtypes in children.

[\[Enllaç a l'article en Spanish Journal of Psychology\]](#)

Pueyo, N., Navarro, J.B., de la Osa, N., Penelo, E., & Ezpeleta, L. (2022). **Age and sex-specific cut-off scores for the teacher-report Inventory of Callous Unemotional traits on children.** *Psychological Assessment*, 34, 611-619. <https://doi.org/10.1037/pas0001125>

This longitudinal study aims to provide meaningful cut-off scores for total score of the teacher-rated Inventory of Callous Unemotional Traits (ICU) from the preschool age until early adolescence, separately by age and sex. The ICU cut-off scores were determined by using low/high trajectories of oppositional defiant problems and conduct problems in a Spanish community sample of 620 children that were followed up between the ages of 3 and 13. Receiver operating characteristic (ROC) curves with the two trajectories as criteria and ICU total score at each age as a predictor were estimated by sex separately, and the area under the ROC curve (AUC) was obtained. Average ICU cut-off scores of 26 for boys and 22 for girls were found to be of moderate utility for the prediction of high trajectories of each of oppositional defiant problems and conduct problems. They identified cases with an average sensitivity of 66% and specificity of 70% for boys; and an average sensitivity of 69% and specificity of 72% for girls. The obtained cut-off scores might help clinical practitioners in their decision-making process when identifying low and high-risk groups of children.

[\[Enllaç a l'article en Psychological Assessment\]](#)

Pueyo, N., Navarro, J.B., Fatjó-Vilas, M., de la Osa, N., Penelo, E., Fañanás, L., Ezpeleta, L. (2021). **Monoamine oxidase A (MAOA) interaction with parenting practices on callous&unemotional traits in preschoolers.** *European Journal of Psychiatry*. 35, 225-233.<https://doi.org/10.1016/j.ejpsy.2021.02.003>

Background and Objectives: From a gene-by-environment perspective, parenting in interaction with the polymorphism in the Monoamine oxidase A (MAOA) gene (MAOA-uVNTR) might also be associated with increased callous-unemotional traits (CU) in preschoolers. MAOA-uVNTR results in differential enzyme activity, so that high-activity alleles (MAOA-H) are linked to reduced dopamine, serotonin, and norepinephrine availability in comparison to low-activity allele (MAOA-L). As MAOA-uVNTR has been previously described to moderate the relationship between childhood parental maltreatment and aggressive and antisocial behavior, it may also play a role in CU traits etiology. Methods: Data was collected through questionnaires answered by parents and teachers. MAOA-uVNTR was genotyped in 368 Caucasian children from a community sample (51.9% male). Multiple linear regression analyses were conducted to analyze the interaction effect of MAOA genotypes and both positive parenting and punitive parenting practices on CU traits at two different periods (3 and 5 years old) and separately by sex. Results: No significant interactions were found for boys. Among girls, a significant interaction effect was found for MAOA-LL carriers, who showed higher CU traits at age 5 when exposed to higher punitive or positive parenting at age 3. Conclusions: Our study provides the first evidence for significant MAOA × early parenting effects on CU traits in preschoolers, specifically among female MAOA-LL carriers. This suggests that the MAOA-LL genotype for girls is associated with higher sensitivity to both positive and punitive parenting in girls, so that MAOA-LL emerges as a genotype that confers higher vulnerability to parental influences.

[\[Enllaç a l'article en European Journal of Psychology\]](#)

Trepat, E., Granero, R., y Ezpeleta, L. (2014). **Parenting practices as mediating variables between parents psychopathology and oppositional defiant disorder in preschoolers.** *Psicothema*, 26, 497-504. doi: 10.7334/psicothema2014.102

Background: Oppositional defiant disorder (ODD) is very frequent in preschoolers. The severity and the long-term negative outcomes make the understanding of this disorder a priority. The goal in this study was to assess the mediating role of parenting practices in the relationship between parents psychopathology and ODD in preschoolers. Method: A community sample of 622 children was assessed longitudinally at age 3 and age 5. Parents reported on childrens psychopathology through a diagnostic interview, and on their own psychological state and parenting style through questionnaires. Results: At ages 3 and 5, corporal punishment mediated the relationships between mothers anxiety-depression and ODD (in girls), between mothers aggressive behavior and ODD (in boys), and between parents rule-breaking and ODD

both in boys and girls. For both sexes, there was a direct association between mothers aggressive behavior score and ODD. The association between fathers psychopathology and ODD was not mediated by the fathers parenting practices. Fathers anxiety-depression and aggressive behavior scores were directly associated with ODD. Conclusions: Parents psychopathology must be explored and, in families where such psychopathology is a relevant variable, parenting practices must be addressed with a view to the prevention and treatment of childrens ODD in the preschool years.

[\[Enllaç a l'article en Psicothema\]](#)

Valencia, F., Penelo, E., Navarro, J.B., de la Osa, N., & Ezpeleta, L. (2021). **Prospective association of parental and child internalizing symptoms: Mediation of parenting practices and irritability.** *British Journal of Developmental Psychology*, 39, 363-379. Doi: 10.1111/bjdp.12367

Maternal internalizing symptoms have been linked with child internalizing symptoms, but paternal internalizing difficulties have received little attention. Our aims were to prospectively analyze the simultaneous effect of maternal and paternal internalizing symptoms on child internalizing difficulties, examining gender differences, and to verify the mediating effect of parenting practices and child irritability. The sample included 470 families assessed at child ages 3, 6, 8 and 11. Multi-group Structural Equation Modeling was performed with Mplus8.2. Complete equivalence was found between boys and girls for all paths. Irritability at age 8 fully mediated the relationship between maternal internalizing symptoms at age 3 and child internalizing symptoms at age 11. Paternal internalizing symptoms at age 3 were not associated with any of the variables under study. Maternal internalizing symptoms and child irritability are targets for intervention in order to prevent child internalizing difficulties.

[\[Enllaç a l'article en British Journal of Developmental Psychology\]](#)

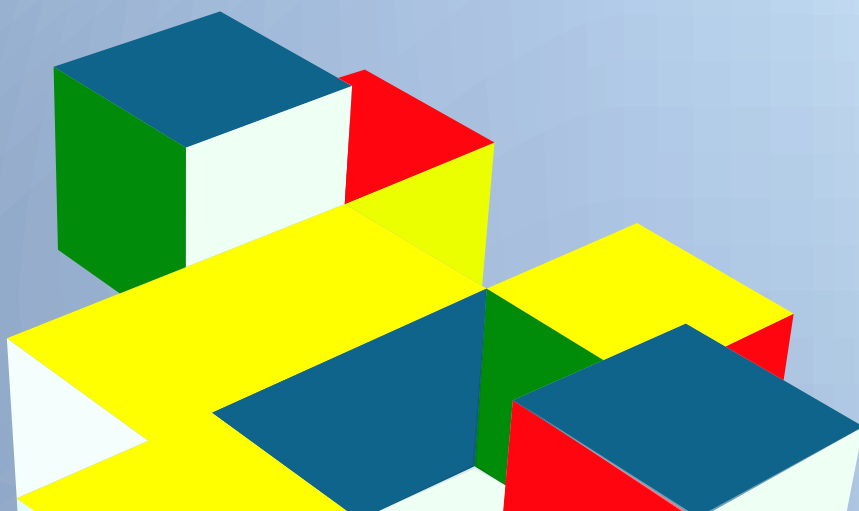
Wichstrøm, L., Penelo, E., Rensvik-Viddal, K., de la Osa, N., & Ezpeleta, L. (2018). **Explaining the relationship between temperament and symptoms of psychiatric disorders from preschool to middle childhood. Hybrid fixed and random effects models of Norwegian and Spanish children.** *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 59, 285-295. doi: 10.1111/jcpp.12772

Background: Four explanations for the concurrent and prospective associations between temperament and psychopathology in children have been suggested: predisposition, complication/scar, common cause/continuity, and pathoplasty/exacerbation. Because the confounding effects of common causes have not been ruled out in prior work, the support for the various explanations is uncertain. Methods: Screen-stratified community samples of 4-year olds in Trondheim, Norway (n = 1,042), and 3-year olds in Barcelona, Spain (n = 622), were assessed biennially for symptoms of attention-deficit/hyperactivity (ADHD), oppositional defiant (ODD), conduct (CD), anxiety, and depressive disorders through interviewer-based psychiatric interviews across four waves of data collection. The parents completed child temperament ratings. The data were analyzed with random and fixed effects regression adjusted for all time-invariant unmeasured confounders (e.g., genetics, common methods bias, item overlap). Results: In both Norway and Spain and across ages, negative affect predisposed children to symptoms of all disorders except CD, low effortful control predisposed children to ADHD and ODD-symptoms, and surgency predisposed children to increased ADHD-symptoms. Complication effects were observed in the Spanish children for ADHD-symptoms, which increased surgency and diminished effortful control, and for ODD-symptoms, which decreased surgency. The common cause and pathoplasty/exacerbation explanations were not supported. Conclusions: The present results are consistent with the view that temperament plays a causal role in the development of symptoms of psychiatric disorders in children. Because temperament is malleable, interventions targeting the affective, attentional, and behavioral regulatory components of temperament may reduce psychopathology in children. Keywords: ADHD; anxiety; conduct disorder; complication; continuity; depression; effortful control; exacerbation; fixed effects; longitudinal; negative affectivity; oppositional defiant disorder; pathoplasty; predisposition; prospective; psychiatric symptoms; random effects; scar; surgency; temperament.

[\[Enllaç a l'article en Journal of Child Psychology and Psychiatry\]](#)

Referències

- Achenbach, T. M., & Rescorla, L. A. (2000). *Manual for the ASEBA preschool-age forms & Profiles*. Burlington, VT: University of Vermont, Research Center for Children, Youth & Families.
- Achenbach, T. M., & Rescorla, L. A. (2001). *Manual for the ASEBA school-age forms & Profiles*. Burlington, VT: University of Vermont, Research Center for Children, Youth & Families.
- Achenbach, T. M., & Rescorla, L. A. (2003). *Manual for the ASEBA adult forms & profiles*. Burlington, VT: University of Vermont, Research Center for Children, Youth & Families.
- Bird, H. R., Canino, G. J., Davies, M., Ramírez, R., Chávez, L., Duarte, C., & Shen, S. (2005). The Brief Impairment Scale (BIS): A multidimensional scale of functional impairment for children and adolescents. *Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry, 44*, 699-707. doi: 10.1097/01.chi.0000163281.41383.94
- Canino, G., Polanczyk, G., Bauermeister, J. J., Rohde, L. A., & Frick, P. J. (2010). Does the prevalence of CD and ODD vary across cultures? *Social Psychiatry and Psychiatric Epidemiology, 45*(7), 695-704. doi: 10.1007/s00127-010-0242-y
- Colder, C. R., & O'Connor, R. M. (2004). Gray's reinforcement sensitivity model and child psychopathology: Laboratory and questionnaire assessment of the BAS and BIS. *Journal of Abnormal Child Psychology, 32*, 435-451.
- Conners, C. K. (2006). *Kiddie Conner's Continuous Performance Test technical guide and software manual*. Toronto: Multi-Health Systems.
- Crick, N. R., & Grotpeter, J. K. (1995). Relational aggression, gender, and social-psychological adjustment. *Child Development, 66*, 710-722.
- Ellis, L., & Rothbart, M. (2001). Revision of the Early Adolescent Temperament Questionnaire. *Poster presented at the 2001 Biennial Meeting of the Society for Research in Child Development*. doi: 10.1037/t07624-000
- Ezpeleta, L., de la Osa, N., & Doménech, J. M. (2014). Prevalence of DSM-IV disorders, comorbidity and impairment in 3-year-old Spanish preschoolers. *Social Psychiatry and Psychiatric Epidemiology, 49*(1), 145-155. doi: 10.1007/s00127-013-0683-1
- Ezpeleta, L., de la Osa, N., Granero, R., Doménech, J. M., & Reich, W. (2011). The Diagnostic Interview of Children and Adolescents for Parents of Preschool and Young Children: Psychometric properties in the general population. *Psychiatry Research, 190*, 137-144. doi: 10.1016/j.psychres.2011.04.034
- Ezpeleta, L., de la Osa, N., Granero, R., Penelo, E., & Doménech, J. M. (2013). Inventory of Callous-Unemotional Traits in a community sample of preschoolers. *Journal of Clinical Child and Adolescent Psychology, 42*, 91-105. doi: 10.1080/15374416.2012.734221
- Ezpeleta, L., & Granero, R. (2015). Executive functions in preschoolers with ODD, ADHD and comorbid ODD-ADHD: Evidence from ecological and performance-based measures. *Journal of Neuropsychology, 9*, 258-270. doi: 10.1111/jnp.12049

- Ezpeleta, L., Granero, R., de la Osa, N., & Domènech, J. M. (2015). Clinical characteristics of preschool children with oppositional defiant disorder and callous-unemotional traits. *PLoS One*, *10*(9), e0139346. doi: 10.1371/journal.pone.0139346
- Ezpeleta, L., Granero, R., de la Osa, N., & Domènech, J. M. (2017). Developmental trajectories of callous-unemotional traits, anxiety and oppositional defiant disorder in 3 - 7 year-old children in the general population. *Personality and Individual Differences*, *111*, 124-133. doi: 10.1016/j.paid.2017.02.005
- Ezpeleta, L., Granero, R., de la Osa, N., Fatjó-Vilas, M., & Fañanás, L. (2015). Oppositional defiant disorders at age-3 and brain-derived neurotrophic factor interacting with familial environment *Manuscript submitted for publication*.
- Ezpeleta, L., Granero, R., de la Osa, N., Penelo, E., & Doménech, J. M. (2012). Dimensions of oppositional defiant disorder in 3-year-old preschoolers. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, *53*(11), 1128-1138. doi: 10.1111/j.1469-7610.2012.02545.x
- Ezpeleta, L., Granero, R., de la Osa, N., Penelo, E., & Doménech, J. M. (2013). Psychometric properties of the Strengths and Difficulties Questionnaire in 3 year-old preschoolers. *Comprehensive Psychiatry*, *54*, 282-291. doi: 10.1016/j.comppsy.2012.07.009
- Ezpeleta, L., Granero, R., de la Osa, N., Trepát, E., & Domènech, J. M. (2016). Trajectories of oppositional defiant disorder irritability symptoms in preschool children. *Journal of Abnormal Child Psychology*, *44*, 115-128. doi: 10.1007/s10802-015-9972-3
- Ezpeleta, L., Granero, de la Osa, N., Navarro, J. B., Penelo, E., & Domènech, J. M. (2014). Tracing developmental trajectories of oppositional defiant behaviors in preschool children with the DSM-IV, CBCL/1½-5, and SDQ: A Comparison. *PLoS One*, *9*, e101089. doi: 10.1371/journal.pone.0101089.t001
- Ezpeleta, L., Granero, R., Penelo, E., de la Osa, N., & Doménech, J. M. (2015). Behavior Rating Inventory of Executive Functioning-Preschool (BRIEF-P) applied to teachers: Psychometric properties and usefulness for disruptive behavior disorders in 3 year-old preschoolers. *Journal of Attention Disorders*, *19*, 476-488. doi: 10.1177/1087054712466439
- Ezpeleta, L., Navarro, J. B., de la Osa, N., Penelo, E., & Bulbena, A. (2018). Joint hypermobility classes in 9-year-old children from the general population and anxiety symptoms. *Journal of Developmental and Behavioral Pediatrics*, *39*, 481-488. doi: 10.1097/DBP.0000000000000577
- Ezpeleta, L., de la Osa, N., Granero, R., Doménech, J. M., & Reich, W. (2011). The Diagnostic Interview for Children and Adolescents for Parents of Preschool Children. *Psychiatry Research*, *190*, 137-144. doi: 10.1016/j.psychres.2011.04.034
- Ezpeleta, L., & Penelo, E. (2015). Measurement invariance of oppositional defiant disorder dimensions in 3-year-old preschoolers *European Journal of Psychological Assessment*, *31*, 45-53. doi: 10.1027/1015-5759/a000205
- Frick, P. J. (1991). *Alabama Parenting Questionnaire*. Unpublished rating scale. University of Alabama.
- Frick, P. J. (2004). The Inventory of Callous-Unemotional traits. from <http://psyc.uno.edu/Frick%20Lab/ICU.html>

- Gioia, G. A., Espy, K. A., & Isquith, P. K. (2003). *Behavior Rating Inventory of Executive Function - Preschool version*. Lutz, FL: Psychological Assessment Resources.
- Gioia, G. A., Isquith, P. K., Guy, S. C., & Kenworthy, L. (2015). *Behavior Rating Inventory of Executive Function - Second Edition BRIEF2*. Lutz, FL: Psychological Assessment Resources.
- Goodman, R. (1997). The Strengths and Difficulties Questionnaire: A research note. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 38, 581-586 doi: 10.1111/j.1469-7610.1997.tb01545.x
- Goodman, R. (2001). Psychometric properties of the Strengths and Difficulties Questionnaire. *Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry*, 40, 1337-1345. doi: 10.1097/00004583-200111000-00015
- Halperin, J. M., & McKay, K. E. (2008). *Children's Aggression Scale*. Lutz, FL: Psychological Assessment Resources.
- Hodges, K. (1995a). *Child and Adolescent Functional Assessment Scale*. Ypsilanti, MI: Eastern Michigan University, Department of Psychology.
- Hodges, K. (1995b). *Preschool and Early Childhood Functional Assessment Scale*. Ypsilanti: Eastern Michigan University.
- Jewell, T., Carr, A., Stratton, P., Lask, J., & Eisler, I. (2013). Development of a children's version of the SCORE Index of Family Function and Change. *Family Process*, 52, 673-684. doi: 10.1111/famp.12044
- Kaufman, A. S., Kaufman, J. C., Lincoln, A. J., & Kaufman, J. L. (2000). Intellectual and cognitive assessment. In M. Hersen & R. T. Ammerman (Eds.), *Advanced abnormal child psychology* (2nd ed., pp. 153-176). Mahwah, N.J.: Lawrence Erlbaum Associates.
- Kessler, R. C., Berglund, P., Demler, O., Jin, R., Merikangas, K. R., & Walters, E. E. (2005). Lifetime prevalence and age-of-onset distributions of DSM-IV disorders in the National Comorbidity Survey Replication. *Archives of General Psychiatry*, 62, 593-602.
- Maloney, M. J., McGuire, J. B., & Daniels, S. R. (1988). Reliability testing of a children's version of The Eating Attitudes Test. *Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry*, 27, 541-543.
- Martín, V., Granero, R., & Ezpeleta, L. (2014). Comorbidity of oppositional defiant disorder and anxiety disorders in preschoolers. *Psicothema*, 26, 27-32 doi: 10.7334/psicothema2013.75
- Nock, M. K., Kazdin, A. E., Hiripi, E., & Kessler, R. C. (2007). Lifetime prevalence, correlates, and persistence of oppositional defiant disorder: Results from the National Comorbidity Survey Replication *Journal of Child Psychology & Psychiatry*, 48, 703-713. doi: 10.1111/j.1469-7610.2007.01733.x
- de la Osa, N., Granero, R., Doménech, J. M., Shamay-Tsoory, S., & Ezpeleta, L. (2016). Cognitive and affective components of Theory of Mind in Oppositional Defiant preschoolers: Clinical evidence. *Psychiatry Research*, 241, 128-134. doi: 10.1016/j.psychres.2016.04.082
- de la Osa, N., Granero, R., Penelo, E., Doménech, J. M., & Ezpeleta, L. (2014a). Psychometric properties of the Alabama Parenting Questionnaire - Preschool revision (APQ-Pr) in 3 year-old Spanish preschoolers. *Journal of Child and Family Studies*, 23, 776-784. doi: 10.1007/s10826-013-9730-5

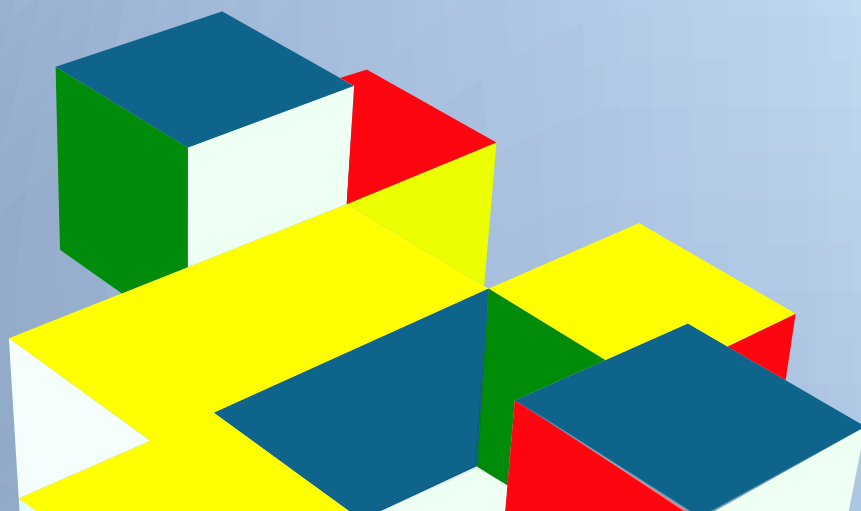
- de la Osa, N., Granero, R., Penelo, E., Doménech, J. M., & Ezpeleta, L. (2014b). The short and very short forms of the Children's Behavior Questionnaire (CBQ) in community sample of preschoolers. *Assessment*, *21*, 463-476. doi: 10.1177/1073191113508809
- de la Osa, N., Granero, R., Penelo, E., Doménech, J. M., & Ezpeleta, L. (2014c). Usefulness of the Social and Communication Disorders Checklist (SCDC) for the assessment of social cognition in preschoolers. *European Journal of Psychological Assessment*, *30*, 296-303. doi: 10.1027/1015-5759/a000193
- de la Osa, N., Granero, R., Trepát, E., Doménech, J. M., & Ezpeleta, L. (2016). The discriminative capacity of CBCL/1½-5 -DSM5 scales to identify disruptive and internalizing disorders in preschool children. *European Child and Adolescent Psychiatry*, *25*, 17-23. doi: 10.1007/s00787-015-0694-4
- Petersen, A., Crockett, L., Richards, M., & Boxer, A. (1988). A self-report measure of pubertal status: Reliability, validity, and initial norms. *Journal of Youth and Adolescence*, *17*, 117-133.
- Price, J. M., & Lento, J. (2001). The nature of child and adolescent vulnerability. In R. E. Ingram & J. M. Price (Eds.), *Vulnerability to psychopathology. Risk across the lifespan* (pp. 20-38). New York: Guilford Press.
- Putnam, S. P., & Rothbart, M. K. (2006). Development of short and very short forms of the Children's Behavior Questionnaire. *Journal of Personality Assessment*, *87*, 103-113.
- Rankin, K. (2012). *Social Norms Questionnaire*. University of Washington.
- Schniering, C. A., & Rapee, R. M. (2002). Development and validation of a measure of children's automatic thoughts: The Children's Automatic Thoughts Scale. *Behaviour Research and Therapy*, *40*, 1091-1109.
- Shaffer, D., Gould, M. S., Brasic, J., Ambrosini, P., Fisher, P., Bird, H., & Aluwahlia, S. (1983). A Children's Global Assessment Scale (CGAS). *Archives of General Psychiatry*, *40*, 1228-1231. doi: 10.1001/archpsyc.1983.01790100074010
- Shamay-Tsoory, S. G., Shur, S., Barcai-Goodman, L., Medlovich, S., Harari, H., & Levkovitz, Y. (2007). Dissociable prefrontal networks for cognitive and affective theory of mind: A lesion study. *Neuropsychologia*, *45*, 3054-3067.
- Shields, A., & Cicchetti, D. (1997). Emotion regulation among school-age children: The development and validation of a new criterion Q-sort scale. *Developmental Psychology*, *33*, 906-916.
- Skuse, D. H., Mandy, W. P. L., & Scourfield, J. (2005). Measuring autistic traits: Heritability, reliability and validity of the Social and Communication Disorders Checklist. *British Journal of Psychiatry* *187*, 568-572. doi: 10.1192/bjp.187.6.568
- Spence, S. H. (1998). A measure of anxiety symptoms among children. *Behaviour Research and Therapy*, *36*, 545-566.
- Stratton, P., Bland, J., Janes, E., & Lask, J. (2010). Developing an indicator of family function and a practicable outcome measure for systemic family and couple therapy: The SCORE. *Journal of Family Therapy*, *32*, 232-258. doi: 10.1111/j.1467-6427.2010.00507.x

- Stringaris, A., Goodman, R., Ferdinando, S., Razdan, V., Muhrer, E., Leibenluft, E., & Brotman, M. A. (2012). The Affective Reactivity Index: A concise irritability scale for clinical and research settings. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 53(11), 1109-1117. doi: 10.1111/j.1469-7610.2012.02561.x
- Trepat, E., Granero, R., & Ezpeleta, L. (2014). Parenting practices as mediating variables between parents' psychopathology and oppositional defiant disorder in preschoolers. *Psicothema*, 26, 497-504. doi: 10.7334/psicothema2014.102
- Unitat d'Epidemiologia i de Diagnòstic en Psicopatologia del Desenvolupament. (2009). *Protocolo de Factores de Riesgo. Versión para preescolares*. Universitat Autònoma de Barcelona, Departament de Psicologia Clínica i de la Salut, Barcelona.
- Unitat d'Epidemiologia i de Diagnòstic en Psicopatologia del Desenvolupament. (2011). *Questionari d'autoestima per nens*. Universitat Autònoma de Barcelona, Departament de Psicologia Clínica i de la Salut, Barcelona.
- Unitat d'Epidemiologia i de Diagnòstic en Psicopatologia del Desenvolupament. (2017). *Questionari d'hàbits de salut per nens*. Universitat Autònoma de Barcelona, Departament de Psicologia Clínica i de la Salut, Barcelona.
- Unitat d'Epidemiologia i de Diagnòstic en Psicopatologia del Desenvolupament. (2018). *Questionari de conductes de risc per adolescents*. Universitat Autònoma de Barcelona, Departament de Psicologia Clínica i de la Salut, Barcelona.
- Unitat d'Epidemiologia i de Diagnòstic en Psicopatologia del Desenvolupament. (2012). AQ - Anger Questionnaire. Retrieved from http://www.ued.uab.cat/docs/AQ_Development_and_validation.docx
- Unitat d'Epidemiologia i de Diagnòstic en Psicopatologia del Desenvolupament. (2014). *Questionari de Variables Escolars*. Departament de Psicologia Clínica i de la Salut. Universitat Autònoma de Barcelona. Bellaterra, Barcelona.
- Valla, J. P., Bergeron, L., & Smolla, N. (2000). The Dominic-R: A pictorial interview for 6-to 11 year-old children. *Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry*, 39, 85-93.
- Widyanto, L., & McMurren, M. (2004). The psychometric properties of the Internet Addiction Test. *CyberPsychology & Behavior*, 7, 445-453.

Annexos

Annex 1 Taules numèriques de resultats

Aquest annex conté les taules numèriques que corresponen a les gràfiques del capítol de Resultats.

Taula 2

Diferències entre proporcions de diagnòstic de TND per sexe
(Entrevista Diagnòstica para Niños y Adolescentes; EDNA).

	Edat	Noies	Nois	<i>p</i>
TND	3	7.12%	7.64%	.879
	4	5.03%	6.21%	.598
	5	6.76%	7.27%	.871
	6	7.11%	5.95%	.719
	7	5.20%	7.60%	.361
	8	5.08%	7.38%	.348
	9	8.72%	7.79%	.735
	10	8.80%	8.52%	1.000
	11	8.30%	9.95%	.628
	12	8.84%	8.25%	.861
	13	11.00%	8.54%	.412
	14	14.07%	13.30%	.883

En negreta diferències significatives

Taula 3

Diferències entre proporcions de diagnòstic de TND per nivell socioeconòmic
(Entrevista Diagnòstica para Niños y Adolescentes; EDNA).

	Edat	Alt	Mig - Mig/Alt	Baix - Baix/Mig	<i>p</i>
TND	3	7.27%	6.27%	10.53%	.339
	4	4.19%	4.30%	11.82%	.008
	5	7.73%	6.84%	6.93%	.929
	6	4.76%	7.33%	8.33%	.437
	7	6.49%	6.47%	7.14%	.975
	8	6.18%	5.86%	6.33%	.985
	9	8.00%	6.37%	13.04%	.212
	10	9.88%	7.46%	9.23%	.699
	11	11.36%	7.34%	10.45%	.371
	12	8.48%	7.45%	12.96%	.443
	13	11.11%	9.14%	8.62%	.781
	14	15.03%	14.12%	9.26%	.564

En negreta diferències significatives

Taula 4
Diferències entre proporcions de diagnòstic de TND per tipus d'escola
(Entrevista Diagnòstica para Niños
y Adolescentes; EDNA).

	Edat	Pública	Concertada	<i>p</i>
TND	3	8.14%	6.20%	.433
	4	7.57%	2.58%	.010
	5	7.51%	6.67%	.743
	6	8.09%	4.08%	.096
	7	9.15%	2.56%	.003
	8	7.41%	3.85%	.166
	9	10.04%	5.29%	.080
	10	11.03%	4.79%	.024
	11	8.93%	9.36%	.868
	12	10.80%	5.03%	.047
	13	9.64%	10.06%	1.000
	14	14.05%	13.19%	.879

En negreta diferències significatives

Taula 5

Diferències entre mitjanes de puntuacions T d'irritabilitat en els grups amb i sense TND (mesura dimensional).

	Edat	Sense TND	Amb TND	<i>p</i>	
Pares - Irritabilitat	3	53.07	59.89	<.0005	
	4	50.28	67.30	<.0005	
	5	50.26	67.24	<.0005	
	6	50.37	64.55	<.0005	
	7	49.97	66.22	<.0005	
	8	50.30	67.77	<.0005	
	9	50.17	64.21	<.0005	
	10	49.50	66.58	<.0005	
	11	49.98	66.10	<.0005	
	12	50.32	64.93	<.0005	
	13	48.78	67.81	<.0005	
	14	47.96	67.88	<.0005	
	Professors -Irritabilitat	3	50.69	52.71	.136
		4	50.37	54.34	.034
5		50.20	56.36	.001	
6		50.11	59.08	<.0005	
7		50.62	53.10	.148	
8		50.66	53.70	.131	
9		50.34	58.23	<.0005	
10		50.18	57.88	<.0005	
11		49.91	59.10	<.0005	
12		49.81	56.84	<.0005	
13		50.39	56.94	.014	
14		49.88	58.51	.001	

En negreta diferències significatives. Mesura TND quantitativa creada per l'estudi amb ítems de l'SDQ afegint símptomes DSM

Taula 6

Diferències entre mitjanes de puntuacions T de desafiament en els grups amb i sense TND (mesura dimensional).

	Edat	Sense TND	Amb TND	<i>p</i>	
Pares - Desafiament	3	52.42	62.25	<.0005	
	4	50.56	65.37	<.0005	
	5	50.56	63.82	<.0005	
	6	50.58	63.90	<.0005	
	7	50.10	67.16	<.0005	
	8	50.56	67.97	<.0005	
	9	49.80	65.03	<.0005	
	10	49.84	64.11	<.0005	
	11	49.84	66.20	<.0005	
	12	50.33	66.48	<.0005	
	13	48.73	68.58	<.0005	
	14	47.98	66.78	<.0005	
	Professors - Desafiament	3	50.81	54.23	.026
		4	50.52	53.91	.016
5		50.00	56.09	<.0005	
6		50.38	59.55	<.0005	
7		50.94	54.92	.024	
8		50.49	52.36	.367	
9		49.80	57.05	.001	
10		50.00	58.12	<.0005	
11		50.06	57.63	.003	
12		49.87	59.03	<.0005	
13		49.92	58.97	.001	
14		50.08	57.93	.001	

En negreta diferències significatives. Mesura TND quantitativa creada per l'estudi amb ítems de l'SDQ afegint símptomes DSM

Taula 7

*Diferències en proporcions de diagnòstic de TDAH, depressió i ansietat entre 3, 7 i 11 anys
(Entrevista Diagnòstica para Niños y Adolescentes; EDNA).*

	3 anys	7 anys	11 anys	<i>p</i>
TDAH	4.58%	10.00%	7.83%	.015
Depressió	0.10%	0.24%	0.52%	.945
Ansietat	7.67%	9.16%	9.95%	.360

En negreta diferències significatives

Taula 8

*Diferències en proporcions en els diagnòstics de TDAH, depressió i ansietat entre sexes
(Entrevista Diagnòstica para Niños y Adolescentes; EDNA).*

	Edat	Noies	Nois	<i>P</i>
TDAH	3	3.88%	5.10%	.563
	11	6.64%	9.46%	.305
Depressió	3	0.00%	0.32%	1.000
	11	0.41%	0.90%	.609
Ansietat	3	8.09%	7.01%	.651
	11	10.79%	9.05%	.641

En negreta diferències significatives

Taula 9

Diferències entre mitjanes de puntuacions T d'emocions del Strengths and Difficulties Questionnaire (SDQ) en els grups amb i sense TND.

	Edat	Sense TND	Amb TND	<i>p</i>	
Pares Emocions	3	51.02	54.82	.003	
	4	49.59	56.11	<.0005	
	5	50.61	58.80	.002	
	6	50.86	55.08	.017	
	7	50.85	57.43	.007	
	8	51.30	57.40	.003	
	9	50.53	60.28	.001	
	10	50.28	61.82	<.0005	
	11	50.28	60.74	<.0005	
	12	50.79	60.69	.002	
	13	50.44	58.44	<.0005	
	14	49.94	58.59	<.0005	
	Professors Emocions	3	50.79	51.03	.853
		4	49.99	53.51	.014
5		50.58	55.30	.015	
6		50.33	54.63	.009	
7		50.89	51.10	.901	
8		50.80	49.41	.500	
9		50.42	55.48	.022	
10		50.29	56.30	.003	
11		50.19	55.63	.001	
12		50.48	55.47	.004	
13	50.25	55.67	.003		
14	50.77	56.86	.001		

En negreta diferències significatives

Taula 10

Diferències entre mitjanes de puntuacions T de conducta del Strengths and Difficulties Questionnaire (SDQ) en els grups amb i sense TND.

	Edat	Sense TND	Amb TND	<i>p</i>	
Pares Conducta	3	52.94	62.32	<.0005	
	4	49.07	64.42	<.0005	
	5	50.15	67.29	<.0005	
	6	50.24	64.90	<.0005	
	7	50.44	64.95	<.0005	
	8	50.10	68.07	<.0005	
	9	49.92	64.36	<.0005	
	10	49.74	64.21	<.0005	
	11	49.74	64.32	<.0005	
	12	50.53	65.93	<.0005	
	13	49.05	66.85	<.0005	
	14	48.15	65.80	<.0005	
	Professors Conducta	3	50.72	54.66	.014
		4	50.03	54.06	.020
5		49.82	56.26	.001	
6		50.27	58.05	.001	
7		50.66	54.05	.046	
8		50.56	54.11	.071	
9		49.85	57.78	<.0005	
10		50.04	59.37	<.0005	
11		50.12	58.73	.001	
12		50.25	58.00	.001	
13		50.06	57.56	.001	
14		49.96	58.44	.001	

En negreta diferències significatives

Taula 11

Diferències entre mitjanes de puntuacions T d'hiperactivitat del Strengths and Difficulties Questionnaire (SDQ) en els grups amb i sense TND.

	Edat	Sense TND	Amb TND	<i>p</i>	
Pares Hiperactivitat	3	51.67	55.95	.001	
	4	49.77	57.42	<.0005	
	5	50.24	58.51	<.0005	
	6	50.74	56.90	<.0005	
	7	50.61	56.03	.002	
	8	50.82	56.40	.003	
	9	50.81	55.79	.003	
	10	50.66	56.61	.001	
	11	50.90	55.65	.011	
	12	50.42	58.69	<.0005	
	13	50.18	59.13	<.0005	
	14	49.95	56.95	<.0005	
	Professors Hiperactivitat	3	51.16	52.43	.334
		4	50.00	53.83	.008
5		50.65	55.66	.001	
6		50.17	56.79	<.0005	
7		50.59	53.38	.083	
8		51.11	54.77	.081	
9		50.69	53.48	.095	
10		50.28	56.05	<.0005	
11		50.43	54.83	.027	
12		50.07	58.05	<.0005	
13		50.06	57.28	<.0005	
14		50.27	57.88	<.0005	

En negreta diferències significatives

Taula 12

Diferències entre mitjanes de puntuacions T de companys del Strengths and Difficulties Questionnaire (SDQ) en els grups amb i sense TND.

	Edat	Sense TND	Amb TND	p	
Pares Companys	3	50.94	52.85	.144	
	4	49.87	53.70	.003	
	5	50.50	56.62	.005	
	6	50.28	58.90	<.0005	
	7	51.04	58.24	<.0005	
	8	51.46	58.23	.001	
	9	50.57	58.03	.001	
	10	50.39	57.03	.002	
	11	50.22	55.35	.008	
	12	50.26	56.48	.036	
	13	50.87	54.77	.063	
	14	49.96	56.81	<.0005	
	Professors Companys	3	50.53	52.72	.101
		4	50.29	53.77	.012
5		50.48	56.17	.004	
6		50.10	55.29	.017	
7		50.31	54.50	.011	
8		50.69	54.15	.093	
9		50.32	54.73	.007	
10		50.42	54.23	.019	
11		50.03	55.17	.021	
12		50.15	52.32	.205	
13		50.37	53.64	.071	
14		50.28	55.37	.032	

En negreta diferències significatives

Taula 13

Diferències entre mitjanes de puntuacions T de prosocialitat del *Strengths and Difficulties Questionnaire* (SDQ) en els grups amb i sense TND.

	Edat	Sense TND	Amb TND	<i>p</i>	
Pares Prosocialitat	3	50.64	56.12	<.0005	
	4	49.57	55.64	<.0005	
	5	50.42	54.73	.007	
	6	50.73	53.13	.143	
	7	50.52	57.73	<.0005	
	8	50.56	56.83	.001	
	9	50.02	56.59	.002	
	10	50.20	58.79	<.0005	
	11	50.71	55.58	.008	
	12	50.58	58.59	.005	
	13	49.73	58.40	<.0005	
	14	49.34	58.71	<.0005	
	Professors Prosocialitat	3	50.69	54.18	.009
		4	50.26	52.62	.096
5		50.30	54.72	.004	
6		50.58	57.24	.002	
7		50.95	56.13	.003	
8		50.88	54.22	.090	
9		49.97	55.05	.002	
10		49.74	55.12	.001	
11		49.78	54.54	.003	
12		50.47	54.45	.022	
13		50.70	53.47	.113	
14		50.18	54.56	.010	

En negreta diferències significatives

Taula 14

Diferències entre mitjanes de puntuacions T d'emoció, social i son del Child Behavior Checklist (CBCL/11/2-5) en els grups amb i sense TND.

	Edat	Sense TND	Amb TND	<i>p</i>
Emoció	3	48.30	56.15	<.0005
	4	46.28	53.98	<.0005
	5	45.73	58.36	<.0005
Social	3	50.11	53.19	.016
	4	48.52	55.95	<.0005
	5	47.33	55.15	<.0005
Son	3	50.13	57.30	<.0005
	4	46.20	52.72	<.0005
	5	45.31	50.83	.004

En negreta diferències significatives

Taula 15

Diferències entre mitjanes de puntuacions T d'ansietat/depressió del Child Behavior Checklist (CBCL/6-18) i Youth Self Report (YSR) en els grups amb i sense TND.

	Edat	Sense TND	Amb TND	<i>p</i>
Pares - CBCL Ansietat/depressió	3	48.09	54.74	<.0005
	4	46.26	52.49	<.0005
	5	46.11	53.55	<.0005
	6	50.06	59.80	<.0005
	7	50.43	59.08	.001
	8	50.59	57.21	.001
	9	49.93	61.72	<.0005
	10	49.81	62.98	<.0005
	11	49.94	62.03	<.0005
	12	50.28	59.93	.002
	13	50.58	59.43	.002
	14	49.55	60.36	<.0005
Nens - YSR Ansietat/depressió	11	49.64	51.83	.159
	12	50.03	54.20	.058
	13	50.15	51.79	.386
	14	50.15	52.34	.342

En negreta diferències significatives

Taula 16

Diferències entre mitjanes de puntuacions T de retraïment/depressió del Child Behavior Checklist (CBCL/6-18) i Youth Self Report (YSR) en els grups amb i sense TND.

	Edat	Sense TND	Amb TND	<i>p</i>
Pares - CBCL Retraïment/depressió	6	49.64	55.90	.008
	7	50.06	54.97	.027
	8	50.10	54.79	.021
	9	49.35	58.15	.001
	10	49.65	56.58	<.0005
	11	49.97	54.25	.097
	12	49.84	56.66	.013
	13	50.13	55.97	.017
	14	48.95	58.38	<.0005
	Nens - YSR Retraïment/depressió	11	49.96	52.54
12		50.16	52.75	.147
13		50.56	49.74	.663
14		50.11	52.09	.265

En negreta diferències significatives

Taula 17

Diferències entre mitjanes de puntuacions T de queixes somàtiques del Child Behavior Checklist (CBCL/6-18) i Youth Self Report (YSR) en els grups amb i sense TND.

	Edat	Sense TND	Amb TND	<i>p</i>	
Pares - CBCL Queixes somàtiques	3	49.06	52.12	.036	
	4	47.15	49.97	.026	
	5	45.98	50.48	.005	
	6	50.00	53.82	.028	
	7	50.74	55.37	.051	
	8	50.24	54.38	.092	
	9	50.20	55.87	.014	
	10	49.68	55.61	.018	
	11	49.62	54.24	.016	
	12	50.08	53.39	.213	
	13	49.74	56.21	.020	
	14	49.83	55.28	.001	
	Nens - YSR Queixes somàtiques	11	49.97	52.02	.207
		12	49.86	53.99	.021
13		50.22	55.15	.012	
14		49.63	54.58	.023	

En negreta diferències significatives

Taula 18

Diferències entre mitjanes de puntuacions T de problemes socials del Child Behavior Checklist (CBCL/6-18) i Youth Self Report (YSR) en els grups amb i sense TND.

	Edat	Sense TND	Amb TND	<i>p</i>	
Pares - CBCL Problemes socials	6	50.05	59.80	<.0005	
	7	50.17	60.26	<.0005	
	8	49.85	62.45	<.0005	
	9	49.83	60.03	<.0005	
	10	49.68	62.70	<.0005	
	11	49.64	60.38	<.0005	
	12	49.89	59.31	.003	
	13	50.01	58.43	.003	
	14	48.52	62.02	<.0005	
	Nens - YSR Problemes socials	11	49.59	53.88	.007
		12	49.60	56.24	<.0005
		13	49.95	52.62	.156
		14	49.96	52.90	.087

En negreta diferències significatives

Taula 19

Diferències entre mitjanes de puntuacions T de problemes pensament del Child Behavior Checklist (CBCL/6-18) i Youth Self Report (YSR) en els grups amb i sense TND.

	Edat	Sense TND	Amb TND	<i>p</i>
Pares - CBCL Problemes pensament	6	49.72	56.65	.005
	7	50.38	55.29	.006
	8	49.75	53.24	.062
	9	49.97	55.26	.010
	10	49.93	56.13	.011
	11	49.96	55.44	.003
	12	50.31	53.72	.105
	13	49.80	54.93	.008
	14	49.34	56.90	.001
Nens - YSR Problemes pensament	11	49.98	52.31	.141
	12	49.97	52.71	.126
	13	49.80	52.50	.143
	14	50.29	52.72	.157

En negreta diferències significatives

Taula 20

Diferències entre mitjanes de puntuacions T de problemes atenció del Child Behavior Checklist (CBCL/6-18) i Youth Self Report (YSR) en els grups amb i sense TND.

	Edat	Sense TND	Amb TND	<i>p</i>	
Pares - CBCL Problemes atenció	3	47.64	53.20	<.0005	
	4	45.71	52.95	<.0005	
	5	45.05	50.46	.002	
	6	49.91	57.58	<.0005	
	7	50.39	56.61	.007	
	8	50.25	55.38	.008	
	9	50.04	55.64	.001	
	10	50.14	58.08	<.0005	
	11	49.93	56.91	.008	
	12	49.84	60.24	<.0005	
	13	50.07	60.37	<.0005	
	14	48.91	59.02	<.0005	
	Nens - YSR Problemes atenció	11	50.09	51.93	.254
		12	49.88	54.41	.008
13		49.89	53.11	.029	
14		49.89	53.87	.073	

En negreta diferències significatives

Taula 21

Diferències entre mitjanes de puntuacions T de trencar normes del Child Behavior Checklist (CBCL/6-18) i Youth Self Report (YSR) en els grups amb i sense TND.

	Edat	Sense TND	Amb TND	<i>p</i>
Pares - CBCL Trencar normes	6	49.79	61.88	<.0005
	7	50.45	61.71	<.0005
	8	50.02	62.62	<.0005
	9	49.73	61.15	<.0005
	10	49.60	60.70	<.0005
	11	49.12	59.09	<.0005
	12	49.96	61.69	.001
	13	49.30	62.13	<.0005
	14	48.29	60.76	<.0005
Nens - YSR Trencar normes	11	49.78	54.82	.002
	12	50.14	54.15	.144
	13	49.67	55.58	.002
	14	49.56	55.43	.001

En negreta diferències significatives

Taula 22

Diferències entre mitjanes de puntuacions T de conducta agressiva del Child Behavior Checklist (CBCL/6-18) i Youth Self Report (YSR) en els grups amb i sense TND.

	Edat	Sense TND	Amb TND	<i>p</i>	
Pares - CBCL Conducta agressiva	3	47.41	58.57	<.0005	
	4	44.30	57.65	<.0005	
	5	42.49	56.02	<.0005	
	6	49.52	66.68	<.0005	
	7	49.64	67.05	<.0005	
	8	49.67	67.45	<.0005	
	9	49.00	65.72	<.0005	
	10	48.89	67.70	<.0005	
	11	48.94	67.31	<.0005	
	12	49.36	67.38	<.0005	
	13	48.85	66.27	<.0005	
	14	47.31	67.28	<.0005	
	Nens - YSR Conducta agressiva	11	49.60	57.37	<.0005
		12	49.77	58.16	.002
13		49.51	58.55	<.0005	
14		49.38	57.85	.001	

En negreta diferències significatives

Taula 23

Diferències entre mitjanes de puntuacions T de conductes interioritzades i exterioritzades del Child Behavior Checklist (CBCL/6-18) i Youth Self Report (YSR) en els grups amb i sense TND.

	Edat	Sense TND	Amb TND	<i>p</i>	
Pares - CBCL Problemes interioritzats	3	48.44	55.37	<.0005	
	4	46.01	54.07	<.0005	
	5	45.08	55.84	<.0005	
	6	50.09	59.13	<.0005	
	7	50.47	58.68	.001	
	8	50.70	57.24	.001	
	9	49.95	60.92	<.0005	
	10	49.59	61.35	<.0005	
	11	49.80	60.38	<.0005	
	12	50.08	58.69	<.0005	
	13	49.96	59.13	<.0005	
	14	49.08	60.33	<.0005	
	Pares - CBCL Problemes exterioritzats	3	47.27	57.91	<.0005
		4	44.20	57.09	<.0005
5		42.54	55.12	<.0005	
6		49.53	66.00	<.0005	
7		49.82	66.92	<.0005	
8		49.68	67.03	<.0005	
9		49.10	65.49	<.0005	
10		48.91	66.83	<.0005	
11		49.09	66.56	<.0005	
12		49.45	66.69	<.0005	
13		48.83	66.43	<.0005	
14		47.49	66.47	<.0005	
Nens - YSR Problemes interioritzats		11	49.90	52.84	.074
		12	50.02	54.70	.010
	13	50.39	52.60	.256	
	14	50.04	53.30	.068	
Nens - YSR Problemes exterioritzats	11	49.62	57.28	<.0005	
	12	49.88	57.56	.007	
	13	49.51	58.30	<.0005	
	14	49.41	57.36	.001	

En negreta diferències significatives

Taula 24

Diferències entre mitjanes de puntuacions T totals del *Child Behavior Checklist* (CBCL/6-18) i *Youth Self Report* (YSR) en els grups amb i sense TND.

	Edat	Sense TND	Amb TND	<i>p</i>
Pares - CBCL Total	6	49.84	63.10	<.0005
	7	50.30	63.05	<.0005
	8	50.17	62.48	<.0005
	9	49.64	63.18	<.0005
	10	49.28	65.15	<.0005
	11	49.47	63.91	<.0005
	12	49.73	63.55	<.0005
	13	49.49	64.00	<.0005
	14	48.27	64.28	<.0005
Nens - YSR Total	11	49.64	54.08	.005
	12	49.68	56.72	<.0005
	13	49.79	55.31	.004
	14	49.79	55.17	.002

En negreta diferències significatives

Taula 25

Diferències entre mitjanes de puntuacions T del *Children's Global Assessment Scale* (CGAS) en els grups amb i sense TND.

	Edat	Sense TND	Amb TND	<i>p</i>
CGAS	3	80.19	66.71	<.0005
	4	79.48	65.69	<.0005
	5	79.04	64.47	<.0005
	6	77.98	60.75	<.0005
	7	77.59	60.97	<.0005
	8	73.95	56.37	<.0005
	9	71.21	56.92	<.0005
	10	71.47	55.07	<.0005
	11	72.08	58.29	<.0005
	12	72.43	57.52	<.0005
	13	73.00	55.86	<.0005
	14	72.08	52.73	<.0005

En negreta diferències significatives

Taula 26

Diferències entre mitjanes de puntuacions directes de Preschool and Early Childhood and Adolescent Functional Assessment Scale (PECFAS; CAFAS) en els grups amb i sense TND.

	Edat	Sense TND	Amb TND	<i>p</i>
Col·legi	3	1.62	5.08	.001
	4	1.70	5.71	.001
	5	1.57	5.24	.001
	6	1.93	5.83	.010
	7	2.35	5.93	.005
	8	3.48	6.32	.040
	9	2.71	5.74	.011
	10	2.03	4.79	.022
	11	1.60	5.59	.001
Casa	3	4.59	17.86	<.0005
	4	3.29	16.78	<.0005
	5	3.11	14.49	<.0005
	6	2.89	16.72	<.0005
	7	2.77	14.63	<.0005
	8	3.39	15.73	<.0005
	9	2.09	11.80	<.0005
	10	2.17	13.01	<.0005
	11	2.01	12.15	<.0005
Comunitat	3	0.04	0.00	.720
	4	0.02	0.71	.131
	5	0.03	1.19	.030
	6	0.11	0.55	.415
	7	0.05	0.19	.421
	8	0.25	1.02	.192
	9	0.00	0.17	.443
	10	0.02	0.00	.810
	11	0.04	0.43	.230
Conducta altres	3	1.58	7.46	<.0005
	4	1.34	6.96	<.0005
	5	1.81	8.22	<.0005
	6	1.00	7.81	<.0005
	7	0.79	4.81	<.0005
	8	2.16	8.57	<.0005
	9	1.99	8.22	<.0005
	10	0.92	5.41	<.0005
	11	0.88	6.87	<.0005

En negreta diferències significatives

Taula 27

Diferències entre mitjanes de puntuacions T de temperament del *Children's Behavior Questionnaire Short Form & Very Short Form (CBQ3-7)* i *Early Adolescent Temperament Questionnaire-Revised (EATQ-R)* en els grups amb i sense TND.

	Edat	Sense TND	Amb TND	<i>p</i>
Afecte negatiu	3	50.27	57.44	<.0005
	4	50.13	58.44	<.0005
	5	50.03	57.78	<.0005
	7	50.01	58.63	<.0005
Extraversió	3	50.05	53.30	.016
	4	50.04	55.02	.008
	5	49.93	51.46	.325
	7	49.90	50.47	.740
Control autoreglat	3	49.88	44.52	<.0005
	4	49.75	42.04	<.0005
	5	50.13	43.17	<.0005
	7	50.14	48.24	.273

En negreta diferències significatives

Taula 28

Diferències entre mitjanes de puntuacions T d'agressivitat verbal i física del *Children's Aggression Scale (CAS)* en els grups amb i sense TND.

	Edat	Sense TND	Amb TND	<i>p</i>	
Agressivitat verbal	3	50.42	51.47	.437	
	4	49.69	54.26	.029	
	5	49.69	55.43	.014	
	6	50.04	57.70	.005	
	7	50.48	52.24	.317	
	8	50.05	52.59	.184	
	9	49.42	54.95	.018	
	10	49.41	56.47	.003	
	11	49.32	55.98	.010	
	12	49.16	56.34	.004	
	13	50.03	56.36	.011	
	14	48.82	56.42	.003	
	Agressivitat física	3	50.28	50.33	.970
		4	49.95	53.83	.029
5		49.73	56.49	.004	
6		49.63	54.74	.060	
7		50.54	51.51	.574	
8		49.90	54.22	.032	
9		49.98	56.23	.024	
10		49.59	56.62	.004	
11		49.83	52.24	.136	
12		49.65	58.16	.001	
13		49.53	56.28	.021	
14		48.92	56.05	.013	

En negreta diferències significatives

Taula 29

Diferències entre mitjanes de puntuacions T d'agressivitat física provocada i iniciada del Children's Aggression Scale (CAS) en els grups amb i sense TND.

	Edat	Sense TND	Amb TND	<i>p</i>	
Agressivitat física reactiva	3	50.32	49.69	.628	
	4	49.85	53.09	.057	
	5	49.82	55.82	.006	
	6	49.66	54.92	.038	
	7	50.45	50.56	.946	
	8	49.92	55.15	.060	
	9	49.89	54.63	.043	
	10	49.49	57.45	.001	
	11	49.91	52.63	.091	
	12	49.09	56.55	.003	
	13	49.50	57.42	.008	
	14	48.96	57.26	.006	
	Agressivitat física iniciada	3	50.49	51.19	.608
		4	49.86	53.62	.032
5		49.84	55.83	.007	
6		49.79	54.05	.104	
7		50.25	51.85	.339	
8		49.99	51.78	.356	
9		49.86	56.03	.035	
10		49.76	52.91	.147	
11		49.95	51.15	.421	
12		49.58	54.97	.025	
13		49.71	53.78	.114	
14		49.52	53.95	.068	

En negreta diferències significatives

Taula 30

Diferències entre mitjanes de puntuacions T de l'índex d'agressivitat total del Children's Aggression Scale (CAS) en els grups amb i sense TND.

	Edat	Sense TND	Amb TND	<i>p</i>
Índex d'agressivitat total	3	50.55	51.43	.533
	4	49.76	54.43	.024
	5	49.63	57.38	.002
	6	49.67	56.32	.017
	7	50.29	52.05	.329
	8	49.93	54.07	.171
	9	49.71	56.28	.012
	10	49.28	56.43	.006
	11	49.67	53.41	.049
	12	49.33	58.87	<.0005
	13	49.56	56.17	.021
	14	48.91	57.19	.004

En negreta diferències significatives

Taula 31

Diferències entre mitjanes de puntuacions T de l'*Inventory of Callous-Unemotional (ICU)* en els grups amb i sense TND.

	Edat	Sense TND	Amb TND	p	
Fredor	3	50.41	51.71	.337	
	4	49.78	53.28	.032	
	5	49.98	53.98	.011	
	6	49.47	57.26	.002	
	7	49.76	54.75	.004	
	8	50.03	51.30	.528	
	9	49.63	52.98	.105	
	10	49.73	54.44	.003	
	11	49.77	55.22	.024	
	12	49.61	55.95	<.0005	
	13	49.52	53.69	.082	
	14	49.86	56.42	.012	
	Irresponsabilitat-Descuit	3	50.72	51.38	.608
		4	50.19	52.75	.076
5		49.92	54.43	<.0005	
6		49.70	56.89	<.0005	
7		50.25	54.48	.011	
8		50.58	52.56	.318	
9		49.94	55.18	.002	
10		49.93	55.42	.001	
11		49.57	56.07	<.0005	
12		49.53	56.61	<.0005	
13		49.81	55.56	.001	
14		49.43	55.77	<.0005	
Falta d'emotivitat		3	50.42	49.91	.700
		4	49.84	51.62	.212
	5	49.89	50.91	.503	
	6	49.88	49.55	.846	
	7	50.28	50.80	.754	
	8	50.26	48.38	.348	
	9	49.65	53.08	.039	
	10	49.91	49.26	.682	
	11	49.60	51.98	.149	
	12	49.91	48.11	.287	
	13	50.12	49.47	.736	
	14	49.70	49.40	.853	
	Total	3	50.58	51.32	.583
		4	49.94	53.38	.015
5		49.83	54.11	.006	
6		49.61	56.47	<.0005	
7		50.20	54.48	.011	
8		50.42	51.37	.630	
9		49.75	54.83	.002	
10		49.74	54.26	.004	
11		49.41	55.90	<.0005	
12		49.33	54.76	.001	
13		49.86	54.14	.013	
14		49.59	55.33	.005	

En negreta diferències significatives

Taula 32

Diferències entre mitjanes de puntuacions T de cognició social del Social Communication Disorders Checklist (SCDC) en els grups amb i sense TND.

	Edat	Sense TND	Amb TND	<i>p</i>
Pares	5	49.56	63.57	<.0005
Cognició social	10	49.14	62.10	<.0005
	12	49.39	66.16	<.0005
Professors	5	49.60	55.96	<.0005
Cognició social	10	49.60	55.02	.007
	12	49.46	58.13	<.0005
Nens	13	49.31	53.85	.016
Cognició social				

En negreta diferències significatives

Taula 33

Diferències entre mitjanes de puntuacions T d'ira de l'Affective Reactivity Index (ARI) en els grups amb i sense TND.

	Edat	Sense TND	Amb TND	<i>p</i>
Professors	7	50.02	52.33	.170
Ira	11	49.39	58.71	.001
Nens	12	49.45	56.58	.007
Ira	13	49.92	56.58	<.0005
	14	49.73	56.35	<.0005

En negreta diferències significatives

Taula 34

Diferències entre mitjanes de puntuacions T de funcions executives del Behavior Rating Inventory of Executive Function (BRIEF-P, BRIEF2) en els grups amb i sense TND.

	Edat	Sense TND	Amb TND	<i>p</i>
Inhibició	3	50.49	52.03	.251
	13	49.65	58.06	<.0005
Canvi	3	50.42	50.02	.753
	13	50.10	54.47	.012
Control emocional	3	50.56	52.63	.136
	13	49.49	57.92	.003
Memòria de treball	3	50.65	51.65	.462
	13	49.98	54.75	.008
Planificar-organitzar	3	50.66	52.15	.271
	13	49.55	55.64	<.0005

En negreta diferències significatives

Taula 35

Diferències entre mitjanes de puntuacions T de funcions executives del Behavior Rating Inventory of Executive Function (BRIEF2) en els grups amb i sense TND.

	Edat	Sense TND	Amb TND	<i>p</i>
Supervisió de si mateix	13	49.70	56.44	<.0005
Iniciativa	13	49.86	53.86	.021
Supervisió de la tasca	13	49.69	53.67	.027
Organització de materials	13	49.09	55.42	.013

En negreta diferències significatives

Taula 36

Diferències entre mitjanes de puntuacions T de funcions executives del Behavior Rating Inventory of Executive Function (BRIEF-P) en els grups amb i sense TND.

	Edat	Sense TND	Amb TND	<i>p</i>
Autocontrol inhibitori	3	50.55	52.45	.163
Flexibilitat	3	50.56	51.46	.502
Metacognició emergent	3	50.67	51.89	.368
Executiu global	3	50.67	52.06	.280

En negreta diferències significatives

Taula 37

Diferències entre mitjanes de puntuacions T de funcions executives de segon ordre del Behavior Rating Inventory of Executive Function (BRIEF2) en els grups amb i sense TND.

	Edat	Sense TND	Amb TND	<i>p</i>
Regulació conductual	13	49.55	57.75	<.0005
Regulació emocional	13	49.78	57.06	.005
Regulació cognitiva	13	49.75	55.08	.002
Executiu global	13	49.72	56.94	<.0005

En negreta diferències significatives

Taula 38

Diferències entre mitjanes de puntuacions T d'autoestima (Qüestionari d'Autoestima) en els grups amb i sense TND.

	Edat	Sense TND	Amb TND	<i>p</i>
Autoestima Acadèmica	5	49.88	50.46	.706
Autoestima Social	5	49.88	49.35	.733
Autoestima Atlètica	5	49.10	49.67	.727
Autoestima Aparència física	5	49.89	50.39	.741
Autoestima Conducta	5	50.22	48.28	.203
Autoestima Total	5	49.86	49.70	.915

En negreta diferències significatives

Taula 39

Diferències entre mitjanes de puntuacions T de teoria de la ment del YONI en els grups amb i sense TND.

	Edat	Sense TND	Amb TND	<i>p</i>
ToM Cognitiu	5	65.72	60.65	.121
ToM Afectiu	5	68.39	63.70	.056

En negreta diferències significatives

Taula 40

Diferències entre mitjanes de puntuacions T de sensibilitat al càstig i la recompensa del Sensitive to Punishment and Sensitive to Reward Questionnaire-Child Revised (SPSRQC) en els grups amb i sense TND.

	Edat	Sense TND	Amb TND	<i>p</i>
Sensibilitat al Càstig	6	50.37	54.00	.030
Diversió	6	50.19	58.80	<.0005
Competitivitat	6	43.94	53.73	<.0005
Sensibilitat a la Recompensa	6	55.24	59.13	.004

En negreta diferències significatives

Taula 41

Diferències entre mitjanes de puntuacions T d'ira i tolerància a la frustració informades pels nens a l'Autoinforme de evaluació del enfado (IRA) en els grups amb i sense TND.

	Edat	Sense TND	Amb TND	<i>p</i>
Tolerància a la frustració	6	49.93	55.66	<.0005
Expressió externa	6	49.69	57.56	.002
Control	6	50.24	46.56	.025

En negreta diferències significatives

Taula 42

Diferències entre mitjanes de puntuacions T de regulació emocional de l'Emotion Regulation Checklist (ERC) en els grups amb i sense TND.

	Edat	Sense TND	Amb TND	<i>p</i>
Labilitat/negativitat	7	49.62	65.05	<.0005
Regulació emocional	7	50.00	41.76	<.0005

En negreta diferències significatives

Taula 43

Diferències entre mitjanes de puntuacions T de biaix hostil instrumental i social del SHA en els grups amb i sense TND.

	Edat	Sense TND	Amb TND	<i>p</i>
Biaix Hostil Instrumental	7	50.10	49.35	.651
Biaix Hostil Social	7	49.43	51.63	.180

En negreta diferències significatives

Taula 44

Diferències entre mitjanes de puntuacions T de pràctiques parentals de l'Alabama Parenting Questionnaire (APQ) en els grups amb i sense TND.

	Edat	Sense TND	Amb TND	<i>p</i>
Educació positiva	3	50.09	50.46	.783
	6	49.56	54.00	.002
	9	50.17	49.00	.563
	13	50.53	49.80	.715
Implicació	3	50.10	45.22	<.0005
	6	49.79	49.68	.946
	9	50.08	47.33	.088
	13	50.03	47.27	.157
Manca Supervisió	3	49.94	51.13	.373
	6	49.94	52.73	.091
	9	50.16	51.36	.494
	13	49.94	55.93	.002
Càstig	3	49.73	54.35	.006
	6	50.01	53.43	.056
	9	49.45	54.92	.001
	13	49.03	56.37	.016
Disciplina inconsistent	3	50.04	54.38	.002
	6	49.65	52.68	.131
	9	49.48	56.95	.001
	13	48.69	55.97	<.0005

En negreta diferències significatives

Taula 45

Diferències entre mitjanes de puntuacions T del Children's Eating Attitude Tests (CHEAT) en els grups amb i sense TND.

	Edat	Sense TND	Amb TND	<i>p</i>
Por a engreixar	10	49.98	47.89	.193
Pressió social	10	49.74	48.93	.615
Preocupació per menjar	10	50.00	49.16	.593
Restricció aliments	10	49.97	50.64	.686
Total	10	49.92	48.77	.480

En negreta diferències significatives

Taula 46

Diferències entre mitjanes de puntuacions T de l'Internet Addiction Test (IAT)
en els grups amb i sense TND.

	Edat	Sense TND	Amb TND	<i>p</i>
Preferència	10	49.87	50.86	.527
Abús / ús excessiu	10	50.05	50.02	.986
Interferència escolar	10	50.28	51.68	.387
Ansietat	10	50.54	49.16	.399
Manca de control	10	49.93	52.05	.174
Interferència social	10	50.21	49.59	.710

En negreta diferències significatives

Taula 47

Diferències entre mitjanes de puntuacions T del Systemic Clinical Outcome and Routine Evaluation
(SCORE) en els grups amb i sense TND.

	Edat	Sense TND	Amb TND	<i>p</i>
Joves Força i adaptabilitat	11	49.72	52.20	.117
Joves Depassat per dificultats	11	49.31	52.25	.049
Joves Comunicació deteriorada	11	49.73	55.36	.001
Pares Força i adaptabilitat	12	50.17	54.50	.104
Pares Depassat per dificultats	12	50.35	56.23	.018
Pares Comunicació deteriorada	11	50.21	55.44	.064
Pares Depassat per dificultats	12	50.25	57.03	.012
Pares Comunicació deteriorada	11	50.23	54.19	.140
Pares Comunicació deteriorada	12	50.46	55.71	.011

En negreta diferències significatives

Taula 48

Diferències entre proporcions de dificultats a l'escola del Qüestionari de conductes de risc (QCRA) en els grups amb i sense TND.

	Edat	Sense TND	Amb TND	<i>p</i>
Escola Dificultats amb amics	12	61.58%	73.53%	.197
Escola Ha sofert assetjament escolar	12	9.04%	2.94%	.339
Escola Té majoria suspens	12	1.41%	6.06%	.113
Escola Absentisme escolar	12	2.82%	2.94%	1.000

En negreta diferències significatives

Taula 49

Diferències entre proporcions de conductes relacionades amb la salut del Qüestionari de conductes de risc (QCRA) en els grups amb i sense TND.

	Edat	Sense TND	Amb TND	<i>p</i>
Salut No practica esport	12	3.97%	5.88%	.642
Salut Dificultats concentració	12	16.15%	20.59%	.474
Salut Consulta psicològica en últim any	12	16.43%	29.41%	.094
Salut Percepció infra o sobrepès	12	1.69%	5.88%	.149
Salut Desig de perdre pes	12	28.05%	29.41%	.844

En negreta diferències significatives

Taula 50

Diferències entre proporcions de conductes relacionades amb l'ús de substàncies del Qüestionari de conductes de risc (QCRA) en els grups amb i sense TND.

	Edat	Sense TND	Amb TND	<i>p</i>
Tòxics Un o més cigarretes/dia en últim mes	12	36.36%	33.33%	1.000
Tòxics Ús drogues alguna vegada	12	5.65%	8.82%	.440
Una o més begudes alcohòliques en el últim any	12	4.58%	3.60%	.785
Ha fumat porros una vegada o menys	12	0.17%	1.80%	.881
Tòxics Pot aconseguir tòxics a l'escola	12	4.80%	14.71%	.034
Tòxics Té amics consumidors	12	29.38%	36.36%	.429

En negreta diferències significatives

Taula 51

Diferències entre mitjanes d'edat inici de substàncies del Qüestionari de conductes de risc (QCRA) en els grups amb i sense TND.

	Edat	Sense TND	Amb TND	<i>p</i>
Tòxics Edat inici tabac	12	11.94	11.60	.490
Tòxics Edat inici vapeig	12	11.88	12.00	.848
Tòxics Edat inici alcohol	12	11.22	11.50	.788
Edat d'inici marihuana	12	12.00	11.00	.990

En negreta diferències significatives

Taula 52

Diferències entre proporcions de conductes de risc a Internet i conducta sexual de risc del Qüestionari de conductes de risc (QCRA) en els grups amb i sense TND.

	Edat	Sense TND	Amb TND	<i>p</i>
Internet	12	4.52%	5.88%	.665
Cites amb desconeguts per Internet				
Internet	12	1.13%	2.94%	.369
Penja fotos de risc en Internet				
Conductes sexuals de risc	12	0.00%	1.80%	.357

En negreta diferències significatives

Taula 53

Diferències entre mitjanes d'esdeveniments vitals del Qüestionari de conductes de risc (QCRA) durant l'últim any en els grups amb i sense TND.

	Edat	Sense TND	Amb TND	<i>p</i>
Número esdeveniments vitals	12	3.50	4.04	.254

En negreta diferències significatives

Taula 54

Diferències entre mitjanes de puntuacions T del Social Norms Questionnaire (CNS)
en els grups amb i sense TND.

	Edat	Sense TND	Amb TND	<i>p</i>
Total	13	49.52	50.45	.621
Poca adherència	13	50.32	50.67	.854
Excessiva adherència	13	50.48	49.18	.504

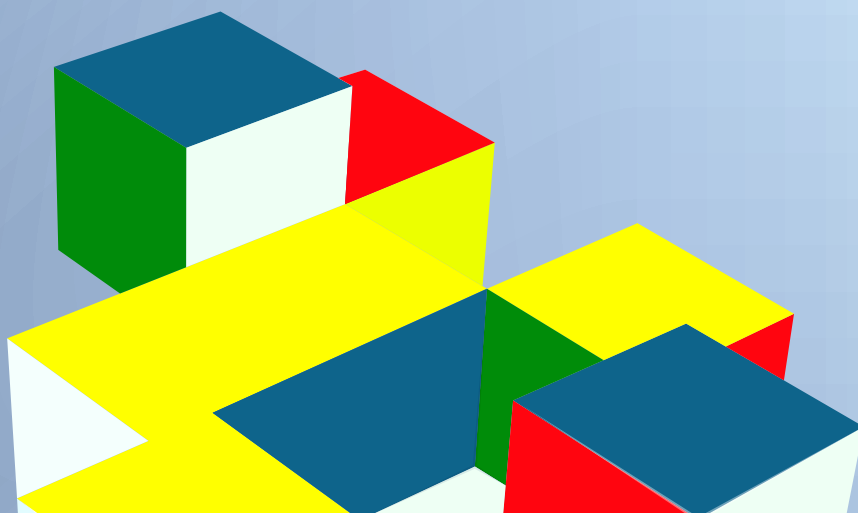
En negreta diferències significatives

Annexos

Annex 2

**Mitjanes i desviacions
estàndard dels instruments
d'avaluació per sexe, nivell
socioeconòmic i tipus d'escola**

Taula 1 Dades Descriptives Irritabilitat pares (puntuacions directes).

Irritabilitat pares (Rang 0-6)		Nivell Socioeconòmic												Escola					
		Sexe						Sexe						Escola					
		Total		Nenes		Nens		Alt		Mig		Baix		Pública		Privada		p	
M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	p	
Edat (N)																			
3 (615)	1.83	1.29	1.82	1.27	1.84	1.31	.947	1.67	1.27	1.78	1.24	2.25	1.35	.019	1.91	1.31	1.69	1.25	.056
4 (600)	1.39	1.21	1.34	1.18	1.43	1.25	.101	1.39	1.17	1.37	1.20	1.44	1.34	.848	1.34	1.25	1.46	1.15	.467
5 (539)	1.40	1.31	1.37	1.27	1.43	1.35	.644	1.38	1.24	1.37	1.29	1.50	1.47	.870	1.46	1.41	1.31	1.13	.098
6 (478)	1.39	1.32	1.40	1.35	1.39	1.28	.890	1.33	1.35	1.38	1.22	1.56	1.49	.876	1.40	1.30	1.39	1.35	.803
7 (462)	1.32	1.24	1.35	1.22	1.29	1.27	.846	1.29	1.20	1.32	1.25	1.38	1.33	.950	1.36	1.32	1.25	1.11	.218
8 (429)	1.38	1.31	1.44	1.33	1.32	1.30	.603	1.41	1.27	1.37	1.36	1.30	1.30	.576	1.45	1.41	1.25	1.13	.217
9 (407)	1.33	1.35	1.42	1.38	1.26	1.32	.381	1.34	1.30	1.34	1.36	1.32	1.46	.955	1.38	1.42	1.26	1.23	.786
10 (384)	1.19	1.27	1.23	1.35	1.16	1.20	.417	1.19	1.22	1.16	1.29	1.30	1.40	.841	1.29	1.38	1.04	1.07	.032
11 (379)	1.12	1.25	1.17	1.29	1.06	1.19	.212	1.27	1.36	0.99	1.14	1.07	1.23	.219	1.20	1.31	0.97	1.13	.086
12 (315)	0.95	1.15	0.99	1.19	0.90	1.09	.867	1.00	1.20	0.92	1.15	0.95	0.99	.881	0.95	1.14	0.96	1.17	.671
13 (397)	0.84	1.26	0.87	1.29	0.80	1.21	.449	0.81	1.23	0.84	1.25	0.95	1.37	.634	0.87	1.26	0.79	1.24	.220
14 (371)	1.05	1.42	1.09	1.43	0.99	1.42	.613	0.95	1.35	1.08	1.45	1.20	1.55	.411	1.10	1.42	0.97	1.43	.123

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 2 Dades Descriptives Irritabilitat professors (puntuacions directes).

Irritabilitat pares (Rang 0-6)		Nivell Socioeconòmic												Escola					
		Sexe						Sexe						Escola					
		Total		Nenes		Nens		Alt		Mig		Baix		Pública		Privada		p	
M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	p	
Edat (N)																			
3 (611)	1.32	1.44	1.38	1.48	1.27	1.40	.828	1.29	1.45	1.35	1.41	1.34	1.50	.779	1.29	1.43	1.39	1.46	.562
4 (606)	1.33	1.35	1.27	1.27	1.39	1.43	.175	1.20	1.26	1.30	1.28	1.64	1.64	.154	1.29	1.39	1.39	1.30	.555
5 (563)	1.19	1.34	1.25	1.36	1.13	1.31	.517	1.09	1.29	1.26	1.39	1.20	1.31	.717	1.22	1.38	1.14	1.27	.461
6 (462)	1.07	1.38	0.94	1.28	1.20	1.46	.008	1.02	1.42	1.09	1.37	1.14	1.35	.691	0.99	1.34	1.19	1.43	.067
7 (465)	1.20	1.38	1.12	1.36	1.27	1.39	.038	1.01	1.22	1.26	1.42	1.45	1.55	.145	1.22	1.47	1.15	1.23	.778
8 (428)	1.18	1.46	1.08	1.44	1.28	1.47	.072	1.11	1.34	1.11	1.50	1.56	1.57	.045	1.27	1.48	1.05	1.42	.306
9 (443)	1.24	1.43	1.11	1.39	1.37	1.45	.069	1.06	1.30	1.25	1.45	1.66	1.60	.011	1.20	1.43	1.31	1.42	.589
10 (425)	1.10	1.40	1.00	1.21	1.20	1.57	.104	0.91	1.33	1.13	1.39	1.48	1.56	.039	1.10	1.37	1.09	1.46	.967
11 (448)	1.08	1.38	0.99	1.27	1.17	1.49	.125	0.88	1.25	1.18	1.43	1.25	1.52	.352	1.04	1.40	1.16	1.35	.385
12 (364)	1.03	1.45	0.99	1.41	1.10	1.51	.157	0.94	1.33	0.93	1.34	1.59	1.93	.063	1.02	1.42	1.05	1.50	.986
13 (319)	0.99	1.44	0.97	1.51	1.00	1.34	.468	0.89	1.28	0.96	1.35	1.41	2.11	.434	1.05	1.52	0.91	1.33	.779
14 (293)	0.97	1.35	1.02	1.37	0.88	1.32	.684	0.92	1.20	0.87	1.31	1.37	1.72	.289	0.98	1.34	0.96	1.38	.861

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 3 Dades Descriptives Tossuderia pares (puntuacions directes).

Tossuderia pares (Rang 0-10)	Nivell Socioeconòmic												Escola									
	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola									
	Total		Nenes		Nens		p		Alt		Mig		Baix		p*		Pública		Privada		p	
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE
Edat (N)	2.35	1.73	2.32	1.72	2.38	1.74	.627	2.09	1.57	2.26	1.75	3.10	1.80	<.001	2.53	1.78	2.07	1.61	<.001			
3 (614)	1.77	1.61	1.66	1.55	1.87	1.65	.027	1.78	1.58	1.73	1.57	1.83	1.74	.968	1.74	1.65	1.80	1.54	.601			
4 (595)	1.60	1.74	1.50	1.69	1.70	1.79	.073	1.48	1.67	1.60	1.74	1.82	1.88	.230	1.69	1.87	1.46	1.51	.102			
5 (532)	1.63	1.62	1.63	1.67	1.64	1.56	.500	1.52	1.61	1.74	1.58	1.58	1.72	.452	1.66	1.68	1.59	1.50	.815			
6 (477)	1.55	1.57	1.40	1.43	1.69	1.70	.003	1.45	1.48	1.58	1.54	1.66	1.83	.893	1.55	1.68	1.54	1.39	.807			
7 (456)	1.54	1.67	1.40	1.60	1.68	1.72	.049	1.45	1.80	1.59	1.56	1.61	1.65	.869	1.51	1.71	1.59	1.60	.715			
8 (427)	1.45	1.60	1.38	1.61	1.51	1.61	.128	1.47	1.71	1.49	1.52	1.27	1.60	.681	1.50	1.67	1.35	1.49	.948			
9 (408)	1.50	1.65	1.37	1.60	1.62	1.69	.020	1.38	1.74	1.61	1.62	1.50	1.49	.784	1.58	1.73	1.38	1.50	.479			
10 (379)	1.40	1.52	1.35	1.50	1.45	1.55	.279	1.62	1.73	1.26	1.42	1.18	1.09	.019	1.35	1.53	1.47	1.51	.400			
11 (381)	1.30	1.54	1.40	1.58	1.15	1.48	.918	1.25	1.59	1.35	1.53	1.18	1.45	.704	1.31	1.53	1.28	1.57	.704			
12 (315)	1.19	1.66	1.20	1.76	1.18	1.50	.371	1.25	1.75	1.14	1.56	1.16	1.77	.445	1.11	1.60	1.31	1.75	.674			
13 (397)	1.48	1.87	1.46	1.88	1.52	1.87	.078	1.50	1.73	1.46	1.97	1.44	1.94	.952	1.51	1.90	1.43	1.83	.255			
14 (372)																						

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 4 Dades Descriptives Tossuderia professors (puntuacions directes).

Tossuderia professor (Rang 0-10)	Nivell Socioeconòmic												Escola									
	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola									
	Total		Nenes		Nens		p		Alt		Mig		Baix		p*		Pública		Privada		p	
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE
Edat (N)	1.90	2.01	1.77	1.98	2.03	2.04	.026	1.87	1.89	1.89	2.09	2.03	2.06	.699	1.81	1.97	2.05	2.08	.251			
3 (607)	1.87	2.18	1.70	2.05	2.04	2.29	.004	1.71	2.01	1.80	2.13	2.36	2.54	.049	1.94	2.23	1.77	2.10	.301			
4 (605)	1.63	1.95	1.38	1.79	1.88	2.07	<.001	1.44	1.82	1.73	2.01	1.77	2.03	.160	1.64	1.94	1.62	1.96	.566			
5 (563)	1.39	1.84	1.05	1.61	1.72	2.00	<.001	1.39	1.82	1.36	1.91	1.48	1.74	.548	1.26	1.75	1.59	1.96	.074			
6 (460)	1.45	1.89	1.08	1.63	1.83	2.06	<.001	1.27	1.74	1.45	1.94	1.86	2.03	.087	1.34	1.80	1.63	2.01	.161			
7 (462)	1.49	2.09	1.14	1.82	1.83	2.28	<.001	1.38	1.95	1.48	2.16	1.78	2.21	.224	1.59	2.11	1.33	2.05	.512			
8 (421)	1.59	1.93	1.33	1.79	1.83	2.03	.005	1.29	1.71	1.71	1.95	1.97	2.30	.005	1.65	1.97	1.48	1.87	.330			
9 (442)	1.63	2.10	1.07	1.58	2.19	2.39	<.001	1.52	1.97	1.60	2.13	2.05	2.36	.231	1.63	2.10	1.63	2.12	.909			
10 (424)	1.50	2.05	1.15	1.77	1.86	2.25	<.001	1.25	1.86	1.71	2.20	1.51	1.98	.453	1.47	2.07	1.54	2.03	.380			
11 (448)	1.48	2.04	1.40	2.00	1.61	2.10	.041	1.29	1.85	1.51	2.12	1.96	2.26	.421	1.50	2.07	1.46	2.00	.678			
12 (361)	1.55	2.09	1.47	2.01	1.68	2.22	.089	1.43	1.98	1.56	2.08	1.90	2.50	.658	1.67	2.14	1.39	2.02	.798			
13 (319)	1.44	2.03	1.57	2.11	1.17	1.85	.821	1.40	1.80	1.34	1.95	1.76	2.69	.647	1.39	2.05	1.51	2.02	.779			
14 (294)																						

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 5 Dades Descriptives Emocions pares (puntuacions directes).

Emocions pares (Rang 0-10)	Nivell Socioeconòmic												Escola										
	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola										
	Total		Nenes		Nens		p		Alt		Mig		Baix		p*		Pública		Privada		p		
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	
Edat (N)	1.49	1.50	1.51	1.49	1.47	1.51	1.29	1.39	1.44	1.50	2.02	1.62	1.56	1.54	1.38	1.43	1.56	1.54	1.38	1.43	1.56	1.54	
3 (621)	0.88	1.25	0.83	1.20	0.93	1.30	0.72	1.13	0.99	1.27	0.92	1.37	0.83	1.21	0.96	1.30	0.83	1.21	0.96	1.30	0.83	1.21	
4 (601)	1.02	1.35	1.01	1.27	1.02	1.42	0.87	1.18	1.05	1.34	1.23	1.61	1.02	1.44	1.01	1.18	1.02	1.44	1.01	1.18	1.02	1.44	
5 (543)	1.14	1.44	1.18	1.42	1.09	1.46	0.96	1.25	1.18	1.43	1.42	1.77	0.96	1.25	1.04	1.26	0.96	1.25	1.04	1.26	0.96	1.25	
6 (481)	1.15	1.55	1.14	1.49	1.15	1.60	1.00	1.45	1.25	1.58	1.19	1.63	1.00	1.45	1.04	1.40	1.00	1.45	1.04	1.40	1.00	1.45	
7 (462)	1.32	1.57	1.40	1.63	1.24	1.51	1.15	1.40	1.40	1.63	1.51	1.76	1.15	1.40	1.08	1.22	1.15	1.40	1.08	1.22	1.15	1.40	
8 (429)	1.21	1.53	1.29	1.53	1.14	1.52	1.04	1.45	1.23	1.38	1.63	2.04	1.23	1.38	1.16	1.42	1.23	1.38	1.16	1.42	1.23	1.38	
9 (411)	1.10	1.52	1.06	1.42	1.14	1.61	0.94	1.38	1.13	1.53	1.46	1.81	0.94	1.38	0.98	1.29	1.13	1.53	0.98	1.29	1.13	1.53	
10 (382)	1.14	1.52	1.26	1.50	1.00	1.53	1.23	1.63	1.07	1.48	1.14	1.28	1.23	1.63	1.21	1.50	1.07	1.48	1.21	1.50	1.07	1.48	
11 (384)	0.99	1.40	1.07	1.43	0.87	1.35	0.97	1.42	0.99	1.40	1.10	1.37	0.97	1.42	1.00	1.34	0.99	1.40	1.00	1.34	0.99	1.40	
12 (315)	1.21	1.60	1.27	1.59	1.10	1.62	1.12	1.49	1.26	1.63	1.32	1.83	1.12	1.49	1.17	1.39	1.26	1.63	1.17	1.39	1.26	1.63	
13 (399)	1.24	1.78	1.44	1.88	0.90	1.55	1.18	1.71	1.27	1.80	1.37	1.95	1.18	1.71	1.43	1.80	1.27	1.80	1.43	1.80	1.27	1.80	
14 (377)																							

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 6 Dades Descriptives Emocions professors (puntuacions directes).

Emocions professors (Rang 0-10)	Nivell Socioeconòmic												Escola										
	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola										
	Total		Nenes		Nens		p		Alt		Mig		Baix		p*		Pública		Privada		p		
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	
Edat (N)	1.32	1.73	1.31	1.77	1.34	1.69	1.27	1.66	1.24	1.68	1.63	1.96	1.28	1.73	1.39	1.72	1.28	1.73	1.39	1.72	1.28	1.73	
3 (619)	1.32	1.66	1.30	1.63	1.34	1.70	1.09	1.49	1.32	1.62	1.75	1.97	1.09	1.49	1.42	1.72	1.09	1.49	1.42	1.72	1.09	1.49	
4 (608)	1.21	1.59	1.08	1.51	1.35	1.67	1.16	1.53	1.28	1.61	1.15	1.68	1.16	1.53	1.22	1.64	1.16	1.53	1.22	1.64	1.16	1.53	
5 (565)	1.46	1.87	1.43	1.96	1.48	1.79	1.32	1.71	1.42	1.88	1.86	2.16	1.32	1.71	1.39	1.94	1.32	1.71	1.39	1.94	1.32	1.71	
6 (462)	1.38	1.79	1.47	1.98	1.27	1.56	1.16	1.70	1.32	1.74	2.01	1.99	1.16	1.70	1.36	1.66	1.16	1.70	1.36	1.66	1.16	1.70	
7 (469)	1.51	1.94	1.83	2.12	1.21	1.69	1.35	1.57	1.54	2.08	1.85	2.29	1.35	1.57	1.61	2.03	1.35	1.57	1.61	2.03	1.35	1.57	
8 (429)	1.49	1.79	1.51	1.69	1.47	1.89	1.16	1.58	1.54	1.80	2.15	2.08	1.16	1.58	1.48	1.69	1.16	1.58	1.48	1.69	1.16	1.58	
9 (443)	1.47	1.88	1.40	1.93	1.53	1.83	1.32	1.62	1.46	1.93	1.86	2.30	1.32	1.62	1.45	1.95	1.32	1.62	1.45	1.95	1.32	1.62	
10 (427)	1.42	1.76	1.45	1.74	1.38	1.78	1.28	1.54	1.33	1.76	2.02	2.11	1.28	1.54	1.35	1.86	1.28	1.54	1.35	1.86	1.28	1.54	
11 (449)	1.45	1.90	1.49	1.90	1.39	1.90	1.35	1.76	1.27	1.78	2.33	2.38	1.35	1.76	1.47	1.86	1.35	1.76	1.47	1.86	1.35	1.76	
12 (364)	1.86	2.03	1.79	2.09	1.96	1.92	1.63	1.73	1.91	2.09	2.47	2.58	1.63	1.73	1.75	1.98	1.63	1.73	1.75	1.98	1.63	1.73	
13 (319)	1.81	2.10	1.82	2.00	1.79	2.29	1.59	1.78	1.79	2.20	2.40	2.44	1.59	1.78	1.80	2.10	1.59	1.78	1.80	2.10	1.59	1.78	
14 (295)																							

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 7 Dades Descriptives Conducta pares (puntuacions directes).

Conducta pares (Rang 0-10)		Nivell Socioeconòmic										Escola							
		Sexe					Nivell Socioeconòmic					Escola							
Edat (N)	Total		Nenes		Nens		p		Alt		Mig		Baix		Pública		Privada		p
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	
3 (622)	2.62	1.80	2.59	1.79	2.65	1.81	.404	2.29	1.62	2.55	1.84	3.49	1.78	<.001	2.84	1.89	2.28	1.60	<.001
4 (601)	1.83	1.68	1.72	1.61	1.94	1.74	.015	1.85	1.73	1.80	1.60	1.87	1.80	.943	1.79	1.71	1.90	1.63	.693
5 (543)	1.43	1.49	1.34	1.45	1.52	1.52	.037	1.38	1.46	1.36	1.39	1.73	1.75	.087	1.50	1.56	1.33	1.37	.043
6 (481)	1.39	1.49	1.28	1.49	1.50	1.49	.079	1.19	1.41	1.51	1.50	1.50	1.60	.204	1.38	1.51	1.41	1.46	.543
7 (462)	1.22	1.25	1.18	1.21	1.25	1.29	.099	1.17	1.18	1.13	1.16	1.53	1.55	.173	1.21	1.27	1.23	1.22	.926
8 (429)	1.25	1.39	1.21	1.36	1.29	1.43	.501	1.32	1.58	1.18	1.19	1.28	1.49	.440	1.26	1.36	1.23	1.45	.803
9 (411)	1.10	1.32	1.09	1.36	1.12	1.30	.395	1.01	1.23	1.15	1.34	1.21	1.52	.649	1.19	1.38	0.96	1.22	.527
10 (382)	1.03	1.30	0.97	1.29	1.08	1.31	.176	0.95	1.34	1.10	1.27	1.07	1.28	.762	1.13	1.38	0.88	1.14	.101
11 (384)	1.02	1.22	1.01	1.24	1.04	1.21	.759	1.12	1.32	0.97	1.18	0.93	1.08	.428	1.07	1.28	0.95	1.14	.360
12 (315)	0.84	1.16	0.88	1.13	0.79	1.20	.796	0.72	1.08	0.91	1.21	1.05	1.19	.296	0.90	1.19	0.76	1.11	.210
13 (399)	0.94	1.29	0.99	1.37	0.84	1.14	.976	1.01	1.46	0.84	1.09	1.06	1.40	.059	0.89	1.22	1.00	1.40	.842
14 (376)	0.94	1.40	0.98	1.45	0.87	1.30	.576	0.89	1.40	0.91	1.35	1.18	1.56	.345	0.97	1.38	0.89	1.43	.088

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 8 Dades Descriptives Conducta professors (puntuacions directes).

Conducta professors (Rang 0-10)		Nivell Socioeconòmic										Escola							
		Sexe					Nivell Socioeconòmic					Escola							
Edat (N)	Total		Nenes		Nens		p		Alt		Mig		Baix		Pública		Privada		p
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	
3 (619)	1.87	2.04	1.72	1.95	2.02	2.12	.021	1.78	1.94	1.88	2.06	2.07	2.20	.439	1.76	1.97	2.05	2.14	.261
4 (608)	1.68	2.11	1.59	2.00	1.77	2.22	.028	1.40	1.88	1.67	2.09	2.25	2.47	.009	1.75	2.18	1.58	2.00	.257
5 (565)	1.35	1.78	1.22	1.70	1.48	1.85	.006	1.13	1.56	1.47	1.83	1.49	2.03	.043	1.36	1.79	1.33	1.78	.433
6 (462)	1.18	1.77	0.88	1.54	1.47	1.93	<.001	1.10	1.82	1.18	1.78	1.35	1.63	.283	1.02	1.67	1.40	1.89	.039
7 (469)	1.25	1.83	0.95	1.64	1.56	1.95	<.001	0.98	1.53	1.30	1.89	1.75	2.13	.009	1.26	1.86	1.24	1.77	.962
8 (429)	1.22	1.86	0.92	1.65	1.51	2.00	<.001	1.02	1.75	1.29	1.93	1.49	1.89	.102	1.25	1.84	1.17	1.88	.899
9 (443)	1.24	1.67	1.10	1.62	1.37	1.70	.039	0.95	1.56	1.36	1.66	1.60	1.85	.004	1.24	1.61	1.23	1.76	.915
10 (427)	1.17	1.66	0.74	1.33	1.59	1.84	<.001	1.07	1.50	1.16	1.72	1.48	1.84	.303	1.15	1.66	1.20	1.66	.524
11 (449)	1.06	1.62	0.81	1.43	1.31	1.76	<.001	0.80	1.34	1.20	1.73	1.23	1.82	.279	1.05	1.70	1.06	1.46	.491
12 (364)	1.05	1.55	0.98	1.45	1.17	1.69	.102	0.85	1.36	1.10	1.51	1.52	2.02	.106	1.11	1.60	0.97	1.46	.118
13 (319)	1.24	1.78	1.17	1.72	1.34	1.89	.195	1.09	1.52	1.24	1.80	1.72	2.44	.361	1.30	1.87	1.15	1.67	.805
14 (295)	1.09	1.63	1.19	1.69	0.89	1.50	.841	0.99	1.39	1.08	1.61	1.38	2.15	.375	1.11	1.66	1.06	1.59	.772

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 9 Dades Descriptives Hiperactivitat pares (puntuacions directes).

Hiperactivitat pares (Rang 0-10)		Nivell Socioeconòmic												Escola			
		Sexe						Escola						Escola			
Edat (N)	Total		Nenes		Nens		Alt		Mig		Baix		Pública		Privada		p
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	
3 (621)	3.91	2.48	3.72	2.51	4.08	2.45	3.13	2.25	4.02	2.45	5.03	2.48	4.18	2.51	3.48	2.38	<.001
4 (601)	2.99	2.45	2.66	2.27	3.31	2.57	2.52	2.20	3.14	2.54	3.55	2.52	3.03	2.52	2.94	2.33	.548
5 (543)	3.08	2.50	2.80	2.43	3.36	2.53	2.56	2.49	3.23	2.44	3.76	2.45	3.23	2.63	2.85	2.25	.016
6 (481)	3.26	2.54	2.95	2.30	3.58	2.72	2.67	2.29	3.53	2.53	3.85	2.84	3.38	2.56	3.08	2.49	.192
7 (462)	3.41	2.63	3.10	2.28	3.72	2.91	2.90	2.44	3.61	2.62	3.98	2.89	3.58	2.75	3.15	2.42	.077
8 (429)	3.28	2.65	2.95	2.55	3.60	2.71	2.95	2.60	3.37	2.70	3.76	2.57	3.40	2.68	3.07	2.59	.320
9 (411)	2.95	2.64	2.68	2.53	3.20	2.72	2.49	2.60	3.27	2.63	3.22	2.63	3.06	2.69	2.77	2.56	.447
10 (382)	2.70	2.51	2.29	2.32	3.06	2.61	2.20	2.41	3.01	2.58	3.10	2.36	2.76	2.46	2.61	2.58	.375
11 (384)	2.51	2.33	2.10	2.11	2.95	2.49	2.26	2.39	2.68	2.32	2.58	2.21	2.68	2.61	2.33	2.34	.280
12 (315)	2.37	2.30	2.54	2.52	2.12	1.89	2.18	2.47	2.35	2.05	3.05	2.56	2.44	2.23	2.26	2.40	.651
13 (399)	2.42	2.59	2.44	2.59	2.39	2.59	2.12	2.44	2.39	2.47	3.34	3.14	2.50	2.61	2.29	2.56	.484
14 (377)	2.32	2.55	2.36	2.58	2.25	2.50	2.08	2.47	2.39	2.53	2.81	2.78	2.40	2.59	2.19	2.47	.198

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 10 Dades Descriptives Hiperactivitat professors (puntuacions directes).

Hiperactivitat professors (Rang 0-10)		Nivell Socioeconòmic												Escola			
		Sexe						Escola						Escola			
Edat (N)	Total		Nenes		Nens		Alt		Mig		Baix		Pública		Privada		p
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	
3 (619)	3.17	2.85	2.63	2.66	3.70	2.93	2.73	2.57	3.28	2.89	3.70	3.14	3.41	2.97	2.78	2.60	.001
4 (608)	3.14	2.92	2.53	2.66	3.74	3.04	2.54	2.56	3.17	3.02	4.22	3.01	3.35	2.95	2.81	2.84	.026
5 (565)	2.67	2.76	2.01	2.51	3.34	2.83	2.23	2.50	2.89	2.85	3.03	2.94	2.82	2.76	2.45	2.75	.121
6 (462)	3.15	2.98	2.47	2.76	3.82	3.05	2.45	2.69	3.30	2.99	4.36	3.19	3.27	3.05	2.98	2.88	.280
7 (469)	3.10	3.00	2.50	2.68	3.72	3.17	2.48	2.72	3.17	3.02	4.35	3.14	3.26	3.01	2.85	2.96	.154
8 (428)	3.06	2.87	2.50	2.61	3.60	3.01	2.35	2.70	3.40	2.98	3.85	2.62	3.23	2.82	2.80	2.93	.113
9 (443)	3.02	2.86	2.47	2.57	3.54	3.03	2.62	2.72	3.03	2.96	3.97	2.72	3.15	2.84	2.79	2.88	.237
10 (427)	2.86	2.84	2.38	2.57	3.34	3.02	2.32	2.76	3.07	2.81	3.66	2.91	2.94	2.82	2.74	2.89	.609
11 (449)	2.56	2.76	2.01	2.48	3.14	2.93	1.94	2.41	2.84	2.86	3.24	2.98	2.50	2.70	2.66	2.88	.362
12 (364)	2.55	2.74	2.64	2.87	2.39	2.51	2.13	2.57	2.55	2.77	3.81	2.79	2.68	2.72	2.35	2.76	.481
13 (319)	2.86	2.94	2.84	2.98	2.89	2.89	2.50	2.89	3.00	2.99	3.59	2.85	2.91	2.91	2.79	2.99	.639
14 (296)	2.62	2.78	2.83	2.84	2.20	2.63	2.36	2.74	2.58	2.71	3.33	2.98	2.65	2.80	2.55	2.76	.583

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 11 Dades Descriptives Companys pares (puntuacions directes).

Companys pares (Rang 0-10)		Nivell Socioeconòmic												Escola					
		Sexe						Sexe						Escola					
Edat (N)	Total		Nenes		Nens		p	Alt		Mig		Baix		p*	Pública		Privada		p
	M	DE	M	DE	M	DE		M	DE	M	DE	M	DE		M	DE	M	DE	
3 (622)	1.31	1.53	1.23	1.37	1.39	1.67	.048	0.99	1.32	1.29	1.56	1.97	1.65	<.001	1.48	1.62	1.04	1.34	<.001
4 (601)	0.81	1.22	0.78	1.15	0.84	1.30	.206	0.75	1.12	0.76	1.24	1.04	1.36	.052	0.79	1.19	0.83	1.28	.826
5 (543)	0.83	1.23	0.81	1.17	0.85	1.29	.606	0.75	1.12	0.68	1.08	1.38	1.59	.004	0.87	1.23	0.77	1.23	.112
6 (481)	0.86	1.38	0.77	1.23	0.96	1.51	.066	0.74	1.36	0.83	1.26	1.21	1.67	.219	0.95	1.42	0.73	1.30	.106
7 (462)	0.82	1.24	0.81	1.17	0.84	1.30	.280	0.61	1.09	0.90	1.30	1.08	1.29	.005	0.89	1.29	0.72	1.13	.013
8 (429)	0.76	1.32	0.78	1.42	0.74	1.23	.695	0.68	1.28	0.77	1.37	0.93	1.30	.049	0.83	1.44	0.64	1.09	.039
9 (411)	0.71	1.20	0.76	1.35	0.65	1.05	.567	0.51	1.06	0.76	1.20	1.06	1.46	.063	0.79	1.27	0.57	1.07	.039
10 (382)	0.70	1.29	0.77	1.33	0.64	1.26	.732	0.54	1.03	0.75	1.32	0.99	1.73	.310	0.76	1.40	0.60	1.09	.148
11 (384)	0.73	1.29	0.76	1.26	0.69	1.32	.880	0.65	1.26	0.79	1.36	0.72	1.14	.308	0.80	1.34	0.61	1.19	.210
12 (315)	0.77	1.30	0.82	1.36	0.68	1.20	.389	0.70	1.29	0.72	1.23	1.07	1.53	.510	0.78	1.21	0.75	1.43	.973
13 (399)	0.59	1.14	0.55	1.14	0.65	1.14	.156	0.41	0.91	0.66	1.20	0.81	1.45	.146	0.62	1.19	0.53	1.06	.229
14 (377)	0.64	1.19	0.59	1.16	0.72	1.23	.247	0.41	0.88	0.76	1.29	0.77	1.36	.036	0.71	1.29	0.52	0.98	.275

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 12 Dades Descriptives Companys professors (puntuacions directes).

Companys professors (Rang 0-10)		Nivell Socioeconòmic												Escola					
		Sexe						Sexe						Escola					
Edat (N)	Total		Nenes		Nens		p	Alt		Mig		Baix		p*	Pública		Privada		p
	M	DE	M	DE	M	DE		M	DE	M	DE	M	DE		M	DE	M	DE	
3 (619)	1.46	1.67	1.36	1.60	1.55	1.73	.081	1.38	1.73	1.45	1.66	1.62	1.58	.616	1.34	1.59	1.65	1.78	.059
4 (608)	1.25	1.56	1.32	1.53	1.19	1.60	.857	1.21	1.67	1.15	1.43	1.60	1.65	.071	1.22	1.60	1.30	1.51	.817
5 (565)	1.13	1.53	1.13	1.46	1.13	1.61	.671	1.12	1.68	1.07	1.46	1.27	1.41	.790	1.28	1.65	0.90	1.31	.007
6 (462)	1.13	1.57	1.08	1.50	1.19	1.64	.038	1.15	1.70	1.07	1.41	1.27	1.67	.824	1.14	1.60	1.13	1.53	.659
7 (468)	1.16	1.60	1.18	1.61	1.14	1.59	.323	1.05	1.67	1.12	1.51	1.49	1.65	.276	1.17	1.63	1.14	1.56	.612
8 (429)	1.21	1.58	1.21	1.59	1.20	1.58	.473	1.18	1.58	1.20	1.52	1.29	1.77	.798	1.26	1.60	1.12	1.56	.256
9 (443)	1.22	1.69	1.12	1.65	1.31	1.73	.320	1.06	1.49	1.23	1.69	1.57	2.09	.154	1.22	1.70	1.21	1.68	.209
10 (427)	1.15	1.52	1.18	1.57	1.12	1.47	.745	1.07	1.49	1.32	1.62	0.82	1.20	.124	1.01	1.38	1.37	1.71	.078
11 (449)	1.14	1.60	1.09	1.66	1.18	1.55	.156	1.03	1.42	1.24	1.77	1.06	1.49	.330	1.01	1.51	1.35	1.75	.074
12 (364)	1.26	1.71	1.28	1.74	1.23	1.66	.446	1.02	1.49	1.37	1.82	1.61	1.90	.187	1.25	1.59	1.27	1.89	.538
13 (319)	1.56	1.87	1.55	2.02	1.58	1.61	.757	1.37	1.72	1.70	1.95	1.72	2.08	.808	1.55	1.73	1.58	2.05	.961
14 (295)	1.53	1.67	1.41	1.72	1.75	1.55	.099	1.38	1.41	1.60	1.87	1.70	1.73	.178	1.51	1.55	1.56	1.89	.793

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 13 Dades Descriptives Prosociabilitat pares (puntuacions directes).

Prosociabilitat pares (Rang 0-10)		Nivell Socioeconòmic												Escola					
		Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola					
Edat (N)	Total	Nenes		Nens		p	Alt		Mig		Baix		p*	Pública		Privada		p	
		M	DE	M	DE		M	DE	M	DE	M	DE		M	DE	M	DE		
3 (622)	2.11	1.68	1.90	1.69	2.31	1.64	.003	2.26	1.64	2.06	1.69	1.90	1.69	2.71	2.08	1.66	2.15	1.71	.430
4 (601)	1.63	1.51	1.40	1.38	1.85	1.59	<.001	1.82	1.49	1.54	1.51	1.49	1.50	.047	1.57	1.50	1.73	1.50	.275
5 (543)	1.58	1.57	1.34	1.46	1.81	1.64	<.001	1.61	1.48	1.63	1.64	1.39	1.56	.368	1.55	1.62	1.63	1.48	.561
6 (481)	1.63	1.54	1.38	1.46	1.88	1.58	<.001	1.79	1.57	1.55	1.50	1.47	1.56	.064	1.60	1.48	1.67	1.63	.150
7 (462)	1.40	1.52	1.25	1.43	1.55	1.59	.002	1.72	1.66	1.20	1.36	1.28	1.50	.014	1.37	1.53	1.46	1.50	.288
8 (429)	1.56	1.58	1.41	1.48	1.72	1.66	.018	1.77	1.68	1.50	1.55	1.27	1.38	.069	1.67	1.61	1.39	1.52	.507
9 (411)	1.31	1.44	1.30	1.47	1.32	1.42	.171	1.42	1.46	1.28	1.49	1.13	1.21	.134	1.37	1.43	1.21	1.46	.896
10 (382)	1.29	1.43	1.18	1.39	1.40	1.47	.039	1.42	1.49	1.17	1.40	1.36	1.36	.145	1.37	1.51	1.17	1.30	.519
11 (384)	1.24	1.44	1.09	1.45	1.40	1.41	.002	1.49	1.53	1.08	1.38	0.98	1.26	.059	1.23	1.42	1.25	1.47	.526
12 (315)	1.30	1.45	1.26	1.48	1.37	1.40	.443	1.23	1.45	1.38	1.48	1.32	1.33	.563	1.36	1.43	1.21	1.47	.671
13 (399)	0.90	1.23	0.86	1.24	0.96	1.20	.079	1.14	1.36	0.78	1.16	0.61	0.92	.016	0.81	1.04	1.04	1.47	.115
14 (377)	0.98	1.34	0.92	1.39	1.07	1.23	.177	1.12	1.42	0.88	1.27	0.87	1.33	.248	0.95	1.25	1.02	1.47	.841

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 14 Dades Descriptives Prosociabilitat professors (puntuacions directes).

Prosociabilitat professors (Rang 0-10)		Nivell Socioeconòmic												Escola					
		Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola					
Edat (N)	Total	Nenes		Nens		p	Alt		Mig		Baix		p*	Pública		Privada		p	
		M	DE	M	DE		M	DE	M	DE	M	DE		M	DE	M	DE		
3 (619)	3.22	2.27	2.67	2.20	3.75	2.22	<.001	2.99	2.18	3.24	2.35	3.62	2.23	.057	3.21	2.30	3.23	2.24	.557
4 (608)	2.95	2.23	2.41	2.02	3.48	2.30	<.001	2.93	2.23	2.88	2.20	3.16	2.29	.628	2.86	2.28	3.08	2.13	.325
5 (565)	2.66	2.24	2.14	2.08	3.19	2.27	<.001	2.47	2.09	2.83	2.35	2.64	2.24	.194	2.78	2.30	2.49	2.13	.113
6 (462)	2.65	2.28	1.95	1.99	3.35	2.33	<.001	2.71	2.40	2.50	2.17	2.96	2.26	.214	2.57	2.25	2.77	2.32	.239
7 (469)	2.22	2.16	1.86	2.01	2.58	2.25	<.001	2.12	2.02	2.11	2.22	2.72	2.25	.343	2.14	2.15	2.34	2.17	.214
8 (428)	2.19	2.16	1.67	1.89	2.69	2.29	<.001	2.23	1.98	2.13	2.40	2.26	1.87	.847	2.16	2.10	2.23	2.26	.575
9 (443)	2.25	2.25	1.65	1.93	2.84	2.39	<.001	2.22	2.28	2.12	2.20	2.72	2.30	.253	2.32	2.33	2.14	2.12	.309
10 (427)	2.18	2.21	1.67	2.00	2.68	2.29	<.001	2.23	2.24	2.22	2.24	1.92	2.02	.144	1.84	2.00	2.74	2.41	<.001
11 (449)	2.06	2.18	1.59	1.91	2.55	2.34	<.001	1.86	1.96	2.26	2.36	1.97	2.11	.344	1.79	2.13	2.55	2.20	<.001
12 (364)	2.34	2.22	2.28	2.14	2.45	2.35	.073	2.20	2.20	2.44	2.24	2.46	2.25	.861	2.19	2.04	2.57	2.46	.298
13 (319)	2.55	2.30	2.41	2.32	2.78	2.27	.011	2.37	2.34	2.71	2.30	2.60	2.22	.889	2.73	2.28	2.31	2.33	.230
14 (296)	2.62	2.27	2.76	2.35	2.34	2.09	.549	2.75	2.51	2.57	2.06	2.44	2.24	.913	2.42	2.03	3.01	2.65	.066

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 15 Dades Descriptives Emoció pares (puntuacions directes).

Emoció pares (Rang 0-18)		Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola									
		Total		Nenes		Nens		p		Alt		Mig		Baix		p*		Pública		Privada		p	
Edat (N)	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	p
3 (614)	1.96	2.18	1.82	2.11	2.10	2.24	.041	1.80	1.95	1.91	2.20	2.41	2.49	.101	1.99	2.30	1.92	1.97	1.92	1.97	1.92	1.97	.451
5 (554)	1.52	2.02	1.58	1.95	1.47	2.08	.884	1.23	1.64	1.54	2.03	2.06	2.52	.019	1.62	2.13	1.36	1.82	1.36	1.82	1.36	1.82	.007

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 16 Dades Descriptives Ansietat-Depressió pares (puntuacions directes).

Ansietat-Depressió pares (Rang 0-16)		Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola									
		Total		Nenes		Nens		p		Alt		Mig		Baix		p*		Pública		Privada		p	
Edat (N)	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	p
3 (616)	2.38	2.10	2.23	1.98	2.53	2.21	.070	2.10	1.86	2.39	2.11	2.91	2.42	.004	2.53	2.22	2.16	1.89	2.16	1.89	2.16	1.89	.006
5 (554)	1.94	1.94	1.94	1.92	1.94	1.97	.782	1.79	1.80	1.93	1.90	2.26	2.27	.155	1.92	1.98	1.97	1.88	1.97	1.88	1.97	1.88	.554

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 17 Dades Descriptives Somatització pares (puntuacions directes).

Somatització pares (Rang 0-22)		Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola									
		Total		Nenes		Nens		p		Alt		Mig		Baix		p*		Pública		Privada		p	
Edat (N)	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	p
3 (616)	1.63	1.70	1.70	1.69	1.57	1.70	.525	1.49	1.55	1.57	1.72	2.09	1.84	.014	1.60	1.65	1.68	1.77	1.68	1.77	1.68	1.77	.769
5 (554)	1.02	1.37	1.19	1.45	0.86	1.27	.014	0.91	1.23	0.96	1.33	1.37	1.64	.015	1.03	1.36	0.99	1.39	0.99	1.39	0.99	1.39	.296

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 18 Dades Descriptives Social pares (puntuacions directes).

Social pares (Rang 0-16)		Sexe				Nivell Socioeconòmic				Escola													
		Total		Nenes		Nens		p		Alt		Mig		Baix		p*		Pública		Privada		p	
Edat (N)	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	p
3 (615)	1.42	1.52	1.32	1.37	1.52	1.64	1.33	1.31	1.40	1.60	1.64	1.66	1.47	1.58	1.34	1.41	1.08	1.43	1.06	1.32	1.34	1.41	.250
5 (552)	1.07	1.39	1.21	1.53	0.95	1.22	1.07	1.34	1.04	1.40	1.17	1.44	1.08	1.43	1.06	1.32	1.08	1.43	1.06	1.32	1.06	1.32	.726

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 19 Dades Descriptives Son pares (puntuacions directes).

Son pares (Rang 0-14)		Sexe				Nivell Socioeconòmic				Escola														
		Total		Nenes		Nens		p		Alt		Mig		Baix		p*		Pública		Privada		p		
Edat (N)	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	p	
3 (615)	2.93	2.78	2.88	2.77	2.97	2.80	3.18	2.84	2.73	2.72	2.92	2.79	2.84	2.80	3.05	2.75	.474	2.84	2.80	3.05	2.75	3.05	2.75	.686
5 (552)	1.64	2.04	1.73	2.09	1.54	2.00	1.48	1.87	1.64	2.04	1.93	2.38	1.70	2.12	1.53	1.92	.179	1.70	2.12	1.53	1.92	1.53	1.92	.213

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 20 Dades Descriptives Atenció pares (puntuacions directes).

Atenció pares (Rang 0-10)		Sexe				Nivell Socioeconòmic				Escola														
		Total		Nenes		Nens		p		Alt		Mig		Baix		p*		Pública		Privada		p		
Edat (N)	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	p	
3 (616)	2.03	1.77	1.85	1.75	2.20	1.79	1.68	1.66	2.07	1.80	2.62	1.79	2.27	1.87	1.66	1.54	<.001	2.27	1.87	1.66	1.54	1.66	1.54	<.001
5 (554)	1.54	1.75	1.44	1.78	1.64	1.73	1.20	1.61	1.61	1.78	2.06	1.82	1.64	1.81	1.38	1.66	<.001	1.64	1.81	1.38	1.66	1.38	1.66	.037

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 21 Dades Descriptives Aggressiva pares (puntuacions directes).

Aggressiva pares (Rang 0-38)		Nivell Socioeconòmic										Escola							
		Sexe																	
		Total		Nenes		Nens		Alt		Mig		Baix		Pública		Privada		p	
M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE				
3 (616)	8.54	5.19	8.06	4.96	9.02	5.38	.001	7.95	4.63	8.41	5.24	10.02	5.83	.004	8.57	5.18	8.50	5.22	.888
5 (554)	5.77	5.10	5.75	5.00	5.80	5.20	.319	5.34	4.76	5.70	4.98	6.83	5.92	.101	5.74	5.41	5.83	4.57	.474

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 22 Dades Descriptives Internal pares (puntuacions directes).

Internal pares (Rang 0-72)		Nivell Socioeconòmic										Escola							
		Sexe																	
		Total		Nenes		Nens		Alt		Mig		Baix		Pública		Privada		p	
M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE				
3 (613)	7.40	5.82	7.08	5.46	7.70	6.15	.085	6.71	5.02	7.27	5.88	9.05	6.76	.004	7.57	6.13	7.12	5.30	.162
5 (552)	5.56	5.31	5.91	5.44	5.22	5.18	.350	5.00	4.63	5.50	5.19	6.85	6.61	.025	5.65	5.55	5.41	4.92	.124

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 23 Dades Descriptives External. pares (puntuacions directes).

External. pares (Rang 0-48)		Nivell Socioeconòmic										Escola							
		Sexe																	
		Total		Nenes		Nens		Alt		Mig		Baix		Pública		Privada		p	
M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE				
3 (616)	10.57	6.21	9.92	5.99	11.22	6.36	<.001	9.64	5.48	10.48	6.32	12.63	6.80	<.001	10.84	6.26	10.16	6.12	.199
5 (554)	7.32	6.17	7.19	6.13	7.43	6.22	.205	6.54	5.61	7.31	6.07	8.90	7.18	.009	7.38	6.56	7.21	5.50	.238

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 24 Dades Descriptives Total pares (puntuacions directes).

Total pares (Rang 0-198)	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola						
	Total		Nenes		Nens		Alt		Mig		Baix		Pública		Privada				
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	p		
Edat (N)	27.60	15.91	26.21	14.86	28.98	16.79	.005	25.47	13.89	27.17	16.24	32.83	17.64	<.001	28.27	16.63	26.56	14.68	.115
3 (613)	19.27	15.01	19.76	15.21	18.80	14.83	.947	17.24	13.09	19.24	14.68	23.48	18.43	.005	19.66	16.08	18.64	13.14	.073

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 25 Dades Descriptives Ansietat-Depressió pares (puntuacions directes).

Ansietat-Depressió pares (Rang 0-26)	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola						
	Total		Nenes		Nens		Alt		Mig		Baix		Pública		Privada				
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	p		
Edat (N)	2.34	2.59	2.18	2.46	2.50	2.72	.072	2.00	2.19	2.47	2.67	2.76	3.10	.075	2.32	2.64	2.37	2.52	.566
6 (481)	2.43	2.56	2.43	2.38	2.43	2.73	.404	2.45	2.63	2.49	2.40	2.22	2.84	.381	2.37	2.64	2.53	2.44	.970
7 (461)	2.61	2.75	2.57	2.59	2.65	2.90	.300	2.57	2.56	2.61	2.88	2.71	2.78	.849	2.69	2.87	2.47	2.52	.432
8 (426)	2.37	2.92	2.44	2.85	2.32	2.98	.897	2.25	2.62	2.32	2.87	2.85	3.72	.601	2.45	3.09	2.24	2.60	.711
9 (412)	2.25	2.59	2.33	2.58	2.18	2.61	.820	2.11	2.43	2.27	2.60	2.54	2.98	.736	2.42	2.82	1.98	2.17	.100
10 (386)	2.04	2.30	2.26	2.31	1.80	2.26	.170	2.13	2.25	2.03	2.34	1.80	2.35	.175	1.94	2.41	2.20	2.10	.780
11 (381)	1.83	2.29	2.06	2.48	1.48	1.95	.273	1.85	2.44	1.83	2.15	1.82	2.42	.943	1.95	2.39	1.65	2.14	.327
12 (313)	1.72	2.12	1.77	2.20	1.65	2.00	.684	1.33	1.80	2.04	2.30	1.90	2.27	.253	1.78	2.22	1.64	1.95	.602
13 (270)	2.15	2.43	2.25	2.43	1.99	2.44	.908	2.09	2.30	2.23	2.53	2.12	2.54	.712	2.10	2.36	2.23	2.56	.943

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 26 Dades Descriptives Retraïment pares (puntuacions directes).

Retraïment pares (Rang 0-16)	Sexe										Nivell Socioeconòmic										Escola			
	Total		Nenes		Nens		p		Alt		Mig		Baix		p*		Pública		Privada		p			
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE		
Edat (N)	0.99	1.56	0.87	1.32	1.11	1.77	.025	0.85	1.35	1.05	1.58	1.13	1.93	.581	0.92	1.54	1.09	1.59	.391					
6 (479)	0.90	1.35	0.84	1.29	0.95	1.41	.344	0.88	1.20	0.94	1.47	0.82	1.32	.344	0.90	1.42	0.90	1.23	.281					
7 (461)	0.95	1.44	0.90	1.37	1.00	1.52	.434	0.79	1.20	1.06	1.64	1.01	1.34	.393	0.96	1.47	0.93	1.41	.411					
8 (426)	0.95	1.50	0.95	1.45	0.94	1.54	.849	0.78	1.31	1.02	1.48	1.16	1.91	.125	0.93	1.53	0.98	1.44	.798					
9 (412)	0.92	1.45	0.85	1.25	0.99	1.61	.152	0.83	1.38	0.88	1.41	1.29	1.73	.481	1.00	1.51	0.79	1.35	.178					
10 (386)	0.93	1.44	0.87	1.32	0.99	1.57	.250	0.87	1.43	1.02	1.48	0.78	1.42	.089	0.95	1.48	0.89	1.40	.441					
11 (383)	1.18	1.86	1.25	2.03	1.06	1.57	.259	1.05	1.93	1.27	1.84	1.17	1.71	.426	1.26	1.96	1.04	1.69	.165					
12 (313)	1.27	2.03	1.28	2.10	1.24	1.91	.364	0.86	1.36	1.61	2.52	1.33	1.84	.113	1.30	1.98	1.22	2.11	.687					
13 (270)	1.83	2.62	1.95	2.71	1.64	2.45	.929	1.36	2.36	2.18	2.88	2.07	2.26	.007	1.86	2.51	1.78	2.79	.628					
14 (374)																								

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 27 Dades Descriptives Somatització pares (puntuacions directes).

Somatització pares (Rang 0-22)	Sexe										Nivell Socioeconòmic										Escola			
	Total		Nenes		Nens		p		Alt		Mig		Baix		p*		Pública		Privada		p			
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE		
Edat (N)	1.10	1.47	1.10	1.43	1.11	1.52	.566	0.81	1.21	1.32	1.59	1.19	1.60	.018	1.11	1.41	1.09	1.58	.892					
6 (467)	1.13	1.58	1.28	1.79	0.98	1.34	.252	1.01	1.52	1.26	1.65	1.01	1.48	.153	1.18	1.66	1.04	1.43	.210					
7 (458)	1.02	1.44	1.07	1.62	0.98	1.25	.166	0.85	1.26	1.11	1.49	1.16	1.67	.242	1.03	1.43	1.00	1.46	.246					
8 (411)	1.12	1.68	1.22	1.98	1.02	1.34	.176	0.92	1.69	1.18	1.52	1.42	2.05	.210	1.28	1.87	0.86	1.28	.038					
9 (404)	1.11	1.73	0.95	1.58	1.25	1.84	.943	1.01	1.58	1.09	1.83	1.42	1.77	.626	1.22	1.85	0.93	1.51	.092					
10 (373)	0.95	1.49	0.94	1.53	0.97	1.46	.645	0.90	1.54	0.99	1.53	0.97	1.22	.772	0.94	1.43	0.98	1.59	.759					
11 (369)	0.99	1.61	1.05	1.71	0.89	1.46	.169	0.91	1.62	0.92	1.39	1.53	2.32	.262	1.09	1.63	0.83	1.59	.082					
12 (305)	0.99	1.58	1.01	1.49	0.96	1.70	.891	0.81	1.49	1.04	1.49	1.28	1.97	.253	1.04	1.60	0.91	1.54	.125					
13 (263)	0.85	1.63	0.92	1.64	0.75	1.60	.279	0.89	1.81	0.79	1.55	0.89	1.33	.681	0.81	1.45	0.92	1.88	.769					
14 (374)																								

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 28 Dades Descriptives Social pares (puntuacions directes).

Social pares (Rang 0-22)	Nivell Socioeconòmic												Escola									
	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola									
	Total		Nenes		Nens		p		Alt		Mig		Baix		p*		Pública		Privada		p	
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE
Edat (N)	1.69	1.99	1.71	1.99	1.67	2.01	.742	1.36	1.72	1.77	1.94	2.23	2.54	.040	1.73	2.08	1.63	1.84	1.63	1.84	.578	
6 (481)	1.66	1.95	1.68	1.89	1.64	2.00	.755	1.52	1.93	1.65	1.89	1.96	2.12	.514	1.75	2.05	1.51	1.76	1.51	1.76	.226	
7 (461)	1.67	2.00	1.78	2.13	1.55	1.86	.755	1.66	2.06	1.56	1.93	2.00	2.05	.482	1.85	2.21	1.35	1.52	1.35	1.52	.005	
8 (426)	1.49	2.08	1.62	2.23	1.37	1.93	.223	1.26	1.78	1.46	2.06	2.18	2.69	.106	1.62	2.28	1.27	1.68	1.27	1.68	.099	
9 (412)	1.45	2.00	1.53	2.08	1.39	1.93	.547	1.19	1.82	1.52	2.03	1.96	2.30	.159	1.65	2.20	1.14	1.60	1.14	1.60	.005	
10 (386)	1.24	1.75	1.35	1.78	1.11	1.71	.210	1.30	1.88	1.27	1.76	0.93	1.16	.024	1.29	1.89	1.14	1.48	1.14	1.48	.215	
11 (381)	1.04	1.67	1.26	1.76	0.72	1.46	.015	0.94	1.65	1.02	1.59	1.56	2.01	.222	1.11	1.59	0.93	1.78	0.93	1.78	.237	
12 (313)	0.93	1.55	1.02	1.57	0.79	1.52	.919	0.65	1.32	1.04	1.48	1.35	2.11	.236	1.02	1.64	0.78	1.40	0.78	1.40	.273	
13 (270)	0.78	1.39	0.84	1.42	0.69	1.34	.936	0.72	1.25	0.86	1.52	0.74	1.34	.896	0.80	1.38	0.76	1.41	0.76	1.41	.897	
14 (374)																						

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 29 Dades Descriptives Pensament pares (puntuacions directes).

Pensament pares (Rang 0-30)	Nivell Socioeconòmic												Escola									
	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola									
	Total		Nenes		Nens		p		Alt		Mig		Baix		p*		Pública		Privada		p	
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE
Edat (N)	1.26	1.63	1.15	1.58	1.37	1.66	.101	1.02	1.30	1.44	1.77	1.28	1.82	.140	1.21	1.57	1.33	1.72	1.33	1.72	.459	
6 (479)	1.18	1.57	1.07	1.41	1.28	1.71	.018	0.93	1.47	1.39	1.69	1.13	1.37	.036	1.21	1.61	1.13	1.52	1.13	1.52	.352	
7 (461)	1.19	1.58	1.13	1.64	1.25	1.52	.189	1.12	1.36	1.21	1.68	1.31	1.77	.778	1.19	1.70	1.20	1.35	1.20	1.35	.827	
8 (425)	1.10	1.41	0.99	1.26	1.20	1.53	.068	1.04	1.26	1.17	1.51	1.04	1.49	.845	1.08	1.43	1.13	1.39	1.13	1.39	.921	
9 (412)	0.93	1.36	0.78	1.26	1.06	1.43	.007	0.82	1.21	1.06	1.50	0.86	1.25	.210	0.93	1.42	0.93	1.25	0.93	1.25	.853	
10 (385)	0.89	1.37	0.93	1.45	0.84	1.29	.477	0.90	1.41	0.98	1.42	0.50	1.01	.038	0.83	1.39	0.98	1.34	0.98	1.34	.349	
11 (381)	0.73	1.21	0.83	1.31	0.58	1.03	.225	0.77	1.21	0.65	1.14	0.83	1.48	.712	0.79	1.26	0.63	1.12	0.63	1.12	.910	
12 (313)	0.74	1.32	0.79	1.38	0.65	1.22	.804	0.61	1.08	0.85	1.48	0.74	1.40	.441	0.75	1.27	0.71	1.39	0.71	1.39	.714	
13 (270)	1.07	1.68	1.12	1.73	0.97	1.60	.868	1.03	1.58	1.13	1.85	0.96	1.45	.753	0.92	1.46	1.31	1.99	1.31	1.99	.143	
14 (374)																						

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 30 Dades Descriptives Atenció pares (puntuacions directes).

Atenció pares (Rang 0-20)	Nivell Socioeconòmic										Escola								
	Sexe					Nivell Socioeconòmic					Escola								
	Total	Nenes		Nens		p	Alt	Mig		Baix		p*	Pública	Privada		p			
M	DE	M	DE	M	DE		M	DE	M	DE		M	DE	M	DE				
Edat (N)	3.14	3.30	2.61	3.04	3.69	3.46	<.001	2.33	2.92	3.49	3.28	4.03	3.77	<.001	3.25	3.34	2.97	3.22	.734
6 (481)	3.13	3.32	2.67	2.83	3.58	3.68	.001	2.66	2.98	3.24	3.33	3.85	3.81	.033	3.25	3.39	2.95	3.21	.324
7 (461)	3.19	3.45	2.71	3.02	3.67	3.77	.002	2.88	3.35	3.20	3.52	3.90	3.41	.083	3.32	3.48	2.99	3.40	.458
8 (426)	2.92	3.32	2.67	3.20	3.16	3.42	.041	2.40	3.19	3.18	3.38	3.51	3.35	.011	3.09	3.41	2.64	3.16	.339
9 (412)	2.53	2.92	2.11	2.66	2.91	3.09	<.001	2.07	2.77	2.75	2.97	3.10	3.04	.029	2.56	2.93	2.48	2.93	.444
10 (386)	2.37	2.95	1.99	2.76	2.79	3.10	.016	2.09	2.93	2.57	2.92	2.43	3.14	.184	2.48	3.04	2.19	2.80	.197
11 (383)	2.38	3.11	2.65	3.41	1.98	2.58	.743	2.09	3.15	2.31	2.87	3.74	3.74	.083	2.55	3.13	2.12	3.09	.385
12 (313)	2.27	2.93	2.28	3.04	2.24	2.77	.182	1.65	2.30	2.47	2.92	3.33	3.90	.069	2.36	3.03	2.12	2.77	.223
13 (270)	2.49	3.14	2.63	3.32	2.25	2.82	.572	2.01	2.91	2.68	3.20	3.22	3.48	.072	2.50	3.02	2.47	3.35	.809
14 (374)																			

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student), * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 31 Dades Descriptives Normes pares (puntuacions directes).

Normes pares (Rang 0-34)	Nivell Socioeconòmic										Escola								
	Sexe					Nivell Socioeconòmic					Escola								
	Total	Nenes		Nens		p	Alt	Mig		Baix		p*	Pública	Privada		p			
M	DE	M	DE	M	DE		M	DE	M	DE		M	DE	M	DE				
Edat (N)	1.08	1.50	0.84	1.36	1.32	1.60	<.001	0.83	1.17	1.09	1.47	1.61	2.05	.002	1.09	1.55	1.07	1.43	.800
6 (479)	1.05	1.40	0.88	1.27	1.21	1.51	.002	0.98	1.31	0.98	1.38	1.37	1.62	.219	1.08	1.48	0.99	1.28	.362
7 (461)	0.97	1.37	0.88	1.36	1.06	1.38	.052	0.86	1.28	0.97	1.35	1.22	1.62	.125	1.05	1.48	0.84	1.17	.053
8 (426)	0.88	1.32	0.76	1.27	1.00	1.36	.035	0.76	1.03	0.89	1.38	1.21	1.76	.038	0.93	1.44	0.81	1.10	.152
9 (411)	0.87	1.35	0.72	1.34	1.01	1.35	.009	0.73	1.16	0.92	1.44	1.11	1.53	.141	0.91	1.40	0.81	1.27	.463
10 (386)	0.73	1.17	0.70	1.22	0.77	1.11	.343	0.72	1.11	0.79	1.25	0.57	1.02	.722	0.70	1.17	0.77	1.16	.893
11 (381)	0.76	1.25	0.85	1.30	0.63	1.18	.395	0.68	1.13	0.77	1.25	1.04	1.65	.655	0.86	1.37	0.62	1.03	.053
12 (313)	0.86	1.37	0.87	1.44	0.83	1.24	.681	0.77	1.35	0.81	1.21	1.17	1.74	.151	0.91	1.42	0.77	1.27	.216
13 (270)	0.95	1.82	1.09	2.01	0.72	1.41	.145	0.98	2.06	0.90	1.59	1.06	1.82	.775	0.95	1.74	0.95	1.94	.493
14 (374)																			

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student), * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 32 Dades Descriptives Aggressiva pares (puntuacions directes).

Aggressiva pares (Rang 0-36)	Nivell Socioeconòmic												Escola									
	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola									
	Total		Nenes		Nens		p		Alt		Mig		Baix		p*		Pública		Privada		p	
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE
Edat (N)	4.25	4.37	3.97	4.36	4.54	4.37	.080	3.52	3.47	4.49	4.46	5.24	5.61	.027	4.27	4.60	4.22	3.99	.880			
6 (479)	3.79	4.10	3.52	4.06	4.05	4.13	.026	3.76	4.02	3.72	3.91	4.05	4.74	.935	3.91	4.46	3.60	3.44	.243			
7 (461)	3.76	4.11	3.66	4.36	3.86	3.85	.539	3.64	4.07	3.69	4.11	4.28	4.18	.550	3.92	4.45	3.50	3.44	.175			
8 (426)	3.67	4.47	3.65	4.84	3.69	4.11	.740	3.34	3.95	3.61	4.49	4.74	5.50	.294	3.96	4.97	3.19	3.45	.181			
9 (411)	3.24	4.06	3.04	4.33	3.42	3.79	.113	3.06	3.93	3.43	4.24	3.13	3.86	.970	3.46	4.33	2.89	3.55	.171			
10 (386)	2.91	3.59	2.89	3.89	2.94	3.26	.894	3.08	3.51	2.96	3.84	2.20	2.88	.336	2.98	3.68	2.80	3.45	.465			
11 (381)	2.98	3.63	3.30	3.84	2.51	3.26	.497	2.77	3.59	3.10	3.59	3.36	4.09	.724	3.26	3.71	2.56	3.48	.059			
12 (313)	2.91	3.54	2.94	3.74	2.87	3.24	.594	2.55	3.59	3.30	3.54	2.80	3.48	.935	2.88	3.44	2.97	3.72	.666			
13 (270)	2.78	3.87	2.93	4.01	2.53	3.64	.790	2.75	3.84	2.77	3.75	2.97	4.42	.791	2.83	3.83	2.70	3.96	.363			
14 (374)																						

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 33 Dades Descriptives Internal. pares (puntuacions directes).

Internal. pares (Rang 0-64)	Nivell Socioeconòmic												Escola									
	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola									
	Total		Nenes		Nens		p		Alt		Mig		Baix		p*		Pública		Privada		p	
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE
Edat (N)	4.43	4.59	4.14	4.12	4.73	5.02	.050	3.65	3.75	4.84	4.71	5.07	5.68	.044	4.33	4.66	4.59	4.47	.956			
6 (479)	4.45	4.33	4.54	4.21	4.36	4.46	.665	4.36	4.19	4.69	4.40	4.04	4.44	.172	4.44	4.67	4.47	3.74	.492			
7 (461)	4.62	4.48	4.58	4.38	4.65	4.59	.671	4.28	3.75	4.79	4.95	4.91	4.61	.406	4.76	4.81	4.38	3.87	.176			
8 (425)	4.43	4.99	4.60	5.12	4.26	4.87	.666	3.93	4.41	4.53	4.69	5.43	6.86	.233	4.63	5.38	4.09	4.23	.365			
9 (412)	4.26	4.65	4.11	4.42	4.39	4.86	.605	3.94	4.44	4.21	4.53	5.28	5.45	.520	4.63	5.10	3.68	3.78	.038			
10 (385)	3.98	4.06	4.16	3.95	3.79	4.19	.498	4.00	4.07	4.06	4.08	3.62	4.12	.160	3.91	4.29	4.09	3.67	.932			
11 (379)	4.00	4.64	4.39	5.01	4.43	3.98	.129	3.81	4.79	4.05	4.20	4.51	5.90	.694	4.30	4.79	3.54	4.37	.116			
12 (313)	4.01	4.44	4.11	4.58	3.85	4.24	.648	3.01	3.40	4.75	5.02	4.50	4.80	.080	4.11	4.39	3.83	4.55	.438			
13 (270)	4.84	5.32	5.11	5.30	4.38	5.35	.759	4.34	4.83	5.21	5.86	5.08	4.87	.102	4.78	5.13	4.93	5.64	.721			
14 (374)																						

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 34 Dades Descriptives External. pares (puntuacions directes).

External. pares (Rang 0-70)	Nivell Socioeconòmic										Escola												
	Sexe					Nivell Socioeconòmic					Escola												
	Total		Nenes		Nens		p		Alt		Mig		Baix		p*		Pública		Privada		p		
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	p
Edat (N)	5.32	5.54	4.81	5.45	5.85	5.59	.019	4.36	4.28	4.28	5.57	5.60	6.85	7.30	.011	5.35	5.81	5.28	5.07	.855			
6 (479)	4.84	5.16	4.40	5.03	5.26	5.26	.009	4.73	4.90	4.90	4.70	4.98	5.41	6.10	.878	4.99	5.62	4.59	4.32	.241			
7 (461)	4.74	5.17	4.54	5.44	4.93	4.89	.308	4.50	5.10	5.10	4.66	5.13	5.50	5.43	.398	4.97	5.62	4.34	4.28	.105			
8 (426)	4.55	5.48	4.41	5.81	4.69	5.16	.434	4.10	4.67	4.67	4.50	5.51	5.96	7.04	.176	4.89	6.12	3.99	4.15	.142			
9 (411)	4.12	5.08	3.77	5.44	4.42	4.74	.052	3.80	4.90	4.90	4.35	5.29	4.24	4.97	.780	4.37	5.39	3.70	4.53	.193			
10 (386)	3.64	4.46	3.59	4.84	3.70	4.03	.742	3.79	4.33	4.33	3.75	4.80	2.77	3.51	.426	3.68	4.57	3.58	4.29	.605			
11 (381)	3.75	4.61	4.15	4.81	3.14	4.23	.446	3.45	4.44	4.44	3.88	4.52	4.39	5.60	.740	4.12	4.76	3.17	4.33	.047			
12 (313)	3.77	4.57	3.81	4.87	3.71	4.09	.588	3.32	4.64	4.64	4.12	4.49	3.97	4.71	.705	3.79	4.48	3.74	4.74	.484			
13 (270)	3.73	5.29	4.02	5.68	3.25	4.54	.772	3.72	5.50	5.50	3.67	4.93	4.03	5.89	.760	3.78	5.19	3.64	5.46	.359			
14 (374)																							

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 35 Dades Descriptives Total pares (puntuacions directes).

Total pares (Rang 0-240)	Nivell Socioeconòmic										Escola												
	Sexe					Nivell Socioeconòmic					Escola												
	Total		Nenes		Nens		p		Alt		Mig		Baix		p*		Pública		Privada		p		
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	p
Edat (N)	18.90	15.87	17.63	15.55	20.21	16.12	.028	14.83	11.75	11.75	20.64	15.95	23.34	21.12	<.001	18.99	16.47	18.75	14.90	.834			
6 (479)	18.37	14.64	17.62	14.01	19.10	15.22	.056	16.74	13.87	13.87	18.94	14.39	20.24	16.57	.128	18.76	15.78	17.73	12.59	.210			
7 (461)	18.36	15.14	17.84	15.44	18.86	14.86	.254	16.76	13.86	13.86	18.47	15.73	21.77	15.86	.077	19.30	16.36	16.73	12.66	.040			
8 (426)	17.30	16.11	17.23	16.69	17.36	15.59	.762	14.98	14.04	14.04	17.80	15.36	21.87	15.66	.033	18.32	17.58	15.60	13.16	.124			
9 (412)	15.94	14.68	14.87	15.07	16.90	14.29	.068	13.83	13.23	13.23	16.65	15.08	19.45	16.40	.073	17.05	15.91	14.16	12.29	.034			
10 (386)	14.53	12.71	14.55	13.21	14.51	12.18	.828	14.13	12.72	12.72	15.21	13.02	13.24	11.79	.260	14.76	13.67	14.14	11.00	.334			
11 (383)	14.30	14.04	15.89	15.25	11.92	11.68	.154	13.09	13.66	13.66	14.40	13.03	18.50	18.80	.242	15.50	14.06	12.46	13.88	.068			
12 (313)	14.00	13.54	14.46	14.64	13.29	11.65	.652	10.76	11.20	11.20	15.79	13.79	17.43	16.61	.076	14.78	13.76	12.71	13.13	.099			
13 (270)	14.83	14.88	15.78	15.85	13.24	13.00	.878	13.43	14.00	14.00	15.59	15.51	16.49	15.33	.200	14.89	13.82	14.72	16.56	.563			
14 (374)																							

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 39 Dades Descriptives Social nens (puntuacions directes).

Social nens (Rang 0-22)	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola								
	Total		Nenes		Nens		p		Alt		Mig		Baix		p*		Pública		Privada		p
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE			
Edat (N)	3.57	2.45	3.82	2.53	3.30	2.33	.046	3.32	2.31	3.86	2.67	3.35	2.03	.128	3.64	2.48	3.44	2.39	.210		
11 (470)	3.02	2.36	3.06	2.45	2.96	2.22	.575	2.66	2.11	3.21	2.43	3.43	2.73	.186	2.91	2.38	3.19	2.33	.256		
12 (384)	2.69	2.18	2.62	2.23	2.81	2.10	.213	2.53	2.08	2.70	2.18	3.14	2.43	.792	2.75	2.15	2.59	2.24	.570		
13 (311)	3.17	2.59	3.35	2.77	2.85	2.21	.178	2.85	2.37	3.42	2.79	3.39	2.44	.167	3.27	2.65	3.00	2.49	.765		
14 (314)																					

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 40 Dades Descriptives Pensament nens (puntuacions directes).

Pensament nens (Rang 0-24)	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola								
	Total		Nenes		Nens		p		Alt		Mig		Baix		p*		Pública		Privada		p
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE			
Edat (N)	4.09	2.96	4.08	2.93	4.11	2.99	.639	4.15	2.82	4.18	3.15	3.58	2.56	.109	4.31	3.16	3.72	2.53	.104		
11 (469)	3.25	2.58	3.26	2.67	3.24	2.43	.851	2.98	2.45	3.37	2.49	3.66	3.17	.183	3.32	2.75	3.16	2.29	.532		
12 (384)	2.44	2.22	2.38	2.28	2.55	2.12	.632	2.34	2.14	2.52	2.30	2.52	2.30	.828	2.47	2.09	2.40	2.44	.913		
13 (310)	4.40	3.47	4.58	3.71	4.09	2.99	.206	3.93	3.21	4.89	3.71	4.24	3.30	.057	4.57	3.45	4.11	3.51	.729		
14 (314)																					

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 41 Dades Descriptives Atenció nens (puntuacions directes).

Atenció nens (Rang 0-18)	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola								
	Total		Nenes		Nens		p		Alt		Mig		Baix		p*		Pública		Privada		p
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE			
Edat (N)	5.35	2.78	5.40	2.74	5.29	2.83	.751	4.99	2.55	5.64	3.01	5.41	2.63	.105	5.56	2.83	4.96	2.68	.081		
11 (468)	5.00	3.00	5.07	3.18	4.90	2.70	.915	4.64	3.13	5.28	2.95	5.18	2.79	.558	4.93	3.16	5.12	2.75	.207		
12 (384)	5.13	3.12	4.96	3.32	5.41	2.74	.089	4.69	3.31	5.24	3.03	6.06	2.65	.119	5.14	3.06	5.12	3.23	.943		
13 (310)	5.90	3.43	5.93	3.76	5.86	2.76	.400	5.81	3.58	6.08	3.35	5.69	3.32	.990	5.82	3.57	6.05	3.17	.158		
14 (314)																					

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 42 Dades Descriptives Normes nens (puntuacions directes).

Normes nens (Rang 0-30)	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola								
	Total		Nenes		Nens		p		Alt		Mig		Baix		p*		Pública		Privada		p
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	
Edat (N)	2.43	1.88	2.21	1.68	2.65	2.04	<.001	2.32	1.80	2.45	1.91	2.66	1.99	.508	2.46	1.87	2.38	1.89	.688		
11 (470)	2.42	1.97	2.40	1.93	2.44	2.03	.548	2.33	1.75	2.41	1.94	2.74	2.59	.540	2.46	2.18	2.35	1.59	.867		
12 (384)	2.62	2.09	2.63	2.15	2.60	1.99	.836	2.63	2.11	2.63	2.02	2.60	2.25	.883	2.80	2.15	2.31	1.93	.116		
13 (310)	3.22	2.68	3.25	2.79	3.16	2.48	.930	3.21	2.87	3.22	2.46	3.39	2.81	.747	3.40	2.97	2.91	2.05	.330		
14 (314)																					

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 43 Dades Descriptives Aggressiva nens (puntuacions directes).

Aggressiva nens (Rang 0-34)	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola								
	Total		Nenes		Nens		p		Alt		Mig		Baix		p*		Pública		Privada		p
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	
Edat (N)	6.59	3.99	6.43	3.80	6.77	4.18	.071	6.09	4.10	7.01	3.91	6.67	3.87	.180	6.60	4.02	6.58	3.95	.865		
11 (469)	5.83	3.39	5.98	3.44	5.60	3.31	.891	5.32	2.95	6.15	3.52	6.43	3.92	.241	5.70	3.43	6.05	3.33	.270		
12 (384)	5.65	3.35	5.72	3.46	5.54	3.18	.946	5.48	2.93	5.66	3.59	6.25	3.60	.346	5.67	3.42	5.62	3.24	.771		
13 (311)	5.97	3.96	6.03	4.08	5.86	3.75	.826	5.45	3.74	6.41	4.06	6.10	4.19	.127	6.28	4.26	5.43	3.31	.145		
14 (314)																					

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 44 Dades Descriptives Internal. nens (puntuacions directes).

Internal. nens (Rang 0-62)	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola								
	Total		Nenes		Nens		p		Alt		Mig		Baix		p*		Pública		Privada		p
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	
Edat (N)	10.14	5.81	10.89	6.07	9.35	5.42	.045	9.60	5.53	10.67	6.24	10.00	5.12	.227	10.56	5.96	9.41	5.48	.073		
11 (464)	9.12	6.13	9.44	6.35	8.61	5.73	.227	8.90	5.76	8.95	6.19	10.44	6.95	.517	9.15	6.31	9.09	5.85	.874		
12 (382)	8.90	5.90	8.74	5.85	9.15	6.00	.527	8.57	5.60	8.99	6.20	9.56	5.97	.561	9.31	6.10	8.18	5.49	.256		
13 (309)	11.44	8.33	11.97	8.69	10.50	7.62	.098	10.34	8.10	12.33	8.83	11.80	7.19	.036	11.74	8.48	10.91	8.08	.715		
14 (314)																					

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 45 Dades Descriptives External. nens (puntuacions directes).

External. nens (Rang 0-64)	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola								
	Total		Nenes		Nens		p		Alt		Mig		Baix		p*		Pública		Privada		p
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	
Edat (N)	9.01	5.30	8.64	4.91	9.41	5.67	.009	8.40	5.34	9.45	5.26	9.34	5.26	.415	9.04	5.33	8.95	5.27	1.000		
11 (470)	8.25	4.74	8.38	4.72	8.05	4.76	.729	7.64	4.02	8.56	4.90	9.20	5.77	.277	8.17	4.95	8.39	4.38	.489		
12 (384)	8.28	4.83	8.36	4.98	8.14	4.59	.882	8.13	4.29	8.29	5.05	8.85	5.50	.601	8.48	4.95	7.93	4.62	.366		
13 (311)	9.19	6.20	9.29	6.45	9.02	5.76	.917	8.66	6.26	9.63	6.08	9.49	6.48	.321	9.68	6.80	8.34	4.92	.169		
14 (314)																					

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 46 Dades Descriptives Total nens (puntuacions directes).

Total nens (Rang 0-240)	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola								
	Total		Nenes		Nens		p		Alt		Mig		Baix		p*		Pública		Privada		p
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	
Edat (N)	58.06	17.37	58.95	17.38	57.14	17.35	.786	56.19	15.95	59.60	18.76	58.20	16.52	.132	59.04	18.21	56.34	15.70	.154		
11 (470)	53.60	16.18	54.27	16.76	52.53	15.20	.628	51.58	15.12	54.48	16.30	56.72	18.40	.214	53.43	16.89	53.87	15.04	.577		
12 (383)	51.91	15.28	51.36	15.51	52.80	14.94	.336	50.86	14.32	52.02	16.44	54.51	14.59	.502	52.66	15.63	50.60	14.64	.268		
13 (311)	58.96	20.97	59.68	22.76	57.71	17.42	.436	56.40	20.07	61.24	21.73	59.26	20.86	.091	60.08	21.93	57.03	19.12	.514		
14 (314)																					

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 47 Dades Descriptives C-GAS (puntuacions directes).

C-GAS (Rang 0-100)	Nivell Socioeconòmic										Escola								
	Sexe					Nivell Socioeconòmic					Privada		Pública		p				
	Total	Nenes		Nens		p	Alt	Mig	Baix		p*	M	DE	M		DE			
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE			
Edat (N)	79.20	9.14	79.36	8.88	79.05	9.41	.256	80.76	8.24	79.67	9.25	75.03	9.37	<.001	78.31	9.66	80.60	8.09	<.001
3 (621)	78.71	7.87	79.38	7.76	78.05	7.94	.004	79.47	7.53	78.79	7.68	77.03	8.78	.006	78.36	8.17	79.27	7.37	.042
4 (603)	77.98	8.29	78.48	8.07	77.50	8.48	.006	78.34	8.03	78.25	7.95	76.57	9.52	.043	77.26	8.99	79.10	6.95	.001
5 (574)	76.85	9.10	77.94	8.46	75.76	9.60	<.001	78.45	8.16	76.20	9.48	75.07	9.58	<.001	76.58	9.56	77.28	8.34	.275
6 (511)	76.51	9.71	77.49	9.64	75.52	9.70	.002	77.54	9.14	76.63	9.80	73.87	10.28	.041	75.71	9.85	77.75	9.38	.020
7 (497)	72.83	11.14	73.93	10.91	71.77	11.29	.002	73.87	10.83	72.48	11.04	71.51	12.02	.448	72.55	11.30	73.30	10.89	.528
8 (475)	70.00	11.16	70.42	10.70	69.60	11.59	.131	71.16	11.05	69.29	10.91	69.15	12.07	.217	69.87	11.35	70.20	10.88	.869
9 (444)	70.05	11.17	70.79	11.25	69.33	11.08	.161	71.43	9.90	70.00	11.27	66.55	13.25	.005	69.09	11.65	71.61	10.20	.041
10 (436)	70.82	10.38	71.59	10.17	69.97	10.57	.063	72.01	9.44	70.51	10.06	68.50	13.24	.091	70.55	10.69	71.26	9.86	.548
11 (455)	71.13	9.62	70.95	9.97	71.42	9.05	.629	72.04	9.99	70.85	9.39	69.29	9.24	.524	70.66	9.23	71.88	10.18	.509
12 (397)	71.31	9.82	71.00	10.26	71.83	9.05	.522	71.98	9.49	70.69	9.69	71.39	11.18	.609	71.35	9.67	71.25	10.08	.606
13 (402)	69.41	11.80	68.84	12.02	70.37	11.39	.747	69.11	11.91	69.83	11.84	68.74	11.68	.755	69.52	11.51	69.23	12.33	.949
14 (377)																			

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 48 Dades Descriptives Col·legi (puntuacions directes).

Col·legi (Rang 0-30)	Nivell Socioeconòmic										Escola								
	Sexe					Nivell Socioeconòmic					Privada		Pública		p				
	Total	Nenes		Nens		p	Alt	Mig	Baix		p*	M	DE	M		DE			
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE			
Edat (N)	1.87	4.42	1.47	3.92	2.27	4.85	.002	1.81	4.14	1.71	4.40	2.41	4.99	.248	2.03	4.66	1.62	4.02	.142
3 (620)	1.93	4.33	1.48	3.61	2.36	4.90	.003	1.54	4.05	2.05	4.30	2.37	4.88	.015	2.07	4.48	1.70	4.09	.072
4 (604)	1.83	4.41	1.46	3.83	2.18	4.88	.003	1.14	3.61	1.90	4.48	3.04	5.35	.002	2.10	4.60	1.40	4.05	.043
5 (574)	2.18	5.00	1.45	4.15	2.92	5.64	<.001	1.50	4.23	2.34	5.14	3.28	5.94	.026	2.23	5.18	2.11	4.72	.504
6 (511)	2.58	5.19	1.83	4.35	3.32	5.83	<.001	1.63	4.21	2.78	5.34	4.10	6.25	.003	2.94	5.51	2.01	4.60	.082
7 (497)	3.68	6.08	2.73	5.59	4.60	6.39	<.001	2.91	5.50	3.74	6.14	5.23	6.84	.025	3.72	5.87	3.62	6.42	.816
8 (475)	2.98	5.39	2.52	5.06	3.42	5.66	.061	2.51	5.22	3.07	5.22	3.89	6.18	.072	3.15	5.55	2.70	5.12	.224
9 (444)	2.27	4.95	1.65	4.47	2.88	5.32	.002	1.86	4.49	2.10	4.64	3.91	6.56	.012	2.25	4.69	2.31	5.37	.553
10 (436)	1.96	4.48	1.36	3.65	2.63	5.16	<.001	1.55	4.08	2.02	4.42	2.92	5.50	.058	1.90	4.38	2.08	4.64	.572
11 (456)																			

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 49 Dades Descriptives Casa (puntuacions directes).

Casa (Rang 0-30)	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola				
	Total		Nenes		Nens		Alt		Mig		Baix		Pública		Privada		p
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	
Edat (N)	5.56	7.48	5.72	7.69	5.41	7.28	4.67	6.95	5.33	7.31	7.90	8.46	6.03	7.72	4.84	7.05	.005
3 (620)	4.05	6.53	3.98	6.55	4.12	6.53	3.85	6.25	3.56	6.15	5.71	7.70	4.36	6.56	3.55	6.47	.144
4 (603)	3.94	6.23	3.84	6.30	4.04	6.17	3.55	6.05	3.89	6.17	4.87	6.68	4.65	6.80	2.83	5.03	<.001
5 (573)	3.80	6.24	3.36	6.02	4.23	6.43	3.44	5.69	3.77	6.31	4.65	7.16	3.99	6.58	3.49	5.67	.577
6 (511)	3.55	6.24	3.28	6.09	3.81	6.38	2.68	5.13	4.09	6.80	3.97	6.67	4.13	6.82	2.63	5.07	.008
7 (497)	4.18	6.69	4.23	7.05	4.13	6.35	3.92	6.24	4.09	6.79	5.01	7.39	4.37	7.00	3.88	6.16	.271
8 (475)	2.90	5.23	2.85	4.99	2.95	5.46	2.51	4.73	2.86	5.15	3.97	6.46	3.26	5.50	2.31	4.71	.123
9 (444)	3.11	5.43	3.04	5.74	3.18	5.12	3.15	5.56	2.70	5.02	4.27	6.17	3.29	5.62	2.81	5.11	.373
10 (436)	2.94	5.28	2.86	5.11	3.03	5.48	2.72	4.91	2.76	5.22	4.19	6.28	3.02	5.51	2.81	4.88	.332
11 (456)																	

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 50 Dades Descriptives Comunitat (puntuacions directes).

Comunitat (Rang 0-30)	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola				
	Total		Nenes		Nens		Alt		Mig		Baix		Pública		Privada		p
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	
Edat (N)	0.04	0.77	0.02	0.44	0.06	0.99	0.00	0.00	0.06	1.03	0.05	0.73	0.03	0.80	0.05	0.71	.631
3 (620)	0.06	0.78	0.10	1.01	0.02	0.45	0.03	0.53	0.04	0.66	0.17	1.28	0.08	0.90	0.03	0.51	.256
4 (604)	0.12	1.07	0.04	0.66	0.19	1.36	0.09	0.93	0.09	0.96	0.24	1.54	0.12	1.10	0.11	1.03	.330
5 (574)	0.14	1.29	0.02	0.49	0.26	1.75	0.09	0.97	0.05	0.72	0.50	2.50	0.20	1.39	0.06	1.11	.577
6 (511)	0.06	0.92	0.07	1.10	0.05	0.70	0.03	0.58	0.11	1.25	0.00	0.00	0.06	1.00	0.06	0.79	.863
7 (497)	0.33	2.10	0.31	2.24	0.35	1.96	0.24	1.52	0.30	2.12	0.61	2.98	0.32	2.27	0.33	1.79	.617
8 (475)	0.01	0.37	0.03	0.53	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.09	0.93	0.02	0.47	0.00	0.00	.
9 (444)	0.01	0.37	0.00	0.00	0.03	0.52	0.00	0.00	0.00	0.00	0.09	0.97	0.02	0.47	0.00	0.00	.
10 (436)	0.08	1.03	0.05	0.71	0.11	1.28	0.00	0.00	0.11	1.29	0.18	1.35	0.08	0.91	0.07	1.19	.936
11 (456)																	

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 51 Dades Descriptives Conducta altres (puntuacions directes).

Conducta altres (Rang 0-30)	Nivell Socioeconòmic										Escola											
	Sexe					Nivell Socioeconòmic					Escola											
	Total		Nenes		Nens		p		Alt		Mig		Baix		p*		Pública		Privada		p	
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE
Edat (N)	2.01	4.56	1.59	4.07	2.43	4.97	.001	1.62	4.25	1.86	4.50	3.09	5.08	.077	2.32	4.89	1.53	3.94	.043			
3 (620)	1.65	3.95	1.48	3.62	1.82	4.25	.084	1.04	3.16	1.86	4.11	2.32	4.73	.032	2.42	4.51	0.44	2.41	<.001			
4 (604)	2.26	4.75	2.08	4.37	2.43	5.09	.090	2.16	4.59	2.38	5.01	2.15	4.41	.805	2.67	4.88	1.61	4.48	.027			
5 (574)	1.45	3.91	1.22	3.75	1.67	4.05	.186	1.31	3.38	1.41	3.91	1.86	4.90	.451	1.49	4.08	1.38	3.63	.870			
6 (511)	1.05	3.34	0.99	3.07	1.11	3.58	.333	0.95	3.05	0.97	3.38	1.51	3.80	.702	1.19	3.59	0.84	2.89	.094			
7 (497)	2.59	4.92	2.55	5.02	2.62	4.84	.500	2.70	4.96	2.47	4.80	2.66	5.24	.924	2.71	5.28	2.39	4.28	.780			
8 (475)	2.52	4.82	2.54	4.96	2.50	4.69	.711	2.51	4.74	2.63	4.92	2.24	4.78	.642	2.50	4.95	2.56	4.62	.716			
9 (444)	1.31	3.58	1.23	3.38	1.39	3.77	.635	1.02	3.15	1.35	3.51	1.95	4.64	.695	1.38	3.65	1.19	3.47	.920			
10 (436)	1.43	3.83	1.11	3.30	1.78	4.31	.011	1.41	3.78	1.36	3.59	1.74	4.69	.689	1.52	3.99	1.27	3.55	.656			
11 (456)																						

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 52 Dades Descriptives Extraversió (puntuacions directes).

Extraversió (Rang 1-8)	Nivell Socioeconòmic										Escola											
	Sexe					Nivell Socioeconòmic					Escola											
	Total		Nenes		Nens		p		Alt		Mig		Baix		p*		Pública		Privada		p	
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE
Edat (N)	4.34	0.79	4.23	0.79	4.45	0.79	<.001	4.21	0.76	4.39	0.81	4.50	0.79	<.001	4.36	0.80	4.31	0.79	.555			
3 (612)	4.24	0.83	4.11	0.84	4.36	0.79	<.001	4.11	0.76	4.27	0.85	4.40	0.86	<.001	4.27	0.85	4.18	0.79	.209			
4 (597)	4.25	0.82	4.13	0.89	4.37	0.74	<.001	4.15	0.79	4.30	0.82	4.34	0.88	.021	4.27	0.84	4.21	0.79	.536			
5 (547)	4.35	0.91	4.19	0.89	4.50	0.91	.001	4.30	0.86	4.34	0.97	4.46	0.88	.258	4.34	0.92	4.37	0.91	.425			
7 (462)																						

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 53 Dades Descriptives Afecte negatiu (puntuacions directes).

Afecte negatiu (Rang 1-8)	Sexe										Nivell Socioeconòmic										Escola		
	Total					Nenes					Nens					p					Privada		p
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE			
3 (612)	3.79	0.74	3.80	0.74	3.78	0.75	3.72	0.78	3.85	0.70	3.78	0.77	3.89	0.73	3.79	0.73	3.79	0.73	3.79	0.76	.583		
4 (597)	3.65	0.72	3.63	0.70	3.66	0.75	3.65	0.69	3.67	0.71	3.59	0.82	.494	0.73	3.61	0.73	3.71	0.71	3.71	0.71	.436		
5 (548)	3.69	0.79	3.68	0.75	3.69	0.83	3.69	0.76	3.73	0.82	3.55	0.76	.306	0.78	3.66	0.78	3.73	0.82	3.73	0.82	.678		
7 (462)	3.56	0.95	3.61	0.90	3.52	1.01	3.49	0.90	3.66	0.94	3.46	1.09	.160	0.97	3.57	0.97	3.55	0.94	3.55	0.94	.436		

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 54 Dades Descriptives Control autoregulat (puntuacions directes).

Control autoregulat (Rang 1-8)	Sexe										Nivell Socioeconòmic										Escola		
	Total					Nenes					Nens					p					Privada		p
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE			
3 (612)	5.26	0.65	5.37	0.61	5.15	0.66	5.28	0.68	5.27	0.61	5.20	0.68	.423	0.65	5.25	0.65	5.27	0.64	5.27	0.64	.859		
4 (597)	5.30	0.62	5.48	0.54	5.13	0.65	5.35	0.60	5.27	0.60	5.28	0.72	.119	0.64	5.30	0.64	5.32	0.60	5.32	0.60	.456		
5 (547)	5.31	0.59	5.45	0.53	5.18	0.61	5.38	0.55	5.26	0.59	5.29	0.66	.042	0.59	5.30	0.59	5.33	0.59	5.33	0.59	.653		
7 (462)	4.98	0.79	5.22	0.67	4.75	0.83	4.99	0.83	5.02	0.75	4.86	0.80	.273	0.78	4.94	0.78	5.05	0.81	5.05	0.81	.948		

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 55 Dades Descriptives Agressivitat verbal (puntuacions directes).

Agressivitat verbal (Rang 0-1104)	Sexe										Nivell Socioeconòmic										Escola			
	Total					Nenes					Nens					p					Privada		Pública	
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE
3 (617)	52.25	98.41	43.33	70.46	60.93	118.95	0.009	43.16	76.39	54.81	106.32	63.76	114.36	0.154	47.18	83.09	60.16	118.20	0.203					
4 (606)	58.78	93.04	47.05	77.46	70.42	105.11	<.001	49.84	74.38	56.83	94.44	80.96	116.53	.102	57.33	92.48	61.07	94.07	.630					
5 (562)	60.68	102.77	50.20	91.00	71.11	112.47	.007	48.90	77.25	69.82	122.57	61.02	89.92	.099	62.26	110.29	58.27	90.36	.302					
6 (460)	54.93	99.83	38.43	85.19	71.17	110.19	<.001	47.28	81.28	54.98	108.64	72.49	112.19	.077	49.13	102.00	63.39	96.24	.157					
7 (464)	50.47	89.96	33.97	70.59	67.31	103.64	<.001	37.41	64.46	51.76	90.76	77.17	126.28	.005	50.37	95.18	50.61	81.38	.997					
8 (428)	63.44	119.98	42.95	101.06	83.29	133.07	<.001	49.94	86.26	66.48	134.79	88.79	142.68	.040	69.86	132.78	53.78	97.20	.181					
9 (443)	57.37	97.15	40.63	88.15	73.63	102.76	<.001	38.16	68.14	61.99	104.56	91.74	123.13	<.001	58.15	97.46	56.07	96.91	.724					
10 (428)	58.63	101.64	36.38	71.61	80.27	120.37	<.001	45.44	72.64	60.41	103.18	88.05	147.69	.013	64.95	111.88	48.28	81.45	.043					
11 (453)	45.67	91.71	29.15	59.31	62.69	113.64	<.001	36.83	78.15	50.25	101.08	53.72	92.53	.411	41.21	80.95	53.74	108.31	.170					
12 (363)	49.55	100.91	45.99	89.40	55.26	117.16	.059	37.12	58.33	48.41	104.40	89.93	162.29	.058	51.71	111.46	46.32	82.88	.472					
13 (319)	46.75	96.32	45.91	100.06	48.09	90.33	.457	33.70	71.96	48.82	94.37	84.86	153.45	.252	55.27	108.24	35.63	77.04	.098					
14 (294)	50.53	119.93	54.04	128.13	43.54	101.84	.416	35.77	67.77	46.20	98.71	97.17	219.15	.123	54.93	133.19	42.12	89.21	.321					

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 56 Dades Descriptives Agressivitat física (puntuacions directes)

Agressivitat física (Rang 86-200)		Nivell Socioeconòmic										Escola									
		Sexe																			
Edat (N)	Total		Nenes		Nens		p		Alt		Mig		Baix		p*		Pública		Privada		p
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	
3 (609)	100.08	18.54	100.25	18.36	99.92	18.75	.624	100.63	20.23	99.75	17.16	99.44	18.47	.817	98.97	16.28	101.82	21.54	.369		
4 (607)	99.95	17.83	99.72	17.68	100.17	18.00	.663	99.59	18.84	99.96	17.07	100.59	17.80	.999	99.25	16.83	101.03	19.28	.595		
5 (558)	99.93	17.47	99.54	16.83	100.32	18.12	.350	97.91	15.34	101.35	19.33	100.42	16.30	.161	100.18	17.52	99.55	17.44	.242		
6 (464)	99.68	17.63	99.74	16.76	99.63	18.48	.767	97.65	14.14	101.24	20.54	100.14	15.99	.047	99.56	19.09	99.87	15.30	.827		
7 (465)	99.88	17.26	99.45	17.16	100.32	17.38	.416	98.55	14.75	99.82	17.45	103.16	21.47	.165	99.86	18.33	99.91	15.46	.561		
8 (424)	99.85	16.74	99.69	16.06	99.99	17.40	.448	98.38	15.13	99.44	15.88	104.69	21.66	.015	101.17	17.78	97.89	14.90	.019		
9 (444)	100.19	17.36	100.37	16.41	100.01	18.25	.937	96.93	11.45	102.27	20.87	102.24	17.32	.004	100.87	17.77	99.04	16.63	.311		
10 (422)	99.97	16.07	99.82	14.64	100.11	17.38	.771	100.26	16.63	99.64	15.22	100.22	17.32	.684	101.19	17.92	98.02	12.37	.078		
11 (450)	99.59	17.00	99.64	15.66	99.53	18.32	.278	98.05	14.14	100.14	17.06	101.70	21.96	.475	99.27	17.14	100.16	16.79	.330		
12 (363)	99.53	17.39	99.74	17.47	99.19	17.31	.839	98.69	15.57	99.97	19.24	100.61	16.45	.713	97.70	12.01	102.27	23.02	.081		
13 (319)	100.24	15.60	100.16	15.29	100.37	16.15	.766	99.69	14.43	99.01	13.50	106.68	23.59	.182	98.97	13.16	101.89	18.22	.072		
14 (295)	99.26	15.45	99.22	15.35	99.35	15.74	.561	97.22	8.15	99.93	16.19	102.40	24.16	.107	99.28	14.98	99.22	16.40	.628		

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 57 Dades Descriptives Agressivitat física provocada (puntuacions directes).

Agressivitat física provocada (Rang 0-495)		Nivell Socioeconòmic										Escola									
		Sexe																			
Edat (N)	Total		Nenes		Nens		p		Alt		Mig		Baix		p*		Pública		Privada		p
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	
3 (616)	37.50	56.43	30.23	48.59	44.66	62.47	.002	39.96	64.88	36.37	50.95	33.87	50.67	.512	33.41	48.15	43.98	67.11	.181		
4 (607)	39.40	53.53	28.80	41.43	49.81	61.53	<.001	39.81	60.37	37.85	48.26	42.45	52.22	.764	35.45	46.28	45.60	62.89	.155		
5 (559)	35.03	51.18	26.60	38.83	43.47	60.01	<.001	27.51	41.31	40.25	59.33	37.03	45.17	.043	35.63	51.84	34.13	50.28	.258		
6 (464)	33.75	52.18	22.24	43.59	45.09	57.30	<.001	27.01	41.17	38.80	60.29	35.59	50.05	.057	31.90	55.85	36.46	46.33	.532		
7 (466)	28.50	47.27	19.30	38.73	37.99	53.14	<.001	25.20	42.85	29.54	49.90	33.33	49.65	.238	26.73	46.30	31.29	48.77	.484		
8 (425)	26.53	50.94	15.50	36.61	37.12	59.85	<.001	22.80	45.14	26.22	51.67	36.82	61.06	.103	29.87	54.06	21.57	45.63	.089		
9 (444)	28.89	44.77	18.14	34.90	39.25	50.51	<.001	24.12	37.59	32.00	51.46	31.75	39.59	.166	28.49	41.20	29.57	50.32	.647		
10 (425)	24.76	44.14	12.60	31.69	36.43	50.83	<.001	24.95	44.96	24.40	42.52	25.39	47.48	.938	26.83	47.72	21.42	37.53	.255		
11 (452)	17.68	32.46	12.13	28.50	23.47	35.28	<.001	14.80	28.91	18.92	31.67	21.02	41.14	.608	17.08	32.18	18.75	33.04	.281		
12 (363)	15.53	38.47	10.61	27.75	23.42	50.30	.004	13.57	30.90	16.30	43.54	18.86	41.58	.514	11.77	28.18	21.17	49.68	.147		
13 (319)	12.38	33.57	11.47	34.01	13.85	32.93	.535	11.47	34.06	9.53	23.25	25.96	54.89	.156	9.91	30.58	15.61	36.99	.098		
14 (295)	10.65	36.18	11.12	37.60	9.70	33.31	.694	6.81	18.62	11.58	34.46	17.41	62.65	.121	11.77	39.26	8.49	29.43	.917		

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 58 Dades Descriptives Agressivitat física iniciada (puntuacions directes).

Agressivitat física iniciada (Rang 0-500)	Nivell Socioeconòmic												Escola									
	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola									
	Total		Nenes		Nens		p		Alt		Mig		Baix		p*		Pública		Privada		p	
Edat (N)	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE
3 (610)	27.16	51.73	17.09	39.11	37.11	60.14	<.001	29.17	55.92	25.94	48.86	25.06	50.03	.740	23.65	46.56	32.65	46.56	32.65	46.56	58.61	.147
4 (608)	26.30	53.31	12.62	32.40	39.71	65.15	<.001	27.23	52.73	25.83	54.57	25.66	51.66	.847	23.41	53.29	30.86	53.29	30.86	53.15	.164	
5 (562)	19.47	43.64	10.01	26.97	28.97	53.97	<.001	17.07	36.22	21.63	49.03	18.85	43.04	.378	18.88	44.83	20.35	44.83	20.35	41.85	.592	
6 (464)	20.46	52.74	12.31	44.74	28.48	58.57	<.001	17.07	47.65	22.71	59.44	22.16	44.19	.152	19.96	56.23	21.19	56.23	21.19	47.33	.981	
7 (467)	13.29	32.42	7.27	28.02	19.43	35.37	<.001	10.63	24.52	13.41	35.64	19.25	38.48	.112	13.19	34.00	13.45	34.00	13.45	29.84	.630	
8 (425)	13.29	40.23	5.41	18.62	20.87	52.24	<.001	8.96	28.52	12.78	37.02	25.70	64.94	.011	14.64	44.28	11.30	44.28	11.30	33.33	.148	
9 (444)	11.25	29.73	4.63	19.35	17.62	35.99	<.001	5.17	19.36	15.47	36.22	14.12	27.91	.002	11.85	29.40	10.24	29.40	10.24	30.33	.712	
10 (424)	10.30	32.69	2.48	11.14	18.00	43.39	<.001	10.39	30.74	9.70	30.77	11.92	42.51	.603	11.78	37.22	7.92	37.22	7.92	23.57	.382	
11 (452)	7.38	25.20	3.08	16.50	11.82	31.21	<.001	5.44	19.61	8.23	28.14	9.50	27.80	.727	6.73	23.18	8.55	23.18	8.55	28.54	.339	
12 (363)	6.19	27.08	4.05	19.11	9.64	36.22	.060	4.20	18.74	8.00	33.95	6.30	22.84	.772	2.45	14.31	11.81	14.31	11.81	38.49	.009	
13 (319)	6.23	26.59	6.19	27.37	6.29	25.40	.887	5.88	29.11	4.23	19.96	14.73	36.01	.225	4.66	22.75	8.28	22.75	8.28	30.87	.216	
14 (295)	3.52	19.86	3.71	21.25	3.14	16.83	.966	0.75	8.09	3.70	18.28	9.67	36.17	.118	3.26	20.35	4.01	20.35	4.01	18.99	.622	

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 59 Dades Descriptives Index d'agressivitat total (puntuacions directes).

Index d'agressivitat total (Rang 179-400)	Nivell Socioeconòmic												Escola									
	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola									
	Total		Nenes		Nens		p		Alt		Mig		Baix		p*		Pública		Privada		p	
Edat (N)	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE
3 (607)	199.15	24.58	199.78	23.72	198.53	25.42	.528	198.01	23.64	199.47	24.62	200.45	26.49	.775	198.11	22.18	200.77	22.18	200.77	27.87	.406	
4 (605)	199.94	27.74	200.16	25.02	199.72	30.24	.960	199.74	28.58	198.73	26.01	203.33	30.08	.272	198.55	25.61	202.12	25.61	202.12	30.72	.404	
5 (552)	198.66	25.86	198.28	24.69	199.03	27.02	.336	196.87	23.17	199.83	27.93	199.24	25.52	.445	199.58	27.79	197.23	27.79	197.23	22.53	.131	
6 (460)	199.39	23.68	199.68	21.40	199.11	25.78	.494	197.48	19.07	200.49	27.31	200.87	22.75	.130	198.70	25.44	200.41	25.44	200.41	20.88	.675	
7 (462)	200.13	24.72	200.29	24.41	199.96	25.10	.593	196.47	18.10	200.93	25.50	206.29	33.20	.009	201.04	27.84	198.68	27.84	198.68	18.73	.106	
8 (424)	198.83	25.99	199.22	24.50	198.46	27.39	.667	195.68	20.01	199.14	26.62	205.85	34.91	.013	200.94	29.06	195.71	29.06	195.71	20.29	.027	
9 (443)	199.79	25.34	199.85	24.02	199.74	26.62	.796	194.67	18.94	201.61	26.89	207.29	31.64	.002	200.72	25.76	198.25	25.76	198.25	24.63	.400	
10 (420)	199.80	25.24	199.83	24.84	199.78	25.68	.578	198.59	23.57	199.11	23.36	205.25	33.66	.122	201.40	27.73	197.29	27.73	197.29	20.54	.097	
11 (447)	198.93	25.48	199.45	24.36	198.40	26.64	.495	195.96	21.66	200.04	25.69	202.88	31.80	.320	198.64	25.85	199.46	25.85	199.46	24.88	.572	
12 (363)	198.97	22.76	199.25	22.27	198.51	23.60	.810	196.48	16.35	198.97	24.68	206.31	30.29	.119	197.97	20.75	200.47	20.75	200.47	25.48	.501	
13 (318)	199.20	25.38	199.16	25.24	199.27	25.71	.587	197.06	21.95	197.88	22.61	211.45	39.54	.138	199.59	24.92	198.70	24.92	198.70	26.05	.975	
14 (294)	198.73	24.76	198.43	25.00	199.31	24.39	.130	196.48	17.80	198.57	24.92	204.52	35.88	.292	198.47	23.88	199.22	23.88	199.22	26.48	.785	

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 60 Dades Descriptives Fredor (puntuacions directes).

Fredor (Rang 0-33)	Sexe										Nivell Socioeconòmic										Escola											
	Total					Nenes					Nens					Alt					Mig					Baix					p*	
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	p			
3 (620)	4.92	4.23	4.28	3.90	5.54	4.46	<.001	4.42	3.66	5.04	4.41	5.59	4.72	.013	4.92	4.44	4.91	3.91	.469													
4 (609)	4.74	4.31	4.18	3.89	5.28	4.63	<.001	4.38	3.53	4.81	4.62	5.23	4.86	.199	4.69	4.45	4.81	4.10	.660													
5 (564)	3.92	3.47	3.33	3.25	4.51	3.59	<.001	3.48	2.89	4.19	3.71	4.11	3.84	.053	4.02	3.70	3.77	3.08	.603													
6 (464)	4.87	4.08	3.87	3.40	5.85	4.44	<.001	4.67	4.21	4.69	3.87	5.82	4.23	.085	4.83	3.85	4.93	4.40	.344													
7 (468)	4.32	3.41	3.53	2.81	5.12	3.76	<.001	3.83	3.14	4.37	3.40	5.29	3.82	<.001	4.58	3.52	3.90	3.18	.041													
8 (429)	4.96	4.57	3.99	3.67	5.91	5.14	<.001	4.93	4.39	4.99	4.91	4.96	4.03	.661	4.95	4.29	4.98	4.98	.830													
9 (445)	4.76	3.86	4.14	3.83	5.36	3.81	.002	4.44	3.51	4.81	3.86	5.42	4.60	.134	4.68	3.70	4.90	4.13	.788													
10 (429)	4.73	4.00	3.69	2.87	5.75	4.65	<.001	4.15	3.59	5.00	4.15	5.44	4.42	.095	4.41	3.71	5.27	4.41	.044													
11 (456)	4.43	3.96	3.83	3.39	5.06	4.40	<.001	3.68	3.05	5.06	4.64	4.45	3.42	.097	4.41	3.87	4.47	4.13	.808													
12 (365)	4.97	3.78	4.93	3.76	5.03	3.81	.168	4.78	3.68	5.00	3.81	5.44	3.99	.783	4.86	3.56	5.14	4.10	.989													
13 (318)	5.22	4.41	4.68	3.79	6.09	5.16	.002	5.16	4.43	5.30	4.29	5.13	4.86	.990	5.00	4.21	5.50	4.67	.310													
14 (294)	5.15	3.89	5.17	4.14	5.12	3.36	.769	4.84	3.87	4.93	3.54	6.49	4.56	.059	5.14	3.78	5.17	4.11	.724													

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 61 Dades Descriptives Irresponsabilitat-Descuit (puntuacions directes).

Irresponsabilitat-Descuit (Rang 0-24)	Sexe										Nivell Socioeconòmic										Escola											
	Total					Nenes					Nens					Alt					Mig					Baix					p*	
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	p					
3 (620)	11.43	5.21	10.59	4.98	12.25	5.31	<.001	11.00	5.01	11.71	5.22	11.52	5.59	.092	11.27	5.38	11.69	4.94	.531													
4 (609)	11.08	5.13	10.11	4.92	12.03	5.15	<.001	10.89	4.49	10.79	5.36	12.18	5.57	.009	11.14	5.35	10.99	4.77	.450													
5 (564)	10.59	5.18	9.62	5.30	11.56	4.88	<.001	9.96	5.25	10.89	5.14	11.11	5.08	.069	10.75	5.08	10.34	5.34	.187													
6 (464)	10.10	5.14	8.75	4.92	11.42	5.02	<.001	9.66	5.04	9.81	5.17	11.86	5.00	.003	10.14	5.29	10.03	4.93	.870													
7 (469)	10.07	5.39	8.71	5.20	11.47	5.22	<.001	9.35	5.46	10.01	5.34	11.90	4.97	.001	10.22	5.24	9.84	5.62	.461													
8 (430)	9.53	5.65	8.22	5.42	10.81	5.58	<.001	8.80	5.56	9.31	5.74	12.03	4.93	<.001	10.02	5.50	8.80	5.79	.028													
9 (445)	9.85	5.59	8.96	5.52	10.72	5.53	<.001	9.16	5.52	9.69	5.73	12.01	4.83	<.001	10.06	5.52	9.49	5.69	.235													
10 (429)	9.87	5.68	8.21	5.16	11.50	5.70	<.001	9.10	5.55	10.17	5.81	11.02	5.39	.057	9.89	5.39	9.83	6.14	.811													
11 (456)	9.11	5.66	7.95	5.32	10.31	5.76	<.001	8.24	5.19	9.48	5.94	10.19	5.64	.123	8.91	5.68	9.47	5.63	.191													
12 (364)	9.41	5.71	9.43	5.89	9.37	5.41	.186	8.66	5.77	9.25	5.54	12.17	5.29	.006	9.69	5.33	8.98	6.23	.298													
13 (318)	9.19	6.01	8.98	5.97	9.53	6.07	.059	8.39	5.92	9.47	5.92	11.01	6.29	.094	9.70	5.88	8.53	6.12	.095													
14 (293)	10.07	5.77	10.78	6.05	8.65	4.92	.091	9.95	5.94	10.11	5.30	10.25	6.62	.813	9.64	5.66	10.90	5.93	.198													

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 62 Dades Descriptives Falta d'empatiment (puntuacions directes).

Falta d'empatiment (Rang 0-15)	Nivell Socioeconòmic										Escola									
	Sexe					Nivell Socioeconòmic					Escola									
	Total		Nenes		Nens		p		Alt		Mig		Baix		Pública		Privada		p	
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE
3 (620)	4.75	3.28	4.37	3.22	5.13	3.31	.006	4.73	2.97	4.57	3.39	5.23	3.56	.464	4.64	3.41	4.93	3.08	.412	
4 (609)	4.98	3.35	4.69	3.31	5.27	3.36	.028	5.14	3.30	4.80	3.33	5.13	3.47	.849	4.63	3.38	5.54	3.22	<.001	
5 (564)	5.22	3.38	4.73	3.14	5.70	3.55	.001	5.36	3.42	5.29	3.28	4.74	3.53	.041	4.98	3.46	5.58	3.23	.016	
6 (464)	5.49	3.31	5.05	3.04	5.92	3.51	.003	5.36	3.25	5.36	3.24	6.12	3.60	.203	5.39	3.31	5.64	3.32	.737	
7 (469)	5.45	3.54	5.15	3.51	5.75	3.55	.007	5.10	3.68	5.61	3.44	5.79	3.47	.638	5.35	3.41	5.61	3.75	.476	
8 (429)	5.68	3.56	5.35	3.44	5.99	3.66	.011	5.76	3.81	5.43	3.48	6.19	3.11	.578	5.44	3.15	6.02	4.09	.109	
9 (445)	5.69	3.53	5.44	3.49	5.94	3.57	.095	5.57	3.53	5.53	3.52	6.48	3.52	.153	5.52	3.40	5.99	3.74	.241	
10 (429)	5.81	3.47	5.32	3.26	6.30	3.60	.003	5.91	3.39	6.02	3.60	4.92	3.14	.019	5.25	3.08	6.75	3.86	<.001	
11 (456)	5.89	3.53	5.68	3.48	6.10	3.57	.045	5.84	3.45	6.14	3.68	5.30	3.26	.197	5.52	3.39	6.55	3.69	.042	
12 (365)	6.30	3.76	6.27	3.95	6.37	3.44	.998	5.99	3.59	6.42	4.02	6.87	3.37	.278	5.89	3.52	6.94	4.03	.086	
13 (318)	6.89	4.16	6.68	4.13	7.23	4.20	.492	6.64	4.38	7.11	4.04	6.94	3.84	.404	6.65	3.92	7.20	4.45	.147	
14 (294)	7.02	3.57	7.11	3.47	6.85	3.78	.109	7.28	3.47	6.81	3.64	6.97	3.68	.688	6.80	3.69	7.45	3.31	.134	

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 63 Dades Descriptives Total (puntuacions directes).

Total (Rang 0-72)	Nivell Socioeconòmic										Escola									
	Sexe					Nivell Socioeconòmic					Escola									
	Total		Nenes		Nens		p		Alt		Mig		Baix		Pública		Privada		p	
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE
3 (620)	21.16	10.01	19.32	9.41	22.97	10.26	<.001	20.19	9.40	21.40	10.09	22.41	10.87	.029	20.91	10.53	21.56	9.13	.828	
4 (609)	20.83	10.20	19.03	9.38	22.60	10.66	<.001	20.45	9.02	20.42	10.49	22.60	11.42	.080	20.47	10.74	21.40	9.26	.328	
5 (564)	19.74	9.60	17.69	9.34	21.80	9.44	<.001	18.80	9.06	20.40	9.73	19.98	10.26	.193	19.76	9.87	19.71	9.20	.945	
6 (464)	20.47	10.01	17.68	8.95	23.20	10.26	<.001	19.71	10.07	19.86	9.60	23.84	10.40	.007	20.38	10.11	20.61	9.89	.550	
7 (469)	19.89	9.80	17.46	9.33	22.38	9.65	<.001	18.32	9.96	20.08	9.60	22.98	9.26	.002	20.23	9.59	19.34	10.12	.353	
8 (429)	20.15	11.42	17.56	10.26	22.65	11.94	<.001	19.49	11.24	19.72	12.05	23.05	9.55	.043	20.38	10.68	19.80	12.48	.552	
9 (445)	20.31	10.46	18.54	10.67	22.03	9.99	<.001	19.16	10.07	20.04	10.46	23.93	10.76	.001	20.27	10.37	20.38	10.66	.900	
10 (429)	20.43	10.52	17.24	8.38	23.57	11.44	<.001	19.18	10.33	21.19	10.84	21.44	9.81	.190	19.57	9.44	21.85	11.98	.058	
11 (456)	19.43	10.68	17.47	9.82	21.46	11.16	<.001	17.76	9.53	20.69	11.67	19.92	9.77	.248	18.86	10.56	20.49	10.84	.206	
12 (365)	20.67	10.60	20.61	10.91	20.77	10.12	.208	19.43	10.40	20.64	10.75	24.47	10.01	.051	20.42	9.79	21.06	11.76	.935	
13 (318)	21.30	12.05	20.34	11.17	22.86	13.25	.019	20.19	12.18	21.88	11.86	23.08	12.22	.417	21.36	11.41	21.22	12.88	.970	
14 (294)	22.26	10.49	23.08	11.05	20.62	9.12	.167	22.07	10.74	21.89	9.90	23.71	11.47	.518	21.60	9.94	23.53	11.43	.312	

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 64 Dades Descriptives Cognició social pares (puntuacions directes).

Cognició social pares (Rang 0-24)	Nivell Socioeconòmic										Escola												
	Sexe					Nivell Socioeconòmic					Escola												
	Total		Nenes		Nens		p		Alt		Mig		Baix		p*		Pública		Privada		p		
Edat (N)	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	p
5 (551)	3.54	3.32	3.44	3.36	3.64	3.29	.068	3.04	2.69	3.75	3.62	4.03	3.60	.013	3.73	3.65	3.25	2.72	.222				
10 (386)	3.21	3.33	3.12	3.54	3.28	3.13	.540	2.79	2.91	3.52	3.72	3.37	3.03	.408	3.46	3.62	2.79	2.74	.118				
12 (310)	2.57	2.96	2.86	3.18	2.12	2.54	.322	2.29	2.86	2.72	2.95	3.00	3.43	.425	2.65	2.93	2.44	3.02	.413				

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student), * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 65 Dades Descriptives Cognició social professors (puntuacions directes).

Cognició social professors (Rang 0-24)	Nivell Socioeconòmic										Escola												
	Sexe					Nivell Socioeconòmic					Escola												
	Total		Nenes		Nens		p		Alt		Mig		Baix		p*		Pública		Privada		p		
Edat (N)	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	p
5 (564)	2.72	3.83	2.17	3.29	3.28	4.25	<.001	2.23	3.50	2.85	4.02	3.40	3.90	.033	2.97	3.98	2.34	3.57	.202				
10 (427)	3.15	4.57	2.15	3.61	4.13	5.18	<.001	2.57	3.97	3.31	5.01	4.19	4.48	.098	3.15	4.50	3.15	4.70	.861				
12 (363)	2.88	4.06	2.95	4.15	2.77	3.93	.500	2.46	3.81	2.98	4.19	3.82	4.31	.409	2.69	3.68	3.16	4.57	.404				

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student), * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 66 Dades Descriptives Cognició social nens (puntuacions directes).

Cognició social nens (Rang 0-24)	Nivell Socioeconòmic										Escola												
	Sexe					Nivell Socioeconòmic					Escola												
	Total		Nenes		Nens		p		Alt		Mig		Baix		p*		Pública		Privada		p		
Edat (N)	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	p
13 (308)	8.20	2.54	7.99	2.61	8.54	2.39	.027	8.28	2.44	8.16	2.66	8.05	2.49	.687	8.16	2.55	8.26	2.53	.861				

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student), * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 67 Dades Descriptives Ira professors (puntuacions directes).

Ira professors (Rang 0-12)	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola						
	Total		Nenes		Nens		p		Alt		Mig		Baix		Pública		Privada		p
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	
Edat (N)	1.53	2.25	1.28	2.14	1.78	2.34	<.001	1.35	2.08	1.60	2.37	1.75	2.30	1.54	2.30	1.52	2.18	.782	
7 (471)	1.18	2.14	1.03	1.97	1.34	2.30	.057	0.97	1.86	1.37	2.36	1.14	2.09	1.09	2.10	1.34	2.21	.279	
11 (456)																			

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 68 Dades Descriptives Ira nens (puntuacions directes).

Ira nens (Rang 0-12)	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola						
	Total		Nenes		Nens		p		Alt		Mig		Baix		Pública		Privada		p
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	
Edat (N)	1.90	1.85	1.98	1.86	1.77	1.85	.802	1.69	1.61	1.98	1.87	2.25	2.37	1.89	1.93	1.91	1.73	.407	
12 (384)	1.88	1.97	1.83	1.91	1.97	2.07	.646	1.71	1.70	1.89	2.07	2.36	2.25	1.90	2.04	1.85	1.84	.532	
13 (309)	2.48	2.22	2.58	2.20	2.30	2.25	.614	2.42	2.00	2.35	2.25	3.12	2.60	2.57	2.26	2.31	2.14	.512	
14 (315)																			

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 69 Dades Descriptives Inhibició (puntuacions directes).

Inhibició (Rang 16-48)	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola						
	Total		Nenes		Nens		p		Alt		Mig		Baix		Pública		Privada		p
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	
Edat (N)	23.09	6.94	21.60	6.18	24.55	7.34	<.001	22.87	6.82	22.88	6.71	24.06	7.73	23.38	7.07	22.64	6.73	.165	
3 (618)																			

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 70 Dades Descriptives Inhibició (puntuacions directes).

Inhibició (Rang 8-24)	Sexe										Nivell Socioeconòmic				Escola						
	Total		Nenes		Nens		p		Alt		Mig		Baix		p*		Pública		Privada		p
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	
13 (318)	10.82	3.67	10.81	3.59	10.82	3.81	.204	10.37	3.40	11.01	3.78	11.66	4.00	.485	11.00	3.77	10.57	3.52	10.57	3.52	.639

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 71 Dades Descriptives Canvi (puntuacions directes).

Canvi (Rang 10-30)	Sexe										Nivell Socioeconòmic				Escola						
	Total		Nenes		Nens		p		Alt		Mig		Baix		p*		Pública		Privada		p
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	
3 (616)	13.17	3.52	12.83	3.37	13.50	3.63	.009	13.07	3.34	13.05	3.55	13.65	3.77	.239	12.99	3.41	13.45	3.66	13.45	3.66	.159

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 72 Dades Descriptives Canvi (puntuacions directes).

Canvi (Rang 8-24)	Sexe										Nivell Socioeconòmic				Escola						
	Total		Nenes		Nens		p		Alt		Mig		Baix		p*		Pública		Privada		p
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	
13 (318)	11.61	3.36	11.66	3.33	11.54	3.41	.879	11.32	3.21	11.69	3.46	12.38	3.43	.817	11.52	2.93	11.73	3.85	11.73	3.85	.281

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 73 Dades Descriptives Control emocional (puntuacions directes).

Control emocional (Rang 9-27)	Sexe										Nivell Socioeconòmic				Escola						
	Total		Nenes		Nens		p		Alt		Mig		Baix		p*		Pública		Privada		p
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	
3 (619)	12.11	3.51	11.94	3.39	12.29	3.61	.116	12.12	3.34	12.02	3.44	12.32	4.00	.901	11.98	3.45	12.32	3.60	12.32	3.60	.366

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 74 Dades Descriptives Control emocional (puntuacions directes).

Control emocional (Rang 8-24)	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola						
	Total		Nenes		Nens		Alt		Mig		Baix		Pública		Privada		p		
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE			
Edat (N)																			
13 (318)	9.87	2.98	9.80	3.03	9.99	2.92	.410	9.59	2.64	9.94	2.87	10.63	4.21	.662	9.94	3.06	9.79	2.89	.975

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 75 Dades Descriptives Memòria de treball (puntuacions directes).

Memòria de treball (Rang 17-51)	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola						
	Total		Nenes		Nens		Alt		Mig		Baix		Pública		Privada		p		
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE			
Edat (N)																			
3 (618)	22.56	6.77	21.30	6.02	23.79	7.23	<.001	21.92	6.35	22.40	6.71	24.22	7.50	<.001	22.90	6.89	22.03	6.56	.031

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 76 Dades Descriptives Memòria de treball (puntuacions directes).

Memòria de treball (Rang 8-24)	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola						
	Total		Nenes		Nens		Alt		Mig		Baix		Pública		Privada		p		
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE			
Edat (N)																			
13 (318)	11.45	4.31	11.31	4.05	11.68	4.70	.169	10.90	4.23	11.67	4.22	12.59	4.69	.235	11.37	4.17	11.56	4.49	.373

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 77 Dades Descriptives Planificar-organitzar (puntuacions directes).

Planificar-organitzar (Rang 10-30)	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola						
	Total		Nenes		Nens		Alt		Mig		Baix		Pública		Privada		p		
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE			
Edat (N)																			
3 (619)	13.41	3.81	12.58	3.16	14.22	4.20	<.001	13.31	3.72	13.23	3.73	14.07	4.16	.042	13.42	3.73	13.40	3.94	.518

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 78 Dades Descriptives Planificar-organitzar (puntuacions directes).

Planificar-organitzar (Rang 8-24)		Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola			
		Total		Nenes		Nens		Alt		Mig		Baix		Pública		Privada	
Edat (N)	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	p
13 (318)	11.74	3.79	11.83	3.74	11.61	3.88	11.33	3.67	11.84	3.73	12.85	4.25	11.55	3.65	11.99	3.96	.261

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 79 Dades Descriptives Supervisió de si mateix (puntuacions directes).

Supervisió de si mateix (Rang 5-15)		Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola			
		Total		Nenes		Nens		Alt		Mig		Baix		Pública		Privada	
Edat (N)	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	p
13 (318)	7.26	2.65	7.12	2.44	7.48	2.96	7.05	2.65	7.38	2.66	7.51	2.65	7.32	2.68	7.18	2.64	.814

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 80 Dades Descriptives Iniciativa (puntuacions directes).

Iniciativa (Rang 4-12)		Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola			
		Total		Nenes		Nens		Alt		Mig		Baix		Pública		Privada	
Edat (N)	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	p
13 (318)	6.23	2.37	6.18	2.25	6.30	2.56	6.02	2.38	6.23	2.35	6.95	2.31	6.15	2.25	6.33	2.52	.325

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 81 Dades Descriptives Supervisió de la tasca (puntuacions directes).

Supervisió de la tasca (Rang 6-18)		Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola			
		Total		Nenes		Nens		Alt		Mig		Baix		Pública		Privada	
Edat (N)	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	p
13 (318)	9.41	3.49	9.38	3.42	9.46	3.62	9.12	3.50	9.50	3.35	10.10	3.91	9.32	3.44	9.52	3.56	.498

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 82 Dades Descriptives Organització de materials (puntuacions directes).

Organització de materials (Rang 5-15)		Sexe				Nivell Socioeconòmic						Escola																
		Total		Nenes		Nens		p		Alt		Mig		Baix		p*		Pública		Privada		p						
Edat (N)		M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE					
13 (318)		6.37	2.18	6.32	2.15	6.45	2.23	.163		6.19	1.95	6.54	2.34	6.40	2.34	6.33	2.13	6.43	2.25	6.43	2.25	.734		6.33	2.13	6.43	2.25	.507

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 83 Dades Descriptives Autocontrol inhibitori (puntuacions directes).

Autocontrol inhibitori (Rang 25-75)		Sexe				Nivell Socioeconòmic						Escola																
		Total		Nenes		Nens		p		Alt		Mig		Baix		p*		Pública		Privada		p						
Edat (N)		M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE					
3 (619)		35.20	9.28	33.54	8.49	36.83	9.74	<.001		34.99	8.97	34.90	9.01	36.38	10.55	35.36	9.39	34.97	9.13	34.97	9.13	.243		35.36	9.39	34.97	9.13	.512

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 84 Dades Descriptives Flexibilitat (puntuacions directes).

Flexibilitat (Rang 19-57)		Sexe				Nivell Socioeconòmic						Escola																
		Total		Nenes		Nens		p		Alt		Mig		Baix		p*		Pública		Privada		p						
Edat (N)		M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE					
3 (617)		25.28	6.21	24.76	6.01	25.78	6.37	.019		25.17	5.81	25.09	6.24	25.95	6.90	24.97	6.03	25.76	6.46	25.76	6.46	.477		24.97	6.03	25.76	6.46	.194

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 85 Dades Descriptives Metacognició emergent (puntuacions directes).

Metacognició emergent (Rang 27-81)		Sexe				Nivell Socioeconòmic						Escola																
		Total		Nenes		Nens		p		Alt		Mig		Baix		p*		Pública		Privada		p						
Edat (N)		M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE					
3 (618)		35.98	10.31	33.89	8.94	38.02	11.13	<.001		35.23	9.80	35.64	10.15	38.29	11.44	36.32	10.32	35.44	10.29	35.44	10.29	.003		36.32	10.32	35.44	10.29	.104

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 86 Dades Descriptives Executiu global (puntuacions directes).

Executiu global (Rang 62-186)	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola					
	Total		Nenes		Nens		Alt		Mig		Baix		Pública		Privada		p	
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE		
3 (618)	84.35	19.62	80.25	17.39	88.36	20.84	<.001	83.30	18.56	83.60	19.69	88.31	21.22	84.68	19.48	83.84	19.88	.360

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 87 Dades Descriptives Regulació conductual (puntuacions directes).

Regulació conductual (Rang 13-39)	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola					
	Total		Nenes		Nens		Alt		Mig		Baix		Pública		Privada		p	
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE		
13 (318)	18.07	6.00	17.93	5.70	18.31	6.47	.083	17.43	5.70	18.39	6.13	19.18	6.41	18.32	6.11	17.75	5.84	.696

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 88 Dades Descriptives Regulació emocional (puntuacions directes).

Regulació emocional (Rang 16-48)	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola					
	Total		Nenes		Nens		Alt		Mig		Baix		Pública		Privada		p	
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE		
13 (318)	21.48	5.49	21.46	5.53	21.53	5.44	.578	20.91	5.02	21.62	5.55	23.01	6.56	21.46	5.20	21.52	5.86	.523

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 89 Dades Descriptives Regulació cognitiva (puntuacions directes).

Regulació cognitiva (Rang 31-93)		Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola											
		Total		Nenes		Nens		p		Alt		Mig		Baix		p*		Pública		Privada		p			
Edat (N)		M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	p	
13 (318)		45.20	15.04	45.02	14.43	45.49	16.03	.311	43.55	14.58	45.78	14.93	48.89	16.50	.374	44.72	14.62	45.83	15.59	.343					

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 90 Dades Descriptives Executiu global (puntuacions directes).

Executiu global (Rang 60-180)		Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola											
		Total		Nenes		Nens		p		Alt		Mig		Baix		p*		Pública		Privada		p			
Edat (N)		M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	p	
13 (318)		84.76	23.70	84.41	22.98	85.33	24.92	.222	81.88	22.52	85.79	23.91	91.07	25.92	.445	84.50	23.17	85.09	24.46	.517					

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 91 Dades Descriptives Escolar (puntuacions directes).

Escolar (Rang 0-15)		Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola											
		Total		Nenes		Nens		p		Alt		Mig		Baix		p*		Pública		Privada		p			
Edat (N)		M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	p	
5 (565)		13.84	1.83	14.04	1.68	13.65	1.95	<.001	13.94	1.88	13.78	1.81	13.77	1.78	.448	13.78	1.85	13.93	1.80	.305					

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 92 Dades Descriptives Social (puntuacions directes).

Social (Rang 0-15)		Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola											
		Total		Nenes		Nens		p		Alt		Mig		Baix		p*		Pública		Privada		p			
Edat (N)		M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	p	
5 (565)		13.91	1.83	14.03	1.68	13.80	1.95	.046	14.14	1.65	13.93	1.59	13.37	2.53	.016	13.85	1.91	14.01	1.68	.267					

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 93 Dades Descriptives Esportiva (puntuacions directes).

Esportiva (Rang 0-15)	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola					
	Total		Nenes		Nens		Alt		Mig		Baix		Pública		Privada		p	
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE		
5 (565)	13.92	1.67	13.69	1.77	14.15	1.55	.022	14.13	1.51	13.86	1.68	13.67	1.91	13.79	1.78	14.13	1.46	.032

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 94 Dades Descriptives Aparença física (puntuacions directes).

Aparença física (Rang 0-15)	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola					
	Total		Nenes		Nens		Alt		Mig		Baix		Pública		Privada		p	
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE		
5 (565)	13.89	1.87	13.97	1.78	13.80	1.94	.097	14.00	1.61	13.88	1.98	13.67	2.06	13.76	2.03	14.09	1.56	.030

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 95 Dades Descriptives Comportament (puntuacions directes).

Comportament (Rang 0-15)	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola					
	Total		Nenes		Nens		Alt		Mig		Baix		Pública		Privada		p	
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE		
5 (565)	13.75	1.91	13.90	1.78	13.61	2.03	.074	14.03	1.57	13.66	1.91	13.41	2.44	13.61	2.03	13.97	1.71	.048

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 96 Dades Descriptives Total (puntuacions directes).

Total (Rang 0-75)	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola					
	Total		Nenes		Nens		Alt		Mig		Baix		Pública		Privada		p	
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE		
5 (565)	69.31	7.37	69.63	7.06	69.00	7.66	.095	70.24	6.72	69.12	7.09	67.89	9.00	68.79	7.72	70.13	6.72	.041

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 97 Dades Descriptives Cognitiu (puntuacions directes).

Cognitiu (Rang 0-100)	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola					
	Total		Nenes		Nens		Alt		Mig		Baix		Pública		Privada		p	
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE		
Edat (N)																		
5 (565)	65.41	16.06	66.97	16.25	63.90	15.76	.074	66.12	15.57	64.95	17.05	65.17	14.36	63.98	15.72	67.60	16.37	.060

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 98 Dades Descriptives Afectiu (puntuacions directes).

Afectiu (Rang 0-100)	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola					
	Total		Nenes		Nens		Alt		Mig		Baix		Pública		Privada		p	
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE		
Edat (N)																		
5 (565)	68.04	14.69	69.83	15.26	66.31	13.92	.003	69.18	14.07	68.16	15.61	65.36	13.10	66.96	15.01	69.69	14.06	.103

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 99 Dades Descriptives S. Càstig (puntuacions directes).

S. Càstig (Rang 1-5)	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola					
	Total		Nenes		Nens		Alt		Mig		Baix		Pública		Privada		p	
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE		
Edat (N)																		
6 (483)	2.27	0.67	2.28	0.68	2.25	0.67	.973	2.21	0.64	2.32	0.69	2.25	0.69	2.22	0.67	2.34	0.67	.473

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 100 Dades Descriptives Diversió (puntuacions directes).

Diversió (Rang 1-5)	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola					
	Total		Nenes		Nens		Alt		Mig		Baix		Pública		Privada		p	
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE		
Edat (N)																		
6 (483)	2.27	0.69	2.10	0.65	2.44	0.70	<.001	2.22	0.63	2.34	0.67	2.17	0.86	2.21	0.72	2.36	0.63	.017

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 101 Dades Descriptives Competitivitat (puntuacions directes).

Competitivitat (Rang 1-5)	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola						
	Total		Nenes		Nens		Alt		Mig		Baix		Pública		Privada		p		
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE			
6 (483)	2.55	0.92	2.30	0.83	2.81	0.95	<.001	2.50	0.86	2.56	0.91	2.65	1.11	.221	2.51	0.97	2.63	0.85	.113

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 102 Dades Descriptives S. Recompensa (puntuacions directes).

S. Recompensa (Rang 1-5)	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola						
	Total		Nenes		Nens		Alt		Mig		Baix		Pública		Privada		p		
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE			
6 (483)	2.97	0.69	2.91	0.66	3.02	0.73	.028	2.90	0.59	3.00	0.70	3.03	0.87	.104	2.93	0.71	3.03	0.65	.248

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 103 Dades Descriptives Tolerància a la frustració (puntuacions directes).

Tolerància a la frustració (Rang 0-32)	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola						
	Total		Nenes		Nens		Alt		Mig		Baix		Pública		Privada		p		
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE			
6 (511)	8.45	5.10	8.24	4.74	8.66	5.43	.347	8.11	4.80	8.37	5.00	9.44	5.90	.003	8.63	5.14	8.17	5.05	.277

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 104 Dades Descriptives Expressió externa (puntuacions directes).

Expressió externa (Rang 0-30)	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola						
	Total		Nenes		Nens		Alt		Mig		Baix		Pública		Privada		p		
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE			
6 (511)	5.87	4.41	5.30	4.10	6.43	4.63	.001	5.76	4.10	5.85	4.37	6.13	5.16	.230	5.98	4.65	5.69	4.01	.649

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 105 Dades Descriptives Control (puntuacions directes).

Control (Rang 0-16)	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola								
	Total		Nenes		Nens		p		Alt		Mig		Baix		p*		Pública		Privada		p
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	
6 (511)	10.56	3.40	11.06	3.25	10.06	3.49	<.001	10.84	3.10	10.30	3.54	10.66	3.65	10.57	3.39	10.55	3.43	10.55	3.43	.323	

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 106 Dades Descriptives Labilitat/negativitat (puntuacions directes).

Labilitat/negativitat (Rang 15-60)	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola								
	Total		Nenes		Nens		p		Alt		Mig		Baix		p*		Pública		Privada		p
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	
7 (461)	24.09	5.35	23.71	5.11	24.46	5.56	.014	23.34	4.82	24.59	5.53	24.35	5.78	24.07	5.47	24.13	5.17	24.13	5.17	.998	

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 107 Dades Descriptives Regulació emocional (puntuacions directes).

Regulació emocional (Rang 8-32)	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola								
	Total		Nenes		Nens		p		Alt		Mig		Baix		p*		Pública		Privada		p
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	
7 (461)	28.54	2.75	28.64	2.75	28.44	2.75	.046	28.82	2.54	28.49	2.79	28.07	3.03	28.62	2.81	28.40	2.65	28.40	2.65	.879	

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 108 Dades Descriptives Biaix Hostil Instrumental (puntuacions directes).

Biaix Hostil Instrumental (Rang 0-10)	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola								
	Total		Nenes		Nens		p		Alt		Mig		Baix		p*		Pública		Privada		p
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	
7 (504)	2.57	2.75	2.29	2.69	2.85	2.78	.046	2.42	2.69	2.53	2.65	3.02	3.13	2.63	2.80	2.47	2.67	2.47	2.67	.443	

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 109 Dades Descriptives Baix Hostil Social (puntuacions directes).

Baix Hostil Social (Rang 0-10)	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola					
	Total			Nenes			Nens			p			Privada		p			
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE				
7 (504)	3.89	2.90	3.88	3.02	3.91	2.77	.789	3.98	2.87	3.91	2.91	3.64	2.96	3.97	2.91	3.77	2.88	.627

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 110 Dades Descriptives Educació positiva (puntuacions directes).

Educació positiva (Rang 0-24)	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola						
	Total			Nenes			Nens			p			Privada		p				
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE					
3 (603)	20.09	2.42	20.08	2.40	20.10	2.44	.568	19.89	2.34	20.00	2.45	20.72	2.39	<.001	20.19	2.49	19.93	2.29	.220
6 (482)	19.85	2.50	19.62	2.48	20.09	2.50	.086	19.43	2.55	19.93	2.53	20.57	2.09	<.001	19.85	2.51	19.85	2.49	.920
9 (410)	19.23	2.83	18.97	2.92	19.47	2.73	.029	18.84	2.80	19.33	2.75	19.97	3.02	.016	19.23	2.93	19.23	2.67	.935
13 (265)	23.69	3.13	23.65	3.18	23.75	3.07	.741	23.05	2.93	23.87	3.20	24.68	3.15	.188	23.93	3.18	23.29	3.02	.399

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 111 Dades Descriptives Implicació (puntuacions directes).

Implicació (Rang 0-40)	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola						
	Total			Nenes			Nens			p			Privada		p				
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE					
3 (603)	31.91	3.90	31.95	3.82	31.87	3.98	.313	32.58	3.68	31.59	3.89	31.40	4.18	.003	31.85	4.09	32.01	3.57	.198
6 (482)	33.14	3.75	32.83	3.89	33.46	3.59	.296	32.76	3.88	33.27	3.55	33.63	3.94	.736	33.18	3.88	33.08	3.56	.907
9 (410)	31.87	3.94	31.48	3.93	32.23	3.93	.299	31.86	3.89	31.65	3.96	32.60	3.97	.257	32.02	3.97	31.62	3.89	.763
13 (265)	36.97	4.35	37.13	4.56	36.73	4.01	.213	36.28	4.41	37.19	4.23	38.17	4.37	.170	37.15	4.37	36.67	4.31	.872

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 112 Dades Descriptives Manca Supervisió (puntuacions directes).

Manca Supervisió (Rang 0-40)	Nivell Socioeconòmic										Escola								
	Sexe					Nivell Socioeconòmic					Escola								
	Total	Nenes		Nens		p	Alt	Mig		Baix		p*	Pública	Privada		p			
M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE				
Edat (N)	18.56	3.23	18.19	3.09	18.92	3.32	.016	18.30	2.93	18.32	2.98	19.63	4.06	<.001	18.42	3.42	18.77	2.89	.429
6 (482)	18.68	2.97	18.51	3.00	18.86	2.93	.131	18.22	2.96	18.74	2.82	19.59	3.19	<.001	18.48	3.03	19.01	2.86	.153
9 (410)	18.59	3.10	18.37	3.14	18.80	3.06	.445	17.78	3.02	18.91	2.97	19.78	3.20	<.001	18.72	3.03	18.38	3.22	.236
13 (265)	18.31	3.38	18.61	3.72	17.86	2.75	.047	18.33	3.21	18.49	3.71	17.89	2.91	.800	18.54	3.58	17.94	3.01	.053

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 113 Dades Descriptives Càstig (puntuacions directes).

Càstig (Rang 0-12)	Nivell Socioeconòmic										Escola								
	Sexe					Nivell Socioeconòmic					Escola								
	Total	Nenes		Nens		p	Alt	Mig		Baix		p*	Pública	Privada		p			
M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE				
Edat (N)	0.99	1.13	0.91	1.00	1.06	1.24	.088	0.87	0.90	1.04	1.28	1.10	1.14	.007	0.97	1.20	1.02	1.02	.657
6 (482)	0.80	1.04	0.74	0.99	0.87	1.09	.207	0.79	1.02	0.71	0.95	1.11	1.27	.017	0.75	1.03	0.90	1.05	.284
9 (410)	0.54	0.93	0.55	0.92	0.54	0.94	.834	0.47	0.81	0.55	0.94	0.73	1.16	.171	0.57	1.00	0.50	0.78	.509
13 (265)	3.33	0.70	3.31	0.67	3.36	0.75	.515	3.24	0.59	3.29	0.70	3.63	0.90	.029	3.35	0.73	3.29	0.66	.407

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 114 Dades Descriptives Disciplina inconsistent (puntuacions directes).

Disciplina inconsistent (Rang 0-24)	Nivell Socioeconòmic										Escola								
	Sexe					Nivell Socioeconòmic					Escola								
	Total	Nenes		Nens		p	Alt	Mig		Baix		p*	Pública	Privada		p			
M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE				
Edat (N)	6.72	3.16	6.85	3.04	6.59	3.28	.390	6.31	2.85	6.69	2.97	7.57	3.95	<.001	6.83	3.27	6.54	2.99	.076
3 (603)	6.59	3.18	6.59	3.20	6.59	3.17	.982	6.11	2.84	6.86	3.23	6.93	3.62	.045	6.44	3.26	6.83	3.04	.526
6 (482)	6.38	3.17	6.33	2.95	6.43	3.36	.983	6.20	2.78	6.54	3.18	6.40	4.04	.292	6.47	3.38	6.23	2.79	.544
9 (409)	12.08	3.19	11.95	3.30	12.29	3.01	.274	12.14	3.01	12.34	3.35	11.39	3.05	.974	11.85	3.30	12.46	2.97	.654

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 115 Dades Descriptives Miedo engordar (puntuacions directes).

Miedo engordar (Rang 0-21)	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola				
	Total		Nenes		Nens		Alt		Mig		Baix		Pública		Privada		p
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	
10 (444)	16.64	4.34	17.07	4.09	16.23	4.53	17.05	4.30	16.92	4.00	14.75	4.93	16.25	4.44	17.28	4.10	.025

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 116 Dades Descriptives Pres. social (puntuacions directes).

Pres. social (Rang 0-12)	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola				
	Total		Nenes		Nens		Alt		Mig		Baix		Pública		Privada		p
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	
10 (444)	8.85	2.88	8.65	3.11	9.05	2.62	9.03	2.69	8.68	3.07	8.90	2.73	8.87	2.79	8.82	3.02	.846

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 117 Dades Descriptives Preocupación comida (puntuacions directes).

Preocupación comida (Rang 0-9)	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola				
	Total		Nenes		Nens		Alt		Mig		Baix		Pública		Privada		p
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	
10 (444)	7.13	2.03	7.36	1.87	6.91	2.15	7.25	1.90	7.11	2.13	6.84	2.06	6.97	2.10	7.39	1.89	.042

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 118 Dades Descriptives Restricción alimentos (puntuacions directes).

Restricción alimentos (Rang 0-21)	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola				
	Total		Nenes		Nens		Alt		Mig		Baix		Pública		Privada		p
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	
10 (444)	15.87	4.29	16.28	4.19	15.48	4.35	16.36	4.16	15.82	4.22	14.75	4.62	15.43	4.46	16.58	3.90	.003

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 119 Dades Descriptives Total (puntuacions directes).

Total (Rang 0-57)	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola				
	Total		Nenes		Nens		Alt		Mig		Baix		Pública		Privada		p
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	
10 (444)	43.52	8.18	44.26	8.08	42.81	8.24	44.55	8.05	43.61	7.74	40.57	9.17	42.66	8.25	44.94	7.89	.004

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 120 Dades Descriptives Preferència (puntuacions directes).

Preferència (Rang 5-25)	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola				
	Total		Nenes		Nens		Alt		Mig		Baix		Pública		Privada		p
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	
10 (443)	7.85	2.82	7.48	2.37	8.20	3.15	7.51	2.51	7.78	2.79	8.94	3.37	8.03	2.93	7.56	2.59	.093

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 121 Dades Descriptives Abús/ús excessiu (puntuacions directes).

Abús/ús excessiu (Rang 5-25)	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola				
	Total		Nenes		Nens		Alt		Mig		Baix		Pública		Privada		p
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	
10 (443)	8.27	2.87	8.00	2.42	8.53	3.22	8.18	2.84	8.13	2.87	8.96	2.90	8.09	2.72	8.58	3.08	.144

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 122 Dades Descriptives Interferència escolar (puntuacions directes).

Interferència escolar (Rang 3-15)		Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola										
		Total		Nenes		Nens		p		Alt		Mig		Baix		p*		Pública		Privada		p		
Edat (N)	10 (443)	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	p
		3.80	1.41	3.71	1.42	3.89	1.41	.016	3.71	1.14	3.81	1.49	4.01	1.78	3.79	1.51	3.82	1.24	.126	3.45	1.64	3.27	1.18	.119

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 123 Dades Descriptives Ansietat (puntuacions directes).

Ansietat (Rang 2-10)		Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola										
		Total		Nenes		Nens		p		Alt		Mig		Baix		p*		Pública		Privada		p		
Edat (N)	10 (443)	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	p
		3.38	1.48	3.13	1.31	3.62	1.59	<.001	3.10	1.11	3.48	1.58	3.81	1.87	3.45	1.64	3.27	1.18	.008	3.45	1.64	3.27	1.18	.119

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 124 Dades Descriptives Manca de control (puntuacions directes).

Manca de control (Rang 3-15)		Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola										
		Total		Nenes		Nens		p		Alt		Mig		Baix		p*		Pública		Privada		p		
Edat (N)	10 (443)	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	p
		6.69	2.91	6.43	2.81	6.94	2.99	.035	6.46	2.80	6.73	3.04	7.17	2.77	6.79	2.97	6.53	2.81	.338	6.79	2.97	6.53	2.81	.362

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 125 Dades Descriptives Interferència social (puntuacions directes).

Interferència social (Rang 2-10)		Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola										
		Total		Nenes		Nens		p		Alt		Mig		Baix		p*		Pública		Privada		p		
Edat (N)	10 (443)	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	p
		2.60	1.29	2.32	1.01	2.86	1.46	<.001	2.57	1.20	2.52	1.28	2.90	1.51	2.65	1.40	2.51	1.09	.175	2.65	1.40	2.51	1.09	.056

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 126 Dades Descriptives Força i adaptabilitat (puntuacions directes).

Força i adaptabilitat (Rang 5-25)		Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola						
		Total		Nenes		Nens		Alt		Mig		Baix				p*				
Edat (N)		M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	p				
11 (467)		7.95	2.85	7.86	2.84	8.04	2.87	.144	7.60	2.56	8.05	2.83	8.55	3.46	.354	7.96	2.73	7.94	3.08	.623

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 127 Dades Descriptives Sobrepassat per dificultats (puntuacions directes).

Sobrepassat per dificultats (Rang 5-25)		Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola						
		Total		Nenes		Nens		Alt		Mig		Baix				p*				
Edat (N)		M	DE	M	DE	M	DE	p	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	p			
11 (468)		7.38	2.74	7.08	2.52	7.69	2.93	.002	7.40	2.63	7.45	2.83	7.12	2.81	.925	7.28	2.60	7.55	2.97	.416

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 128 Dades Descriptives Comunicació deteriorada (puntuacions directes).

Comunicació deteriorada (Rang 5-25)		Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola						
		Total		Nenes		Nens		Alt		Mig		Baix				p*				
Edat (N)		M	DE	M	DE	M	DE	p	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	p			
11 (468)		7.71	2.53	7.46	2.55	7.96	2.48	.027	7.82	2.59	7.52	2.28	8.03	3.01	.202	7.68	2.58	7.76	2.44	.288

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 129 Dades Descriptives Força i adaptabilitat (puntuacions directes).

Força i adaptabilitat (Rang 5-25)		Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola						
		Total		Nenes		Nens		Alt		Mig		Baix				p*				
Edat (N)		M	DE	M	DE	M	DE	p	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	p			
11 (384)		7.57	2.38	7.60	2.42	7.54	2.36	.893	7.74	2.30	7.56	2.55	7.08	2.02	.151	7.47	2.36	7.73	2.42	.309
12 (316)		7.52	2.49	7.70	2.71	7.24	2.09	.307	7.57	2.48	7.57	2.50	7.24	2.49	.814	7.51	2.53	7.52	2.44	.455

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 130 Dades Descriptives Sobrepasat per dificultats (puntuacions directes).

Sobrepasat per dificultats (Rang 5-25)		Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola									
		Total		Nenes		Nens		p		Alt		Mig		Baix		p*		Pública		Privada		p	
Edat (N)	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	p
11 (384)	6.84	2.50	6.98	2.70	6.70	2.27	.637	7.15	2.54	6.81	2.57	6.11	1.96	.182	6.79	2.50	6.93	2.50	.898				
12 (316)	6.91	2.54	7.04	2.79	6.70	2.10	.134	6.78	2.24	6.91	2.68	7.39	2.95	.268	6.99	2.80	6.78	2.09	.282				

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 131 Dades Descriptives Comunicació deteriorada (puntuacions directes).

Comunicació deteriorada (Rang 5-25)		Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola									
		Total		Nenes		Nens		p		Alt		Mig		Baix		p*		Pública		Privada		p	
Edat (N)	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	p
11 (384)	7.16	2.46	7.30	2.55	7.00	2.34	.642	7.01	2.21	7.24	2.56	7.29	2.81	.739	7.19	2.47	7.11	2.44	.974				
12 (316)	7.21	2.56	7.30	2.88	7.07	2.00	.109	6.97	2.51	7.13	2.33	8.24	3.34	.105	7.37	2.62	6.96	2.45	.263				

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 132 Dades Descriptives Dificultats amb amics (puntuacions directes).

Dificultats amb amics (Rang 0-1)		Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola									
		Total		Nenes		Nens		p		Alt		Mig		Baix		p*		Pública		Privada		p	
Edat (N)	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	p
12 (392)	0.63	0.48	0.64	0.48	0.61	0.49	.660	0.62	0.49	0.62	0.49	0.69	0.47	.672	0.64	0.48	0.62	0.49	.744				

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 133 Dades Descriptives Ha sofert assetjament escolar (puntuacions directes).

Ha sofert assetjament escolar (Rang 0-1)	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola														
	Total			Nenes			Nens			Alt			Mig			Baix		p*		Pública		Privada		p			
	M	DE		M	DE		M	DE		M	DE		M	DE		M	DE		M	DE	M	DE					
1.2 (391)	0.08	0.28		0.10	0.30		0.06	0.23		.112	0.06	0.25		0.10	0.29		0.10	0.30		.553	0.06	0.25		0.11	0.32		.493

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 134 Dades Descriptives Té majoria suspens (puntuacions directes).

Té majoria suspens (Rang 0-1)	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola														
	Total			Nenes			Nens			Alt			Mig			Baix		p*		Pública		Privada		p			
	M	DE		M	DE		M	DE		M	DE		M	DE		M	DE		M	DE	M	DE					
1.2 (391)	0.02	0.13		0.02	0.14		0.02	0.13		.794	0.00	0.00		0.02	0.15		0.06	0.23		.047	0.03	0.16		0.00	0.06		.256

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 135 Dades Descriptives Absentisme escolar (puntuacions directes).

Absentisme escolar (Rang 0-1)	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola														
	Total			Nenes			Nens			Alt			Mig			Baix		p*		Pública		Privada		p			
	M	DE		M	DE		M	DE		M	DE		M	DE		M	DE		M	DE	M	DE					
1.2 (391)	0.03	0.17		0.04	0.19		0.02	0.14		.302	0.03	0.17		0.02	0.15		0.06	0.23		.763	0.03	0.16		0.04	0.19		.692

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 136 Dades Descriptives No practica esport (puntuacions directes).

No practica esport (Rang 0-1)	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola														
	Total			Nenes			Nens			Alt			Mig			Baix		p*		Pública		Privada		p			
	M	DE		M	DE		M	DE		M	DE		M	DE		M	DE		M	DE	M	DE					
1.2 (391)	0.04	0.20		0.04	0.19		0.04	0.21		.517	0.01	0.09		0.05	0.22		0.10	0.30		.080	0.04	0.20		0.04	0.20		.752

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 137 Dades Descriptives Dificultats concentració (puntuacions directes).

Dificultats concentració (Rang 0-1)	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola									
	Total			Nenes			Nens			Alt			Mig			Baix		Pública		Privada		p
	M	DE	p	M	DE	p	M	DE	p	M	DE	p	M	DE	p	M	DE	M	DE			
12 (390)	0.16	0.37	0.14	0.35	0.21	0.41	.110	0.15	0.36	0.14	0.35	0.29	0.46	.214	0.18	0.39	0.13	0.34	0.34	.332		

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 138 Dades Descriptives Consulta psicològica en últim any (puntuacions directes).

Consulta psicològica en últim any (Rang 0-1)	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola									
	Total			Nenes			Nens			Alt			Mig			Baix		Pública		Privada		p
	M	DE	p	M	DE	p	M	DE	p	M	DE	p	M	DE	p	M	DE	M	DE			
12 (391)	0.18	0.38	0.20	0.40	0.15	0.36	.361	0.16	0.37	0.18	0.39	0.23	0.43	.915	0.17	0.37	0.20	0.40	0.40	.727		

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 139 Dades Descriptives Percepció infra o sobreps (puntuacions directes).

Percepció infra o sobreps (Rang 0-1)	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola									
	Total			Nenes			Nens			Alt			Mig			Baix		Pública		Privada		p
	M	DE	p	M	DE	p	M	DE	p	M	DE	p	M	DE	p	M	DE	M	DE			
12 (391)	0.02	0.14	0.02	0.16	0.01	0.11	.748	0.01	0.09	0.02	0.14	0.06	0.23	.494	0.03	0.16	0.01	0.09	0.09	.340		

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 140 Dades Descriptives Desig de perdre pes (puntuacions directes).

Desig de perdre pes (Rang 0-1)	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola				
	Total		Nenes		Nens		Alt		Mig		Baix		Pública		Privada		
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	
1.2 (390)	0.28	0.45	0.28	0.45	0.28	0.45	0.23	0.42	0.29	0.46	0.40	0.49	0.30	0.46	0.24	0.43	.168

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 141 Dades Descriptives Un o més cigarretes/dia en últim mes (puntuacions directes).

Un o més cigarretes/dia en últim mes (Rang 0-1)	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola					
	Total		Nenes		Nens		Alt		Mig		Baix		Pública		Privada			
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE		
1.2 (15)	0.28	0.46	0.28	0.48	0.27	0.50	1.000	0.50	0.71	0.19	0.41	0.33	0.58	.523	0.30	0.48	0.00	0.00

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 142 Dades Descriptives Ús drogues alguna vegada (puntuacions directes).

Ús drogues alguna vegada (Rang 0-1)	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola						
	Total		Nenes		Nens		Alt		Mig		Baix		Pública		Privada				
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE			
1.2 (392)	0.06	0.24	0.05	0.22	0.08	0.27	.720	0.03	0.16	0.10	0.30	0.03	0.18	.018	0.09	0.28	0.02	0.14	.006

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 143 Dades Descriptives Una o mes begudes alcohòliques en últim any (puntuacions directes).

Una o mes begudes alcohòliques en últim any (Rang 0-1)	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola			
	Total		Nenes		Nens		Alt		Mig		Baix		Pública		Privada	
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE
Edat (N)	1.00	0.00	1.00	0.00	1.00	0.00	1.00	0.00	1.00	0.00	1.00	0.00	1.00	0.00	1.00	0.00
12 (15)	1.00	0.00	1.00	0.00	1.00	0.00	1.00	0.00	1.00	0.00	1.00	0.00	1.00	0.00	1.00	0.00

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 144 Dades Descriptives Ha fumat "porros" una vegada o més (puntuacions directes).

Ha fumat "porros" una vegada o més (Rang 0-1)	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola			
	Total		Nenes		Nens		Alt		Mig		Baix		Pública		Privada	
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE
Edat (N)	1.00	0.00	1.00	0.00	1.00	0.00	1.00	0.00	1.00	0.00	1.00	0.00	1.00	0.00	1.00	0.00
12 (2)	1.00	0.00	1.00	0.00	1.00	0.00	1.00	0.00	1.00	0.00	1.00	0.00	1.00	0.00	1.00	0.00

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 145 Dades Descriptives Pot aconseguir tòxics a l'escola (puntuacions directes).

Pot aconseguir tòxics a l'escola (Rang 0-1)	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola			
	Total		Nenes		Nens		Alt		Mig		Baix		Pública		Privada	
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE
Edat (N)	0.06	0.23	0.06	0.23	0.06	0.23	0.03	0.18	0.06	0.24	0.11	0.32	0.08	0.27	0.02	0.15
12 (391)	0.06	0.23	0.06	0.23	0.06	0.23	0.03	0.18	0.06	0.24	0.11	0.32	0.08	0.27	0.02	0.15

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 146 Dades Descriptives Té amics consumidors (puntuacions directes).

Té amics consumidors (Rang 0-1)	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola								
	Total		Nenes		Nens		p		Alt		Mig		Baix		p*		Pública		Privada		p
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE			
Edat (N)																					
12 (390)	0.30	0.46	0.35	0.48	0.22	0.41	.070		0.27	0.45	0.31	0.46	0.37	0.49	.166		0.35	0.48	0.23	0.42	.018

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 147 Dades Descriptives Edat inici tabac (puntuacions directes).

Edat inici tabac (Rang 0-12)	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola								
	Total		Nenes		Nens		p		Alt		Mig		Baix		p*		Pública		Privada		p
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE			
Edat (N)																					
12 (15)	11.88	0.68	11.93	0.74	11.82	0.64	.813	12.00	0.00	11.81	0.85	12.00	0.00	.11.91	0.52		11.91	0.52	11.50	2.12	.671

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 148 Dades Descriptives Edat inici vapeig (puntuacions directes).

Edat inici vapeig (Rang 0-12)	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola								
	Total		Nenes		Nens		p		Alt		Mig		Baix		p*		Pública		Privada		p
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE			
Edat (N)																					
12 (12)	11.91	0.54	12.08	0.53	11.70	0.53	.285	12.00	0.00	11.93	0.67	11.67	0.58	.525		11.86	0.49	13.00	0.00	.	

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 149 Dades Descriptives Edat inici alcohol (puntuacions directes).

Edat inici alcohol (Rang 0-12)	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola												
	Total			Nenes			Nens			Alt			Mig			Baix			p*		Pública		Privada		p
	M	DE	M	M	DE	M	M	DE	M	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE		
12 (15)	11.24	1.04	11.23	1.33	11.25	0.82	1.000	11.85	0.43	11.05	1.13	11.00	1.41	.648	11.20	1.06	11.51	1.23	.371						

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 150 Dades Descriptives Edat inici marihuana (puntuacions directes).

Edat inici marihuana (Rang 0-12)	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola												
	Total			Nenes			Nens			Alt			Mig			Baix			p*		Pública		Privada		p
	M	DE	M	M	DE	M	M	DE	M	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE		
12 (2)	11.50	0.71	11.50	0.71	12.00	0.00	11.00	0.00	. . .	11.50	0.71							

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 151 Dades Descriptives Cites amb desconeguts per Internet (puntuacions directes).

Cites amb desconeguts per Internet (Rang 0-1)	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola												
	Total			Nenes			Nens			Alt			Mig			Baix			p*		Pública		Privada		p
	M	DE	M	M	DE	M	M	DE	M	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE		
12 (391)	0.04	0.21	0.05	0.22	0.03	0.18	.082	0.04	0.20	0.04	0.20	0.07	0.25	.326	0.05	0.22	0.03	0.18	.125						

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 152 Dades Descriptives Penja fotos de risc en Internet (puntuacions directes).

Penja fotos de risc en Internet (Rang 0-1)		Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola						
		Total		Nenes		Nens		Alt		Mig		Baix		p*		Pública		Privada		p
Edat (N)	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	
12 (391)	0.01	0.11	0.02	0.13	0.00	0.06	0.216	0.00	0.06	0.01	0.08	0.06	0.23	.345	0.02	0.14	0.00	0.00	0.00	.

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 153 Dades Descriptives Conducta sexual de risc (puntuacions directes).

Conducta sexual de risc (Rang 0-1)		Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola						
		Total		Nenes		Nens		Alt		Mig		Baix		p*		Pública		Privada		p
Edat (N)	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	
12 (1)	1.00	0.00	1.00	0.00	1.00	0.00	.	1.00	0.00

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 154 Dades Descriptives Número esdeveniments vitals QCRA (puntuacions directes).

Número esdeveniments vitals QCRA (Rang 0-14)		Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola						
		Total		Nenes		Nens		Alt		Mig		Baix		p*		Pública		Privada		p
Edat (N)	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	
12 (392)	3.57	2.63	3.48	2.51	3.71	2.82	.567	3.26	2.52	3.47	2.54	4.79	2.98	<.001	4.04	2.73	2.80	2.28	<.001	<.001

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 155 Dades Descriptives Total (puntuacions directes).

Total (Rang 0-22)	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola				
	Total		Nenes		Nens		Alt		Mig		Baix		Pública		Privada		
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	
13 (310)	17.66	2.28	17.67	2.23	17.64	2.35	17.93	2.35	17.68	2.12	16.88	2.40	17.54	2.22	17.87	2.37	.495

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 156 Dades Descriptives Poca adherència (puntuacions directes).

Poca adherència (Rang 0-12)	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola				
	Total		Nenes		Nens		Alt		Mig		Baix		Pública		Privada		
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	
13 (310)	1.20	1.36	1.17	1.36	1.24	1.36	1.25	1.42	1.15	1.36	1.21	1.24	1.25	1.33	1.10	1.41	.695

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Taula 157 Dades Descriptives Excessiva adherència (puntuacions directes).

Excessiva adherència (Rang 0-10)	Sexe						Nivell Socioeconòmic						Escola				
	Total		Nenes		Nens		Alt		Mig		Baix		Pública		Privada		
	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	M	DE	
13 (310)	3.14	1.85	3.16	1.86	3.12	1.84	2.82	1.79	3.17	1.84	3.92	1.87	3.21	1.83	3.03	1.89	.600

Nota. M: Mitjana; DE: Desviació estàndard; p de la comparació de mitjanes (T-Student). * p de la comparació de mitjanes (anàlisi de la variància).

Universitat Autònoma de Barcelona

Unitat d'Epidemiologia i de Diagnòstic en
Psicopatologia del Desenvolupament.